

The Christadelphian Advancement Trust
49 The Woodfields, Sanderstead, Surrey, CR2 0HJ England
Registered Charity No. 1014651
"Bible Basics" in Pashto
Duncan Heaster
Carelinks, PO Box 152, Menai NSW 2234 AUSTRALIA
www.carelinks.net info@carelinks.net

اساسيات

انجيل

د مطالعي مندرجات

د ريښتيني عيساييت لذت
او امن په گوته کول

۱ مطالعه: خدی

- ۱.۱ د خدی موجودیت
- ۲.۱ د خدی شخصیت
- ۳.۱ د خدی نوم او کیفیت
- ۴.۱ فرشتی

۲ مطالعه: د خدی روح

- ۱.۲ تعریف
- ۲.۲ وحی
- ۳.۲ د مقدس روح هدیی
- ۴.۲ د هدیو بیرته اخیستنه
- ۵.۲ انجیل یوازنی صحیح صحیفه ده

۳ مطالعه: د خدی وعدی

- ۱.۳ معرفت
- ۲.۳ د عدن په باغ کی وعده
- ۳.۳ د نوح علیه اسلام سره وعده
- ۴.۳ د ابراهیم علیه اسلام سره وعده
- ۵.۳ د داود علیه اسلام سره وعده

۴ مطالعه: خدی او مرگ

- ۱.۴ د انسان طبیعت
- ۲.۴ ساه
- ۳.۴ روح
- ۴.۴ مرگ بیحوشی ده
- ۵.۴ احیا
- ۶.۴ قضاوت
- ۷.۴ د انعام ورکونی محای جنت که ځمکه
- ۸.۴ د خدی وړاندی مسولیت
- ۹.۴ دوزخ

۵ مطالعه: د خدی سلطنت

- ۱.۵ د سلطنت تعریف کول
- ۲.۵ سلطنت اوس په وجود کی نه دی راغلی
- ۳.۵ په ماضی کی د خدی سلطنت
- ۴.۵ د خدی سلطنت په مستقبل کی
- ۵.۵ زر کلوزه (میلینیم)

۶ مطالعه: خدی او بدی

- ۱.۶ خلوی او بدی
- ۲.۶ پلید روح او شیطان

۷ مطالعه: د عیسی علیه اسلام سر چشمه

- ۱.۷ د عیسی علیه اسلام په حقله د زری وصیت نامی پیشگوئی
- ۲.۷ بی پلاره څیگیدنه
- ۳.۷ د خدی په برنامه کی د عیسی علیه اسلام ځای
- ۴.۷ "په اغاز کی لغت وو"

۸ مطالعه: د عیسی علیه اسلام طبیعت

- ۱.۸ معرفت
- ۲.۸ د خدی او عیسی علیه اسلام په مینځ کی اختلافات
- ۳.۸ د عیسی علیه اسلام طبیعت
- ۴.۸ د عیسی علیه اسلام انسانیت
- ۵.۸ د خدی سره د عیسی علیه اسلام تعلق

۹ مطالعه: په عیسی علیه اسلام د عقیدی راورنی په اساس باپتیزم جوړیدل

- ۱.۹ باپتیزم اساسی ضرورت
- ۲.۹ مونږه څنگه باپتیزم جوړیدی شو
- ۳.۹ د باپتیزم معنا
- ۴.۹ باپتیزم او نجات
- انحراف: دوباره باپتیزم

۱۰ مطالعه: د عیسی علیه اسلام په لاره تلل

- ۱.۱۰ د انجیل مطالعه
- ۲.۱۰ عبادت

۳.۱۰ وعظ

۴.۱۰ په کلیسا کی ژوند

۵.۱۰ د ډوډی ماتول

۶.۱۰ واده

۷.۱۰ ملګرتیا

د هر فصل په اخر کی پوښتنی وجود لری. د کاغذ په جلا برخه باندی خپلی پوښتنی اولیکی، خپل نوم او ادرس په واضحه توګه لیکل مه هیږه وی.

تاسو کولی شی چی خپلی پوښتنی دی محای ته واستوی:
اسا سیات انجیل، ۳۹ وډ فیلډز، ساوتھ کرایډن، سری CR20HJ
انګلینډ

”هغه څوک چې خدی ته رانژدی کبیری باید چې دا عقیده ولری چې هغه شته دی ، او هغه انعام ورکونکي دی هغه چاته څوک چې د هغه زیات طلبگار وی“ (عبری ژبه. ۱۱:۶). ددی مطالعو مقصد د هغه چا سره کمک دی څوک چې د خدی طرف ته مخ اړول غواړی ، د چاچی د اول څخه دا عقیده وی ”چې هغه شته دی“ په دی وجه مونږ به د خدی د موجودیت په حقله د عقیدې د تصدیق ولو له پاره د شهادت سره محان نه مربوطه وو. ځمونږ د پیچیده وجودونو د ساخت معاینه کونه (مقایسه. روحانی سرود. ۱۳۹:۱۳) په یو گل کې ښکاره نقشه، په روبانه شپه کې د وسعت په فضا کې پورته کتنه ، دا او داسې نور په ژوند باندی بی شماره با احتیاطه انعکاسونه یقیناً چې الحاد بی باوره کوی. د خدی د وجود د منلو په مقابل کې د هغه د وجود نه انکار کول زیات گران کار دی. په کا پاتو کې د خدی د موجودیت څخه پرته هیڅ ترتیب، مقصد یا دندې توضیح نیشته، او دا رنگه د خدی په وجود یقین نه لرنه به د ملحد په ژوند کې منعکس کبیری. دا خبره په ذهن کې اوساتی، چې دا د خیرانتیا خبره نه ده چې زیاد تره انسانان د څه حده پوری په یو خدی باندی د عقیدې تصدیق کوی. حتی په هغه چا معو کې په کومو کې چې په غالبه توگه مادیت د خلقو د ژوند ‘خدی’ څرغیدلی دی. د خدی د لوی قوت په حقله په مبهم تصور کې او په حقیقت کې دا عقیده لرنه چې هغه د با ایمان عبادت په مقابل کې څه ورکونکي دی ډیر زیات فرق لری. عبرانی ژبه. ۱۱:۶ ددی په هکله داسی وای ښونږ ”باید چې عقیده اولرو چې

”باید چې عقیده اولرو چې (خدی) شته دی

او

هغه انعام ورکونکي دی هغه چا ته څوک چې د هغه زیات طلبگار وی.“

ذباد تره یا بیل د اسراییل د وختو د خدی د خلقو د تاریخ په حقله حساب کوی ؛ بیا بیا دا خبره راپورته کوی چې د هغوی له طرفه د خدی د منلو عقیده د خدی د وعدو مطابق نه وه. هغوی ته د هغوی عظیم مشر موسی ویلي وو ”دا رقم تا سو ته معلومه ده ... او په خپلو زړونو کې په دی باندی غور او کړی، چې مالک خدی دی پورته په اسمان کې او ښکته په ځمکه باندی. بل هیڅ څوک نیشته. ددی له کبله د هغه په اساسنامو او امرونو باندی عمل کوی“ (د تورات دویم کتاب ۳: ۳۹، ۴۰). بیا په دی نقطه زور ورکړی شوی دی - یعنی په مونږ کې دا بیداری پیدا کول چې خدی شته دی خو دهغی مطلب دا نه دی چې هغه مونږه خود بخوده بغیر د کومی وحی او منلو. که مونږ په جدی توگه دا خبره منو چې خدی په حقیقت کې زموږ تخلیق کونکي دی ، نو مونږ له پکار دی ”چې د هغه په امرونو ... عمل او کړو.“ د دی مطالعنی سلسلی مطلب دغه امرونه په گوتو کول دی او په هغی باندی د عمل لاری ښودل دی. که مونږ ددی عمل لپاره اسمانی کتابونو او گورو ، نو مونږ به په دی نتیجه اوریښو چې په خدی باندی زموږه عقیده قوی کبیری:

”عقیده د اوریده سره او د خدی د لفظونو د اوریدو سره پیدا کبیری“ (رومیان. ۱۰: ۱۷). لکه د مالک له طرفه نجات ۹: ۲۳ - ۱۲ په گوته کوی او د مستقبل په حقله د خدی پېشگویی مونږ په دی خبره پوهه کوی ”چې زه هغه یم“ (د مالک له طرفه نجات. ۳۳: ۱۳) ددی مطلب دادې چې د خدی

نوم زه يم دا چې زه کامل او رېښتيني يم (مهاجرت ۳: ۱۴). پېغام رسونکي پال په اوسني شمالي يونان کې د بېريا په نوم يو وړوکی بنا ته راغلو. دمعمول مطابق هغه د خدې دمقدس کتاب انجيل (بڼه خبرونو) تبليغ کولو څخه په مخامخ کې خدې خدې خدې تبليغ فقط د پال دخبرو په توگه منلې وې، هغوی دهغه دخلي نه وتلي الفاظ دپوره ذهني تياريدو سره د(خدې د الفاظو په توگه، نه چې د پال د الفاظو په توگه) او منل او روزانه به يې انجيل ددې دپاره کتلو، چې ايا د هغه خبرې د انجيل سره سمې خورې او که نه.

په دې وجه په هغوی کې ډيرو خلقو عقیده لرله (اعمال ۱۷: ۱۱، ۱۲). دهغوی عقیده د هغوی د پرانستي ذهن نتیجه وه، په باقاعدگي سره (”روزانه“) او په ترتيب سره (هغه شيان) د مقدس کتاب انجيل کتنه. په دې وجه په خدې باندې د رېښتيني عقيدې وجه دا نه وه چې هغوی د خدې نوم نه يادولو او خدې د هغوی د زړونو ناگهاني روخاني جراحي او کره او د هغوی عقیده پيدا شوه. د نړۍ هغو خلقو چا چې د بېليگريهم په صليبي جنگونو يا د تجديده په پنځوستمه جلسه کې برخه اخستې وه څه رنگه د ”معتقدو“ دعوه کولې شي؟ ددې په حقله روزانه د مقدسو کتابونو د لارې څومره تحقيق کيږي؟ د انجيل په اساس باندې رېښتيني عقیده نه لرته بېشکه ددغې کاواکوالي په گوته کوي دکومي سره چې ډير داسې ”تغير ورکونکي“ د وروستي تجربې په رنډه کې مخامخېږي، او دغه وجه ده چې ډير معتقدین د نوي انجيل د جنېش نه مخ اړوي.

د دې مطالعې برنامې مطلب ستاسو دپاره هغه چوکاټ جوړول دي د کومې په رنډه کې چې به تاسو د مقدسو اسماني کتابونو خپله قاعده واره مطالعه منظمه کړې شي او ”دارقم“ تاسو به هم د عقيدې مالکان شي. د رېښتيني انجيل اورېدنې او د رېښتيني عقيدې لرنې تر مينځه د تړون په حقله د انجيل په ثبت کړې شوي تبليغاتو کې بيا بيا ذکر شوي دي:

- ”په کورينټ کې د ډيرو اوسيدونکو عقیده د انجيل په اورېدو سره پيدا شوه او هغوی ته غسل ورکړې شو“ (عمل کونه ۸: ۱۸)

- خلق ”د انجيل د لفظ د اورېدو سره د عقيدې مالکان شو“ (اعمال ۱۵: ۷)

- ”څنگه چې مونږ تبليغ کولو دغه څه تاسو يقين او کړلو“ (۱ د کورينټ اوسيدونکي. ۱۱۵: ۱)

- د خدې لفظ په مثال د ”تختم“ دې (لوقا. ۸: ۱۱)؛ او د خردل په اونه کې ددغې تختم بدلېدنه عقیده ده (لوقا. ۶: ۱)، دا ليدل چې عقیده مينځ ته راځي ”د عقيدې د لفظ منلو سره“ (روميان. ۸: ۱۰)، د

عقيدې د الفاظو او بڼه اصولو سره ”(۱ تيموتاوس. ۳: ۲) په هغه زړونو کې کوم چې په خدې او د هغه په الفاظو باندې عقيدې ته پرانستي دي. (د گلېت بنا او سيدونکي. ۲: ۲۰ مقابسه. عبراني ژبه. ۳: ۳)

- يحيى پيغمبر د مالک د ژوند سره تعلق لرونکي ليکونو په حقله وای چې ”هغه رښتيا وای ددې مطلب دي رښتيا) تاسو بايد چې عقیده اولري“ (يحيى ۱۹: ۳۵). او دارقم د خدې لفظ د ”رښتياو“ په

نوم يادېږي (يحيى. ۱۷: ۱۷). په کومو چې بايد مونږه عقیده اولرو.

دا د انجيل شاهانه ، او عظيمه موضوع ده چې خدې په حقيقت کې مخان بڼکاره کړی وو ، خوک چې په لاسو محسوسېدلې شو ، چا چې وجود لرلو . دا د عيسای مذهب بنيادی اصول دی چې عيسی عليه اسلام د خدې زوی دی . که خدې مادی (وجود) هستی نه لری ، نو بیا ددی امکان نېشته چې هغه داسې زوی اولری چې د "چا جسم د هغه د انسان" په شانې وی (عبرانی ژبه . ۱: ۳) . نور دا چې ، دا به ډیره گرانه وی چې د "خدې" سره ذاتی ، تعلق اوساتلی شی چرته چې خدې فقط ځمونږ په ذهنونو کې يو مفهوم دی ، د فضا په خالیگاه کې د روح بوغلي اواز دی . دا ډیره د غم خبره دی چې زیاد تره مذهبونه د خدې متعلق داسې غیر حقیقی ، کم کيچن تصور لری .

دخدې وجود ځمونږ نه دومره بی حده لوی دی ، په دی وجه دا د پوهیدنی وړه خبره ده چې ډېرو خلقو عقیده په واضحه توگه د خدې د ختمی لیدلو په حقله د ډېروزیاتو وعدو په اساس وجودلری . د اسرأیلو په عقیده کې دا کسی وو چې هغوی د خدې د "شکل" په حقله عقیده نه لرله (یحیی ۵: ۳۷) ، دا خبره وضاحت ورکوی چې هغه شکل لری . دا عقیده د خدې د پیژندنې او د هغه په الفاظو د عقیدې په نتیجه کې مېنځ ته راځی:

"په زړه کې صفای خوشبختگی ده : هغوی کولې شی چې خدې اووینی" (متی . ۵: ۸) .

"ای د هغه (خدې) خادمانو د هغه خدمت اوکړی : او هغوی باید چې د هغه مخ اووینی او دهغه نوم (دخدې نوم) الهام ۱۴: ۳) به د هغوی په تندې وی" (الهام . ۲۲: ۳) ، که مونږ ریښتینې عقیده اولرو ، دا ډول شگفته امید به ځمونږ په ژوند ډیر ژور عملی اثر اوکړی :

"د ټولو خلقو سره په امن کې اوباکې سره اوسیدل ، ددی نه پرته هیڅ خوک نه شی کولې چې مالک اووینی ،" (عبرانی ژبه . ۱۲: ۱۳)

مونږ له نه دی پکار چې قسم او خورو ، دا ځکه چې "هغه خوک چې په جنت باندې قسم خوری ، دخدې په تخت باندې قسم خوری ، او په جنت قسم خوړل په داسې حال کې کله چې هغه هلته ناست دی" (متی . ۲۳: ۲۳) . که خدې وجود نه لری نو په هغه باندې قسم خوړل بی دلیل کار دی .

"مونږ کولې شو چې هغه اووینو لکه څنگه چې هغه (مخان د عيسی عليه اسلام په شکل کې بڼکاره کړو) . او هر هغه خوک چې د مخان سره دا امید لری باید چې مخان پاک کړی ، دغه شان هغه هم پاک دی" (یحیی . ۳: ۳) .

په دی ژوند کې د جنتی پلار په حقله ځمونږه پوهه ډیره کمه ده ، مونږ کولې شو چې چری خو د هغه سره د ملاقات دپاره د ژوند د کړ کيچنو نیارو نه وړاندې نظر واچوو . یقیناً چې ځمونږ له طرفه د هغه جسمانی لیدل به بی له کوم شکه ځمونږ د هغه عظیم ذهنی تصور سره برابری خوری کوم چې مونږ د هغه په حقله لرلو . دا رنگه د انسانی رنج د قطعې ژور تپانه به ، د خدې سره ذاتی تعلق یوبل شکل مېنځ ته راځی د کومې تجربې څخه چې به انسان د اخرت په ورځ تیرگی .

”اگر چې د خرمني نه لاندې (ددې مطلب مرگدي) چينجي دا وجود د مينځه يوسي، خو کله چې زه ژوندی ووم ما کولی شو چې خدی اوینم: دچا لیدل چې به ماغوینتل د خپل لمان له پاره، پخپلو سترگو، نه چې د بل چا په سترگو“ (کار ۱۹: ۲۶، ۲۷).
 پیغمبر پال د بل ژوند د دردونو او پریشانو څخه چغه کړه:
 ”اوس مونږ د توري شيشي د لاري وینو! خو بیا به مخامخ یو بل وینو“ (۱ د کورینت خلق، ۱۳: ۱۲).
 د خدی سمه پیژندگلو هغه کیلی (قونجی) ده کومه چې د انجیل په نورو اساسی اړخونه باندې پوهیدلو کې اساسی رول لوبوی. لکه څنگه چې په یو دروغ پسی بل دروغ ویلی کیږي، دارنگه د خدی په حقله غلط تصور د ریښتیاو هغه ترتیب پیچیده کوی کوم چې مقدس کتابونه وړاندې کوی. که دا برخه تاسو ته د قایلولو جوگه ښکاري، یا د څه حده پورې قایلونکې وی، نو په هغه حال کې دا سوال راوپورته کیږي: ”ایا تاسو په حقیقت کې خدی پیژني؟ موږ به وړاندې د هغه په حقله د انجیل په تبلیغاتو خبره کوو.

۳.۱ د خدی نوم او شخصیت

که د خدی وجود شته دی، نو دا فکر کونه معقوله ده چې هغه به د خپل لمان په حقله مونږ ته دڅه ویني لپاره د اړطباط تدبیر غوره کړي وی. مونږ دا عقیده لرو چې انجیل د خدی له طرفه انسان ته نازل شوی کتاب دی، او په دی کې مونږ گورو چې د خدی شخصیت ښکاره کیږي. دغه وجه ده چې د خدی لفظ د هغه د ”نحم“ غوندې بیانیکي، (۱ پطرس. ۱: ۲۳) کله چې دا محمود په ذهن باندې اثر اوکړي نو محمود دننه یو بل مخلوق مینځ ته راځي چې د خدی مشخصات لري. (جیمز ۱: ۱۸: ۲۴ د کورینت او سیدونکی، ۵: ۱۷). په دی وجه چې څومره زیات مونږ خپل لمان د خدی نوم ته نژدی کوو او د لمان له پاره درس لاس ته راوړو، دومره به محمود ”مطابقت د هغه د زوی تصور ته“ نژدی کیږي (روميان ۸: ۲۹) دچا شخصیت چې په کامله توگه د خدی د تصور په شانتي وو (کورینت. ۱: ۱۵). په دی کې د انجیل د تاریخي برخو مطالعه کونې قدر موجود دی؛ په دی مطالعه کې د هغو قضیو مطالعه کیږي په کوم کې چې خدی د قومونو او انسانانو سره سروکار لرلو، او همیشه ی د یو قسمه بنیادی مشخصاتو نمانښ کولو.

په عبراني ژبه کې د یو نفر نوم بیا د هغه شخصیت منعکس کوی او/یا د هغه په حقله معلومات ورکوی. د مثال په توگه:
 ”عیسی علیه اسلام“ = ”نجات وهنده“ - دا ځکه چې هغه خپلو خلقو ته د گناهونو څخه نجات ورکولو (متی. ۱: ۲۱).
 ”ابراهیم علیه اسلام“ = ”د ډیرو خلقو پلار“ - ”نه ماد ډیرو قومونو پلار جوړ کړی“
 (پیدایش. ۵: ۱۷)

په دی وجه ددی خبری توقعو لری چې د خدی نومونه او لقبونه کولې شی چې د خپل لمان په حقله مونږ ته ډیر معلومات راکړي. ځکه چې د خدی د شخصیت ډیر اړخونه او مقاصد دی، په حقیقت کې هغه د یو نه زیات نومونه لری.

خدې ۵

د باپټيزم د قبلولو څخه وروستو د هغه د نوم د مطالعه کونې په حقله مشوره ورکولې کېږي؛ د خدې د نوم نورې قدرداني د کومې چې دهغه په نوم کې اظهار شوی دی به ټول عمر مخمونې په ژوند کې مخمونې سره په مالک کې موجوده وي. ددغې نه زيات تره معرفت لاس ته راوړلې کېږي.

کله چې موسی علیه اسلام غوښتل چې د خپل ژوند په ډير زخمي شوي وخت کې په خدې د عقيدې قوی کولو لپاره نور علم حاصل کړي، فرشتې "د ځان لپاره د مالک نوم غوره کړو: مالک، يعنی خدې مالک، مهربان او خير خواه، ډير صبر لرونکی، او ډير زيات ښه او رښتوني دی، او په زرگونو باندې رحم کونکی دی، بې انصافی او خطا او گناه معاف کونکی دی، او بله هيڅ ذريعه نه شي کولی چې دغه گناه پاکه کړي" (مهاجرت ۵:۳۳ - ۷).

دا واضحه ده چې د خدې نومونه د هغه په مشخصاتو رڼا اچوي. د هغه مالکيت دا خبره ثابتوي چې هغه وجود لري. ددی په حقله دليل وړاندې کول بې منطقه ده چې يو روحاني کس به انسان ددی قابل کړي چې د شخصيت دغه ډول نشانات اولري او کوم چې امکان لري چې په مونږ انسانانو کې هم مينځ ته راشي.

خدې د ځان له پاره يو خاص نوم غوره کړی دی او د کومې په واسطه چې به هغه غوښتل چې دهغه خلق هغه اوپيژني او يادې کړي؛ دا دانسانانو سره د هغه هدفونو لنډيز دی، دا د هغه د مطالبو لنډيز دی.

يهوديان په مصر کې غلامان وو، او ضرورت ي لرلو چې د هغوی سره د خدې د هدف په حقله يادونه اوشي. موسی علیه اسلام ته وويلې شو چې هغوی ته د خدې د نوم ذکر او کړه دا رنگه دا به د هغوی د مصر په پريځودنه کې کمک او کړی او هغې ځمکې ته به حرکت او کړی د کومې چې د هغوی سره وعده شوی وه. (مقايسه ۱ د کورينټ او سيدونکي. ۱۰:۱). مونږ هم ددی ضرورت لرو چې د خدې طرف ته دنوی سفر له پاره د باپټيزم د قبلولو نه مخکې د هغه د نوم سره تړلې شوی اصولو باندې ځان پوهه کړو.

خدې يهودو ته اوپل چې ځما نوم يحويح دی، مطلب ي دادی "زه هغه څه يم څه چې زه يم" يا نوره صحيح ترجمه ي داسې کيدې شي "زه هغه څوک يم څوک چې زه يم" (د مصر نه کنعان ته هجرت ۱۳:۳ - ۱۵). دغه نوم لږ غوندې او ځمد کړی شو: "خدې ددی نه علاوه او وويل (ددی مطلب اضافگی کول دی) موسی علیه اسلام ته، تاله پکار دی چې د يهودو بچو ته داسې او وایی، چې مالک (يحويح) خدې دی ستاسو د پلارانو، خدې دی دابراهيم، د اسحاق خدې دی او د يعقوب خدې دی ... ځما نوم دی د ټولو عمر لپاره او ځما يادگار د ټولو نسلونو لپاره دی" (مهاجرت ۱۵:۳).

په دې وجه د خدې نوم د "مالک خدې" نوم دی.
زړه (صيت نامه) انجيل) په عبراني ژبه کې ليکلې شوی وه، او يقيناً چې مخمونږه انگليسي ترجمې د ډيرو ځايانو تفصيل سم نه دی ترجمه کړی شوی کله چې هغوی د عبراني ژبې الفاظ د "خدې" له پاره ترجمه کول. د عبراني عمومي لفظونه نه چې کوم لفظ ترجمه

شویدی هغه د "خدی" لپاره استعمال شوی لفظ "ایلوهم" دی چې معنی لری "قدرت لرونکی". د خدی "پادگار" هغه نوم دی د کوم په حقله چې هغه غولری چې مونږې یاد او ساتو، داسې دی

بحویح ایلوهم

داسې معنی لری

هغه شوک چې د قدرت لرونکو په ټولگی کې به نازل شی

په دی وجه دا د خدی هدف دی چې خپل شخصیت ښکاره کړی او ضرورت لری چې د خلقو په یو لوی ټولگی کې وجود ولری. که مونږ د هغه د لفظ فرمانداری او کړو نو مونږ کولی شو چې په دی وخت د خدی عینې مشخصاتو ته په مخان کې رُشت ورکړو، دغه شان د ډیری محدودی حس کونې لپاره خدی په دی ژوند کې په ریښتینې عقیده لرونکو کې خپل مخان ښکاره کوی. خو د خدی نوم د هغه وخت پیغمبری ده کله چې به ځمکه د خلقو ته ډکه وی، شوک چې د هغه په شانته وی، د دوانږو د شخصیت او د طبیعت د حوالې څخه (مقایسه. ۲ پطرس. ۱: ۳). که مونږ هواش لرو چې د خدی د هدف سره مخان مربوط کړو او غواړو چې مړه نه شو لکه خدی چې نه مری، او د پوره اخلاقی کمال سره د همیش لپاره ژوندی پاتی شو نو بیامونږ له پکار دی چې د هغه د نوم سره مخان مربوط کړو. د داسې کولو لپاره باید چې د هغه د نوم بحویح ایلوهم په وجه باپتیزم قبول کړو. (متی. ۱۹: ۲۸). دا مونږه د ابراهیم اولاد (تخم) جوړه وی (د گلیتیان اوسیلونکی. ۳: ۲۷ - ۲۹) چا ته چې د ځمکې د ابدی میراث وعده ورکړی شوی وه (پیدایش. ۸: ۱۷)؛ ابرو میان ۳: ۱۳). د "قدرت لرونکو" ټولگی ("ایلو هم") په چا کې چې د خدی د نوم پیغمبری تکمیل ته رسیدلې ده. په دی باندی په تفصیل سره په ۳.۳ مطالعه کې زما اچولی شوی ده.

فرشتې ۳.۱

ټول هغه شیان چې مونږ په دی مطالعه کې مطرح کړل د فرشتو د پاملرنې په نتیجه کې راغونډ کړی شوي دی:

- جسمانی، شخصي وجود

- د خدی نوم لرنه

- هغه لارې د کومې په واسطه چې د خدی روح خپل هواش سر ته رسوی

- د خپل شخصیت او هدف مطابق

- دارقم مخان ښکاره کوی

مونږ په ۳.۱ مطالعه کې ذکر کړی وو چې د کومو ذبادتره عمومی عبرانی لفظونو چې ترجمه کړی شوی دی په هغې کې "خدی" د "ایلوهم" ترجمه ده، په حقیقت کې چې د کومې معنی "قدرت لرونکی" دی، دا قدرت لرونکی شوک چې د خدی نوم لری په موثره توگه ددی وړ دی چې د خدی سره د وابستگی په اساس د "خدی" په نوم یاد کړی شی. دا هغه فرشتی دی شوک چې وجود لری.

خدي ۷

په پيدايښ ۱ کې د نړۍ د تخليق په حقله ثبتونه مونږ ته واي چې خدي مجنبي فرمانونه د تخليق په بابت تکرار کړل، "او نړۍ جوړه شوه". دا فرشتې وي چا چې دا فرمانونه سر ته رسول:

"دا هغه فرشتې دي کومې چې ډېر ذيات قوت لري، هغوی دغه فرمانونه سر ته رسوي، او د هغه د لفظ په اواز سره په حرکت کې راځي" (روحاني سرود، ۲۰: ۱۰۳)

له دې کبله دا معقوله ده چې دا نتيجه اخذ کړي شي چې کله مونږ د "خدي" نوم لولو چا چې نړۍ تخليق کړی ده، په حقيقت کې دغه کار فرشتو سر ته رسولي وو. ايوب ۳۸: ۳ - که هم په دې طريقه ذکر کوي. اوس ددې دپاره سم وخت دی چې په پيدايښ ۱ کې د نړۍ د تخليق په حقله د واقعاتو ثبت کړي شوي لنډيز وړاندې کړو:

- ۱ ورځ "خدي اوويل چې رڼا دی وی: او رڼا شوه" (شعر ۳)
- ۲ ورځ "خدي اوويل چې اسمان دی وی (اسمان، وسعت) د اوبو په مينځ کې، او هغه دی اوبه جدا کړی (په حمکه باندې) د اوبو څخه (په ورېځو کې)... او دغه شانتي اوشوه" (شعرونه ۶، ۷)
- ۳ ورځ "خدي اوويل، د جنت لاندې اوبه دی په يو ځای راغونډی شي (تشکيل دی کړی بحرونه اوسمنډرونه)... او حمکه دی مينځ ته راشی، او دغه شانتي اوشوه" (شعر ۹)
- ۴ ورځ "خدي اوويل، چې رڼا گاني دی وی... په جنت کې... او دغه شانتي اوشوه" (شعرونه ۱۳، ۱۵)
- ۵ ورځ "خدي اوويل، چې اوبه دی دمخې سره په ډير تعداد کې حرکت کونکي ځناور مينځ ته راوړی... او مرغې چې الوتلی شي... او خدي پيدا کړو ټول ژوندي مخلوق" (شعرونه ۲۰، ۲۱) - دا رنگه، "دغه شانتي اوشوه"
- ۶ ورځ "خدي اوويل، چې په حمکه دی په ډير تعداد کې دمخې سره ژوندي ځناور پيدا شي... د کور د ساتني ځناور، اوبه خپته تگ کونکي شيان... او دغه شانتي اوشوه" (شعر ۲۳)

او انسان هم په دغه شپږمه ورځ پيدا کړی شو. "خدي اوويل، چې جوړ کړی انسان محمود په تصور کې محمود مشابيهت نه وروستو" (پيدايښ، ۱: ۲۶). مونږ په دې شعر باندې په ۲۰: ۱ مطالعه کې تبصره کړې ده. په دې وخت، مونږ دا يادونه کوو چې "خدي" دلته په نزديکت سره د خپل ذات په حقله حواله نه ورکوي. "جوړ کړی انسان" يادې چې "خدي" د ډيرو انسانانو په حقله خبره کوي. د عبراني ژبې نه ترجمه کړی شوی "خدي" دلته "ايلاهيم" دی، چې معنی لري "قدرت لرونکی". د فرشتو حواله ورکولې کېږي. دا حقيقت چې فرشتو مونږ په خپل تصور کې جوړ کړو دا مطلب لري چې هغوی هم داسې وجود لري لکه څنگه چې مونږ لرو. په دې وجه هغوی پير، بنسټی، محسوسيدونکی وجود لرونکي دي، او داسې طبيعت لري څنگه چې خدي لري.

د "طبيعت" ذکر دلته په دې حوالې سره ورکولې کېږي کله چې شوک د دليل په اساس يو شانتي جسماني ساخت اولري. په انجيل مقدس کې د دوه "طبيعتونه" ذکر شوی دی، د لفظ د معنی په حوالې سره دا ممکنه نه ده چه دغه دواړه طبيعتونه په يو ځای پاتې شي.

د خدی طبیعت ("مقدس طبیعت")

گناه نه شی کولې (مکمل) رومیان. ۹: ۱۳؛ ۶: ۲۳ مقایسه. روخانی سرود؛

متی. ۵: ۳۸؛ جیمز ۱: ۱۳

مرگ نه لری، یعنی ابدی ژوند لری (تیموتائوس. ۶: ۱۶)

د توان او نیرو نه ډک (اشعیا بن اسرائیل. ۳۰: ۲۸).

دا د خدی او فرشتو طبیعت دی، او دغه حضرت عیسی علیه اسلام ته ورکړی شوی وو کله چې هغه د

مردنه قبر څخه راوچتکړی شو (اعمال ۱۳: ۳۳؛ ښکاره کیدنه. ۱: ۱۸؛ عبرانی ژبه. ۱: ۳۰).

دغه هغه طبیعت دی د کومی چې مونږ سره وعده شوېده (لوقا. ۲۰: ۳۵؛ ۳۶؛ ۲: پطرس. ۱: ۳؛ اشعیا بن

اسرائیل. ۳۰: ۲۸ مقایسه. شعر ۳۱).

انسانی طبیعت

د گناه کونې دپاره (جیمز ۱: ۱۳ - ۱۵) د یو فاسد ذهن په فریب کې راتلې شی (ارمیای نبی. ۱۷: ۹؛

مارک. ۷: ۱۴ - ۲۳)

مرگ ی پناه کولې شی، فانی دی (رومیان. ۵: ۱۲، ۱۷؛

د کورینت او سیدونکی. ۱۵: ۲۲) ډیر مخدو د قوت لری، دوانه جسمانی

(اشعیا بن اسرائیل. ۳۰: ۳۰) او روخانی (ارمیای نبی. ۱۰: ۲۳)

دا هغه طبیعت دی چې ټول ښه او خراب انسانان، ی اوس لری. ددغې طبیعت خاتمه مرگ

دی (رومیان ۶: ۲۳). دا هغه طبیعت دی کوم چې عیسی علیه اسلام په مرگ او ژوند کې لرلو (عبرانی

ژبه ۲: ۱۳ - ۱۸؛ رومیان. ۸: ۳؛ یحیی. ۲: ۲۵؛ مارک. ۱۰: ۱۸)

دا د بد قسمتي خیره ده چې انگلیسي لفظ "طبیعت" نسبتاً مبهم دی؛ مونږه دا په جمله کې استعمالولی

شو لکه "یحیی د سخی طبیعت مالک دی - کمین والي د هغه د طبیعت برخه نه ده؛ خو په خپل موټر

باندي افتخار کول، فقط انسانی طبیعت دی. زه گمان کوم، دا هغه شان نه ده څنگه چې به مونږه لفظ

طبیعت په دی مطالعو کې په استعمال کې راو لو.

فرشتای ظهورونه

د فرشتو وجود د خدی له طبیعت څخه دی، هغوی باید چې بی گناه وی او په دی وجه د مرگ قابلی نه

دی (رومیان. ۶: ۲۳). هغوی باید چې حرفی، د جسمانی شکل هستی ولری. دا ددی دلیل وجه ده

چې کله فرشتی په ځمکه ښکاره کیدی هغوی د عامو انسانانو په شان ښکاره کیدی:

فرشتې ابراهیم ته راغلي چې د خدی د الفاظو په حقله ورسره صحبت او کړی؛ د هغوی په حقله ویلی

شوی دی چې "دری گسان" وو، ابراهیم علیه اسلام ورسره د انسانانو په شان رویه او ساتله، د ښکاره

کيللو

خدي ۹

خجخه وروستو: "زه تاسو ته خواست كوم، چې لگي او به راوچتي كړي او خپلي ښي او ښځي، او د اوني لاندې ارام او كړي" (پيدايش)

- بيا ددې فرشتو خجخه دوه سلوم ښار ته لاړلي. يو ځل بيا لاټ او د سدوم ښار خلقو دواتر وهغوي د انسانانو په توگه او پيژندل. "سدوم ښار ته دوه فرشتي راغلي"، چا ته چې لاټ د شپي تيرولو لپاره دعوت وركړو. خو د سدوم ښار خلق هغه ته راغلل او په تهديدانه انداز كې يې ورته اوويل "خه شو هغه دوه انسانان كوم چې تاته د شپي راغلي وو؟" هغه دليل وركړو، چې دې انسانانو هيڅ نه دي كړي. الهامي ثبت هم دوي د "انسانانو" په توگه يادوي: "انسانانو (فرشتو) خپل لاسونه وړاندې كړل" او لاټ يې پخپله پناه كې واخيستو؛ او انسانانو لاټ ته اوويل... مالک مونږ راستولي يو چې سدوم ړنگ كړو (پيدايش. ۱۹: ۱، ۸، ۵، ۱۰، ۱۲، ۱۳).

- دوصيت نامي (دانجيل برخه) تبصره ددې واقعاتو تاييد كوي چې فرشتي د انسانانو په شكل كې وي: "ميلمنوته ميلمنوتيا وركونه مه هيره وي اچا پكې (يعني ابراهيم او لاټ) په ناخبري كې فرشتو ته ميلمنوتيا وركړه" (عبراني ژبه، ۲: ۱۳).

- يعقوب عليه اسلام ټوله شپه د بيگانه انسان سره زور آزمائي كوله (پيدايش ۲۳: ۳۲)، د كومې په حقله چې وروستو مونږ ته ووييل شو چې فرشته وه (د هوشع نبي كتاب، ۴: ۱۲).

- د قبرنه د عيسى عليه اسلام (اعمال ۱: ۱۰) د راپورته كولو (لوقا، ۲۴: ۴) او معراج ته د استولو په وخت دوه انسانان په پرق وښونكي سپينو كالو كې موجود وو.

- "د انسان پيمانته د فرشتي پيمانته ده" ددې په مفهوم باندې غور او كړي " (ښكاره كيدنه، ۲۱: ۱۷)

فرشتي گناه نه كوي

فرشتي د خدي طبيعت لري، هغوي مرگ نه لري. داسي ښكاري چې مرگ د گناه له كبله مينځ ته راځي، دغه وجه ده چې فرشتي گناه نه كوي. په اصلي يوناني او عبراني ژبو كې د "فرشتي" معني "پيغام رسان" ته واي، فرشتي د خدي پيغام رساني يا خدمت گاري كوي، د وي د هغه تابعداري دي، په دې وجه دهغوي د گناه گاري په وجه فكر كونه هيڅ امكان نه لري. دغه شان يوناني لفظ "انجيلس" د كوم ترجمه چې فرشته ده د هغه لفظ ترجمه هم "پيغام رسان" دي كله چې د انسانانو په حقله خبره كيږي يعني د باپتيسټ فرقي سره تعلق لرونكي يحيي (متي، ۱۰: ۱) او د هغه پيغام رسونكي (لوقا، ۲۳: ۷)؛ د عيسى عليه اسلام پيغام رسونكي (لوقا، ۵۲: ۹) او هغه انسانان چا چې د بهوديانو عالمانو په پوهنځي كې د عيسى عليه اسلام لپاره جاسوسي كوله (جيوز ۲۵: ۲)، دا يقينا ممكنه ده چې "فرشتي" د انساني پيغام رسونكو په مفهوم سره گناه كولي شي. لاندني جملې په ښكاره توگه دا په گوته كوي چې ټولي فرشتي (نه چې يوشو) د طبيعت د لحاظه د خدي تابعداري دي، او په دې وجه گناه نه شي كولي:

”خدي خپل تخت په جنت کې جوړ کړېدې،
 او دهغه حکمراني په هر محلي کې ده (يعني د
 هغه په ضد په جنت کې بغاوت نه شي کيدې).
 خدي دې تاسو له دهغه فرشتو تقدس در کړې ،
 خوک چې يې پناه قوت لري، خوک چې دهغه
 فرمانونه سر ته رسوي، په حرکت کې راځي. دهغه
 د لفظونو په اواز باندې. مالک دې تاسو له تقدس
 در کړې ، اې تاسو ټول دهغه لشکري، اې تاسو دهغه
 خدمت کونکي ي، دغه هغه ته خوشحالي راوړې“
 (روخاني سرود. ۱۰۳: ۱۹ - ۲۱).

” ثنا خوانی کوی، اې دهغه ټولو فرشتو... اې دهغه لشکره “
 (روخاني سرود ۱۳۸: ۲)

د لفظ ”ټول“ بيا بيا تکراريدنه دا په گوته کوي چې فرشتي په دوه ټولگو کې نه دي تقسيم شوي ، يو يه
 او بل گناهگار . د فرشتو په طبيعت باندې په واضحه توگه د پوهيدلو اهميت دا دی چې بايمانته د انعام
 په توگه طبيعت خپل مينځ کې تقسيموي: خوک چې به لايق گنډلي کيږي ... نه به واده کوي... نه
 هغوی نورمري: هغوی د فرشتو مساوی دی “(لوقا. ۳۵: ۲۰). د پوهيدلو لپاره اساسی نقطه ده.
 فرشتي مرگ نه لري: ” مرگ... نه شي کولې چې فرشتي قابو کړي “(عبراني ژبه ۲: ۱۶ د ډايگلوب
 خاشيه) که فرشتي گناه کولې شي ، نو هغه خوک چې د عيسى عليه اسلام په بيرته راتگ سره د انعام
 وړدی هم د گناه کوني قابل کيدی شي. او بښکاري داسې چې گناه کونه مرگ راوړي
 (روميان ۶: ۲۳)، او دغه شان هغوی به ابدی ژوند نه لري؛ که مونږه د گناه کوني امکان لرو ، نو په هغه
 حال کې مونږد مرگ قابل يو. دغه شان دا چې فرشتي گناه کولې شي د خدي پاک د ابدی ژوند په
 حقله و غده يې معنی کوي ، داسې بښکاري چې محمودنه انعام د فرشتو طبيعت تقسيمول دی. د
 فرشتو “حواله ورکونه”(لوقا ۳۵: ۲۰) دا په گوته کوي چې د گناه کونکو او نه گناه کونکو فرشتو
 درجه بندی نيسته؛ فقط د يوی درجې فرشتي وجود لري.

که فرشتي گناه کولې شي ، نو په هغه حال کې خدي نه شي کولې چې محمودنه په ژوند او د نړۍ په
 معاملو باندې مثبت اثر او غورزوي، بښکاري چې هغه د فرشتو د لاری د کارونو سر ته رسونی اعلان
 کړېدی(روخاني سرود. ۱۰۳: ۱۹ - ۲۱). هغوی د خدي له طرفه ”جوړ کړې شوی روحونه“ په دی
 حوالی سره دی چې خدي ټول کارونه د خپل روح / قوت د لاری سر ته رسوي، او ددی عمل لپاره
 فرشتي استعمالوي(روخاني سرود ۱۰۳: ۳). دا چې هغوی به د هغه د تابعداري نه انکار و کړي هيڅ
 امکان نه لري. عيسايانو له پکار دی چې په حمکه باندې د خدي د سلطنت دخوږيدلو له پاره روزانه
 د عاگانې کوي، دا ټول چې د هغه هواش په حمکه داسې سر ته و رسوي لکه خنکه چې نن په جنت
 کې سر ته رسيدلې لري. (متی. ۱۰: ۶). که چرې د خدي فرشتو به په جنت کې د گناهگارو فرشتو
 سره مقابله کوله ، نو ډم بلنه به د خدي امر په پوره توگه سر ته نه شو رسولي کيدی، او دغه شان حالت
 به د خدي د مستقبل په سلطنت کې هم مينځ ته راتلل. ابدی ژوند تيرول په يوه داسې نړۍ کې کومه

چې د گناهگار او د تابعدار مینځ کې د یو ابدې میدان جنگ شکل لرلی شی او یقیناً چې په ډیر مشکله سره یو حوصله افزا مستقبل لرلی شی، خو یقیناً چې قضیه داسې نه ده.

خو...؟

د "عیسایانو" ډیری کلیسا گانې دا نظریه لری چې فرشتی گناه کولی شی، او گناه گاری فرشتی وجود لری شوک چې په محکمه باندی د گناه او ستونځو ذمه وار دی. په دی غلط تصور باندی به مونږ په ۶ مطالعه کې بحث او کړو. په اوسنی وخت کې به مونږ په لاندی ټاکلی شوی نقطو باندی خبری او کړو:-

- ددی خبری امکان شته دی چې محمونږ د پیدایش نه مخکې یو پیدایش وو، یعنی دغه به پیدایش ا کې ثبت شوی دی. دا هم په خیال کې راتلی شی چې اوسنی فرشتی د "سواو بدو" د پیزندگلو لپاره راغلی وی (پیدایش ۳:۵) هغوی د داسی حالاتو نه تیری شوی دی د کومو شخه چې مونږ په دی ژوند کې تیریگو. دا چې په هغه وخت کې د خبیثی اوسیدونکو له طرفه د گناه کونی امکان نه شی ردیدلی؟ خو دا ټول شیان د انسانی ذهن پیداوار دی او انسانی ذهن ډیر اطمینان لاس ته راوړی کله چې په داسی شیانو کې مصروف وی. مقدس انجیل وای څه چې مونږ ته په موجوده حالاتو کې معلومول پکار دی، هغه دا چې گناه کونکی فرشتی نیشته دی ټولې فرشتی په پورا توگه د خدی تابعداری دی.

- په جنت کې به گناه گار مخلوق نه وی، "محکمه چې د خدی دومره پاکې سترگې دی چې هغه هر قسمه فاسد لیدلی شی" (عبرانی ژبه. ۱۳:۱). روحانی سرود. ۳:۴:۵ په دا ټول رڼا اچوی: "هیڅ قسمه فاسد تاسو سره ژوند نه شی کولی. کم عقل نه شی پاتې کیدلی" د خدی د اوسیدنې په جنتی محای کې. په جنت کې د گناهگارو فرشتو له طرفه د بغاوت کونی نظریه د کتاب ددی برخو د اثر سره په مطلقه توگه تضاد لری.

- لکه څنگه چې مونږ په گوته کړی وو د یونانی لفظ "انجیلز" معنی "پیغام رسونکی" دی او د انسانانو دپاره استعمالیگی، دا قسمه انسانی "پیغام رسونکی" یقیناً چې گناه کولی شی.

- شته دی فاسدان، په چا باندی چې د ژوند د ټولو منفی اړخونو نور لگیدلی شی دا هغه شوک دی شوک چې دبت پرستی ډیر عام نظریات لری. ددغی لاری دکرسمس په حقله د بت پرستی نظریات راتوتل او د "عیساییت" په توگه منلی کیږی، دغه هم بت پرسته نظریه ده.

- د مقدس انجیل یو موټې داسی برخی شته دی کومې چې نن د گناه گارو فرشتو د موجودیت په حقله د غلط فهمو لپاره د مرستی په توگه استعمالیدی شی. په دی باندی غورد نشر کونکی له طرفه په نشر شوی شماره "د شیطان معلومولو" کې شوی دی. دداسی برخو اجازه نه شی ورکولی کیدی کومی برخی چې د مقدس انجیل جنودنی رده وی او د هغی برعکس درس ورکوی.

مطالعه ۱: پوښتني

۱. څه شي په خدی باندی د عقیدي په رشت کې کمک کولی شي؟
(ا) کلیسا ته تگ

(ب) د مقدس انجیل عبادتي مطالعه کونه
(پ) د عیسایانو سره خبری کونه
(ت) په طبیعت باندی نظر اچول

۲. د خدی د ټولو نه درست تعریف کوم بودی؟

(ا) فقط محمود په ذهن کې یوه نظریه
(ب) په هوا کې د روح یوه برخه
(پ) خدی وجود نه لری
(ت) یو حقیقی، مادی شخصیت

۳. ایا خدی

(ا) یو وحدت دی

(ب) د دريو برخو نه جوړ دی
(پ) په یو خدی کې ډېر خدایان
(ت) هیڅ ممکنه نه ده چې تعریف ی اوشی؟

۴. د خدی نوم "پخویخ ایلوهیم" څه معنی لری؟

(ا) هغه، څوک چې به
(ب) هغه څوک چې به د قدرت لرونکو په ټولگی کې نازلیری
(پ) یو عظیم
(ت) قوت

۵. د لفظ "فرشتي" څه معنی ده؟

(ا) د انسان په شان
(ب) په وزرو کې پټه
(پ) پیغام رسونکی
(ت) معاون

۶. ایا فرشتي گناه کولی شي؟

(ا) او
(ب) نه

۱.۲ د خدی روح: تعریف

لکه څنګه چې خدی یو حقیقی، شخصي هستی ده، څوک چې احساسات او جذبات لری، د هغه څخه ددی توقعو کېدی شی چې هغه به ځمونه سره، د هغه د بچو سره د خپلو هواهشانو او احساساتو د تقسیمولو له پاره ضرور کومه لاره لری، او ځمونه په ژوند کې به په داسی طریقېه مداخله کوی چې دهغه د شخصیت سره سمی خوری. خدی دا ټول شیان دخپل "روح" د لاری کوی. که مونږ د خدی د پېژندګلو او د هغه سره د یو فعال تعلق هواهش لرونکی یو، نومونه له دا پېژندل پکار دی چې د "خدی روح" څه شی دی او هغه څنګه فعالیت کوی. دا اسانه نه ده چې د لفظ "روح" د معنی درست تعریف اوشی. د مثال په توګه که تاسو کوم واده کې شرکت او کړو، نو ستاسو له طرفه د داسی قسمه تبصری کولو امکان شته دی، "هغلته په حقیقت کې بڼه روح وو" ددی نه ستاسو مطلب دادی چې فضا ډیره بڼه وه، په هر جوړ په واده کې هر څه صحیح وو؛ هر چا بڼکلی کالی اخوستي وو، خوراک بڼه وه، خلقو د یو بل سره په ملائیم انداز کې خبری کولې، د واده جینی بڼکلی وه، داسی نور. دغه ټول مختلف شیان د واده "روح" منښکل کوی. هم دغه شان د خدی روح په هر جوړ د هغه په حقله هر څه خلاصه کوی. د عبرانی ژبی لفظ "روح" په زړه وصیت نامه کې په سختی سره "ساه" یا "قوت" معنی لری؛ په دی ډول د خدی روح د هغه "ساه" ده، کوم چې د هغه ماهیت دی، کوم چې د هغه عکس دی. مونږ به ددی په حقله مثالونه ورکړو، چې څنګه لفظ "روح" په مطالعه ۳.۴ کې د چا ذهن یا حالت په حقله استعمال شوی دی. د ادرومیان ۱۵:۱۹ نه ثابته ده چې روح فقط د خدی د برینو قوت حواله نه ورکوی: "بلکه د خدی د روح د قوت حواله ورکوی".

دادمقدس انجیل عام درس دی چې څنګه انسان فکر کوی داسی ی عمل وی (حکیمانه گفتار. ۲۳:۱۷؛ متی. ۱۴:۳۴)؛ کم انعکاس کولی شی چې ځمونه د عمل تصدیق او کړی. مونږ د څه شی په حقله فکر کوو او بیای سر ته رسوو. د ډیره حده پوری، د خدی روح هم دغه رنگه دی؛ دا قوت دی د کومې د لاری چې هغه د خپل وجود اظهار کوی، دخپل حالت او مقصد اظهار کوی. خدی فکر کوی او دغه ډول عمل کوی: څنګه چې ما فکر کړی وو، هم دغه شاننی تیره شوه؛ او څنګه چې ما مقصد لرلو، هم هغه شاننی او شوه (اشعیاء بن اسرائیل. ۴۳:۱۳).

د خدی قوت

دادمقدس انجیل ډیری برخې د خدی روح او قوت یو وینی. ددی لپاره چې کاینات منځ ته راشی، "د خدی روح د او یو په مخ باندی حرکت او کړو. او خدی اوویل، چې رها دی وی؛ او رهاشوه (پیدایش. ۱:۲، ۳).

د خدی روح هغه قوت وو د کومې په مدد سره چې ټول شیان، یعنی رها جوړه شوی وه. "په خپل روح باندی هغه ټول جنت اراسته کړو؛ د هغ د لاس جوړ دی کا ګا ماران" (ابوب. ۲۶:۱۳). "د خدی په لفظ باندی جنتونه جوړ شوی وو؛ او د خلی د لاری د سا اغیستنی په نتیجه کې دهغی اوسیدونکی جوړ شوی وو" (روحانی سرود. ۲:۳۳). د خدی د روح تعریف داسی شوی دی:-

دا د هغه د قوت وچه ده چې هغه ټول شيان تر لاسه کوي. دغه رنگه معتقد يې هم د خدې په هواش پيدا کړې شوي دي (يحيى: ۱: ۱۳)، دا د هغه روح کړې دي (يحيى: ۳: ۳ - ۵). د هغه دغه هواش روح سر ته اورسولو. څه چې مونږ د ټول کائنات د تخليق په حقله لولو، "دا هر څه ستا روح وړاندې استولي وو، ددوی تخليق اوشو: او (په دغه واسطه) د حمکې مخ نوي کړې شو" (روحاني سرود ۱۰۳: ۳۰). دا قوت اروح د هر څه او د هغوی د تخليق د واسطو (ذرايعو) متحمل دی. دا فکر کول ډير اسان کار دی چې په داخل کې د خدې د متحرک روح نه پرته د غم نه ډک ژوند په وړاندې حرکت کوي. اې ايو به، د ژوند څخه ستري شوو ته د يو بل پيغمبر له طرفه يادونه شوي وه: "که هغه (خدې) په خپل ځان کې خپل روح او ساه راغونډ کړل، نو ټول وجودونه به د مينځه لاړشي، او انسان به په خاک کې تغير او خوري" (ايوب ۳۳: ۱۳، ۱۵).

مونږ به په ۳.۳ مطالعه کې اوينو چې هغه روح چې مونږه او ټولو مخلوقاتو ته يې راکړې دي، هغه زمونږه ژوند برقرار ساتي. مونږه په خپل ځان کې د "ژوند د روح نفس لرو" (پيدايش: ۶: ۲۲) باختياره تفسير) کوم چې خدې مونږ ته د پيدايش په وخت کې راکړې وو (روحاني سرود ۱۰۳: ۱۰۳) پيدايش: ۴: ۷). په دې وچه هغه "د ټولو وجودونو د روحونو خدې دی" (شميره: ۶: ۲۷) مقابسه. عبراتي ژبه، ۹: ۱۲). ځکه چې خدې د ژوند قوت دی او دغه قوت ټول مخلوقات برقرار ساتي، دهغه روح هر ځای موجود دی. داو د عليه اسلام دا مني چې چرته هغه تللو خدې دخپل روح په واسطه دهغه سره موجود وو، او ددغې روح ا قوت په واسطه هغه کولې شو چې ځما د فکر او دماغو هر گوټ معلوم کړي. دا رقم د خدې روح هغه واسطه ده د کومې د لارې چې هغه هر ځای حاضر دی، اگر چې پخپله هغه په جنت کې دی.

"نه ځما د غورځيدو او اوچتېلو نه خبر يې،

ته دلري نه ځما په ډوبو فکرو نو پوهيگي...

زه ستا د روح څخه چرته تلي شم؟ يا ستا د موجودگي

نه کوم طرف ته نښتيدی شم؟ که زه د بحر تل ته

کور شم؛ بيا هم... ستا راست (بني) لاس (يعنی د روح

د لارې) کولې شي چې ما پيدا کړي"

(روحاني سرود ۱۳۹: ۲، ۶، ۹، ۱۰)

پاک روح

مونږه اوليدل چې د خدې روح د پوهيدلو له پاره يو وسيع مفهوم دی؛ دا د خدې ذهن او مزاج دی، او قوت هم، د کومې د لارې چې هغه خپل فکرونه عملي کوي. "څنگه چې انسان په خپل زړه کې سوچ کوي، هم دغه شان هغه پخپله وي" (ضرب المثل ۲۳: ۷)؛ ددغې جهت په حوالې سره خدې د هغه فکر او خدې د هغه روح دی (يحيى: ۳: ۲۳) اگر چه ددی دا مطلب نه دی چې هغه جدا شخصيت نه لري. چې ستاسو سره د خدې د روح په وسيع معنی په پوهيدلو کې کمک او کړو، مونږه کله ناکله د هغه د "پاک روح" په حقله لوسته کوو.

لفظ "پاک روح" زياتره فقط په نوي وصيتنامه کې استعمال شوی دی. لفظ "هولي گوسټ" زياتره استعمال يگي خو دا به هم زياتره

"پاک روح" ترجمه کېږي، دا خبره نوی تفسیرونو واضحه کړی ده. دا د زړی وصیتنامی د عبارت "د خدی د روح" یاد "مالک دروح" هم معنی ده. دا د عمل د دوه برخو څخه واضحه کېږي، کوم چې د پنجاهی عید په دوران کې په پیغمبرانو باندی د باران په شکل د پاک روح د راتگ په توگه ثبت کړی شوی وو. پطرس دا په دی ډول بیان و، چې په دغه موقعه دیوینیل پیغمبر نبوت سر ته رسیدلو، کوم چې په دی شکل بیان کړی شوی دی دا "حما د (خدی) دروح" له طرفه باران وو (عملونه ۴: ۱۷). بیا، لوقا ۳: ۱ ثبت کړی دی چې د اردن نه د بیرته راتگ په وخت عیسی علیه اسلام د "پاک روح څخه ډک وو" وروستو هم په دغه باب کې په صفحه ۶۱ اشعیاء نبی اسراېل کې ددغی روحانی تکمیل په حقله د عیسی علیه اسلام د خلی غیره لیکلی شوی ده. "د مالک خدی روح حما سره موجوددی". په دواړو قضیو کې (او په نورو ډېرو کې) اصطلاح پاک روح د زړی وصیت نامی د اصطلاح د "خدی د روح" سره سمی خوری.

دا هم یاد ساتی، څنگه پاک روح د خدی د قوت سره په لاندینو برخو کې برابر دی:

- "پاک روح به په تاباندی نازل شی (مریم)، او د ټولو نه پورته قوت (اسمانی قوت) به تا د خپل سوری لاندی راوړی" (لوقا. ۱: ۳۵)

- "د پاک روح له طرفه... نیرو مند نشانات او حیرت انگیزی، دا هر څه د خدی د روح له طرفه دی" (رومیان. ۱۹۰۱۳: ۱۵)

- محمودیر د انجیل (تبلیغ) په قوت او په پاک روح کې راغی (۱ د تیما لونی او سیدونکی. ۵: ۱).

- شاگردانو ته د پاک روح له طرفه وعده ورکړه شوی وه چې د هغوی وجود به "د پظورته څخه قوت لاس ته راوړی" (لوقا. ۲۳: ۴۹).

- عیسی علیه اسلام یی په "مقدس روح او قوت کې روغنی کړی وو"

- پال به د خپلو تبلیغاتو مرسته د خدی د انکار ناپذیره قوت د نمایش د لاری کوله: "حما تقریر او حما وعظ د روح او قوت یو نمایش وو" (۱ د کورینت او سیدونکی. ۳: ۲)

۲.۲ وحی

مونږه د خدی روح د هغه د قوت، دهغه د فکر او د هغه د مزاج غونډه بیان کړی دی، کوم چې د هغه روح د عمل د نازلیدلو په حالت کې سر ته رسوی. مونږ په تیر شوی برخه کې د تخلیق په موقعه د کار په حالت کې د خدی د روح ذکر کړی دی: "د خپل

روح په ذریعه هغه د جنت لرايش کړی دی " (ایوب ۲۶:۱۳) - د موجوده تخلیق په وخت د خدی روح د اوبو د مخ د پاسه حرکت کولو (پیدایش، ۱:۴). د نن وخته پوری مونږه داهم لوستې دی " چې دلغظ مالک په واسطه " کاینات مینځ ته راغلي وو (روحانی سرود ۶:۳۳) بلکه څنگه چې د پیدایش حکایتی ثبت د مثال په توگه وړاندی کوی چې "خدی اوویل " چې شیان باید چې پیدا شی او هغوی مینځ ته راغلل. په دی وجه د خدی روح ډیر زیات د هغه په لفظ کې منعکس شوی دی. لکه څنگه چې مخمونږه لفظونه مخمونږه د داخلی فکرونو او هواهشانو انعکاس کوی، دغه ډیر په سمه توگه "مخمونږه" حقیقت منعکس کوی. عیسی علیه اسلام په عقلاڼه توگه داسی وایی: "د زړه د افراط په نتیجه کې (ذهن) خله خیری کوی" (متی، ۱۲:۳۳). د الفاظو د قابو کولو لپاره به مونږ له په خپل فکر باندی کار کول پکار وی. د خدی لفظ، او بیا دهغه د روح او فکر انعکاس کیږی. دا د خدی له طرفه یو نعمت دی چې په انجیل کې د خدی الفاظ لیکلی شوی دی یعنی مونږ کولی شو چې د خدی په روح او ذهن باندی پوهه شو. هغه د وحی د جریان د لاری په الفاظو کې د روح د اظهار معجزه لاس ته راوړی. دا اصطلاح د لفظ "روح" په اساس جوړه ده:-

وحی

د "روح" معنی "ساه" یا د ساه اخیستنه ده، "د وحی" مطلب "په داخل کې ساخیستنه" ده. ددی مطلب دا دی چې هغه الفاظ کوم چې انسانانو د خدی له طرفه د "وحی" په حالت کې لیکلي دی هغه د خدی د روح الفاظ دی. پال د تیموتاوس حوصله افزای دارقم کوله چې هغه له نه دی پکار چې د مقدس انجیل سره خپله رشته قطعہ کړی او که رشته قطعہ کړی نو په هغه حالت کې ممکن ده چې د حقیقت دا خونډ بیا پاده او وحی کوم چې د خدی د الفاظو روح دی، او په دی وجه هر هغه څه را کوی څه ته چې مونږه د خدی د ریښتینی علم په لاس ته راوړنه کې اړتیا لرو:-

"د ماشوموالی څخه تا د خدی د مقدس کتاب انجیل سره معرفت لرلو، کوم چې د نجات

لاس ته راوړنې لپاره تاته عقل در کوی، د عقیدې د، لاری کومه چې په عیسی علیه اسلام

کې ده. ټول مقدس کتابونه د خدی د وحی د لاری نازل شوی دی، او فایده مند دی

د علم لپاره، د بیا ثابتولو لپاره، د اصلاح کولو لپاره، او په سم سمت کې د هدایت

لپاره: چې د خدی انسان او کړی شی چې کامل (په انجام رسیدونکې) شی، د اغازه څخه

تر اخره پوری مجهز وی (په مجهزه توگه مسلحه وی، نوی بین المللی تفسیر) د ټولو جنو کارونو

لپاره" (۲ تیموتاوس، ۱:۵-۱۶).

که د وحی د لاری نازل شوی مقدس کتابونه کولی شی چې مونږه د علم مجموعه را کړی، نو بیا مونږ ته د خدی په حقله درښتیاو ښودلو لپاره د داخلی رها ضرورت نیشته. خو څومره خله خلق د خپلو ذاتی احساساتو او تجربو په حقله خبری کوی کوم احساسات او کومی تجربی چې د خدی په حقله علم لاس ته راوړنه کې د هغوی واسطه گرځیدلې وی! که په عیسای ژوند کې د چا پوره مسلح کولو لپاره د خدی الهامی لفظونه د عقیدې قبیلونی په اړ کې کافی دی، نو بیا مخمونږه په ژوند کې د حق بل قوت ته ضرورت نیشته. که ددی ضرورت محسوس کیږی، ددی مطلب دادی چې د خدی لفظ مونږه پوره نه پوروخاته کړی، څنگه چې پال د روځانو لویو عده کړه. کله چې مونږه مقدس انجیل په لاسو کې اخلو او دا باور لرو چې دا په حقیقت کې د خدی د لفظ روح دی نو ددی لپاره سراسر دغه عقیدې ضرورت شته دی. لکه څنگه چې "عیسایان" په نن ورځ کې دلچسپی لری، هم دغه شان یهودیانو په معقوله توگه د خدی په لفظ کې دلچسپی لرله چې د خدی لفظ به څه وای، مونږ له ډیر په احتیاط سره خپل عکس العمل ښودل پکار دی عبرانی، ژبه، ۴:۲:-

”مونږ ته دمقدس انجیل وعظ شوی وو،
او هغوی ته هم شوی وو(د اسرائیل صحراکي):
خو لفظ وعظ هغوی ته فایده ورنکړه، هغه څه چې
بی اوریدل په هغی بی عقیده نه لرله“.

په ځای ددی چې هغه څه چې اوریدلی شوی دی یعنی د خدی د روح په قوت / لفظ په حقله په هغی
باندي خپله عقیده سر ته اورسولې شی، د ذباتو جاذبو لنډو لارو لاس ته راوړنې کوشیش کیږي: دلیل
دا ورکولی کیږي چې سم قوت به په ناگهانه توگه ځمونه طرف ته راشی، او دغه قوت به او کړی شی
چې مونږه په خدی او منی په ځای ددی چې د یو درد منی تجربی څخه تیر شو او په شعوری توگه خپل
ژوند د خدی د لفظ تابع کړو، او دارقم د خدی روح له موقعه ورکړو چې ځمونه په زړونو باندي
ریښتیني اثر او کړی.

د خدی په لفظ کې عظیم روحانی قوت منلو ته نه تیاریدل د ډیرو ”عیسایانو“ لاره غلطه وی او هغوی دا
پوښتنه کوی چې ایا ټول مقدس کتابونه په پورا توگه د خدی الهام وو. هغوی دا رایه ورکوی چې ډیر
څه چې مونږه بی په انجیل کې لولو فقط د زړو عالمانو انسانانو ذاتی رایه ده. خو پطرس په موثره توگه
دغه دلاېل رده وی:-

”مونږه د پیغمبر لفظ نور یقیني کړل، او تاسو به ډیر
ښه کوی چې د ټولو نه وړاندي دغی ته پاملرنه او کړی؛
تاسو باید چې په دی پوهه شی (ډیره مهمه ده) چې د مقدس
کتابونو پیغمبري هیڅ کله د پیغمبرانو د خپل تعبیر سره
نه ده نازله شوی. د پیغمبري سرچشمه هیڅ کله انسان نه
وو، بلکه انسان همیشه د خدی له طرفه خبری کولی په
دی ډول داهر څه پاک روح وړاندي بوتلل“ (۲ پطرس ۱
: ۱۹ - ۲۱ نوی بین المللی تفسیر).

د ټولو نه وړاندي باید چې مونږ دا عقیده ولرو چې د مقدس انجیل د خدی الهام دی.
د مقدس انجیل لیکونکی

د ټولومقدسو کتابونو په الهامی حیثیت باندي یوه اطمینان بخشه عقیده لرنه په دی وجه ډیره اساسی
ده؛ ځکه چې هغه انسانانو چا چې مقدس انجیل لیکلی دی هغوی په سختی سره د روح په جلب کې
ووچا چې په هغوی باندي وحی راستوله، په دی وجه د هغوی الفاظ د هغوی له طرفه نه وو. د خدی
لفظ ریښتونی دی (یحیی. ۱: ۱۷) او دغلطی په سختی سره مخه نیسي او اصلاح بی کوی
(۳ تیموتاوس. ۳: ۱۶، ۱۷) دا څه د حیرانتیا خبره نه ده چې د ډیرو خلقو دپاره د ریښتیاو صلحه غیر
محبوبه ده. ارمیای نبي د ډیر زیات مخالفت سره مخامخ شوی وو کله چې هغه د خدی هغه الفاظ
وړاندي کول کوم چې د وحی دلاری په هغه نازل شوی وو، او اگر چې هغه دا تصمیم کړی وو چې په
هغه باندي نازل شوی الفاظ به نه ثبته وی او نه به بی وعظ کوی. خو تر کومه حده پوری چې د خدی د
لفظ لیکل د خدی د هواش نتیجه وه نه چې د انسان د هواش او هغه د ”پاک روح په جلب کې وو“
په دی وجه په دی مسله کې د هغه سره بله لاره نه وه. ”په ما پسی به بی روزانه ټوقی کولی، او هرچا به
راپوری خاندل... او بیا ما اوویل چې زه به دهغه نوم نه اخلم، او نه به نورد هغه دنومه خبروم. خود هغه
لفظ ځما په زړه کې لکه د بلیدلی ور په ډول وو کوم چې ځما په هډوکو کې بندوو، او د صرف نظر
دلاسه خسته کېدم، او بی ارامه ووم(ارمیای نبي. ۳۰: ۹).

د خدی روح ۲۱

که انسانانو د یو حده پوری د خدی الهام لرلو، نو په هغه حالت کی په مونږ د خدی ریښتینی لفظ او یا د خدی روح نه وی دستیابه کړی. بالفرض څه چی هغوی لیکل په حقیقت کی د خدی لفظونه وو، ددی څخه دا نتیجه اخذ کبیری چی دا هر څه په پوره توگه د الهام په وخت کی د خدی د روح د لاری سر ته رسیدل - په بل ډول لاس ته راوړلی شوی موادو به د خدی د لفظ پاکي نه لرله. دا منل چی د خدی لفظ په کامله توگه د هغه لفظ دی، مونږه لوستی او عمل کولو ته زیات متحرک کوی. "لفظ ډیر پاک دی: په دی وجه ستا نو کران ورسره مینه لری". (روحانی سرود. ۱۱۹: ۱۳۰). دغه شان د انجیل کتابونه د هغه د روح د لاری سر ته رسولی شوی کار دی، نه چی دانسان د لیکلی شوو ادبیاتو دلاری. څنگه چی زړه وصیت نامه د نوی وصیت نامی حوالی ورکوی، په هغی باندی د غور نه دغه اندازه لگیدی شی: -

۵:۴ منی. (تجدیدشوی تفسیر) ددی په حقله خبره کوی چی دا هر څه څنگه شوی وو "د پیغمبرانو په واسطه لیکلی شوی وو" - خدی د هغوی په واسطه لیکل کول. -
"پاک روح د داود علیه اسلام د خلی خیری کولی..." (اعمال ۱)
۱۶: ۱ په دی ډول پطرس د روحانی سرود څخه نقل کوی: مقایسه عبرانی ژبه. ۳: ۷

د عیسای مذهب په اوایلو کی خلقو انسانی لیکوالانو ته نسبتاً دومره اهمیت نه ورکولو؛ خو حقیقت دادی چی د هغوی الفاظ د خدی د روح دلاری د وحی په واسطه نازل شوی وو او دغه مهمه وه.

د خدی د الفاظو قوت

د خدی روح نه فقط د هغه د ذهن / املاج سره بلکه د هغه د قوت سره هم اړه لری د کومی په واسطه چی هغه ددغی فکر اظهار کوی، ددی توقعو کیدی شی چی د هغه روحانی لفظه فقط د هغه د ذهن اظهار نه دی؛ په دغه لفظ کی یو حرکت ورکونکی قوت هم شته دی. ددغی قوت ریښتینی قدر دانی به مونږ دهغی د استعمال هواشمنند کړی؛ او د شرم څه قسمه احساس چه دداسی کونی سره منسلک وی هغه به دمیڅخه لاپ شی او د خدی تابعداری به مونږ ته یو داسی قوت را کړی د کومی استعمال ته چی مونږه د نجات لاس ته راوړنی لپاره د ژوند د وړو شیاتو څخه د سرعت حاصلولو لپاره ضرورت لرو. ددی په حقله د ډیری لویې تجربی نه لرنو څخه وروستو، پال داسی لیکي: -

زه د عیسی علیه اسلام د (د خدی لفظ) انجیل په حقله هیڅ شرم نه محسوسه وم؛ دا د نجات لپاره د خدی قوت دی (رومیان. ۱: ۱۶).

لوقا ۱: ۳ (تجدید شوی تفسیر) په یوه موضوع باندی غږیږی: د خدی یو لفظ هم د قوت نه حالی نه دی (روح)

د انجیل مطالعه او په ژوند کی د هغی استعمال یو حرکتی جریان دی. دا د ډیرو خداشناسو دین، درسی مشابیهت، سره هیڅ تعلق نه لری او د هغه ډیرو کلیساو "د بجه محسوسولو" سره هم هیڅ تعلق نه لری په کومی کی چی یو څو برخی په مختصره توگه نقل کړی شوی وی، خو د ځان د پوهیدنی او عمل کونی کوشیش نه کوی. "د خدی لفظ با سرعت (ژوندی) او طاقت وړ دی؛" د هغه (خدی) د قوت لفظ (عبرانی ژبه. ۳: ۱۲)

د خدی روح ۲۲

۱:۳. "د عقیدې لرلو په حالت کې د خدی لفظونه په موثره توګه په تاسو کې کار کوي" د تهپسلونیا اوسیدونکي (۳:۴). د لفظ د لاری خدی په منجرکه توګه د ریښتیني معتقدینو په ذهن کې د ورځې هر وخت کار کوي. د انجیل کوم مقدس اساسی پیغام چې تاسو یې زده کوي هغه د خدی د ریښتیني قدرت په حقله دی؛ که تاسو دغه پیغام قبول کړی، دغه به ستاسو په ژوند کې کار او کړي او تاسو به د خدی اولاد جوړ کړی، او د څه حده پورې به تاسو ته د خدی روح / ذهن په دی ژوند کې ځان اویښای، او دا رقم چې تاسو د خدی روحاني طبیعت ته د بدلیدلو له پاره چمتو وی کوم چې به د عیسی علیه اسلام د بیرته راتګ سره راځي (۲ پطرس. ۱:۳). د پال و عظ "د دغې روح او قوت یوه نمونه وه" (۱ د کورینت ټول اوسیدونکي. ۳:۲). ځمونه نه ګیر چاپیره هغه خلق ناست دی څو ک چې د خدی په انجیل باندې پوره عقیده نه لری، اگر چې هغوی دا دعوی کوي چې هغوی خپل ځان عیسی علیه اسلام ته سپارلی دی. او دغه شان هغوی په خدی باندې د خپلې عقیدې لری دعوی کوي، خو د نن وخته پورې دی منلو ته تیار نه دی چې خدی یو حقیقي شخصیت دی. د خدی د مقدسو کتابونو څخه دا انکار کول چې هغوی ټول د خدی د وحی د لاری راغلي دی، او دا انکار کول چې هغوی ځمونه په ذاتي احساساتو او عقیدو باندې برتری لری، د خدی د قوت نه انکار کول دی. د ۳ تیموتاوس. ۳:۵ الفاظ راپایادشي: هغوی د تقوی صورت لری، خو دغلته قوت نه منی "یعنی د انجیل د لفظ د قوت نه انکار کوي. ځمونه په بنیاد پرستی پورې دنیا خاندی" ته په دی باندې داسې عقیده نه لری، ته داسې لری؟! " او دغه ټول پال وو او د هغه د ټولګی واعظان وو: "د صلیب په حقله و عظ کونه د هغوی په فکر کې رنگ کونکي حماقتدی؛ ځو ځمونه نجات لرو نکو لپاره، دغه و عظ د خدی قوت دی." (۱ د کورینت اوسیدونکي. ۱:۱۸).

ایا مونږ داسې کولی شو چې دا ټول شیان په ذهن کې اوساتو او د لویې پیماني د قدر سره مقدس انجیل په لاس کې واخلو، او د ذیاتي مینې سره یې اولولو او ځان په پوهه کړو؟
د خدی د لفظ په حقله د خدی د خلقو پرځورد

د مقدس انجیل د حساسې لومستني په حقله ثبت شوی مواد دا اشاره کوي؛ دا نه چې د انجیل لیکونکي فقط په خپل ځان باندې د وحی راتلنه منی، بلکه د نورو لیکونکو په حقله هم داسې فکر کوي. مالک عیسی علیه اسلام په دی کې افضل دی. کله چې عیسی علیه اسلام د داود علیه اسلام درو حانی سرود نقل کولو نو هغه د دغې سریزی اغاز ددی الفاظو نه کړی وو، "داود علیه اسلام په روح کې..." (متی. ۲۲:۳۳)، هغه ددی حقیقت د منلو ذکر کوي چې په داود علیه اسلام باندې وحی راتله. عیسی علیه اسلام د موسی علیه اسلام په حقله هم داسې خبره کوي، "لیکل" (یحیی. ۵:۵-۳۵-۳۷). داسې ښکاري چې هغه دا یقین لری چې اسفار پنجگانه په ادبي توګه موسی علیه اسلام لیکلي وو. د "لوږ انتقاد کونکو" په نوم عیسایانو دا شک کولو چې ایا موسی علیه اسلام لیکل کولی شو، خو د عیسی علیه اسلام پرځورد په ښکاره توګه د هغوی د نظر سره اختلاف لرلو. هغه د موسی علیه اسلام "لیکلو" ته د خدی فرمانونه وای "مارک ۸:۹). هم دغه د بی ایمانه شکمنو ټولګی دا دعوی کوي چې د زړی وصیت نامی زیاد تره برخه یوه قصه ده، خو هیڅ کله عیسی علیه اسلام یا پال د زړی وصیتنامی په حقله داسې خبره نه وه کړی. عیسی علیه اسلام د شیبیا ملکي په حقله د یو تاریخي حقیقت په توګه خبره کړی وه (متی. ۲۳:۱۴) هغه داسې نه وو ویلی، چې د شیبیا ملکي سره تعلق لرونکی قصه...!

د پیغمبرانو پرځورد د هغوی د مالک سره سم وو. ددی خلاصه پطرس په دی ټول وړاندی کوي، پطرس د هغی الفاظو په حقله خپل پرځورد ښکاره کوي کوم چې هغه د عیسی علیه اسلام څخه پخپلو

د خدی روح ۲۳

غوگونو اوریدلی وو د هغه دغه "د پیغمبری ذیبات یقینی الفاظ" داسی محسوسیدل لکه رها چی په تیاره کی پته شی. (۲ پطرس. ۱: ۱۹ - ۲۱). پطرس داعقیده لری چی د پال لیکونه داسی "مقدس" وولکه څنگه چی "نور مقدس"، وو نور مقدس په عام حالت کی د زری وصیت نامی لیکلو ته وای. دارنگه پطرس لیدل چی د پال لیکونه دومره معتبر دی څومره چی زړه وصیت نامه معتبره ده.

په اعمالو کی د شعرونو او د انجیل نازلیدلو طرف ته ډیری اشاری شته دی (یعنی مقایسه اعمال ۱۳: ۱۵: متی. ۱۰: ۱۳)، اشاره کوی نه فقط دی ته چی هغوی دوحی د لاری راستولی شوی دی بلکه دا اشاره هم کوی چی دیو روح له طرفه راستولی شوی دی، او د نوی وصیت نامی د لیکونکو له طرفه د انجیل د ثبت سره داسی برخورد او شو لکه چی هغه د خدی وحی وی. پال په ۱ تیموتاوس ۵: ۱۸ کی د دواړو په دویم تورات. ۴: ۴۵ (په زړه وصیت نامه کی) او لوقا. ۱۰: ۴ "مقدسو" کتابونو په ډول حوالی ورکوی. پال په دی خبره زور ورکوی چی د هغه پیغام نه چی د هغه له طرفه بلکه د عیسی علیه اسلام له طرفه وو. (د گللیت اوسیدونکی. ۱: ۱۱، ۱۲؛ ۱۱ کورینت اوسیدونکی. ۲: ۱۳؛ ۱۱؛ ۱۳: ۱۱؛ ۱۵: ۳). دا خبره نور پیغمبران هم منی؛ دارنگه جیمز ۳: ۵ د گللیت اوسیدونکو څخه د "مقدسو کتابونو" په ډول د پال د لفظونه حواله ورکوی. ۵: ۴ خدی "خبری او کړی" څمونږ سره د عیسی علیه اسلام د لاری په دی وجه د نورو الهامونو ضرورت نیشته (عبرانی ژبه. ۱: ۲) دا مشاهده کیدی شی چی مقدس انجیل نورو مقدسو لیکونو ته اشاره کوی کوم چی اوس دستیاب نه دی (یعنی دجیش کتاب، د کورینتاین خلقو ته د تنهن، ایلججاه، او پال لیکونه او د یحیی دریمه رساله اشاره ورکوی د هغه خط په حقله کوم چی نه دی حفظ کړی شوی او کوم چی کلیسا ته استولی شوی وو خو ډایترقس د تابعدای نه انکار او کړو). دا لیکونه ولی څمونږ دپاره محفوظ نکړی شو؟ واضحه ده چی ددی څمونږ سره څه تعلق نه وو. مونږ په دی باقیمانده باندی خاطر جمع ساتو او هغه څه چی خدی ساتلی دی په مونږ پوری مربوط دی.

کله نه کله دا دعوی کبیری چی د نوی وصیت نامی کتابونه په قلازه قلازه اومنلی شو چی د خدی له طرفه نازل شوی دی، خو دا حقیقت پخپل ځای دی چی پیغمبرانو د یو بل د لیکونو په حقله دا روپه ساتله چی دا د خدی له طرفه نازل شوی دی یقیناً چی دا خبره رده وی. په هغه وخت کی د هغه د لیکونو او د الفاظو لپاره کومو چی د الهام دعوی کولو د هغوی د امتحانولو لپاره معجزای روحی تحفه موجود وو (د کورینت اوسیدونکی. ۱۳: ۳؛ ۱۳: ۱؛ تجدید شوی ۲: ۲). ددی مطلب دا دی چی الهامی لیکونه سمدستی الهامی اومنلی شو. که په دی کی څه ډول انتخاب د انسانی رهنمایی نه پرته په انجیل کی شامل شوی وو، نو کتاب به خپل معتبر توب دلاسه ورکړی وو.

۳.۲ د پاک روح تحفی

په مختلفو موقعو دانسان سره په خپل سر و کار کی، خدی د استعمالولو لپاره خپل قوت ("پاک روح") انسان ته حواله کوو. خو هیڅ کله دا د "نش بانکی چک" په شکل نه وو دا نه چی څه به هغوی کول غوښتل هغه به ی کول؛ په هره موقعه ددی پاک روح استعمال د یو معین مقصد لپاره وو. کله چی به دغه مقصد تر لاسه کړی شو، د پاک روح دغه تحفه به بیرته اخیستلی کیده. مونږه باید چی دایادو ساتو

چی د خدی دروح چی به کوم مقصد په ذهن کی وی هغه به یې وړاندی بوتلو، دغه یې د کار طریقہ وه. د هغه مقصد همیشه د انسان په ژوند کی د لنډ وخت مصیبتونو ته لار ورکوی ددی لپاره چی د او گد وخت مقصد تر لاسه کړی (۱.۶ مطالعه او گوری) دا ډول ددی توقعو کیدی شی چی د هغه پاک روح ضروری نه ده چی په دی ژوند کی د انسانی تکلیف د کمو ولو لپاره استعمال کړی شی.. که داسی کوم نرم حالات مینځ ته راشی نو دا هر څه به د لوړ مقصد یعنی د خدی په ذهن د پوهیدلو لپاره کیږی.

دا هر څه په ننی ورځ کی د پاک روح په حقله د عیسایانو د محبوبی رویی سره فرق لری؛ دا تاثر ورکړی شوی دی چی په عیسی علیه اسلام باندی عقیده لرنه ارزش لری ځکه چی دا ډول جسمانی فایدی لاس ته راوړلی کیدی شی، یعنی انسان صحت مند کیدی شی، او ممکن ده چی پاک روح داسی او کړی. دا به په دی خبره رڼا واچوی چی ولی د کشمکش په هیوادنو کی لکه پوځیانو کی په مشخصه توگه ډېرو زیاتو خلقو د شفادررو حانی هدیو لاس ته راوړنی په حقله خلقو دعوی او کړی او په تاریخی توگه، داسی دعوی زیاد تره د خلقو د ضروریاتو سره سمی خوری. دا حقیقت پخپله ددی ډول روحانی تصرف په حقله شک پیدا کوی؛ که څوک دا قسمه تجربه کول غواړی چی د ننی ورځی انسانی بد حالی حل راوباسی، نو په هغه حال کی د داسی قوت د شتمنی په حقله د دعوی کول اسان دی کوم چی د نن ورځ د بد حالی حل وړاندی کولی شی.

ډیر 'عیسایان' دا دعوی کوی چی هغوی معجزانه روحانی هدیی لری؛ خو چی کله د هغوی نه د مقصد په حقله پوښتنه او کړی شی؛ نو بیا دغلته واضح جواب نه شی ورکولی. خدی همیشه خپل روح د مشخص، معین هدفونه لپاره ورکړی دی. دغه وجه وه، چی د چا په تصرف کی دغه هدیه وه هغوی همیشه په دقیقه توگه د هغی د استعمال په هدف پوهه وو، او له دی کبله هغوی د دغه هدیو د استعمال څخه فقط جزوی کامیابی نه وی تر لاسه کړی. دا فرق لری د هغه ډېرو ناکامو او جزوی شفایی تجربو سره څوک چی د ننی ورځی د شفا دپاره د روحانی هدیو لرلو دعوی کوی.

دا لاندینی مثالونه ټول هغه مشخص دلایل او هدفونه په گوته کوی کوم چی د روحانی هدیی ورکونی په شا پټ وو. په دی پوه قضیه کی هم بوداسی ذهنی عنصر نه وو شامل چی ددغه هدیو (تخایف) لاس ته راوړنولپاره استعمال شوی وی، او نه هدیو لرونکو دا حق لرلو چی په خپله خوښی یې د هغی استعمال کړی وی. ځکه چی مونږ د خدی د روح خبره کوو، دا قابل ادراک نه ده چی انسان د هغی د استعمال هدایت ورکولی شی، د مشاهدی نه دا معلومیږی چی دا روحانی هدیه (تخفه) هغوی له ددی لپاره ورکړی شوی وه چی د خدی څه مخصوص هواشیات سر ته اورسوی، په ځای د هغه موقعی استعمال کوم چی انسان عملی کوی (مقایسه اشعیاء نبی اسرائیل ۱۳:۳۰)

د اسرائیلو په قدیم تاریخ کی، هغوی ته د بوی غټی څیمی جوړولو امر شوی وو
("د پرستش څیمه" په کومه کی چی به هغوی

خپله اصلاح کوله او نور پاک شیان به یې هغلته ساتل؛ تفصیلی هدایات د دغی شیانو په جوړولو ورکړی شوی وو کومو ته چی به د خدی په عبادت کی ضرورت وو. ددغی مقصد لاس ته راوړلو لپاره خدی ځینی انسانانو ته خپل روح ورکړو. هغوی یې د "دانای په روح کامل کړل، چی هغوی د موسی علیه اسلام دپاره کلی جوړ کړی..." داسی نور. (مهاجرت. ۳:۲۸)

د خدی روح ۲۵

په دوی کی یو کس چی د بیزلده نوم یادیدلو د "خدی دروچه ډک کړو، دانای ی ورکړه، او فهم یی ورکړو، او علم ی ورکړه او د کار کونی طریقه ی ورله ورکړه، چی په سرو کی کار وکړی... او د کانپ و تراشول او کړی... د کار کونی په ټولو طریقه سره ی مجهز کړو" (مهاجرت، ۳۱: ۳-۵).

شماره، ۱۳:۱۱ - ۱۶ ټیټول دا جنای چی خومره روح/قوت د موسی علیه اسلام نه اخیستلی شوی وو او د اسرائیل نورو مشرانو ته حواله شوی وو، د هغی مقصد دا وو چی دوی د خلقو د شکایاتونو د اندزی لگولو قابل شی او دارنگه په موسی علیه اسلام باندی فشار کم شی. د موسی علیه اسلام د مرگ نه لگ وروستو روحی هدیه د هغه نه یوشع بن نون پیغمبر اسرائیل ته منتقل شوه، چی دا رنگه هغه وکړی شی چی د خدی د مخلوق سمه راهنمای وکړی (د تورات دویم کتاب ۹:۳۳).

دهغه وخت څخه کله چی د اسرائیل خلق د خپل بادشاه (سول) د راتگه پوری خپلی محمکی ته داخل شو نو دغه وخت دوی د قاضیانو په نوم د انسانانو فرمانبردار وو. په دی دوره کی په دوی باندی څو واره د دوی دشمنانو ظلمونه کړی وو، خو د قاضیانو د کتاب ثبت وایی اچی څه ډول په ځینی قاضیانو باندی د خدی روح نازل شو ددی لپاره چی په معجزای توگه د تیر کونکو څخه چی د او تیل (د یهو دیانو رساله، ۱۰:۳)، جیلویون (د یهودو رساله، ۳۳:۶)، او جیفتاه (د یهودیانو رساله، ۱۱:۲۹) په نوم یادیدل اسرائیل اذاد کړی. ددوی ذکر د مثال په توگه شوی دی.

یو بل قاضی، سامسون ته بروح ددی لپاره ورکړی شوی وو چی هغه زمری قتل کړی (د یهودو کتابچه، ۱۳:۱۵، ۶:۵) اچی ۳۰ انسانان قتل کړی (د یهودو رساله، ۱۳:۱۹) او هغه ځنځیر مات کړی په کوم ی چی هغه تړلی وو (د یهودیانو رساله، ۱۳:۱۵). دا ډول "پاک روح" همیشه د هغه په تصرف کی نه وو، دا به هغه ته د څه خاص شیا نو لاس ته راوړلو لپاره ورکولای کیلو او بیا به ته بیرته اخیستلی کیلو.

ددی نه دا معلومیږی چه د یو خاص مقصد لپاره د خدی دروچ د هدیې د استعمال معنی دا نه وه چی

- د نجات لاس ته راوړنی ضمانت وو

- داسی څه چی ټول عمر انسان ته تحمل ورکړی

- کوم پوښیده قوت ورکړی

- داسی څه چی د نشی د لاری په ذاتی تجربه کی لاس ته راوړلی شوی وی،

دا باید چی اوبلی شی د پاک روح د هدیې په حقله ډیر مبهم استدلال شته دی. ډیر خلق "د پاک روح لاس ته راوړنی" دعوی کوی په دوی کی ډیر د انجیل د تالار و عظیمونکی "د روحانی هدیو لاس ته راوړنه" د فردک په توگه د هغه چا وړاندی څوړنده وی څوک چی د عیسی علیه اسلام منونکی گنرلی کیږی. خو دا پوښتنه کیږی شی، کومه تخفه؟ دا ناممکنه ده چی انسانانو ته دا معلومه نه وی چی هغوی څه قسمه هدیه لری. سمسون ته روحانی هدیه د زمری دو زلو لپاره ورکړی شوی وه (د یهودیانو رساله، ۱۳:۱۵، ۶:۵) ځکه چی هغه باید چی د غوریلونکی زمری مقابله کړی وی

د خدی روح ۲۶

هغه ته باید چې پوره علم وی چې د کوم کار لپاره یې ورته روح ورکړی وو. د هغه په ذهن کې باید چې کوم شک نه وي. دا په مطلقه توګه د هغه چا څخه فرق لري څوک چې نن د پاک روح د لاس ته راوړنې دعوی کوي، خو نه شي کولی چې کوم مخصوص عمل سر ته اورسوي؛ نه ورته دا علم شته دی چې د کومې هډيو د لرلو امکان لري.

په رومېني صدی کې د هډيو دپاره استدلال

د عیسی علیه اسلام اخیرنی فرمان پیغمبرانو ته په ټوله نړی کې د انجیل وعظ کونه وه (مارک ۱۶: ۱۵). هغوی ددغې وعظ اغاز په خپلو زیاد تره پیغامونو کې د عیسی علیه اسلام د مرګ او د قبر څخه د بیا راهاصولو د موضوع څخه کړی وو. خو دا یاد ساتل پکار دی چې په دغه وخت کې لکه څنګه چې مونږ ته علم دی نوی وصیت نامه نه وه. کله چې هغوی په بازارونو کې ولاړ وو او یاد یهودیانو په عبادت خانو کې ولاړ وو او د نزارت سره تعلق لرونکي عیسی علیه اسلام په حقله یې خبره کوله، نو بیا خو ممکن وه چې د هغوی خبری تصوراتي محسوسیدلی. بیا نجار چې د اسرائیل سره یې تعلق وو څوک چې کامل وو، څوک چې د زړې وصیت نامې په پوره توګه سرته رسونې پیغمبري کې مړ شو او بیا راژوندی کړی شو، او چا چې د هغوی څخه خواست کوي چې باهتیسټان شي او په هغه په لاره روان شي.

په هغه ورځو کې، نورو کسانو هم دا کوشیش کړیو چې د مذهبي رسمونو پراېښنه او کړی. خو نړی ته ددی ثابتولولپاره باید چې داسې څه لار وی چې د عیسایانو له طرفه وعظ کړی شوی پیغام د خدی خپل پیغام دی، به نسبت د هغې فلسفې د کومې تعلق چې د شمالي اسرائیل د ماهی نیونکو سره وو.

ځمونږ په ورځو کې مونږه د عیسی علیه اسلام نوی وصیت نامې سره تعلق لرونکي ادبي او عقیدایي ثبتونو ته مراجعه ددی لپاره کوو چې دا ثابته کړو چې ځمونږه پیغام د خدی له طرفه دی؛ خو په هغه ورځو کې، د لیکلو او دستيابي څخه وړاندې، خدی واعظانو ته دا اجازه ورکوله چې د هغه پاک روح په استعمال کې راوړی او هغه څه چې هغوی وایي د هغې په حقله تاکید او کړی. د نړی په منظره کې د هډی استعمالولو دغه خاص دلیل لرلو؛ په داسې حالت کې چې د لیکلو په شکل کې نوی وصیت نامې وجود نه لرلو دنوی عقیده لرونکو ټولګو لپاره دا ډیره ګرانه وه چې خپلو عقیدو ته رشت ورکړی. نور عملي مشکلات کوم چې د هغوی په مابین کې مینځ ته را تلل د هغې د حل کولو لپاره کومه واضحه لار نه وه؛ چې په عیسی علیه اسلام باندې خپلې عقیدې ته رشت ورکړی په دغه حقله د راهنمایي کولو وسیلې ډیرې محدودې وې. دغه وجه وه چې د پاک روح هډیه ورکولی کیده چې دا رقم هغوی او کړی شي چې د نوی عقیده لرونکو راهنمای تر هغه وخته پوری د الهامی لاری او کړی تر کومه وخته پوری چې د عیسی علیه اسلام د نوی وصیت نامې ثبت د وعظ او پیغامونو په شکل کې اونه لیکل شي او خپاره نه کړی شي.

د همیشه په شان، د پاک روح د ورکولو استدلال تر ډیره حده پوری ساده ترتیب کړی شو:-

” کله چې هغه (عیسی علیه اسلام) پورته او ختو (جنت ته)،

هغه د اولیادو د درسته ولولپاره هډی (روح) ورکړی،

د (وعظ) کار وړاندې بوتللو له پاره، د عیسی علیه اسلام

وجود ته تهذیب خودلو له پاره، یعنی عقیده لرونکي (د ایفیسیا او سیدونکی. ۴: ۱۲، ۸)

د خدی روح ۴۷

- پال د روم معتقدینو ته داسی لیکلی وو، "خما ډیر هواش دی چی تاسو اوینم، چی تاسو ته روحانی هدیه درکړم، چی تاسو مخان الخیرت ته جوړ کړی. (رومیان. ۱:۱۱)
د هدیی د استعمال مقصد د انجیل د وعظ تابد کول دی، مونږ لولو:-

- "ستاسو انجیل تاسو ته فقط په لفظ کی نه دی راغلی، بلکه قوت کی هم راغلی دی، او په پاک روح کی راغلی دی او په ډیرو وعدو کی راغلی دی" د معجزوی تشکیل د لاری (۱ د تھیسلونیا اوسیدونکی. ۵:۱ مقایسه. ۱ د کورینتاین اوسیدونکی. ۱:۲۵).

- پال کولی شو چی اوبی "هغه شیان کوم چی عیسی علیه اسلام خما د لاری جوړ کړل، چی دا رقم د جینیټایل اوسیدونکی د خلی او د زره (معجزوی) څخه تابد کړی، د نیرو مندو علامتونو او خیرت انگیزو د لاری، د خدی د روح په قوت سره" (رومیان. ۱۵:۱۸، ۱۹).

- شومره پوری چی د انجیل د واعظانو تعلق دی، "مونږه لولو،" خدی هغوی ته هم شهادت ورکړو، د علامانو او خیرت انگیزو، او د پاک روح د معجزای هدیو د لاری" (عبرانی ژبه)

- په قبرص کی چی کوم وعظ د انجیل په حق کی منظم کړی شوی وو د هغی پشتیبانی معجزو کوله، هغه څه چی نایب حکمران اولیدل هغه ډیر متاثره شو او عقیده ی راوړه" (اعمال ۱۳:۱۴).

او معجزو هغه په دی مجبوره کړو چی د هغه عقیدی معتقد شی د کومی عقیدی چی وعظ کیدلو. په ایګونیم کی "مالک (خدی) د هغه د برکت د لفظ شهادت ورکړو، او نشانات او خیرت انگیزی ی اوبودلی" (اعمال ۱۳:۳).

دا ټولی تبصری د پیغمبرانو په حقله مختصر کړی شوی دی، د وعظ په حقله د فرمان تابداری: "هغوی وړاندی لارل، او هر خای ی وعظ کولو، مالک د دوی سره کار کولو، او د نشانو په ذریعه ی د لفظ تابد کولو" (مارک ۱۶:۲۰)

مخصوص شیان په مخصوصو وختونو پاندی

د روح هدیه ددی لپاره ورکولی کیری چی مخصوص کارونه په مخصوص وخت کی سر ته اورسولی شی. دا ډول دا دعوی غلطی ثابتیگی په کومو کی چی د هدیی معجزای تصرف دیو انسان د ټول ژوند برخه او عمل گننر لیکیگی. پیغمبران چی پطرس په کی شامل وو د عید پنجاهه په موقعه، د عیسی علیه اسلام د معراج خنلو ته وروستو "د پاک روح نه ډک وو" (اعمال ۲:۳). په دی وجه هغوی ددی قابل وو چی په خارجی ژبه کی خبری او کړی او دا رقم او کړی شی چی په تماشایی انداز کی د عیسایی انجیل وعظ په وړاندی بوخی. کله چی حکمرانانو او غوښتل چی هغوی بندی کړی، "پطرس چی دپاک روحه ډک وو" د هغی په ذریعه هغه ددی قابل وو چی هغوی ته اطمینان ورکونکی

جواب ورکړی (اعمال ۸:۳). کله چی هغوی د بند څخه پرېخودلی شو نو د هدی په وجه هغوی ددی قابل وو چی وعظ او کړی - " هغوی د پاک روح څخه ډک وو، او هغوی د خدی د لفظ په بی باکی سره تبلیغ کولو" (اعمال ۳:۳۱)

دقیق لوستونکی دا کشف کولی شی چی د هغه چا په حقله د مخکی څخه د روحی ډکیدلو ذکر نه دی شوی چا چی داسی کارونه سر ته اورسول ". هغوی د روح څخه ډک کړی شوی وو چی مخصوص کارونه سر ته اورسوی ، خو د خدی د بل مقصد سر ته رسولو لپاره به بیا ډکېږی. پال دغه ډول د هغه د غسل تعمید په وخت د " پاک روح نه ډک وو" ، او یو کال وروستو هغه به بیا د پاک روح څخه ډکیدلو چی شریر نغره ته سزا ورکړی (اعمال ۱۳:۱۹).

تر کومه حده پوری چی د معجزای هدیه تعلق دی ، پال لیکلی دی چی ابتدای معتقیدینو دغه هدیه لرله " د عیسی علیه السلام د هدی د پیمانې مطابق" (د ایفیس او سیدونکی. ۳:۶). د یونانی لفظ "میر" معنی ده "یوه محدوده برخه" (قوی فهرست). فقط د عیسی علیه السلام د هدی لپاره کومه پیمانته نه وه ، یعنی څومره چی هغه هواش لرلو دومره هغه هدیه لرلی شوه. (یحیی ۳:۳۳).

مونږ به اوس دهغه هدیه په حقله خبره کوو د کومو د تصرف په حقله چی ذبانه خیره شوی ده او د کومو استعمال چی په رومینی صدی کی شوی وو

د رومینی صدی روحانی هدیی

دیونانی لفظ " پرافیت" معنی ده هغه څوک چی په وخت باندی د خدی په حقله خبره کوی ، یعنی هر هغه څوک په چا چی د وینا کولو لپاره د خدی لفظ نازل شوی وی، څوک چی د مخکی څخه د مستقبل د واقعاتو په حقله وینا کوی (او گوری ۲ پطرس. ۱:۱۹ - ۲۱). دا رقم " پرافیت" هغه څوک چی د پیغمبری هدیه لری - او د یروشلم نه انټیوچ ته راغلی وی. په دوی کی د یو نوم اګابوس وو، چا چی د روحانی پشینیانی په اساس دا خبره او کړه چی په ټول جهان کی به قحط راجی: دغه قحط د قیصر په زمانه کی راغلی وو. بیا شاگردانو ، هر کس د خیل قابلیت مطابق ، تصمیم او نیوو چی د ورونو کمک او کړی" (اعمال ۱۱:۲۷ - ۲۹). دا ډول اعلی مخصوصه پیغمبری ، کومه چی په یو شو کاله کی په واضحه توګه نتیجی ورکړی ، نن د هغه چا په مابین کی هیڅ وجود نه لری څوک چی د پیغمبری د هدی دعوه کوی؟ په حقیقت کی، ابتدای کلیسه په دی یقین لرلو چی څوک خو په حقیقت کی ددوی په مینځ کی هدیه لری ، د پیغمبری لاس ته راوړنی د تکالیفو د کمولو لپاره هغوی ډیر وخت او پیسی اولګولی . دداسی شیانو په حقله مثالونه مونږ د هغو کلیساو څخه لاس ته راوړی شو کومی کلیساګانی چی نن ورځ ځان " د روح څخه ډک کو" کلیساو په نوم بولی.

علاج

داسی ښکاری چی پیغمبرانو په ځمکه باندی د خدی د کامل سلطنت په حقله د خدی د (انجیل) ښه خبرونه خپرول

د خدی روح ۲۹

او د معجزو د لارو یې خپل پیغامونه تصدیقول ، هغوی د مخکې څخه ددغې کامل سلطنت په حقله څه بنودل غوښتل ، یعنی دا چې د پروند سترگی به لیدل کولی شي ، او د کونړ غوږونه به اوریدل کولی شي . او همدې په اوکری شي چې طاقت ور ټوپ وو هی... (اشعیاء نبی اسرائیل . ۲،۵:۳۵). د خدی د سلطنت په حقله د نورو معلوماتو له پاره پینځمه مطالعه او گوري . کله چې د خدی سلطنت په ځمکه جوړ کړی شي ، دغه ټول وعدی به نیمگړی سر ته نه رسولی کیری او نه به د خدی د سلطنت د وجود په حقله کوم شک پیدا کیری . په دې وجه د خدی د سلطنت پیغام په معجزو ی توگه تصدیق شوی وو او دغه تصدیق په قاطع او معین شکل کې وو په کوم کې چې د خبرو د لاری تغییرات راوستل ناممکنه وو په دې وجه ابتدای معتقدینو ډېد تره معجزو ی علاجونه د ټولو خلقو مخکې کول .

د بهترین علاج نمونه د هغه همدې گدا گر علاج وو څوک چې به هر سحر د پرستشگاه په دروازه کې پروت وو او د چا علاج چې پطرس کړی وو . اعمال ۳:۴ ددی خبری ذکر کوی چې هغوی دغه گڼ نفر روزانه دغلته سملولو . دارنگه دا یو اشنا ځای وو . پطرس د روحانی هدیی د استعمال د لاری دهغه علاج وکړ ، " هغه په چستی سره پاسیدو ، او روان شو او د هغوی سره پرستشگاه ته ورننوتو ، روان وو او خیز به یې کوو... او ټولو خلقو اولیدو چې هغه څرگی او خدی ته دغا گانگی کوی . او هغوی ته معلومه وه چې دا هغه څوک دی چا چې به د پرستشگاه په بنکلی دروازه کې خیرات غوښتلو: ددغې نفر په ژوند کې تغییراتو ټول خلق په حیرت او تعجب کې واچول . او هغه گڼ نفر د چا چې علاج شوی وو پطرس اونیو... ټولو خلقو په غونډه سره ددوی طرف ته رامنډه کړی ، دوی په دالان کې ولاړ وو او ډیر حیران وو" (اعمال ۳: ۴ - ۱۱).

پطرس ددی څخه وروستو سمدستی د عیسی علیه اسلام د راژوندی کولو په حقله د تقریر اغاز اوکړو . ددغې گداگر ، علاج کونه د هغوی مخکې یو ناقابل اعتراض ، انکار ناپذیر شها دت وو ، مونږ باید چې په دې یقین اولرو چې هغوی د پطرس الفاظ داسی او کنترول لکه د خدی الفاظ . د پرستشگاه دروازه " د عبادت په وخت کې" (اعمال ۳: ۱) د خلقو نه داسی ډکه شوه لکه څنگه چې د شنبی د سحر په شان خلق د خرید و فروخت په منډی کې غونډیگی . دا هر څه په یو داسی ځای کې کیدل کوم چې خدی د معجزی د لاری د خپل لفظ د وعظکونی لپاره غوره کړی وو . دغه شان په اعمالو ۱۴:۵ کې مونږ لولو چې " د پیغمبرانو د لاری ډیرو نشانانو او خیرات انگیزونه د خلقو په منځ کې تشکیل ورکړی شو" . د معمولی علاج کونی دعوی د "عید پنجاهه" علاج کونکی او ددوی په شاننی نورو هغو کسانو کولی څوک چې شیان په یو داسی طریقو وړاندی کوی او واقعات په داسی طریقو په گوته کوی کوم چې د کوڅی شا ته په کلیساو کې سر ته رسیگی نه چې په بنکاره کوڅه کې ، او نه چې د عامو سختو زړونو لرونکو خلقو بلکه په رسمی توگه د هغه "معتقدینو" وړاندی سر ته رسولی کیری څوک چې په دې طمعه ناستوی چې معجزی اوینی .

دا خبره باید چې په گوته کړی شي چې دا لیکونکی د هغه چا سره څوک چې نن ورځ د روح د تصرف دعوی لری ، او د ډیرو روحانی تصرفونو په حقله گواهی کوی په دې موضوعگانو با ندی د بحث کونی مهمه تجربه لری . تر اوسه پوری د ډیرو یی نتیجه "علاجونو" او بڼه غیر جانبداره علاجونو په حقله ځما خپله تجربه په مخصوصه توگه د توضیح ضرورت نه لری ؛ د کلیسا هر یو ریشینی غړی به دا خبره اومنی چې دا قسمه ډیر کارونه کیری . په ډیرو موقعو باندی ما دا خبره د خپلو عید پنجاهه د دوستانو سره کیخوده ، " داسی نه ده چې زه ستاسو د عظیمو قوتونو لرنی په حقله یی تمایله یم . خو خدی همیشه دا خبره په گوته کړېده چې د چا سره د هغه قوت شته دی او چا سره

د خدی روح ۳۰

نه په دی وجه دا خبره استدلال نه لری چی زه ستاسو څخه ددی حقیقت خودلو په حقله د نمایش خواست او کرم او ددغی نمایش څخه وروستو داسی اوشی چی زه ستاسو عقیدوی موقیت ته ذیات تمایلیت اولرم، د کومی په حقله چی زه اوس دا فکر کومه چی د "مقدس" کتاب سره سمی نه خوری. نه می د دوی له طرفه د روح او قوت کوم واضح نمایش لیدلی دی.

حما په نحای د رومینی صدی کلکو یهو دبانو قطعاً په دی خبره فکر نه کول غوښتل چی عیسایان د معجزوی روح هدیی لری. اگر چی هغوی هم دا منله، "چی دغو عیسایانو په معجزی کولی" (یحیی. ۱۱: ۳۷) او په حقیقت کی ددغی لپاره هغوی د ټول یرو شلیم او سیدو نکو ته برجسته معجزوی نمایشونه کړی وو؛ او مونږ ددغی څخه انکار نه شو کولی "اعمال ۱۶: ۳). ددوی په شان هغه چا چی پیغمبران فقط د هغوی په ژبو کی اوریدلی وو د هغوی ذهن د گډوډی بنکار وو "اعمال ۲: ۶). څه چی په هغه وخت کی کیدل دغه واقعات نن د عید پنجاهه د فضولیاتو په وجه نه کیږی. هغه خلق کوم چی زیاد تره د عصری عید پنجاهه د زړه څخه طرفدار دی کولی شی د حقیقی معجزو لاس ته راوړنی په حقله د استدلال په اساس دغه حقیقت څخه انکار وکړی، دغه یقیناً چی په دی بحث کی یوه اهمه نقطه ده. که فقط یوه معجزه د ټول یرو شلیم اهم خبر جوړ شو، ایا دا خبره استدلال نه لری که یوه ریښتینی معجزه د لندن په ټریفالگر سکویر کی یا د نیروبی په نیا هارو پارک کی بنودلی شوی وی، نو په هغه حال کی به په ټوله نړی کی خلقو دا منلی وی چی نن هم د چا په تصرف کی دخدی معجزانه روحانی هدیی شته دی.

د عید پنجاهه علاجونه په مستقیمه توگه د خدی له طرفه د هغه د روح کوم روحانی عمل نه دی بلکه د جذباتی او روحانی شایسته سازی نتیجه ده. ددی په ضد پطرس ددی قابل وو چی د خلقو د علاج دپاره ی ریښتینی معجزانه هدیی استعمال کړی وی کله چی به هغوی په کوشه کی پراته وو (اعمال ۱۵: ۵) د پال معجزانه هدیه یو نه باور لرونکی دولتی وزیر په ذاتی توگه لیدلی وه (اعمال ۱۳: ۱۲، ۱۳) او دغه شان د لیسترا بنار ډیرو مشرانو لیدلی وه (اعمال ۸: ۱۳ - ۱۴). څنگه چی د روح دهدیی هدف او طبیعت وو، هم دغه رنگه دا کارونه د خلقو وړاندی سر ته رسولی کیدل، او هیڅ کله هم د نورو توضیحگانو سره نه گډوډول، او دا منل پکار دی چی داد خدی د نوکراتو له طرفه د هغه د قوت بنکاره مظاهره وه. د عیسی علیه السلام له طرفه د علاج کونی یوه معجزه په دا ټول وه: هغوی ټول حیرانه وو (چا چی دا اولیدل) او د خدی د جلال په حقله ی خبری کولی، مونږ داسی څه نه دی لیدلی "مارک ۲: ۱۲).

ژبی

پیغمبران، څوک چی ناهمواره ماهی نیونکی وو، هغوی ته د خدی له طرفه په ټوله دنیا کی د انجیل د تبلیغ کونی ماموریت ورکړی شوی وو (مارک، ۱۶: ۱۵، ۱۶). ممکن ده چی د هغوی اولنی عکس العمل داسی وو، "زه خو په ژبه نه پوهیږم!" د هغوی لپاره دا مسله مهمه نه وه چی ویلی وی چی زه په مکتب کی په ژبو کی ښه نه وم، ځکه چی هغه وخت مکتبونو وجود نه لرلو. دا د هغوی څخه ظاهره وه چی هغوی لوستی خلق نه دی او نادانه دی "اعمال ۳: ۱۳) کله چی به دغه سوال راوچت شو. او ډیرو با تحصیله واعظانوته هم (یعنی پال) د ژبی مسله یو گرانه ستونځه وو، چا چی به عقیده تغیر ورکړو،

د خدی روح ۳۱

هغوی به د تحصیل او تعلیم انحصار په یو بل باندی کولو(د نوی وصیت نامی د لیکلو په غیر موجودگی کی) ددی مطلب دادی چی د یو بل په ژبه نه پوهیدنه یوه لویه ستونځه وه. چی دا مسئله حل شی ددی لپاره ی ورته په خارجی ژبه کی د خبرو کونی او په خارجی ژبه باندی د پوهیدنی قابلیت د هدی په توگه ورکری شوی وو. دا چکاره ده چی د ژبو په حقله ددی نظریاتو لرونکو اود بیا وروستو پیدا شوی عیسایانو په نظریاتو کی شوک چی دافکر کوی چی د ژبو مطلب ناقابل فهم اوازونه دی ډیر سخت اختلاف دی. دا چی د ژبو مطلب خارجی ژبی دی دا گډوډی د انجیل د توضیح ورکونی په نتیجه کی حل کیږی.

د یهودیانو د جشن عید پنجاهه په موقعه، د عیسی علیه اسلام د جنت استولو نه وروستو، ټول پیغمبران سمدستی د پاک روح څخه ټک کړی شول، او په نورو ژبو کی ی د خبرو اغاز او کړو... ډیر خلق راغونډ شو، بیا د خلقو په مینځ کی د هدیو نمایش(هغوی حیران وو، ځکه چی هر چا لیدل چی پیغمبرانو د هغوی په ژبه کی خبری کولی. هغوی ټول حیران وو، او یو بل ته ی ویل، پاملرنه او کړه، ایا دا هغه شوک نه دی چا چی په گلیلیانی ژبه کی خبری کولی؟ او مونږه په خپله ژبه کی ووریدل (دغه شان یونانی لفظ په ترجمه کړی شوی ژبه کی) د هغه ځای په ژبه کی مو ووریدل کوم ځای کی چی مونږ څیگیدلی وو؟ د پارتی او میلس اوسیدونکو ویل چی مونږ په خپلو ژبو کی ووریدل... او هغوی ټول حیران وو(اعمال ۲: ۴-۱۲). دا په سمه نه وی چی د خلقو په حیرانتیا او تعجب باندی په هغه حالت کی زور ورکړی شی کله چی هغوی نن د هدی د دعوی کونکو څخه فقط بی مطلبه شیان ووری، اود ویلی شوی شیا نو څخه د حیرت او عقیدتی په ځای کومی تجربی اوبنی د کومو ذکر چی په دویمو اعمالو کی شوی دی، کوم چی کوچنی طنز او بی علاقگی مینځ ته راوړی شی.

د(Tongues) ژبو او (Languages) ژبو په مینځ کی چی کوم واضح متوازی وجود لری "په دویمو اعمالو کی د هغی ذکر شوی دی: ۳-۱۱ د ژبی (Tongues) ذیاد تره د هغو ژبو څخه مطلب دی د کومو استعمال چی ذیاد تره د نوی وصیت نامی په نورو برخو کی استعمالیگی؟ په الهامونو کی د خلقو، قومونو، او ژبو ذکر ۵ واره شوی دی چی مطلب ی د ټولی نری د خلقو ذکر کونه ده (الهام. ۶: ۹؛ ۱۰؛ ۱۱؛ ۱۱؛ ۱۱؛ ۱۱؛ ۱۵). په زړه وصیت نامه کی د ژبی "Tongue" لپاره په یونانی ژبه کی سیتوا جینت(Septuagint) استعمال شوی دی یعنی د ژبو په حوالی سره(پیدایش او گوری. ۱۰: ۱۵؛ المانی. ۳۹: ۲۸؛ ۳۹: ۱۰؛ ۳۹: ۱۰).

په ۱ د کورینت اوسیدونکو. ۱۳ کی د هغه فهرست ذکر دی په کوم کی چی د ژبو سره تعلق لرونکو هدیو په حقله د فرمانونو ذکر شوی دی؛ تفسیر. ۲۱ کی د اشعیاء بنی اسرائیلو حواله ورکولی کیږی. ۱: ۲۸ په کوم کی چی دا بنودلی شوی ده چی څنگه به د ژبو د هدیو شهادت د یهودو په ضد استعمالیگی: "په قانون کی د لیکلی شوی دی، د نورو ژبو او نورو شونډو لرونکو خلقو سره به زه خبری او کړم...". دلته اندازتاً د هغو خلقو ذکر کیږی کومو چی په اسرائیلو باندی تیر کړی وو او په نورو ژبو کی ی خبری کولی. د ژبو(Tongue) او شونډو په مینځ کی متوازی دخارجی ژبی حواله ورکوی. په (۱ کورینت اوسیدونکی ۱۳) کی د(Tongue) ژبی په حقله د ورکړی شوو اشارو مطلب خارجی ژبی دی. په دی باب کی د پال دهغه الحامی انتقاد ذکر دی په کوم کی چی هغه

په ابتدای کلیساو باندی د هدیو د غلط استعمال په اړ کی انتقاد کړی دی، او دغه شان د پیغمبری او د ژبو سره تعلق لرونکی د هدیو په طبیعت باندی د پوهیدلو موقعه ورکوی. مونږ به اوس کوشش او کړو چی په دی باندی یوه لنډه غونډه تبصره او کړو. ۳۷ شعر یو کلیدی شعر دی:-

که خوګ د خپل مخان په حقله دا فکر کوی چی هغه پیغمبر، یا روحانی دی، هغه باید چی د هغه شیانو کوم چی ما تاسوته ته درلیگلی دی مخما د فرمانونو په واسطه تصدیق کړی.“
که خوګ د روحانی هدیو د لرنی دعوی کوی، په دغه حالت کی به هغه دامنی چی د هدیو د استعمال په حقله د فرمانونو جریان د خدی الهام دی. هغه خوګ چی نن د خدی د فرمانونو تابعداری نه کوی په ښکاره توگه د اوای چی فرمانونو ته د حقارت په نظر د کتلو په حالت کی خپل مخان ښه محسوسوی. شعرونه ۱۱ - ۱۷:-

” د هغه چا د اواز په معنی چی زه نه پوهیږم،
هغه خوګ چی مخما څخه بیگانه وی زه به د هغه
څخه بیگانه یم“

خومره چی ته د روحانی هدیو په نتیجه کی باغیرته ی، د کلیسا د باتهذیبه رشت لپاره زیار او باسه.

هغه خوګ چی په ناشنازه کی خبری کوی هغه له د ژبی د ژباړ خواست کول پکار دی.

که زه په ناشنازه روحانی عبادت کوم، د ژبی نه پوهیدنه هیڅ نتیجه نه ورکوی.

دا بیا څه شی دی؟ زه به عبادت د روح سره او هم د پوهی سره کوم: زه به سندره د روح سره او هم د پوهی سره اووایم.

کله چی ته په چا باندی روحانی برکتونه نازل کړی، هغه خوګ چی نه پوهیږی څنگه کولی شی چی د شکر په مخای امین اووای، ښکاره ده چی هغه نه پوهیږی چی تاته څه اووای؟

که ته ډیر هم اووای شکریه، خو بل په نه پوهیږی.“

د خدمانو سر ته رسونکو واله سره د هغوی په نه پوهیدونکی ژبه کی خبری کول بی مقصده کار دی. د نه پوهیدونکی ژبی استعمال د امکان څخه بهر خبره ده، د یو نه پوهیدونکی عبادت په اخر کی څنگه دیو ریښتینی امین توقع کیدی شی؟ یاد اولری د ”امین“ مطلب د عبادت په دوران کی چه څه ویلی شوی وی د هغی سره اتفاق دی. د پال د وینا مطابق، په کومه ژبه کی چی ستا د ورور سره خبری کیری او هغه په نه پوهیږی دغه ژبه هغه ته تهذیب نه شی ورکولی.

دا به ډیره بڼه وی چې په کلیسا کې زه هغه پینځه
لفظونه اووایم په کومو چې زه پوهیږم او بل په هم په
خپل اواز کې پوهه کړم ، په مخای د هغه لږ زره
لفظونو په کومو چې زه نه پوهیږم.

دا ډیره ساده ده . د عیسی علیه اسلام په حقله د انگلیسی ژبې یوه لنډه جمله به ما ته ډیره فایده راوړسوی
په مخای د هغه ډیر ساعته وعظ کوم چې به په خارجي یا نه پوهیدونکي ژبه کې وی ؟
شعرونه ۲۲ :-

د کومو پوری چې د ژبو د نشان تعلق دی دا د هغه چا دپاره نه دی خوک چې عقیده
لری ، بلکه د هغه چا دپاره دی خوک چیعقیده نه لری : پیشگوی د هغه چا

په کار نه راغی خوک چې عقیده نه لری ، بلکه د هغه چا په کار راغی خوک چې عقیده لری .
د خارجي ژبو استعمال به په خارج کې د انجیل د وعظ په دوران کې کیدلو . خو د ژبو د تصرف په
حقله ذباد تره د عوی د "عقیده" لرونکو په ټولگو کې کیږي (ظاهراً) یا کله چې هغوی یوازی وی په
خپل ذاتی جدا حیثیت کې ددغی تصرف دعوی کوی . د انجیل په خوړولو کې دداسی خلقو مثالونه
ډیر کم دی چا چې په معجزانه توگه د خارجي ژبو استعمال کړی دی . د ۱۹۹۰ په ابتداء کې په
شرقی اروپا کې د عیسی علیه اسلام د وعظ دپاره دروازی وازی وی خو د "ایوان جیلیکل" (په نوم)
کلیسا باید چې په انگلیسی ژبه کې د مشکلاتو د وجی خپل مطبوعات خواره کړی وی ! یقیناً که د
ژبی تصرف وی نو هغه به استعمال شوی وی ؟

شعر

" په دی وجه که ټولی کلیسا گمانی په یو مخای راغونډی
شی ، او ټول په خارجي ژبو کې خبری کوی ، او دغلته
بی علمه راشی یا بی عقیدی راشی ایا هغوی به دا نه وای
چې تاسو پاکلان ی ؟

په دی طور واقعات په حقیقت کې شوی دی . مسلمانانو او مشرکانو په یو ډول په ټوله افریقه کې د
ژبی د هدی د لرنو په توگه په ساختگی طور عجیب و غریب روه راخپله کړی وه . حتی که عام
عیسای به د عید پنجاهه په غونډه باندی د اړخ څخه نظر اچولواو په دی ی مجبوره ولو چې هغوی
پاکلان او گنډی .

شعر ۲۳ :-

که خوک په یوه نامعلومه ژبه کې خبری کوی ،
ممکن ده دغه خبری په دوه یا تر ډیره جمله پوری په دری ژبو کې وی ،
نو هغه ختماً او هغه باید چې خوک ترجمه کړی .

په عبادتی مراسمو کې فقط دوه یا دريو کسانو ته ضرورت پېښیگی چې په خارجي ژبو کې خبری
او کړی . دا به سمه خبره نه وی چې په یوه غونډه کې ددریو څخه په ذباتو ژبو کې خبری کیږی . دغه
خدمت به خپل خوند د لاسه ورکړی که د وینا کونکي یوه جمله د دوه جمله څخه زیاته ژباړیگی . که
چری د ژبو د هدایای تصرف د مرکزی لندن په یوه غنډه کې وو ، په کوم کې چې انگلیسی خلق د
فرانسوی او المانی سیاحانو سره حاضر وو ، نو متکلم باید چې داسی آغاز کړی وی :-

د خدی روح ۳۳

روحانی پیشوا: بڼه ماښام درته غواړم.

درومبی ژبی متکلم: بڼه ماښام درته غواړم (فرانسوی)

درومبی ژبی متکلم: بڼه ماښام درته غواړم (الماني)

دا طبیعي ده چی هغوی به په بوبل پسې خبری کوی. په یو لحای د خبرو په حالت که به گلو ودی مینځ ته راځی؛ ددغه گلو وپی وجه په اساسی توگه په خارجي ژبو کی د خبرو کونی جذباتی طبیعت دی، او ددی امکان شته دی چی د ټولو د خلی نه په یو لحای خبری اوځی. ما دا اندازه لگولی ده چی کله یو کس د خبرو کولو اغاز او کړی، نور هم د اثر په نتیجه کی داسی کول غواړی.

د خارجي ژبی هدی زیاده تره هغه وخت استعمالیگی کله چی د پیشگویی وخت وی، چی دارقم د خدی له طرفه الهامی پیغام (د پیغمبری هدی له طرفه) په خارجي ژبه کی اولولی (د ژبو د هدیو له طرفه). داسی مثالونه مونږ ته د دوه هدیو استعمال په حقله په اعمالو ۱۹:۶ کی مخی ته راځی. خو بیا هم، که د لندن په یوه غونډه کی انگلیس خلق وی او ډیر فرانسوی میلمانه وی او متکلم د انگلیسی ژبه په لحای په فرانسوی کی خبری کوی نو په هغه حالت کی انگلیسی خلق نه شی کولی چی د تعلیم نه مستفید شی. په دی وجه د خارجي ژبی ژباړونی باید چی موجود وی، چی دا ډول ټول او کړی شی چی پوهه لاس ته راوړی، یعنی ځمونږ د مثال په شان دفرانسوی ژبی نه باید چی په انگلیسی ژبه کی ژباړونه موجود وی. هم دا ډول که د فرانسوی ژبی کوم ویونکی له طرفه کومه پوښتنه اوشی، نو متکلم به ددی خبری وړ نه وی چی بی له کمکه د هغه په پوښتنه پوښنه شی، حتی هغه په فرانسوی ژبه کی د خبرو کولو هدی لری، خو هغه په فرانسوی ژبه نه پوهیگی. باید چی دلته د ژباړونی هدی د کمک لپاره موجوده وی.

کله ی چی ضرورت وو، بی له ژباړونی د هدیې څخه، د خارجي ژبی هدی نه شوه استعمالیگی: چا له خو پکار دی چی ترجمه ی کړی. خو که ژباړونکی نه وی، نو په هغه حالت کی باید چی په کلیسا کی خاموشی وی (۱ د کورینت او سیدونکی. ۱۳:۲۸، ۲۹).

حقیقت دا دی چی په عصری وخت کی د خارجي ژبو دغوی کونکی په هغو ژبو کی خبری کوی، په کومو چی هیڅ څوک نه پوهیږی، او یقیناً چی بی له ژباړونی د فرمانونو تابعداری نه کونه یوه ساده قضیه گرځی.

شعرونه ۳۳، ۳۲:-

" او د پیغمبرانو روحونه د هغوی په قابو کی دی.

د صوفیو په ټولو کلیساو کی خدی د گلو وپی نه بلکه د امن باعث دی. "

له دی کیله دپاک روح د هدیې تصرف د هغه ازمونی سره هیڅ تعلق نه لری په کومه ازمونی کی چی یو انسان د عادی حسونو د دلو دو څخه بهر ته اوځی؛ روح د استعمالونکی په قابو کی وی، به نسبت د هغه قوت کوم چی د ډیر پورته تلو په نتیجه کی د دو طلبانه عمل څخه وتلی شی. ددی همیشه په غلطه توگه دعوی کیږی چی شیطان یا "پلید روح" غیر محفوظه وجودونه په قابو کی راولی (مطالعه ۳.۶ او گوری)، او پاک روح په معتقیدینو کی وی. خو د روح قوت تصرف لرونکو ته د مشخصو کارونو سر ته رسولو لپاره ورکولی کیږی؛ دا د انسان په طبیعت کی د پلید قوت په ضد روغ دشمنانه قوت نه وو.

د خدی روح ۳۵

ددی څخه پرته ، مونږه په ابتدا کې دا بډولې وو چې د پاک روح قوتونه په پیغمبرانو باندې د مشخصو کارونو سر ته رسولو لپاره په ځانگړې وختونو کې راتلل، په ځای ددی چې دایمی د هغوی سره موجود وو.

شعر ۳۴

پریگدی چې ستاسو میرمنی خاموشی اختیار کړی
په کلیساو کې هغوی ته د خبرو کولو اجازه نیشته؛
هغوی ته د اطاعت کولو امر دی ،او دا ډول قانون هم
بښای.

که په دی امر کې د روح د هدبو استعمال په نظر کې اوساتلی شی ، نو دښځو په حقله یې له کومه ښکته وپلې شوی دی چې هغوی نه شی کولی چې په کلیساو کې په عبادتی مراسمو کې د خدمت په وخت کې د روح هدبې په استعمال کې راوړي . ددی په حقله د یکمشته یې اتفاقی توفعو کیدی شی کله چې په نه پوهیدونکې ژبه کې د خلقو په غونډه کې د خبرو کولو موجوده پدیده د جذباتو او د شور د لاره خلق متاثره کوی او دغه اثر د یو نه بل ته خوریکي . ښځې ، کوچنیان په حقیقت کې هر هغه څوک چې د راضی ذهن سره وی ، ددی انگیزی نه متاثره کیدی شی ، او ددی کبله د وجد په حالت کې خبری کوی ، کومی چې ژبه گټرلی کپړی.

په عصری کلیساو کې په معروفو "ژبو کې خبری کونه" او "پیشگوي" کې "د ښځو رامخکې کیدنه هیڅ کله هم د واضح فرمان سره سمی نه خوری . په دی مضحکه خیزه او لاچاره استدلال چې پال د ښځو دشمن وو یو خو شعره پس ضربه شوی ده: "که څوک دا فکر کوی چې هغه پیغمبر دی ، یا روحانی دی هغه له دا تصدیق کول پکار دی چې دا د خدی فرمانونه دی کوم چې ما تاسو ته لیکلی دی ." (۱ د کورینت او سیلونکي . ۱۳: ۱۴) نه چې پال په ذاتی توگه .

د هدبو بیرته اخیستنه ۳.۲

د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ نه وروستو به معتقدین د خدی د روح معجزای هدبې ددی لپاره استعمالوی چې دا نړی د خدی په سلطنت کې بدله کړی . ددی کبله هدبې "دی دنړی ته د راتللو (عمر) د قوتونو" په نوم یادیکي (عبرانی ژبه . ۵،۳: ۶) ، او یو بل پیغمبر ښی اسراییل ۲۶: ۲ - ۲۹ د اسراییل د اصلاح کیدنی څخه وروستو د روحانی هدبو د راتگ خبره کوی . دا حقیقت چې دا هدبې به هغه چا ته ور کولی کپړی څوک چې د عیسی علیه اسلام د راتگ څخه وروستو په هغه عقیده اولری دد ی کافی ثبوت دی چې دا اوس هیڅ څوک نه لری . ښکاری چې دواړو یعنی د دنیا واقعاتو او مقدسو کتابونو ته د پرانستو سترگو کتونکي هر عیسای دا انداذه لگولی شی چې د مالک بیرته راتگ یقیناً چې ډیر ذر دی . او څوری ۳ ضمیمه).

د انجیل واضحه پیشگوي دی چې څه وخت د اولنی صدی په مینځ کې ، هدبې په تصرف کې ورکړی شوی وو ، او د دویم ځل راتگ په موقعه ، کله چې هدبې به بیرته اخیستلی کپړی:-

" هغه به د راتلونکي په حقله پیشگویی وی او که نه ،
هغوی به ناکامه کپړی؛ هغلته به ژبه وی او که نه ،
هغوی به او درېگي؛ هغلته به د علم (هدیه وی او که نه)
هغوی به د مینځه ځی . خو کله هغه څه چې کامله وی
او راشی ، نو بیا به هغه څه

په ټکرو کې راغلی دی هغه به د مینغه پورلی
شی (۱) د کورینت اوسیدونکی. ۱۳: ۸-۱۰).
هدی "موقعتی وی" (د بنو خبرو انجیل).

په اولنی صدی کې لاس ته راوړونکی هدی به بیرته اخیستلی کیږي "کله هغه څه چې کامله وی مینخ ته راشي". دا به د عیسی علیه اسلام دویم راتگ نه وی، داسې ښکاري چې هدی به بیا ورکړي شي. یوناني لفظ "پرفیکټ" په سختی سره معنی داده 'هغه څه چې ټک یا کامله وی؛ دا ضروری نه ده چې ددی مطلب د څه شي بی گناهی په گوته کوي.

دا کامل شي به دهغه علم ځای اونسی کوم چې عیسایانو د پیشگویی د هدی د لاری لاس ته راوړي وو. یاد اوسانی چې پیشگویی خلقو ته د خدی الفاظ د خبرو کونی د هدی د لاری وړاندی کونی ته وای؛ دداسی لفظونو د لیکلی شوی ثبت څخه انجیل تشکیلېږي.

خومره چې مونږ نه معلومه ده په رومیني صدی کې اوسط عقیده لرونکی د نوي وصیت نامی د یوې برخی څخه واقف وو. هغه به په مختلفو موضوعگانو باندی د پیغمبری یو څو لفظونه د خپلی کلیسا د مشر نه اوریدلی وو؛ هغه به د لنډیز په شکل کې د عیسی علیه اسلام د ژوند په حقله څه اوریدلی وو، او ممکن ده چې د لوستی په حالت کې یې د پال یو یا دوه لیکونه اوریدلی وو. خو کله چې د پیغمبری لیکلی شوی ثبت سر ته اوریدو او تقسیم شو، نو بیا د پیغمبری د هدیو په تصرف کې دساتنی ضرورت پاتی نه شو. هغه څه چې تکمیل شو او هغه څه چې د روح د هدیو دستور یې بدل کړو، سر ته رسیدونکی نوي وصیت نامه وه:-

"ټول مقدس کتابونه د خدی الهام دی، او د عقیدې لپاره فایده لری، د ملامت لپاره، د اصلاح کولو لپاره، په سم سمت کې د هدایت ورکولو لپاره: د خدی انسان باید چې (کامل) وی (۴ تیمو تاوس. ۳: ۱۶، ۱۷).

هغه څه چې بی غیبه یا مکمل شوی تشکیل کړي هغه ټول مقدس کتابونه دی؛ کله چې "ټول مقدس کتابونه" الهامی لیکلی شوی وو، "هغه څه چې تکمیل شو" هغه نازل شو، او معجزای هدی بیرته واخیستی شوی.

د ایفیس اوسیدونکی ۸: ۳-۱۴ د عکس د تکمیلولو لپاره ټولی برخی په خپل خپل ځای کې کیخو دل پکار دی:-

"کله چې هغه (عیسی علیه اسلام) پورته لاړ (جنت ته)، هغه (د روح) هدی نورو انسانانو ته د عیسی علیه اسلام د وجود د تقویه کولو لپاره ورکړي شوی: دهغه وخته پوری کله چې مونږ ټول په یوه عقیده راغونډ شو (یعنی په یوه عقیده)، او د خدی د زوی علم ته راشو، د مکمل انسان طرف ته مخ روانو شوو. دا چې ددی نه وروستو مونږه نور ماشومان نه یو، چې نن یو ځای صبا بل ځای، او د هری عقیدې د هوا نه په متاثره کیږو."

د ورومینی صدی هدی به د کامل او بالغ انسان د راتگه پوری ورکولی کیږي، او ۴ تیمو تاوس. ۳: ۱۶، ۱۷ وای چې، د ټولو مقدسو کتابونو د راهنمای د لاری "د خدی انسان مکمل دی". د کورینت اوسیدونکی. ۲۸: ۱ هم وای چې کاملیت د خدی په لفظ د جوابگویی په نتیجه کې مینخ ته راځي. کله چې ټول مقدس کتابونه د تصرف لاندی وی، په داسی حال کې د ډیرو کلیساو له طرفه د مختلفو عقیدو د وړاندی کونی په نتیجه کې د گلو وډولو په حقله هیڅ کله هیڅ قسمه عذر نه شي وړاندی کیدلی. یو انجیل وجود لری "ستالفظ ریښتینی دی" (یحیی. ۱۷: ۱۷)، د انجیل د مطالعی د لاری مونږه د "عقیدې یو والی لاس ته راوړي شو"، یوه عقیده د کومی په حقله چې د ایفیس اوسیدونکی. ۱۳: ۳ غږیږي. ریښتینی عیسایان د یوې عقیدې مالکان دی؛ ددی مطلب دا دی چې هغوی سر ته رسیدلی دی (بی غیبه) د کومی په نتیجه کې "څه چې بی غیبه دی" یا سر ته رسیدلی دی. د خدی سر ته رسونکی لیکلی شوی لفظ دی.

کله چې په دی تیریږي، دا ذهن کې اوسانی چې د ایفیس اوسیدونکی. ۱۳: ۳ کې دا وایی، دخلقو ژوند د روحانی ماشوم والی د حده پوری د معجزای هدیو د چلونکو د اثر لاندی وو؛ او د پیغمبری د زمینی لاندی، د معجزای هدیو بیرته اخیستنه ممکنه شوه. ۱ د کورینت اوسیدونکی. ۱۱: ۱۳ هم داسی وای. په دی وجه د روحانی هدیو د تصرف په حقله د ویره ډیر شور د روحانی بالغ تب اشاره نه ورکوي. ددی لفظونو د لوستی په نتیجه کې چې هر لوستونکی کوم رشت اوس لاس ته راوړي دی د هغی انجام به د خدی د لفظونو ژوره قدر دانی کونه وی، او باید چې په دی خوشحاله شو چې خدی ددغی لاری په اړ کې د خپل ځان په حقله ټول الهامونه سر ته اورسول، او مونږ له د هغی په مقابل کې د خپل طرفه د قدر تابعداری جو دل پکار دی.

دویمه مطالعه: پوښتنی

۱. په دی کی کوم یو لفظ د روح معنی ورکوی؟
(ا) قوت (ب) پاک
(پ) ساه (نفس) (ت) خاک

۲. پاک روح څه شی دی؟
(ا) نفر
(ب) قوت
(پ) د خدی قوت
(ت) د دريو برخو د اتحاد یوه برخه

۳. انجیل څنگه لیکلی شو؟
(ا) انسانانو خپل نظریات اولیکل
(ب) انسانانو هغه ډول اولیکل څنگه چی هغوی د خدی په حقله فکر کوو
(پ) د انسانانو د الهام په واسطه د خدی د روح په ذریعه لیکلی شوی دی
(ت) ددی څه برخی الهامی دی او څه برخی نه

۴. په دی کی هغه دلایل په گوته کړی د کومو په اساس چی د روح معجزانه هدیی ورکړی شوی وی؟
(ا) چی د انجیل د زبانی وعظ کمک او کړی شی
(ب) چی د ابتدای کلیسی پرورش او کړی
(پ) چی خلق په پرهیز کاری مجبوره کړی
(ت) چی پیغمبران د ذاتی مشکلاتو نه محفوظ اوساتی

۵. مونږ د کوم ځای څخه د خدی درینتیاو په حقله معلومات لاس ته راوړی شو؟
(ا) د یو حده پوری د انجیل څخه، د یو حده پوری د خپل فکر د لاری
(ب) د پاک روح دلاری کوم چی مونږ ته مستقیم دشیانو په حقله وای، د انجیل د لوستی ضرورت نیشته.
(پ) فقط د انجیل د لاری
(ت) د مذهبی خلقو / روحانیون د لاسه

۱.۳ د خدی و عدی: تعارف

په دی نقطه باندی مونږ د خدی په حقله پوی وسیعی پوهی ته یعنی دا چی خدی شوک دی او څنگه کار کوی رسیدلی بو. دداسی کولو لپاره مونږه د خدی په حقله ډیری عمومی غلط فهمی صفا کړلی. مونږه اوس غواړو چی زیات مثبت نظرواچوو په هغه شیانو باندی د کوم په حقله چی خدی وعده ورکوی هغه چا ته شوک چی مینه کوی (جیمز ۱: ۱۲؛ ۵: ۲۱) دهغه سره دهغه د فرمانونو د تابعداری د لاری(یحیی ۱۳: ۱۵).

په زړه وصیت نامه کی د خدی له طرفه چی کومی و عدی شوی دی هم دغه د ریښتینی مسیحیت امیدونه دی. کله چی هغه په خپل ژوند کی په آزمایش کی وو، پال په راتلونکی کی د مستقبل د انعامونو په حقله خبره کوی د کومی لپاره چی هغه تیار وو چی هر څه د لاسه ورکړی: زه اوس ولاړ یم او ځما قضاوت کیری د وعدی د امید دپاره کومه چی خدی ځمونږه پلار ته ورکړی وه. د کوم امید د خاطره چی... زه قصور وار یم" (اعمال ۲۶: ۲۶). هغه زیاد تره خپل وخت د خوشرو خبرو نو په وعظ کی تیر کړی وو(انجیل)، هغه وعده چی هغه ځمونږه د پلارانو سره کړی وه، خدی سرته اورسوله او په نتیجه کی ی عیسی علیه اسلام راوچت کړو" (اعمال: ۱۳، ۳۲، ۳۳). پال توضیح ورکوی چی چی د عیسی علیه اسلام بیا راژوندی کونه (اعمال ۶: ۲۶ - ۸ مقایسه. ۸: ۲۳) د فتوی دپاره دهغه په دویم ځل راتگ او د خدی د سلطنت قایمیدلو په حقله علم ددغی وعدو په حقله امید پیدا کوی (اعمال ۳۱، ۲۰؛ ۲۸؛ ۲۵؛ ۲۳)

دا ټول هر څه د زړی وصیت نامی په حقله هغه افسانه د مینځه اوری په کومه کی چی زړه وصیت نامه د اسراییل یو به هدفه تاریخ تصور کیری او دا چی هغه د دایمی ژوند په حقله هیڅ نه وای. خدی د دایمی ژوند په حقله د عیسی علیه اسلام په واسطه ۲۰۰۰ کاله مخکی د دایمی ژوند په حقله پیشنهاد داسی زر مونږ ته نه وه کړی. هغه دغه مقصد د ابتدا نه لرلو:-

"د دایمی ژوند د امید په حقله، کوم چی خدی،
شو ک چی دروغ نه وای، د دنیا د آغاز نه مخکی
کړی وو، او دهغی په حقله ی په مقرر وخت کی
د وعظ د لاری خپل لفظ ښکاره کړو" (عنوان ۱: ۳، ۴)
"دایمی ژوند، کوم چی د پلار سره وو، او مونږ ته
اوبنودلی شو" (ایحیی. ۱: ۲).

داسی ښکاری چی خپلو خلقو ته د دایمی ژوند ورکونی مقصد هغه د آغاز څخه لرلو، دا جاذبه نه ده چی هغه به پخپلو اړیکو کی د انسانانو سره په ۳۰۰۰ کاله تاریخ کی کوم چی په زړه وصیت نامه کی ثبت شوی دی خاموشه پاتی کیدو. په حقیقت کی زړه وصیت نامه د پیشگو بو او وعدو نه ډکه ده او دغه هره یوه پیشگوی او وعده د دغی امید په حقله ډیر تفصیل ورکوی کومی چی خدی د خپلو خلقو لپاره تیار ی کړیدی. په دی وجه په هغو وعدو باندی کومی چی خدی د یهودو پلار ته ورکړی وی پوهیدنه ځمونږه د نجات لپاره ډیره اساسی ده: څومره چی ممکنه وی پال په ایفیسس کی د معتقدینو یادونه ددی لپاره کوی چی هغوی ته معلومه وی، چی "بی له عیسی علیه اسلامه هغوی د اسراییل د عمومی مالداری څخه بیگانه وو، او ددغی وعدو د دستورسازي سره نا آشنا وو، هیڅ امید ی نه لرلو او په دی دنیا کی ی بی له خدایا ژوند تیرولو" (ایفیسس. ۱۴: ۲) اګر چی هغوی بی له کوم شک دافکر کولو چی د هغوی مخکینی کافرانه عقیدی

هغوی له د خدی په حقله څه امید او علم ور کړی وو. خو دا په زړه وصیت نامی کی د خدی د وعدو په حقله د معلوماتو نه لرلو یوه انتها وه، په حقیقت کی "هیڅ امید یې نه لرلو او بې له خدی یې ژوند تیرولو". یاد اوساتی پال د خدی په حقله د عیسای امید په حقله یادونه څه دارنگه کړی وه، "د امید وعده چی د خدی له طرفه څمونږه (بهدی) پلارانو سره شوی وه" (اعمال ۲۶:۱).
 دا ډیره د افسوس خبره ده چی ډیری کمی کلیسا گانې په هغو برخو باندی هغه هومره زور اچوی شو مره چی په اچول پکاروی. "عیسائیت" یې د ذلت امیز حده پوری دنوی وصیت نامی په اساس مذهبی سطحی ته رابخته کړی دی، او په دی کی هم کوشیش کوی چی د یوڅو شعرونو پوری ځان محدود کړی. عیسی علیه اسلام دی ته په واضحه توگه داسی اهمیت ور کوی:
 "که هغوی موسی علیه اسلام (یعنی د انجیل پینځه رومینی کتابونه کوم چی هغه لیکلی دی) او پیغمبران نه اوری نو په هغه حالت کی هغه څوک چی بیا راژوندی کړی شوی دی دوی نه تشویقه وی" (لوقا ۱۶:۳۱)
 یو عادی ذهن دا دلیل ور کولی شی چی د عیسی علیه اسلام په راژوندی کولو باندی عقیده لرنه ددی دپاره کافی ده (مقایسه لوقا ۱۶:۳۰) چی عیسی علیه اسلام یې تشویق کړی، خو عیسی علیه اسلام وای چی په زړه وصیت نامه په پورا توگه نه پوهیدنه دا خبره د هغه لپاره تر ډیره حده پوری ناممکنه کوی.
 زړی وصیت نامی ته د توجو نه ور کولو په وجه عیسی علیه اسلام د شاگردانو د عقیدې د سقوط وجی افشا کړه:

"عیسی علیه اسلام، شاگردانو ته داسی اوویل، ای نادانو او څه چی پیغمبران وایی دی په هغی باندی د عقیدې لرنی په حالت کی د تیل زرو نو مالکانو: نه باید چی عیسی علیه اسلام ددغی شیانو د مشکالانو سره مخامخ شی او خپلی شادمانی ته اورسی؟ او هغه توضیح ور کړه، هغه څه چی موسی او نورو پیغمبرانو یې آغاز کړی وو دهغی ټولو تعلق دهغه د ذات سره دی" (لوقا ۲۳:۲۵-۲۷).

د هغه زور په دی باندی وو چی څنگه ټول زور و وصیت د هغه په حقله خبره کوی. ددی دا مطلب نه وو چی شاگردانو زور و وصیت نه وو لوستی یا یې د زور و وصیت لفظ نه وو اوریدلی، هغوی لوستی هم وو او اوریدلی هم، خو هغوی نه شو کولی چی په هغی پوهه شی، او دغه وجه وه چی هغوی په ریښتینی عقیده نه لرله. د خدی په لفظ باندی د سمی عقیدې درشت لپاره دا ضروری ده چی په هغی باندی ځان پوهه کړی شی نه چی فقط اولوستی شی. بهر د د زړی وصیت نامی په لو ستلو کی جنونیان وو (اعمال ۱۵:۱۳)، خو لکه څنگه چی هغوی د عیسی علیه اسلام او د هغه د کتاب په حقله ور کړی شوو حوالو باندی نه پوهیدل، هغوی نه شو کولی چی د ریښتینی عقیدې مالکان شی، او داسی ورته عیسی علیه اسلام اوویل:-

"که تاسو په موسی علیه اسلام باندی عقیده لری نو په ما به حتماً عقیده لری: هغه څما په حقله لیکلی دی. که تاسو د هغه په لیکلو باندی یقین نه لری، تاسو څنگ کولی شی چه څما په الفاظو یقین اولری؟ (پیدایش ۵:۳۶، ۳۷)

ددی باوجود چی هغوی انجیل لو سئلو خو هغوی نه شو کولی چی د عیسی علیه اسلام په حقله ریښتینی پیغام اووینی ، اگر چی دا ی خو بول چی د خپل نجات په حقله د خاطر جمع ساتلو په باره کی فکر او کړی . عیسی علیه اسلام ورته باید چی دا ویلی وی:-

” په مقدسو کتابونو غور او کړی (یعنی په سمه طریقه -مقایسه اعمال ۱:۱۱) او دغلته تاسو ابدی ژوند لری د کومی په حقله چی تاسو فکر (اعتماد) کوی : او دا هغه څه دی څه چی ځما په حقله گواهی ورکوی “
(پیدایش .۳۹:۵۰).

او دا د ډیرو خلقو سره کپری څوک چی د زړی وصیت نامی د واقعاتو او وعظ په حقله خلاصه علم لری : دا یو داسی علم وی کوم چی هغوی فقط په حاد ناتی توگه لاس ته راوړی وی . د عیسی علیه اسلام پیغام او د خدی د سلطنت شگفته انگیز انجیل بیا هم ددوی سره فاصله ساتی . ددی مطالعی مقصد دا دی چی په زړه وصیت نامه کی د ورکړی شوو وعدو په عمد معنو تاسو پوهه کړو او ددغی موقعیت څخه مو رابهر کړو :-

- د عدن په باغ کی
- نوح علیه اسلام ته
- ابراهیم علیه اسلام ته
- داود علیه اسلام ته

ددوی په حقله معلومات د انجیل په هغو پښگو رومینیو کتابونو کی (پیدایش -د تورات دویم کتاب) لاس ته راغی کوم چی مو سی علیه اسلام لیکلی وو او په هغه زړه وصیت نامه کی لاس ته راتلی شی کومه چی پیغمبرانو لیکلی وو . د عیسی انجیل ټول عناصر دلته لاس ته راتلی شی . پال تو ضیح ورکړی وه چی د هغه د انجیل وعظ وای ” هغه څه چی مو سی علیه اسلام او پیغمبرانو ویلی دی هغه به کپری او د هغی نه پرته هیڅ نه “ دا چی عیسی علیه اسلام به ددغی مشکلاتو سره مخامخیگی ، او هغه به رومینی وی چی مر به راژوندی کپری ، او خلقو ته به رڼا په گوته کوی “ (اعمال ۲۶:۲۳ ، ۲۳) ، او سندره د هغه په اخیرنیو ورځو کی هم دغسی پاتی وه : ” او پال د دوانرو د مو سی علیه اسلام او د پیغمبرانو د قانون څخه باندی د سحر نه تر ماښامه پوری د خدی د سلطنت په حقله توضیح او گواهی ورکړه “ (اعمال ۲۸:۲۳).

پال د خپل امید په حقله وای چی یو عظیم عیسی امید کولی شی چی مونږ هم متحرک کړی بلکه څنگه چی دا دژوند د تونل په لار کی یوه مجلله رڼا وه ، دا به دغه شان د ټولو سنجیده عیساپانو لپاره وی . ددغی انگیزی سره ی رڼا کړه ، اوس مونږ کولی شو چی ” د مقدسو کتابونو “ په حقله معلومات تر لاسه کړو “.

۲.۳ په عدن کی وعده

د انسان د راغور زېدلو سو زناک داستان د پیدایش په ۳ باب کیدی. د خدی د لفظ په غلطه توگه نقل کونه او ددغی لفظ د نافرمانی کولو په نتیجه کی د هوا المسولو په ار کی ایلیس ته سزا ور کړی شوه. بنځو او سرو ته اطاعت نه کولو په نتیجه کی سزا ور کړی شوه. خو په دی توره تیاره کی درنا یوه وړانگه رابکاره شوه، کله چی خدی ایلیس ته اووی :-

”زه به ستا او د بنځی په مینځ کی (نقرت، مخالفت)
ستا په تخم او د هغی په تخم کی به دشمنی جوړه کړم؟
دغه (د بنځی تخم) به ستا سروران کړی، او ته به د هغه
پونده زخمی کړی“ (پیدایش. ۱۵:۳).

دا شعر ډیر جوړ شعر دی؛ مونږ له پکار دی چی هغه مختلف شیان ډیر په احتیاط سره اوڅپرو کوم چی په دی شعر کی شامل دی. د ”تخم“ مطلب اولاد یا بچی دی، خو ددی مماثلت د مشخصو خلقو د تخم سره هم کیدی شی. مرئز به وروستو اوینو چی د ابراهیم تخم عیسی علیه اسلام وو(د گلپت او سیدونکی. ۲۷:۳ - ۲۹). د تخم مماثلت د نطفی سره هم ورکولی کیږی (۱ پطرس. ۱:۲۳)؛ دغه شان یوه ریښتینی نطفه به د پلار مشخصات لری.

د شیطان حواله به د هغه چا سره ورکولی کیږی دچا فامیل چی د شیطان سره مشا بهت خوری:-
- د خدی د لفظ غلطه معنی کوی

- دروغ وای

- بل گناه کونی ته لمسوی

مونږ به په مطالعه ۶ کی اووینو چی د لفظی معنی په حوالی سره داسی نفر نیشته چی داسی کارونه کوی، خو دا قسمه محمودی په مینځ کی شته دی

- ”محمودیه زور انسان“ چی دغو شی نه جوړ دی(رومیان. ۶:۶)

- ”طبیعی انسان“ (۱ د کورینت. ۱۳:۲)

- ”هغه ضعیف انسان کوم چی د فریب امیز هوس په نتیجه کی فاسد

شی

(د ایفس او سیدونکی. ۲۲:۳)

- ”ضعیف انسان د خپل کردار سره“ (د کورینت او سیدونکی. ۹:۳)

محمودیه په مینځ کی د گناه دغه ”انسان“ دایلیس تخم دی کوم چی په انجیل کی ”پلید روح“ په نوم یادکیږی.

د بنځی د تخم مطلب یو مشخص سری دی. ”ته (د شیطان تخم) به د هغه پونده زخمی کړی“ (پیدایش پیدایش. ۱۵:۳). دا نفر باید چی په ابدی توگه د شیطان تخم نابود کړی، مطلب ی گناه ده ”هغه به ستا سر د مینځه یوسی“. د مار په سر ضربه د مرگ ضربه ده. د بنځی د تخم په حیث چی کوم نفر غوره کیدی شی هغه مالک عیسی علیه اسلام دی :-

عیسی علیه اسلام چا چی (په صلیب باندی)

مرگ د مینځه یوړو (او دغه شان د گناه قوت

-رومیان. ۲۳:۶)، او

رڼا ته راوړه، (تیمو تالس . ۱۰:۱).
 "د گناه کونکی وجود په شان خدی خپل زوی راوستو، د گناه دپاره،
 په وجود کې د گناه د محکومولو لپاره" یعنی د پلید روح، د شیطان
 د تخم د محکومولو لپاره. (رومیان . ۳:۸).

عیسی علیه اسلام ی ددی لپاره بنکاره کړی وو
 چې څمونه گناهونه یوسی " (ایحیی . ۵:۳).

"ناسو به هغه ته عیسی وایی (معنی یی "نجات ورکونکی دی")
 هغه به خپلو خلقو ته د گناه نجات ورکوی" (متی . ۱:۲۱)

عیسی علیه اسلام په اصلی کې "دینځی څخه پیدا شو" چې نوم یی مریم وو اگر چې د هغه پلار
 خدی وو (د گلیت اوسیدونکی . ۳:۳). ددغی مطلب په حوالی سره هم هغه د دینځی تخم وو،
 حالانکه هغه خدی داسی پیدا کړی وو چې بل انسان یی داسی نه وو پیدا کړی . باید چې د دینځی دا
 تخم د گناه تخم زخمی کړی وی، یعنی د شیطان تخم زخمی کړی وی "چا چې د هغه پونده زخمی
 کړه" (پیدایش . ۱۵:۳). په عام حالت کې په پونده باندی د مار چک لگول یو موقتی ذهم وی په
 مقابل کې د هغه دایمی گذار کوم چې مار په سر او خوری . د خبرو کونې ډیرصورتونه د انجیل جری
 کړی: "په سر ضربه ورکړه" (یعنی په پوره توگه څه شی او درول یا ختمول) شاید چې د مار په سر باندی
 وهنه دا د عیسی علیه اسلام د پیغمبری په اساس وی.

په ابتدا کې په صلیب باندی د عیسی علیه اسلام د قربانی د لاری د گناه څخه د نفرت او د شیطان د
 تخم څخه د نفرت کولو اظهار او شو . دی خبری ته متوجی شی چې څه رنگه د تیر شوی وخت په
 حوالی سره په پورته نقل کړی شوی شعرونو کې په گناهونو باندی د عیسی علیه اسلام د بری موندنی
 ذکر شوی دی . د عیسی علیه اسلام د دری ورځنی مرگ مماثلت د پوندی د موقتی زخم سره کیدی
 شی . د هغه بیا راژوندی کیدنه دا ثابت وی چې دا موقتی زخم وو، په مقابل کې د هغه مرگونی ضری
 کومه چې هغه په گناه باندی او کړله . دا ډیره دلچسپه خبره ده چې د انجیل نه پرته نور تاریخی ثبوتونه
 هم دا اشاره ورکوی چې په صلیب باندی د وژلی شوی کسانو په پوندو یی میخونه ټک واخلی وو
 او دا رقم یی هغوی په لرگی پوری پوسست کړی وو . دغه شان عیسی علیه اسلام د خپل مرگ په
 دوران کې "په پوندو زخمونه لرل". اشعیاء بنی اسرائیل ۵۳:۵، ۴:۵ تو ضیح ورکوی چې کله یی عیسی
 علیه اسلام په صلیب باندی اوژلو نو خدی د هغه د مرگ د لاری د هغه په ټول وجود باندی د
 زخمونو تور داغو ته راښکاره کړل. دا په واضحه توگه په پیدایش . ۱۵:۳ کې دی پیغمبری طرف ته
 اشاره ورکوی ، چې د عیسی علیه اسلام په وجود باندی به تور داغونه دایلیس تخم جوړه وی . هر
 څنگه چې دی، خدی په اخر کې د شیطان د لاری کار او کړو د چا مقابله چې عیسی علیه اسلام
 کوله، د هغه ذکر دلته دارنگه شوی دی چې هغه د عیسی علیه اسلام په وجود باندی داغونه جوړول
 اشعیاء بن اسرائیل ۵۳:۱۰، د فاسدو قوتونه د قابو کولو د لاری چا چې د هغه په زوی داغونه
 جوړول . دارنگه خدی هم د هغه د هر یو بچی د فاسدی تجربی څخه کار اخیستلو .

ننی تضاد

خو ستاسو په ذهن کې دسوال راوچتیدی شی: "که عیسی علیه اسلام گناه او مرگ د مینځه پوره (د
 شیطان تخم) نو بیا ولی دغه شیان نن هم شته دی ؟ جواب دا دی چې په صلیب باندی عیسی علیه ا
 سلام په داخل کې د گناه قوت د مینځه یووړ: د پیدایش ۱۵:۳ پیغمبری د گناه او عیسی علیه اسلام
 په مینځ کې د ابتدای تضاد په حقله ده.

څنگه چې هغه مونږه د خپلې فتح نه برخا ورکړه، دارنگه مونږه هم کولی شو چې گناه او مرگ ته ماتي ورکړو. هغه څوک چې دهغه د فتح برخا وری ته نه دی دعوت کړی شوی، یا ی دعوت رد کړی دی، یقیناً هغوی به اوس هم گناه او مرگ ته مخامخیگی. اگر چې د ښځې د تخم سره د تعلق لرنی په وجه ریښتینی معتقدین هم مرگ او گناه ته مخامخیگی خو چې کله هغوی د باپتیزم د لاری د عیسی علیه اسلام په قدم باندی د قدم کیخودلو په اساس او لامبولی شی (د گلیت او سیدونکی ۲۷:۳ - ۲۹)، نو د هغوی گناه به معاف کړی شی او انجام به ی د مرگ نه بچ کیدل وی، کوم چې د گناه په نتیجه کی مینځ ته راځی. لکه څنگه چې عیسی علیه اسلام په "صلیب باندی مرگ ته ماته ورکړه (۲ تیمو تاوس . ۱:۱۰)، اگر چې په ځمکه باندی د زرو کالو په دوران کی د خلقو د نه مړه کیدنو مقصد په حقیقت کی تر اوسه پوری نه دی تر لاسه شوی، داچې په ځمکه باندی بیا مرگ او نه لیدلی شی ددغی لپاره ضروری ده چې هغه خپل ټول د ښمنان (د د خدی د سلطنت په رومینې برخه کی) د خپو لاندی کړی. اخیرنی د ښمن چې د مینځه به اورلی کپړی هغه مرگ دی" (د ا کورینت او سیدونکی . ۱۵:۲۶، ۲۵). که مونږه د "عیسی علیه اسلام په قدم باندی د قدم کیخو دلو په اساس" لامبولی شوی یو نو په هغه حالت کی د کومو وعلو ذکر چې په پیدایش ۵.۳ کی شوی دی د هغی مونږ سره ذاتی تعلق جوړیگی؛ هېڅ کله هم د انجیل دغه برخې فقط دلچسپی برخې نه دی، بلکه دا پیشگوئی او وعدی دی د کومو تعلق چې نیغ په نیغه ځمونږ سره دی. لکه څنگه چې مونږ د ښځې تخم یو، مونږ به هم، ډیر زر په خپل ځان باندی د گناه فتح محسوسه کړو. تر کومی پوری چې مالک ځمونږ په ژوند کی بیرته نه دی راغلی، مونږ به هم لکه د عیسی علیه اسلام په ډول په پونده کی زخمی کپړو، او په دغه ډول به مړو. خو که مونږ په ریښتینی د ښځې تخم یو نو په هغه حالت کی به دغه "زخم" فقط موقتی وی. هغه څوک چې په باپتیزم کی په سمه طریقه باندی د "عیسی علیه اسلام په قدم باندی د قدم کیخو دلو په اساس" د لامبولو په وخت په اوبو کی پوره ډوبکړی شوی وی، او په اوبو کی د ډوبولو او راویستلو په موقعه ی ځان داسی محسوس کړی وی لکه څنگه چې عیسی علیه اسلام مړ شو او بیا راژوندی شو، د اوبو نه راویستل د بیا راژوندی کونی مقابسه ورکوی. (رومیان او کوری، ۴:۳ - ۵). که مونږ په ریښتینی د ښځې تخم یو، نو په هغه حالت کی د پیدایش . ۳:۱۵ مطابق ځمونږ په داخل کی به، په مستقله توگه د بد او دینه په مینځ کی تضاد" د ښمنی" وی. ددغه تضاد ذکر عظیم پیغمبر پال داسی کړی دی، هغه وای چې د گناه او ځما په حقیقی ژوند کی دغه جگړه د لیونتب د حده پوری ځما په داخل کی وجود لری (رومیان . ۱۳:۱ - ۲۵). د باپتیزم د منلو په رنډه کی د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیرولو په اساس د لامبولو څخه وروستو د گناه سره تضاد نور هم زیاتیدی شی، ځکه چې دا په طبیعی توگه په مونږ کی شته دی او مونږ له پکار دی چې دی ته ځمونږ په ټولو ورځو کی دوام ورکړو. دیوی حواله سره دا گران کار دی ځکه چې د گناه قوت ذبات دی. خو د بلی حوالی سره داسی نه ده، لکه څنگه چې مونږ د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیروولو په اساس لامبولی شوی یو، چا چې دغه جنگ او کړو او په هغی کی ی فتح تر لاسه کړه. دا خبره په ذهن کی اوساتی چې څنگه په ایفیس کی ۲۳:۵ - ۲۲، عقیده لرونکی ښځی گنډلی شوی دی، که مونږه د ښځو تخم یو مونږه هم ښځی یو. لکه څنگه چې د ښځې تخم د دوانډو یعنی د عیسی علیه اسلام او د هغه چا څوک چې د هغه د مشخصاتو راخیلولو زیار او باسی، په دغه ډول د ابلیس تخم د دوانډو گناهونو یعنی د انجیل د "شیطان" او دهغه چا څوک چې په اذاده توگه د گناه او د ابلیس د مشخصاتو نمایندگی کوی. داسی خلق به د خدی د لفظ عزت او نمایندگی ته کوی، نتیجه به ی دا وی چې هغوی به د گناه کونی شرم او د خدی

د خدی و عدی ۵۰

نه بیگانگی طرف ته حرکت کوی ، څنگه چی د ادم او د هوا سره شوی وه. داسی بنکاری چی یهود هغه خلق وو چا چی په حقیقت کی عیسی علیه اسلام وزلی وو، یعنی د بنکی تخم ی په پونده کی زخمی کړیوو، ددی توقعو کیدی شی چی دا د ابلیس د تخم ډیر مهم مثالونه وو. ددی تصدیق باپتیسټ یحیی او عیسی علیه اسلام کړیدی:

”کله چی هغه (یحیی) ډیر ریا کار او زندق (د یهودو هغو ټولگی چا چی د عیسی علیه اسلام مخالفت کولو) د هغه د غسل ځای ته راغلل ، هغه دوی ته اوویل ، ای د زهریلا مار نسله (یعنی په جنسونو تقسیم کړلی شوی، تخلیق کړلی شوی) چا درته اخطار درکړی وو چی دراتلو نکي قهر نه اوتختی.“ (متی. ۲۳: ۷)

”عیسی علیه سلام ته د هغوی ”ریا کار“ فکرونه معلوم وو، او وپویل ای د مارونو نسله ، تاسو چی شیطانان ی ، څنگه کولی شی چی بنی خبری او کړی“ (متی. ۲۳: ۱۴).

دنيا ، حتی مذهبی د نیا، هم دا قسمه شیطانی مشخصات لری . فقط هغه باپتیسټ څوک چی د عیسی علیه اسلام په اند کی د ژوند تیرولو په بنیاد لامبولی شوی دی ، د بنکی د تخم سره تعلق لری؛ باقی ټول د مختلفو درجو سره تعلق لرونکی د شیطان تخم دی . عیسی علیه اسلام چی څنگه رویه د شیطان د تخم سره ساتلی وه ، هم دغه به څمونږ دپاره مثال وی:-

” هغه د محبت د روح او ریښتینی فکر سره هغوی ته وعظ کولو، خو بیا هم هغه د هغوی فکر او لارو ته رو ورنکړو چی هغه دی متاثره کړی . هغه دوی ته د خدی د محبت کردار په گوته کولو، په کوم انداز کی چی هغه ژوند کوو .

خو بیا هم دوی له هغه څخه نفرت کولو . دا چی هغه د خپله طرفه کوشیش کولو چی د خدی تابعدار پاتی شی ددغی په وجه ورسره دوی حسد کولو. حتی د خپل فاعیل خلقو (یحیی. ۵: ۷؛ مارک. ۳: ۲۱) او نزدی دوستانو (یحیی. ۶۶) به ورته خنډان پیدا کول او محینی پکی په جسمانی توگه د هغه نه لری لارل. پال هم دداسی شیانو سره مخامخ شوی وو کله چی هغه د اه وزاری اغاز هغه چا ته او کړو څوک چی ورسره یو وخت په نرمه او سخته کی ولاړوو:-

” ایا د ریښتیاو ویلو په نتیجه کی،

زه ستاسودشمن شومه؟“ (د گلپت او سیدونکی. ۱۳: ۳ - ۱۶).

مونږ ته معلومه ده او ژوند داسی ثابت وی چی ریښتیا ویل دومره مقبول شی نه دی ، او کله چی هم مونږ ریښتیا وایونو همیشه به د ستونگو سره مخامخیکو ، حتی نتیجه ی ازاری هم کیدی شی:-

لکه څنگه چی وروستو څوک د وجود څخه پیدا وو
هغه ازار ورکړو هغه چا ته څوک چی د روح څخه پیدا وو
(د خدی د لفظ د ریښتینی علم په نتیجه کی . - اپطرس ۱: ۲۳)،
او اوس هم داسی کیږی،
(د گلپتین او سیدونکی. ۲۹: ۳).

د خدی و عدی ۵۱

که مونږ په ریښتیني د عیسی علیه اسلام سره متفق یو، نو په هغه حالت کې د کوم تکلیف سره چې عیسی علیه اسلام مخامخ شوی ووتو مونږ له هم پکار دی چې د هغې د یوه برخه په مخان اوزغموو، او دارقم مونږ کولی شو چې د هغه په فتح کړی شوی جایزه کې برخه اولرو. په دی اړ کې هم، پال مونږ ته لاجوابه مثالو نه تشکیل کړېدی:-

"دا یوه ډیره باوفا وینا ده: که مونږ غواړو چې مړه دی د هغه سره یو (عیسی علیه اسلام) نو مونږ به ژوندی کېږو هم د هغه سره: که چری مونږ د هغه سره تکلیف اووینو (عیسی علیه اسلام)، مونږ به ورسره حکمرانی هم کوو... په دی وجه زه ټول شیان برداشت کوو (۲ تیمو تاوس. ۴:۱۰ - ۲۱).

"که هغوی ما ته ازار راکړو (عیسی علیه اسلام) هغوی به تاسو ته هم ازار درکړی... محماد نوم په غوښتنه کې په دوی تاسو ته ټول تکلیفونه درکوی" (یحیی. ۱۵:۲۰-۲۱)

ځکه چې مونږه د عیسی علیه اسلام په انداز کې د ژوند تېرولو په اساس لامبولی شوی یو (اعمال ۲:۳۸:۸:۱۶).

کله چې ته د داسې شعرونو سره مخامخیگی، "نو هغه تا ته داسې دلیل وړاندی کوی، که د دغه هر څه مطلب د بښځې د تخم سره د عیسی علیه اسلام یو ځای کونه ده، نو زه به نه غواړم چې په دغه یقین او کړم". یقیناً چې ځمونږ څخه به د هغه څه توقعو نه کېږی کوم څه چې مونږه په معقوله توگه سر ته نه شو رسولی. د عیسی علیه اسلام سره په پوره توگه د یو ځای کېدلو لپاره حتماً د ذاتي قربانی ورکولو ضرورت شته دی، د هغه سره ځمونږ د یو ځای کېدلو به دومره لویه تلافی وی "د اوسنی وخت تکلیفونه د هغه شادمانو په مقابل کې هېڅ هم نه دی کوم چې به په مونږ باندی نازلېگی". حتی نن هم د هغه قربانی کولی شی چې ځمونږه عبادت ددی جوگه کړی چې د ژوند د زخمونو نه مواوساتی او دا ډول به مونږه او کړی شو چې د خدی سره په جنه قوت کې پاتی شو. او ددی سره تاسو ته د شادمانی ضمانت درکولی کېږی او د کومی ذکر چې په ډیرو کریستیانو لپاره انجیلونو کې شوی دی:

"خدی باوفا دی، او هغه به تاسو د داسې تکلیف سره نه مخامخوی کوم چې تاسو ته شی برداشت کولی! خو کله چې هغه تا ازمایش ته مخامخوی نو په داسې حالت کې لار شته دی چې ستا دغه تکلیف کم شی. ددی شیانو ذکر زه په دی کوم چې په ما باندی د عقیدې لرنی په حالت کې به ته ارام لاس ته راوړی." (۱ د کورینتاین اوسیدونکی ۱۰:۱۳)

"دا نړی ددی لپاره جوړه شوی ده چې تاسو د مختلفو مشکلاتو سره مخامخ شی، خو تاسو له ته دی پکار چې حوصله بیلې. ما ددی مشکلاتو مقابله کړی ده (یحیی ۱۶:۳۳)

ددی شیانو په حقله نور مونگ څه وپلې شو، کله چې خدی ځمونږ سره دی نو څوک ځمونږ مخالفت کولی شی (رومیان ۸:۳۱)

د ادم علیه سلام او هوا نه وروستو د انساني تاريخ په اوږدو کې انسان ډیر خراب شوی وو. حالات دومره خراب شوي وو چې په انساني جامع کې هېڅ قسمه اخلاقيات نه وو پاتې شوي، او ددی په وجه خدی او غوښتل چې د نوح علیه اسلام نه پرته دغه هر څه د مینځه یوسي. (پیدایش ۵:۶ - ۵). هغه ته اوبلی شو چې غټه کشتی جوړه کړه، او په دغه کشتی کې پخپله او د ټولو ځناورو څخه ډیونماينده په حیث یو یو ځناور راغونډ کړه، چې په وخت د سیلاب کې دغلته پاتې شي. د مقدسو کتابونو څخه پرته ډیر علمي کتابو نه هم ددی خبرې ثبوت ورکوي چه دغه سیلاب راغلی وو. دا خبره په ذهن کې اوساتي چې ځمکه په هغه حال کې پاتې شوه څنگه چې وه، فقط څه چې ژوندی وو د ځمکه په منځ هغه ټول د مینځه یوري شول (پیدایش ۶:۷). د نوح علیه اسلام د سیلاب په حقله حضرت عیسی علیه اسلام (متی ۲۳: ۳۷) او (۲ پطرس ۳: ۶-۱۲) او پطرس دواړو یو نظر لرلو او هغوی دا ویل چې د عیسی علیه اسلام د راتگ څخه مخکې به هم دغه ټول تباهي مینځ ته راغی څنگه چې د نوح علیه سلام په وخت کې شوی وو. د عصري نړی د خرابتیا معیار هم هغه مقام ته رسیدلی دی څنگه چې د نوح علیه سلام په وخت کې وو، په دی وجه دا د نړی به د عیسی علیه سلام د راتگ څخه مخکې یو بلی سزاته مخامخیگی. دا چې انسان ډیر زیات گناه گزار شوی دی او د ځمکې د تباهي د پاره ډیرې ذریعې شته دی چې دا نړی تباه کړی، په دی وجه حتی په عیسایانو کې هم دا سې یوه رایه شته دی چې دا ځل به ځمکه هم تباه کیږی. د دی نظریې څخه په واضحه توگه د اسی ظاهرینگی چې هغوی د انجیل په اساسی پیغام نه پوهیگی، هر هغه څه چې په دی ځمکه کېږی په هغه کې خدی برخه دار دی، او په ځمکه د خدی د سلطنت قایمو لو لپاره عیسی علیه اسلام زر بیرته راتلونکی دی. که انسان ته ددی دنیا د تباه کولو اجازه ورکړی شي نو په هغه حالت کې ددغه وعدو سرته رسولو امکان نیشته. په مطالعه ۳، ۷ او ۵ کې د خدی د سلطنت قایمه ولو په حقله مهم شهادت لاس ته راغلی دی. په دی ضمن کې وړاندی ورکړی شوی مواد به ددی ثابتولو لپاره کافی وی چې ځمکه او شمسی نظام به د مینځه نه وړلې کیږی:-

” ځمکه هغه د ټول عمر لپاره جوړه کړېده“ (روحانی سرود ۷۸: ۶۹).

”ځمکه د ټول عمر لپاره په وجود کې راغلی ده“ (په کلیسا پوری مربوط ۱: ۳)

”نمر او سپوږمې... ستوری... جنتونه هم د ټول او ټول عمر لپاره جوړ کړی شوی دی: ددی په حقله د هغه فرمان دی چې دا به د مینځه نه ځی“ (روحانی سرود. ۱۳۸: ۳-۶).
 ”ځمکه به د مالک د علم نه ډکه وی او دریابونه به د اوبو نه ډک وی.“ (اشعیا بنی اسراییل. ۹: ۱۱؛ شمیره. ۱۳: ۱۲). دا مشکله ده چې خدی په خپله ځمکه په خپله د مینځه یوسي. په هغه حالت کې دغه وعده سر ته نه شي رسیدی.

” خدی دی ځمکې ته په خپله شکل ورکړی دی او هغه جوړه کړېده؛ هغه دا تشکيله کړی ده؛ هغه دا کار په بیهودگي کې نه دی کړی، هغه دا د ژوند تیروولو لپاره جوړه کړی ده“ (اشعیا بن اسراییل. ۴۵: ۱۸).

که خدی د نیا ددی لپاره جوړه کړی وه چی تهاهی ی اووینی
نو په هغه حال کی دا کار بیهوده وو.

په پیدایش کی ذبحه خدی دا ټولی و عدی نوح علیه اسلام ته ورکړی وی. دا ټول نوح علیه اسلام
د سیلاب نه وروستو په نوی دنیا کی د ژوند اغاز او کړو، ممکن ده چی هغه سره یو ځل بیا ددی تری د
پوره تباہ کیدنی فکر وو. د سیلاب نه وروستو کله چی به د باران د وریدنې اغاز کیدلو، دا فکر به
حتماً د هغه ذهن نه راتللو. او په دی وجه خدی د وعدو یوه مجموعه وړاندی کړه، چی داسی به بیا نه
کیری:-

" دا ځما د نظر لاندی ده، زه ستاسو سره د وعدو تصدیق کوم... زه به ستاسو
سره د وعدو تصدیق کوم (په "زه" باندی زور ورکولو ته متوجی شی - د ادخدی شگفتگی
ده چی هغه فانی انسان ته و عدی ورکول غوره کړل!)؛ هیڅ کله به نور د اوبو د
سیلاب په وجه ټول ژوندی وجودونه د مینځه نه وړلی کیری ځانه به نور داسی سیلاب
راغی چی ځمکه د مینځه یوسی. (پیدایش . ۹:۹ - ۱۷).
ددی وعدو د بوډی د ټال په ذریعه تصدیق او کړی شو :-

" کله چی زه د باران وریځی په ځمکه خوری کړم، په وریځو کی به
یو ځم بنکاری، او زه به ستا او په خیل مینځ کی و عدی راپایادی کړم
هغه ابدی و عدی ځما او د غوښی نه جوړ دهر ژوندی مخلوق په مینځ کی
کوم چی په ځمکه باندی ژوند تیره وی... د بوډی ټال ددغی وعدو
علامت دی" (پیدایش . ۱۳:۹ - ۱۷)

ځمکه چی دا د خدی او د خلقو او ځناورو په مینځ کی چی په ځمکه باندی ژوند کوی دا یوه
دایمی وعده ده، ددی نه دا درک کیدی شی چی په ځمکه به انسانان او ځناور د همیشه لپاره ژوند
کوی. ددی څخه په پخپله دا ثابتگی چی د خدی سلطنت به په ځمکه وی نه چی په جنت کی.
دارنگه په انجیل کی نوح علیه اسلام ته ورکړی شوی و عدی د سلطنت اساس څرخنی؛ ددی څخه دا
معلومیږی چی خدی، څومره دی ځمکی ته پاملرنه کوی، او څومره په دی کی دایمی مقصد کی
لری. حتی په قهر کی هم شفقت نه هیره وی (کیتھولیک دایرالعلوم . ۲:۳)، او د هغه محبت دا ټول دی
چی حتی هغه د خپلو ځناورو د تخلیق هم غم خوری (۱ د کورینت اوسیدونکی . ۹:۹ مقایسه
پیغمبر یونس ۱:۴)

ابراهیم علیه اسلام ته و عدی ۳:۳

په کوم انجیل چی ابراهیم علیه اسلام پوهیدو په هغه انجیل او د عیسی علیه اسلام او پیغمبرانوله
طرفه تبلیغ شوی انجیل کی اساسی فرق نه وو. د انجیل نه وړاندی خدی ابراهیم علیه اسلام ته د نورو
مقدسو کتابونو د لاری وعظ کولو (د گلینت اوسیدونکی . ۸:۳). په انجیل کی دا و عدی دومره قاطع
دی چی پطرس به کله هم د خلقو وړاندی بیانیی ورکولی نو هغه به د هغوی په حوالو سره د بیانوی
اغاز او انجام کولو. (اعمال ۱۳:۳، ۲۵). که مونږ او کړی شو چی په هغه څه پوهه شو څه چی ابراهیم
علیه اسلام ته بنودلی شوی وو، نو په هغه حال کی به مونږ د عیسای انجیل اساسی عکس اولرو.

ددی څخه پرته د انجیل په حقله نوری داسی حوالی شته دی او هغه دا چی انجیل داسی شی نه دی چی د کوم آغاز د عیسی علیه اسلام په وخت کی شوی وو :-

” مونږه تاته دا خوشنوده اطلاع بشکاره کوو((انجیل) ،

هغه وعده چی د(بهودو) د پلار سره شوی وه، خدی سر ته

اورسوله “ (اعمال ۱۳:۳۲،۳۳).

” د خدی انجیل د کومی وعده چی مخکی هغه د خپلو پیغمبرانو د لاری

په خپلو (یعنی . ابراهیم علیه اسلام، پیدایش . ۲۰:۴۰) کتابونو کی کړی وه “(رومیان . ۱:۴،۱۰).

”ددی مقصد دپاره هغه چا ته هم دانجیل وعظ شوی وو څوک چی مړه دی. (اپطرس ۳:۶)

یعنی هغه معتقدین چا چی د رومی صدی نه مخکی ژوند کولو او مړه دی.

” مونږ ته د انجیل وعظ کیدو او هم دغه ډول هغوی ته کیدو “(عبرانی ژبه .

۲:۳) یعنی کله چی اسرائیل بیابان وو.

کومی وعدی چی ابراهیم سره شوی وی د هغی دوه اساسی موضوعگانی وی:

۱) شیان د ابراهیم علیه اسلام د تخم په حقله(مخصوص اولاد)

۲) شیان د هغه ځمکی په حقله د کومی وعده چی ابراهیم علیه اسلام سره شوی وه.

په نوی وصیت نامه کی په دی وعدو باندی تبصره شوی ده او دا چی انجیل دی پخپله د خپل ځان په حقله توضیح ورکړی مونږه په دغه حقله په خپلو اصولو ولاړ یو، د ابراهیم علیه اسلام سره چی کومی وعدی شوی وی د هغی د پوره عکس لاس ته راوړنی لپاره به ددواتو وصیت نامو درسونه یو ځای کوو .

په کوم ځای کی چی نن عراق وجود لری په دغه ځای کی په یو کامیاب بناار یور کی ابراهیم علیه اسلام ژوند کولو . عصری باستان شناسی دا معلومات تر لاسه کړی دی چی د ابراهیم علیه اسلام په زمانه کی په دغه بناار کی جامعی ډیره پیش رفت کړی وو . په دغه ځای کی بانگی نظام وجود لرلو ، غیر نظامی خدماتو وجود لرلو ، او د جنه ژوند تیروولو لپاره ټول شرایط موجود وو . په دغه بناار کی ابراهیم علیه اسلام د یو عام انسان په حیث ژوند کولو ؛ خو مونږه هغه په ټوله تری کی د یو نوموړی انسان په حیث پیژنو . خو بیا هغه ته د خدی له طرفه یو فوقالعاده اواز راغی ، هغه ته اویلی شو چی دغه د لوړی سطحی ژوند پرېگده او په لوړ د هغه ځمکی روان شه د کومی چی تا سره وعده شوی ده . دا چی هو بهو چرته لاړ شی او هو بهو څه او کړی دا شیان نه وو واضح کړی شوی . څه چی ویلی شوی وو ، هغه دا چی ۱۵۰۰ مېله سفر به کوی . د هغه ځای نوم کانان وو ، څه ته چی نن عصری اسرائیل ویلی کیږی .

خدی به کله نا کله د ابراهیم علیه اسلام په ژوند کی رابشکاره کیدلو او هغه ته به یی بیا بیا د خپلو وعدو او فراحت یادونه کوله . دغه وعدی د عیسی علیه اسلام دانجیل اساس دی ، لکه څنگه چی مونږه ریجنټینی عیسایانو ته دغه اواز راغی هم دغه شان اواز حضرت ابراهیم علیه اسلام ته راغلی وو ، هغه ته ویلی شوی وو چی ددی تری فانی شیان پرېگده ، او د عقیددی په ژوند کی وړاندی حرکت او کړه ، او د خدی وعدی د حقیقت په توگه اومنه ، او د هغه په لفظ ژوند کوه . مونږه دا اندازه لگولی شو چی څومره به ابراهیم علیه اسلام د خپلو سفرونو په دوران کی په دی وعدو غور کړی وی . د عقیددی په اساس چی کله ابراهیم علیه اسلام ته د (یور) څخه د بهر تللو او (کنان) ته د تگ اواز او شو کوم چی به وروستو هغه ته په میراث کی پاتی کیږی ، نو هغه تابعداری او کړه ، او هغه بهر ته راوتو ، اگر چی هغه ته دا علم هم نه وو چی کوم خوا لاړ شی . “(عبرانی ژبه . ۱۸:۱۱).

د خدی و عدی ۵۵

لکه څنگه چې مونږه په رومیني ځل د خدی د وعدو سره مخامخیگو، مونږه هم دا محسوسه ولی شو چې د خدی د سلطنت په حقله چې د کومې ځمکې ذکر کېږي دا به څنگه وي. خود خدی په لفظ باید چې څمونږه داسې عقیده وي چې مونږ له په یې صبری سره په هغې عمل کول پکار دی.

ابراهیم علیه اسلام سرگردانه خانه بلوش نه وو چې د دغه وعدو د تصادفاتو نه یې پرته بل څه بڼه شی لاس ته نه شو راوړلی. د ابراهیم علیه اسلام د ژوند د شرایطو اساس هم داسې وو په کوم کې چې مونږ نښ ژوند تیره وو. د کومو پیچیده، دردناکو فیصلو سره چې هغه مخامخ شوی وو، د داسې پیچیده او دردناکو حالاتو سره مونږه هم مخامخیدی شو کوم وخت چې د هغه د وعدو د منلو او په هغې باندې د عمل کونې انتخاب ته مخامخ شو، د تجارتی همکار له طرفه عجیبه نظر، او د گاونډی مودی نظرونه ("هغه مذهبی شو") ... ددی شیانو سره به ابراهیم علیه اسلام هم مخامخ شوی وي. د کومو حالاتو څخه چې ابراهیم علیه اسلام تیریدلو په داسې حالاتو کې باید چې هغه عظیمې انگیزی لرلی، کوم شی چې هغه ته د ټولو کلونو په اوږد سفر کې انگیزه آماده کوله هغه لفظ وعده وه. هغه باید چې دغه الفاظ روزانه یاد کړي وي او په حقیقت باندې د پوهیدلو لپاره هغه په دغې غور کړي وي.

که مونږه داسې عقیده ولرو او په هغې عمل او کړو، نو مونږه هم هغه ډول عزت لاس ته راوړی شو څنگه چې ابراهیم علیه اسلام لاس ته راوړی وو، چې د خدی د دوستانو په نوم اوپېژندی شو (اشعیاء بنی اسرائیل ۸:۳۱)، چې د خدی علم لاس ته راوړو (پیدایش ۱۸:۱۷) او د خدی په سلطنت کې د ایدی ژوندتیرولو یقیني امید ولرو. مونږه بیا په دی خبره زور ورکول غواړو چې د عیسی علیه اسلام انجیل ابراهیم علیه اسلام ته دور کړی شوی وعدو په اساس جوړ دی. یې له دی نه څمونږه عقیده په عقیده کې نه شی بدلیدلې. مونږ له د یې صبره سترگو په ډول د ابراهیم علیه اسلام او د خدی په مینځ کې مباحثه بیا بیا لوستل پکار دی.

ځمکه

۱) "راوځه د هیواد څخه... د هغه ځمکې په لور کومه چې به زه تاته در اوښایم" (پیدایش ۱۴:۱)

۲) ابراهیم علیه اسلام په (مرکزی اسرائیل) کې (بیت ایل) خانه خدا ته لاړو او مالک (خدای) ابراهیم ته اوویل... اوس راپورته کړه خپلې سترگې، او ددغه ځای نه شمال طرف ته، او مشرق طرف ته، او مغرب طرف ته او گوره: څومره ځمکه چې په نظر درځي، دغه ټوله به زه تاله او ستا تخم له د ټول عمر لپاره دپاره ودرکړم... په دی ځمکه او گرنه دا به زه تاته درکومه" (پیدایش ۱۳:۱۷)

۱۳:۱۷ - ۱۷:۱)

۳) "خدای ابراهیم سره وعدی کړی وه، ویل یې، ستا تخم له ما دا ځمکه درکړه، د مصر د نهر څخه واخله د عظیم فرات نهره پوری" (پیدایش ۱۵:۱۸).

(۳) "زه به تاله او ستا تخم له حمکه درکړم ، کوم خای کی چی ته بیگانه ی ، د کانان ټوله حمکه د ابدی قبضی په اساس" (پیدایش ۸: ۱۷)

(۵) "دا وعده ی ورکړه چی ابراهیم علیه اسلام به د حمکی وارث وی" (رومیان ۱۳: ۴).
مونږه دلته د ابراهیم سره مترقی رشتنه وینو:-

(۱) هغلته یوه حمکه ده، د کومی په لور چی به ما غوښتل چی ته لار شی.
(۲) 'ته اوس هغه مساحت ته راورسیدی . ته او ستا بچی به دغلته د همیش لپاره ژوند کوی . ' دا خبره په ذهن کی اوسانی چی دا وعده بی له کوم زرق و برق او تاکید خمه ثبت کړی شوې ده ، که دا د انسان د لاس لیک وو نو هغه به پکی ضرور فریب شامل کړی وو .

(۳) په کومه ساحه کی چی د حمکی ورکولو وعده ورکړی شوی وه د هغه ساحی په حقله نوری مشخصه توضیحگانی ورکړی شوی دی .
(۴) ابراهیم باید چی په دی ژوند کی ددغه وعدی توقعو نه لرله ،هغه به په دغه حمکه د "بیگانه" په طور ژوند کوی ، اگر چی وروستو به هغه په دغه حمکه ابدی ژوند تیره وی . ددی مفهوم دا دی چی هغه به مری او چی ددی وعدی د تر لاسه کولو قابل شی هغه به بیا راژوندی کړی شی .

(۵) د ابراهیم سره چی کومی وعدی شوی وی ، د وحی په حالت کی پال د هغی په معنی په واضحه توگه پوهه شو ، او معنی ی د ټولی حمکی موروثیت دی .
ددی یادونی دپاره چی ابراهیم علیه اسلام اونکړی شو چی په خپل ژوند کی دغه وعدی تر لاسه کړی مقدس کتابونه د خپلی عامی لاری نه لگ او خوزیدل:-

" د عقیدې په وجه هغه په موقنی توگه (د ژوند د تیروولو دپاره هغه موقنی ذرابعی استعمالولی) د وعدی په حمکه اوسیدلو ، لکه څنگه چی وطن بیگانه وو هغه په خیمه کی ژوند تیروولو" (عبرانی ژبه . ۹ . ۱۱)

هغه د خارجی په توگه په دغه حمکه اوسیدلو ، شاید هغه هم د یو مهاجر په شان په خپل دا خل کی تزلزل او نابرابری محسوسوله . هغه په مشکل سره د خپل تخم سره په خپله حمکه ژوند تیروولو . د خپل اولاد ، اسحاق او یعقوب (چا ته چی دغه وعدی پی در پی تکرار شوی وی) سره نژدی په عقیده کی مړ شو ، په ژوند کی هغه اونکړی شو چی دغه وعدی تر لاسه کړی ، خو د لری نه هغه دغه وعدی لیدلی او هغوی ته ی د هغی تر غیب ورکړی شو ، او هغوی قبول کړو ، او دا ی اومنله چی هغوی بیگانه دی او په حمکه سفر کوی" (عبرانی ژبه . ۱۳ : ۱۱) . خلو ر مرحلی په نظر کی اوسانی:-

- ددی مطالعی د لاری مونږ د وعدو په حقله معلومات لاس ته راوړو .

- که د ابراهیم علیه اسلام د یقینی کولو دپاره دی وخت اخستی وو ،
حمونږ د یقینی کولو دپاره به د څومره وخت ضروری وی .

د خدی و عدی ۵۸

- ۱) "زه به ستاسو څخه یو لوی ملت جوړ کړم ، او زه به تاته برکت درکړم ... او د ځمکې په سر باندې به ټولو یقین لرونکو فامیلونو ته برکت ورکړم" (پیدایش ۳:۲۰:۱۴).
- ۲) "زه به ستا تخم د ځمکې خاک جوړ کړم: هم دا رنگه که انسان او کړی شو چې د ځمکې خاک او شمیرې ، هم دومره به ستاد او لاد تعداد وی ... کوم ځای چې کولی شي چه لېل تخم او کړی ، هغه ځمکه به زه تاله او ستا او لاد له د ټول عمر دپاره درکړم" (پیدایش ۱۳:۱۵:۱۶).
- ۳) "اوس په جنت نظر واچوه ، او ستوری او شماره، که تا د هغې شمېره او کړی شوه، دو مره تعداد به ستا د اولاد وی ... ستا تخم له مادا ځمکه درکړی ده." (پیدایش ۱۵:۱۸:۱۵).
- ۴) "ستا څخه وروستو به ... زه ستا تخم له ... د کتان ځمکه ورکړم د ا بده پوری او زه به د هغوی خدی یم" (پیدایش ۸:۱۷).
- ۵) "زه به ستا تخم له د جنت د ستورو او د سمندر د غاړې د شگړو په شان ضرب ورکړم ، او ستا تخم به د دشمن دروازی په خپله قبضه کړی او لری ؛ او ستا ملت به د ټولو ملتونو څخه خوشبخته وی" (پیدایش ۲۴:۱۸:۱۷).

یو ځل بیا د تخم په حقله د ابراهیم علیه اسلام پوهه په مترقی توگه تمدید کړی شوه:-

- ۱) په اغاز کې هغه ته فقط دومره ویلی شوی وو چې په څه جوړ به د هغه د اولاد تعداد د عادی تعداد څخه ذیات وی، او د هغه په تخم به ټوله ځمکه با برکته شی .
- ۲) هغه ته بیا وروستو اویلی شو چې د هغه به ډیر ذیات اولاد وی . دغه خلق به ابدی ژوند تیره وی او په هغه ځمکه کومی ته چې هغه سفر کړیو یعنی د کتان په ځمکه به د هغه سره یو ځای ژوند کوی.
- ۳) هغه ته اویلی شو چې دهغه او لاد به دومره ډیر وی څومره چې په اسمان کې ستوری دی . کیدی شی چې هغه ته دا د اشارې په توگه ویلی شوی وی چې ته به ډیر روحانی اولاد لری (ستوری په اسمان کې) او دغه شان عادی اولاد به هم لری (" لکه د ځمکې د خاک په شان ").
- ۴) په سابقه وعدو کې په اضافی ضمانت باندې زور ورکړی شوی دی او د هغه خلقو په حقله ذکر شوی دی کوم چې به د هغه د اولاد برخه وی او د خدی سره به ذاتی تعلق لری.
- ۵) دده اولاد به په دشمن بری لاس ته راوړی .
- دا خبره په ذهن کې او ساتی چې د هغه د اولاد راوړلی شوی برکتونه به د ټولی ځمکې خلقوته حاضر وی . په انجیل کې د برکتونو نظریه د گناه معاف کولو سره تړلی شوی ده. هر څه چې وی دا هغه عظیم ترین برکت دی د کوم چې به د خدی سره محبت لرو نکو کله هواش کړی وو. په دا ټول مونږ دا قسمه شیان لولو " برکت هغه څوک دی د چا گناه چې معاف کړی شوی ده" (روحانی سرود ۳۲:۱)؛ " د برکتونو پیااله" (۱ د کورینت او سیلونکی ۱۰:۱۶)، دشرابو د هغې پیاالی ذکر کوی ، کومه چې د عیسی علیه اسلام د وینې نمایندگي کوی ، او د کومی په خاطر چې معاف کول امکان لری.

د خدی وعدی ۵۹

د ابراهیم علیه اسلام په او لاد کی، که چا کړی دی چی دی نری نه ی د گناه معاف کول راوړی دی نو هغه فقط یو عیسی علیه اسلام دی او په نوی وصیت نامه کی د ابراهیم علیه اسلام په وعدو باندی تبصره دغی ته وزن داره مرسته ورکوی:

”هغه (خدی) انکار او کړو، او تخمونو ته د ډیرو (یعنی د جمع په حالت کی)، خو یو ته (د واحد په حالت کی)، او چی ستا تخم دی، کوم چی عیسی علیه اسلام دی“ (د گلپت اوسیدونکی. ۱۶:۳).

”... هغه وعدی کومی چی خدی محمودیر د پلارانو سره کړی وی، په هغه وعدو کی ابراهیم علیه اسلام ته ویلی کیری، چی ستا تخم به ټولو رشتو ته په حمکه برکت راوړی. ستا لپاره خدی خپل زوی رالویکړو، او تاله ی درولیکلو چی تا برکتی کړی او په تاسو کی هر کس د نری د شرارت څخه په حفاظت کی اوساتی“ (اعمال ۳:۲۵، ۲۶).
په پیدا یس ۲۸:۲۲ کی د پطرس په نقل او ترجمی باندی نظر واچوی:-

تخم = عیسی علیه اسلام
برکت = د گناه معاف کول

دا وعده چی عیسی علیه اسلام، یعنی تخم، به په خپل د بنمن باندی بری لاس ته راوړی، دغه بری کوم چی عیسی علیه اسلام د خلقو په لوی د بنمن گناه او کوم چی د عیسی علیه اسلام د بنمن هم وو لاس ته راوړو اوس نوره هم په سمه توگه هغه خالیگاه ډکه وی کله چی دغه بری په گناه باندی د فتحی په حوالی سره لوستلی کیگی.

د تخم سره یو محای کیدل

اوس به دا واضحه وی چی د عیسای مذهب په انجیل باندی ابراهیم علیه اسلام پوهه وو. خو دا اساسی وعدی ابراهیم علیه اسلام او د هغه تخم عیسی علیه اسلام سره شوی وی. څه فکر کوی د نورو خلقو په حقله؟ حتی د ابراهیم علیه اسلام جسمانی وارثان هم نه شی کولی چی څوک ددغی تخم خود بخوده برخه لرونکی جوړ کړی. (یحیی ۸:۳۹؛ رومیان ۹:۷). په څه ډول مونږه هم د عیسی علیه اسلام نزدی برخه جوړیگی، چی مونږ ته هم په هغه څه کی برخه راکړی د کوم څه چی د تخم سره وعده شوی ده. د (باپتیزم) یعنی د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیرولو په اساس د لامبولو د لاری لاس ته راتلی شی (رومیان ۶:۳-۵)؛ مونږه اکثر د هغه په انداز کی د ژوند تیرولو په بنیاد د لامبولو په حقله لولو (اعمال ۲:۳۸؛ ۱۶:۸؛ ۱۰:۳۸؛ ۵:۱۹). د گلپت اوسیدونکی. ۳:۲۷-۲۹ اونکری شو چی دغه نقطه نوره واضحه کړی:-

”ډیر ستاسو څخه (یعنی فقط یو څو) چا چی د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیرولو په اساس اولامبل هغه محان عیسی علیه اسلام ته او سپارلو. ددوی په مینځ کی بهود او یونانی (بت پرست) اذاد او بند، بنځه او نر نیشته دی: تاسو ټول یو ی د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیروله په اساس لامبولی شوی ی. او که ته د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیرولو په اساس لامبولی شوی ی نو په هغه حالت کی ته د ابراهیم علیه اسلام تخم ی او د وعدی مطابق وارث ی.

د خدی و عدی ۶۰

- د عیسی علیه اسلام د لاری د معاف کونې د "برکاتو" د لاس ته راوړنې په نتیجه کې په حمکه دابدی ژوند تیرونه دغه د عیسی علیه اسلام په انداز کې د ژوند تیروولو په اساس لامیل دی، کوم چې تخم دی، د تخم سره چې کومه وعده شوی وه په هغې کې برخه اخیستل او دغه شان رومیان ۳:۱۶ مونی ته د عیسی علیه اسلام شریکیدونکی وارثان وای.

یاد اوسانی، چې د حمکی د هری برخی په خلقو باندې به د تخم د لاری برکتونه راوړیگی او تخم به د سمندر د شگو او د اسمان د ستورو په شان په ټوله نړی کې د خلقو یو ټولگی تشکیل کړی. ددی مطلب دادی چې دا به ددوی دنومبني برکاتو لاس ته راوړنې وجه وه چې هغوی په تخم کې بدلیدی شی. دا ټول د مالک وړاندې د تخم مثال د یو نسل دی " (یعنی ډیر خلق؛ روحانی سرود. ۳۰:۲۲). مونی کولی شو چې د هغه و عدو کومی چې ابراهیم علیه اسلام سره شوی وی د هغې دوه غاړې مختصر کړو:

(۱) حمکه

ابراهیم علیه اسلام او دهغه تخم عیسی علیه اسلام، او هغه شوک چا چې د عیسی علیه په انداز کې د ژوند تیروولو په اساس لامیلی دی هغوی ته به په میراث کې دکنان حمکه ورکولی کیږی او بیا به ورته په ټوله حمکه کې وسعت ورکولی کیږی، او هغلته به ابدی ژوند کوی. په دی دنیا کې به هغوی ته دا نه ورکولی کیږی، خو دا به په اخرنی ورځ هغوی ته ورکولی کیږی، کله چې عیسی علیه اسلام بیرته راشی.

(۲) تخم

دا په ابتدا کې عیسی علیه اسلام وو. د هغه په کمک سره به د انسان په د جنم گناه باندې قابولاس ته راوړلی کیږی، په دی وجه د معاف کونې د برکاتو څخه به په ټوله نړی کې استفاده کیدی شی. د عیسی علیه اسلام په انداز کې د ژوند تیروولو په اساس دلامیوني په نتیجه کې مونی د تخم برخه گړځو. دغه یو ټول غاړې د نوی وصیت نامې په تبلیغاتو کې مخی ته راځی، او دا دحیرانیا خبره نه ده، چې دا څو خله ثبت شوی دی، کله چې هم داسی شوک ووری چې هغوی ته درس ورکولی کیږی، هغوی بیا باپتیست جوړ شوی دی. دا لارده، او لاره وه د کومی په واسطه چې مونی ته دا و عدی رارسولی شوی دی. مونی اوس په دی پوهیدی شو چې اولی ضعیف سړی دمرگ سره مخامخ شو، پال د هغه امیدونه د اسرائیل امیدونه بیان کړیدی. (اعمال ۴۰:۲۸): د عیسی رهنمینی امید د یهودو اصل امید دی. عیسی علیه اسلام تبصره کړی وه چې "نجات و هندگي د یهودیانوده" (یحیی ۴:۲۲) باید چې د دیهودیانو د روحانی جوړیدنی ضرورت باندی زور وکړی شی، او دا ټول مونی کولی شو چې د هغه و عدی نه استفاده او کړو کومه چې د عیسی علیه اسلام په ذریعه د یهودو پلار سره شوی وه.

مونی لوستی دی چې ابتدایی عیسایانو به ددی شیانو تبلیغ کولو:

(۱) هغه شیان د کومو شیانو تعلق چې د خدی د سلطنت سره وو

او

(۲) د عیسی علیه اسلام نوم" (اعمال ۸:۱۴).

دغلته قطعاً دوه شیان د لږ غوښتنې اختلافي عنوانونو سره توضیح کړې شوی دی:-

۱) د خمکې په حقله وعده ۲) د تخم په حقله وعده

د لوستلو په وخت کې دا خبره یاد اوساتې چې کله تاسو د سلطنت او عیسی علیه اسلام په حقله د جمعې په حالت کې د "شیانو" د حوالې سره مخامخیګې ددی مطلب دادی چې عیسی علیه "وعظ کوی" (اعمال ۵:۸ مقایسه، تفسیر، ۱۲) ددی د زباد تره استعمال مطلب دا دی چې "عیسی علیه اسلام ستاسو سره مینه کوی! فقط دومره اووای چې تاسو دا عقیدد لری چې هغه ستاسو د پاره مړ شوی وو او ته په حفاظت کې یې!" خو په دی عبارت کې "عیسی علیه اسلام د واضح لندیز د لاری د خپل خان او د سلطنت په حقله ډیر شیان په خپل وعظ کې واضح کړیدی. هغه ښه خبرونه د کومی وعظ چې ابراهیم علیه اسلام ته شوی وو هغه د انجیل په ابتدای وعظ کې مهم کردار دی. په کورنټه کې پال ۳ میاشتنی هغه سوالونو تکرار کړی وو او د هغوی تعاقب یې کړی وو د کومو تعلق چې د خدی د سلطنت سره وو" (اعمال ۸:۱۹)؛ په ټول ایفیسس کې گړخیدلو "او د خدی د سلطنت تبلیغ یې کوله" (اعمال ۲۰:۴۵)، او په روم کې یې هم د مرگ څخه مخکې دغه سندره وه، "هغه د خدی د سلطنت په حقله توضیح ورکوله او د هغې په حقله یې ټیټو ته ورکول، او د هغه سوالونو تعاقب یې کولو د کومو تعلق چې د عیسی علیه اسلام سره وو، یعنی د اکوشینس یې وو چې د قانون او د پیغمبرانو د اوریدلو په ځای عیسی علیه اسلام واوریدلی شی" (اعمال ۲۸:۲۳، ۳۱). په هغه وخت کې دومره ډیری خبرې او نمایش وو، چې د خدی د سلطنت او د عیسی علیه اسلام په حقله فقط خبرې کول کافی نه وو، بلکه په عیسی علیه اسلام عقیده راوړنه اساسی خبره وو. ابراهیم علیه اسلام سره چې کومی وعده شوی وی، د هغه وعدو په مقابل کې نازل شوی الهام زیات تفصیلی وو، او دغه د رېښتیني انجیل اساس دی. مونږه اولیدل چې د عیسی علیه اسلام په انداز کې د ژوند تیروولو په اساس لامبل مونږه د تخم برخه جوړوی او په وعدو کې راته وراثت راکوی (د گلېت اوسیدونکی، ۳:۲۷-۲۹)، خو فقط په دغه انداز کې د لامبلو په اساس نه شی کولی چې د نجات وعده لاس ته راوړی. که مونږ غواړو چې په هغه وعدو کې برخور شو د کومو چې وعده شوی وی، نو مونږ له پکار دی چې د تخم، د عیسی علیه په انداز کې ژوند تیر کړو. په دی وجه په دغه انداز کې لامبل فقط ابتدا ده؛ دا په یوه داسی منډه کې شاملیدل دی چې یو ځل یې اغاز او کړو شو نو بیا باید چې برقرار یې اوساتلی شی. دا خبره په ذهن کې اوساتې، چې فقط په تخنیکي انداز کې د ابراهیم علیه اسلام د تخم سره د شاملیدلو دا مطلب نه دی چې مونږه خدی قبول کړو. په څه ډول خو د اسرائیل اوسیدونکی د ابراهیم علیه اسلام تخم دی، خو ددی مطلب دا نه دی چې هغوی به یې له باپتیزمه او د دی تاید کولو چې هغوی به د عیسی علیه اسلام په انداز کې ژوند تیره وی او د ابراهیم علیه اسلام مثال به راخپله وی هغوی له په پناه ورکړی شی (روميان، ۹: ۸، ۱۳: ۳). عیسی علیه اسلام یهودو ته داسی ویلی وو، "ماته معلومه ده چې تاسو د ابراهیم علیه اسلام او لاد یې؛ خو تاسو غواړی چې ما مړ کړی ... که تاسو د ابراهیم علیه اسلام اولاد یې تاسو له پکار دی چې د هغه کارونه او کړی"

(یحیی ۸: ۳۹، ۳۷)، کوم چې په خدی او په عیسی علیه اسلام یعنی په وعده کړی شوی تخم باندی د عقیدې لرنی ژوند تیرولو (یحیی ۶: ۲۹). تخم باید چې د خپلو مشرانو مشخصات اولری. که تاسو د ابراهیم علیه اسلام رېښتیني تخم یې نو په هغه حالت کې به تاسو نه فقط باپتیزم یې بلکه تاسو له به پکار وی چې د خدی په وعدو باندی حقیقی عقیده اولری، څنگه چې په هغه لرله. په دی وجه هغه څوک چې عقیده لری ابراهیم د هغوی پلار دی ... څوک چې دهغه عقیدې په نقشه قدم ځی کومه عقیده چې ابراهیم لرله

په هغه حالت کې چې هغه عقیدوی پلار وی (روميان . ۱۲:۳، ۱۲:۱۴). تاسو په دې پوهېځې (یعنی په حقیقت کې په ایمان اولری!) هغه څوک چې عقیده لری، هغوی د ابراهیم علیه اسلام د بچو په ډول دی" (د گلیت اوسیدونکی . ۴:۳۰).

حقیقی عقیده د څه قسمه عمل په نتیجه کې ځان ښکاره کوی، که څوک عمل نه کوی دغه خدی ته منظوره نه ده (جیمز ۴:۱۷). مونږ په دې وعدو د خپلو عقیدو اظهار داسی کوو، چې د باپتیسټ جوړیدلو څخه وړاندی مونږه ددی وعدو مطالعه کړی وه، او دا ډول هغه په مونږ باندی په ذاتی توگه عملی کیرې (د گلیت اوسیدونکی . ۳:۳۷ - ۱۹). دغه ډول تاسو په حقیقت کې په خدی باندی عقیده لری؟ باید چې ټول عمر په باقاعدگی سره مونږ د ځان څخه دا پوښتنه او کړو.

زړی او نوی وعدی

دا باید چې د اوس څخه واضحه شی چې ابراهیم علیه اسلام ته ورکړی شوی وعدی د عیسی علیه اسلام د انجیل خلاصه وه. د هغه نورو غټو وعدو مجموعه کومی چې خدی د یهودیانو سره کړی وی هغه د موسی علیه اسلام د قانون په حوالی سره شوی وی. په دې کې ویلی کیرې که چری یهودیان ددی قانون تابعدار وی، نو هغوی به په جسمانی توگه په دې ژوند کې برکات لاس ته راوړی (د تورات دویم کتاب ۲۸). ددغی مجموعه په وعدو کې د ابدی ژوند په حقله کومه مستقیمه وعده یا "وعدی" نه وی. دا ډول مونږ لیدلی شو چې دوه "وعدی" شوی وی:-

- ۱) د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه د خدی په سلطنت کې د ابراهیم علیه اسلام او د هغه د تخم د بښنی او د هغوی سره د ابدی ژوند وعده کونه. دا وعده په عدن کې داو د علیه اسلام سره هم شوی وه.
- ۲) او د موسی علیه اسلام په وخت کې د یهودو سره دا وعده شوی وه که چری هغوی په هغه قانون باندی عمل او کړی کوم قانون چې موسی علیه اسلام ته ورکړی شوی دی نو په هغه حال کې به هغوی ته په دې ژوند کې امن او خوشحالی ورکړی شی.

خدی په خپل سلطنت کې ابراهیم علیه اسلام ته د بختی او ابدی ژوند وعده ورکړی وه، خو دا هغه وخت ممکنه وه چې عیسی علیه اسلام قربانی ورکړی وی. په دې وجه مونږه دا وایو چې په صلیب باندی د عیسی علیه اسلام مرگ د ابراهیم علیه اسلام سره د کړی شوو وعدو تایید دی (د گلیت اوسیدونکی . ۳:۱۷؛ رومیان . ۸:۱۵؛ دانیال ۹:۲۷؛ ۲ د کورینت اوسیدونکی . ۴:۱). په دې وجه د هغه وینا د نوی وصیت نامی د وینا په نوم یادېږی (وعدی، متی . ۲۸:۲۶). عیسی علیه اسلام مونږ ته ویلی وو، چې په باقاعدگی سره یوه پیاالی شراب څکي، د شرابو دغه شکل به تاسو ته ځما وینا دریاوې او دوینی د یاد سره به تاسو ته دغه ټول شیان دریاوېځی (او گوری ا د کورینت اوسیدونکی . ۱۱:۲۵): "ځما په وینا کې دا پیاالی نوی وصیت نامه ده (وعدی)" (لوقا . ۲۲:۲۰). که مونږ د عیسی علیه اسلام په کارونو باندی نه پوهېځو نو په هغه حال کې د هغه په یاد کې د ډوډی ماتول بی مطلبه کار دی. د عیسی علیه اسلام قربانی د خدی په سلطنت کې د بختی او ابدی ژوند اساس کیخودو، په دې وجه هغه ابراهیم علیه اسلام ته ورکړی شوی وعدو یقینی کړه (عیسی علیه اسلام د بهتره وصیت نامی یقین دانی وه) (عبرانی ژبه . ۲۴:۷). عبرانی ژبه ۹:۱۰ دا سی وای، عیسی علیه اسلام رومینې وعده سر ته اورسوله او دا ډول هغه د یوی وعدی په ځای دوه وعدی سر ته ورسولی. ددی مطلب دادی چې کله عیسی علیه د هغه وعدی تایید او کړو کومه وعده چې ابراهیم علیه اسلام سره شوی وه، هغه بله وعده هم سرته ورسوله کومه وعده چې د موسی علیه سره شوی وه. د شعرونو

د خدی و عدی ۲۳

نقل د وړاندې نه ددی خبرې تاید کولو، چی د یوی وعدی سر ته رسونی سره عیسی علیه اسلام دویمه وعده هم سر ته رسوی (عبرانی ژبه، ۱۳:۸). اگر چی ددی مطلب دا دی چه هغه وعدی کومی چی د عیسی علیه اسلام سره تعلق لری دغه وعدی وړاندی شوی وی، خو هغوی د هغه د مرگه پوری په عمل کی نه وی راغلی، په دی وجه دغی وعدی نوی وعدی ویلی کیږی. هغه زری وعدی کومی چی د موسی علیه اسلام د لاری شوی وی د هغی مطلب دا وو، چی په مستقبل کی د عیسی علیه اسلام کار په گوته کړی او د عیسی علیه اسلام سره تعلق لرونکی وعدو په اهمیت باندی رڼا واچوی. (د کلیت اوسیدونکی، ۲۱، ۱۹:۳). بل طرف ته، په عیسی علیه اسلام باندی عقیده لرنه د موسی علیه اسلام د قانون ریښتیا والی ثابتی وی (رومیان، ۱۳:۳). پال په ډیر مهارت سره ددی خلاصه وړاندی کوی: "قانون ځمونږ د مکتب معلم وو او دغه معلم مونږه عیسی علیه اسلام ته راوستو، ځمونږه تصدیق عقیده کولی شی" (د کلیت اوسیدونکی، ۲۳:۳). په دغه وجه د موسی علیه اسلام دلاری راتلونکی قانون حفظ کړی شوی وو او نن هم د هغی مطالعه کونه فایده لری.

داولنی لوستی سره په دی شیانو پوهیدل اسان نه دی: مونږ ی په دی شکل خلاصه کوو:-

نوی وعدی هغه وعدی دی- کومی وعدی چی د ابراهیم علیه ا

سلام سره د عیسی علیه اسلام په حقله شوی وی

زری وعدی هغه وعدی دی- کومی وعدی چی موسی علیه اسلام ته د قانون سره

پیوسته د اسرایل خلقو ته ورکړی شوی وی

د عیسی علیه اسلام د مرگ سره زری وعدی د منځه لاړی .

(د کلو س اوسیدونکی، ۱۳:۲ - ۱۷).

نوی وعدی په حرکت کی راغلی.

په دی وجه د کلیسا لپاره د لسمی برخی مالیه ورکونه او په مذهبی ورځو باندی درخصتو کونه او داسی نور شیان کوم چی د زری وصیت نامی برخه وه د هغی ضرورت پاتی نه شو. ددی لپاره مطالعه ۵.۹. او گوری. نوی وعده به دطبعی اسرایل سره کیږی کله چی هغوی اصلاح شی او عیسی علیه اسلام قبول کړی. (ارمیای نبی، ۳۱:۳۱، ۳۲:۳۲، رومیان، ۹:۲۶، ۱۲:۱۶، ایزیکیل پیغمبر، ۱۶:۲۶، ۳۷:۳۷) اگر چی دا خبره یقینی ده، هر هغه یهودی که ځان ی اصلاح کړ او باپتیسټ شو، سمدستی نوی وعدی ته داخلیدی شی (په کوم کی چی یهود / بت پرست فرق واله نیشته- د کلیت اوسیدونکی، ۲۷:۳ - ۲۹).

ددی شیانو ریښتینی قدر دانی مونږ په دی خبره مجبوره کوی چی د خدی په وعدو باندی یقین او کړو. مشکوک خلق د بی انصافی په اساس د عیساییت په ابتدای واعظانو دا تور پوری کوی چی هغوی مثبت پیغام نه ورکولو. پال ددی جواب داسی ورکوی، هغه وای چی تر کومی پوری خدی ددغی وعدو سر ته رسونه د عیسی علیه اسلام د مرگ سره تړلی وه، په دی وجه د کوم امید چی هغوی ذکر کړی وو دغه څه توقی یا تقالی نه وی، بلکه یو یقینی پیشنهاد وو: "لکه څنگه چی خدی ریښتینی دی، تاسو ته ځمونږه د (وعظ کونی) لفظ د مثبت یا منف په شکل کی نه دی، بلکه دغه وعظ مثبت وجود لری. د هغه په سر چی څو مره وعدی شوی دی دغه ټولی وعدی مثبت او په امین کی جواب ورکوی" (۲ د کورینت اوسیدونکی، ۱:۱۷ - ۲۰).

یقینا چی دا دغه ټول بر خورډ د منځه وړی، او، زه منم چی په دی ټول هر څه کی به څه څو ریښتیا وی؟

د داود علیه اسلام سره وعده ۵.۳

د خدی و عدی ۲۳

داود علیه اسلام، لکه د ابراهیم علیه اسلام او هغه نورو په ډول د جا سره چې د خدی و عدی شوی وی، اسان ژوند نه لرلو. هغه د عیسی علیه اسلام نه ۱۰۰۰ کاله مخکې د اسرائیل په یوه لویا کورنی کی د ټولو نه د کشر زوی په حیث راځی شو، ددی مطلب دا وو چې هغه د ګډو (ګوسفند) نگرانی کوله او د خپلو برجسته مشرانو روترو دپاره یې د پیغام رسانی کار کولو (۱ سمویل ۱۵-۱۷). په دی دوران کی هغه په خدی باندی د عقیدی هغه معیار ته رسیدلی وو کوم معیار ته چې ددغه وخته پوری ډیر کم خلق رسیدلی وو.

داسی ورځ راورسیده چې اسرائیل د خپلو تجاوز کونکی ګاونډیانو فیلیستاین له طرفه د یو نهایی جنگ د خطر سره مخامخشو؛ هغوی د اسرائیل څخه مطالبه او کره چې د هغوی یو نفر به د فیلیستاین د قوی هیکل قهرمان ګولیا ته سره جنگیګی او شرط به یې دا وی چې چا او ګنله، بیلونکی به د هغه حکمرانی قبولی. د خدی په کمک سره داود علیه اسلام د فیلیستاین قهرمان ګولیا ته له د زنجیر په استعمال سره شکست ورکړو. او دغی ګټی هغه له د خپل بادشاه څخه هم زیات مقبولیت ورکړو (ساؤل). "حسد د قیر په شان ظالم دی" (سندره. ۲:۸)، ددغه الفاظو ریښتین والی په دی کی دی چې په راتلو کی ۲۰ کاله کی داود علیه اسلام د سوول له طرفه د اذیت سره مخامخ وو او د اسرائیل په بیابان کی د مگی په شان پتیدلو.

په عاقبت کی داود بادشاه شو او چې خدی د هغه د محبت تعریف او کړی کوم چې هغه د بیابان په ژوند کی د خدی له طرفه لیدلی وو هغه د خدی د پرستشگاه د جوړولو پرېکړه او کړه. د خدی له طرفه جواب دا وو، چې د داود علیه اسلام زوی سلیمان علیه اسلام به پرستشگاه جوړه وی او خدی غواری چې داود علیه اسلام له کور جوړ کړی (۲ سمویل ۷:۱-۱۳). بیا په دی پسی هغه وعده تکراریګی کومه چې د ابراهیم علیه اسلام سره شوی وه، او په دی کی نور اضافی تفصیل ورکولی کېږی:-

"او کله چې ستا ورځی پوره شی، او ته به د خپل پلار سره ویده وی، زه به ستا ته پس ستا اولاد له مخای ورکړم، کوم چې به ستا د داخل نه جوړ وی، او زه به هغه ته سلطنت ورکړم. هغه به مخا په نوم کور جوړه وی، او زه به د همیش لپاره د هغه د سلطنت تخت جوړ کړم. زه به د هغه پلاریم او هغه به مخا زوی وی. که هغه کومه بی انصافی او کړی زه به ورته په انسانی جوړیو نو باندی سزا ورکړم، او په هغه تسمه به ورته سزا ورکړم په کومه چې انسان خپلو بچو ته سزا ورکوی: خو مخا د شفقت نه به هغه نه محرومه کېږی، لکه څنګه چې ساؤل محرومه شو، څوک چې ستا څخه مخکې مالری کړو. او ستا کور او ستا سلطنت به د ټول عمر لپاره ستا څخه مخکې تشکیل کړی شی: ستا تخت به د ټول عمر لپاره تشکیل کړی شی" (تفسیر ۱۲-۱۶).

مخونې د مخکینی مطالعی څخه مونږ دا توقعو کوله چې "نخ" عیسی علیه اسلام دی. دا تشریح چې هغه د خدی د زوی دی د دغی تصدیق (۲ سمویل ۷:۱۳) کړی دی، دغه ډول حوالی د بائبل په نورو برخو کی تاید کوی:-
"عیسی علیه اسلام اوبل، زه د هغه اولاد یم" (الهام. ۱۶:۲۲).

" (عیسی علیه اسلام)، د داود علیه اسلام د تخم شخه د وجود مطابق جوړ دی " (رومیان، ۱: ۳).

"ددی نفر (داود علیه اسلام) د تخم شخه ، خدی د خپلی وعدی مطابق د اسرائیل نجات وهنده "عیسی علیه اسلام" پیدا کړو(اعمال ۱۳: ۲۳).

فرشتی پاکدامنی مریم ته اوویل د هغی د زوی، عیسی په حقله: "مالک خدی به هغه ته د هغه د پلار (اجداد) داود علیه اسلام تخت ورکوی... او دهغه سلطنت به خاتمه نه لری." لوقا ۱: ۳۳، ۳۲. دا هغه وعده سر ته رسولی کپری کومه وعده چی عیسی علیه اسلام سره په ۲ سمویل. ۳: ۱۶، کی د داود علیه اسلام د تخم په حقله شوی وه .

دا چی د تخم مطلب عیسی علیه اسلام دی ، په دغه حقله ځینی معلومات د پاملرنی وړ دی:-

۱) تخم

هغه تخم چی ستا د داخل شخه به راوخی ... د هغه پلار به زه یم ... او هغه به حمازوی وی. " ... ستا د وجود د میوی شخه به زه تخت جوړ کړم " (۲ سمویل . ۱۴: ۶، ۱۳؛ روحانی سرود ۱۳۲: ۱۰، ۱۱). عیسی علیه اسلام یعنی تخم به د داود علیه اسلام لفظی او بدنی وارث وی او هنوز د هغه پلار به خدی وی. داسی ممکنه وه فقط د پاکدامنی د پیدایش په نتیجه کی لکه څنگه چی په نوبی وصیت نامه کی ویلی شوی دی؛ د عیسی علیه اسلام مور مریم د داود علیه اسلام اولاد وو(لوقا ۱: ۳۲)، خو د هغه انسانی پلار نه وو. خدی د پاک روح د لاری په معجزای انداز کی د مریم په بچه دانی باندی کار کړی وو چی دا ډول هغه ددی قابله شی چی دغه ماشوم، عیسی علیه اسلام متشکل کړی ، او فرشتو په دی باندی دا ډول تبصره کړی ده، " هغه پاک شی کوم چی به ستا نه پیدا کپری هغه ته به د خدی زوی ویلی کپری"(لوقا ۱: ۳۵). د "پاکدامنی پیدایش" فقط هغه واحده لار وه د کومی په ذریعه چی داود علیه اسلام ته ورکړی شوی وعده په سمه طریقه سر ته رسیدلی شوه.

۲) کور

" هغه باید چی حمایا په نوم باندی کور جوړ کړی " (۲ سمویل . ۱۳: ۱۶) دا داسی په گوته کوی چی عیسی علیه اسلام به د خدی لپاره په دواتو و لفظی او روحانی معنو سره پرستشگاه جوړه وی. ایزیکل ۳۸-۳۰ تشریح ورکوی چی څنگه د ۱۰۰۰ کالو سر ته رسیدلو (د خدی د سلطنت قایمیدلو ته زر کله وروستو عیسی علیه م سلام به حمکی ته بیرته راځی) سره به په یروشلم کی پرستشگاه جوړه وی

د "خدی کور" په کوم ځای کی چی خدی هواش لری چی ژوند تیر کړی ، او اشعیا یی بنی اسرائیل . ۶۶: ۱، ۲ مونږ ته وای چی هغه به د هغه انسانانو په زړونو کی اوسیدگی شوک چی په خاکساری سره د هغه لفظ منی. په دی وجه عیسی علیه اسلام د خدی لپاره روحانی پرستشگاه جوړه وی، چی دا ډول په داخل کی اقامت او کړی ، دغه پرستشگاه به رېښینی معتقدینو جوړه کړی وی . ددغه پرستشگاه د بنیاد کانډی به عیسی علیه اسلام وی (۱ پطرس ۳: ۴-۸) او نور عیسایان به د پرستشگاه کانډی وی (۱ پطرس ۵: ۲) کوم چی اوس دغه ځای ډکه وی.

تخت (۳)

زه به د هغه (عیسی علیه اسلام) سلطنت د ابد لپاره تشکیل کړم ... ستا (داود علیه اسلام) کور او ستا سلطنت ... ستا تخت به د ابد لپاره تشکیل کړم (۲ سمیویل، ۱۶:۱۳-۱۶:۱۴ مقایسه، اشعیای بنی اسرائیل، ۶:۹، ۶:۴۰). په دې وجه د عیسی علیه اسلام سلطنت به د داود علیه اسلام د سلطنت په اساس په یروشلیم کې مینځ ته راځي؛ ددې مطلب دا دی چې د خدی راتلونکی سلطنت به بیا د اسرائیل د سلطنت تشکیلول وی. په دې باندې د اضافي مطالعې لپاره او ۳:۵ گوري. ددې وعدې سر ته رسولو لپاره به عیسی علیه اسلام د داود علیه اسلام په "تخت" یا د دولت چلولو په لحای کېږي. دا به په لفظي حوالې سره په یروشلیم کې وی. دا یو بل ثبوت دی ددې خبرې چې ددغه وعدو سر ته رسولو لپاره به دغه بادشاهي دلته په ځمکه کې وی.

سلطنت (۳)

"ستا کور او ستا بادشاهي به ستا ته وړاندې د ابد لپاره تشکیلې کړې شي" (۲ سمیویل، ۱۶:۴۰) دا پیشنهاد کوی چې داود علیه اسلام به د عیسی علیه اسلام د دایمي بادشاهي د تشکیلولو گواه وی. په دې وجه دا یوه غیر مستقیمه وعده وه، چې داود علیه اسلام به د عیسی علیه اسلام د بیر ته راتگ سره بیا رازوندي کېږي چې دا ټول هغه او کړې شي دغه سلطنت په خپلو سترگو اوینې، دغه سلطنت به په ټوله دنیا کې تشکیل شوی وی، او عیسی علیه اسلام به یې د یروشلیم نه قابو کوی. دا وعدې کومی چې د داود علیه اسلام سره شوی وی د پوهیدني د پاره ډیرې اساسی دی. داود علیه اسلام په خوشحالی سره ددې شیانو ذکر کوو "د یوې ابدې وعدې په توگه ... دغه ټول ځما نجات دی او دغه ټول ځما هواش دی" (۲ سمیویل، ۵:۴۳). دا شیان ځمونږ د نجات سره هم تعلق لري؛ د هغې په خوشحالی کې به شاملیدل ځمونږه هواش وی. یو ځل بیا د دې نظریې اهمیت په گوته کړی شوی دی. دا ډیره د فکر خبره ده چې د مسیحیت عالمانو داسې نظریه راخلپه کړې ده کومه چې په ښکاره توگه ددغې جالبو ریښتیاو سره متضاد دی:-

- که عیسی علیه اسلام د مخکې نه وجود لرلو، یعنی د انسان په توگه د پیدایش څخه

مخکې وجود لرلو، نو په هغه حالت کې دغه وعدې چې عیسی علیه اسلام

د داود علیه اسلام "تخت" یا د هغه د نسل نه دی یې منطقه ښکاري.

- که د خدی سلطنت په جنت کې وجود لرلو، نو په هغه حال کې عیسی علیه اسلام

نه شو کولی چې په اسرائیل کې یې د داود علیه اسلام سلطنت تشکیل کړي، او نه

هغه دغه سلطنت د داود علیه اسلام د تخت څخه یا د هغه د حکمراني د لحای څخه قابو کولی شو.

دا ټول شیان په لفظي توگه په ځمکه باندې وو، او په دې وجه دهغوی تشکیلیدل به هم په ځمکه

په هغه لحای کې وی.

ایا دغه وعدې د سلیمان په دور کې سر ته رسیدلې وی؟

دد او د علیه اسلام واقعي زوی، سلیمان علیه اسلام ځینې هغه وعدې سر ته اورسولی کومی چې د هغه سره شوی وی. هغه په واقعي توگه د خدی د عبادت لپاره عبادت گاه جوړه کړې وه (۱ پادشاهان، ۵-۸)، او هغه یو ډیر کامیاب سلطنت قايم کړی وو. د ټولې نړۍ ملیتونه د سلیمان د عزت لپاره خپل استاذی استول (۱ پادشاهان، ۱۰)، او دغلته ددغه عبادت گاه ډیر زیات روحاني برکات وو. د سلیمان حکمراني د هغه وعدو په اړ کې چې د داود علیه اسلام سره شوی وی د وړاندې پرمختگ او سر ته رسولی په حقله اشاره کوی او دغه څه به د عیسی علیه اسلام په دور کې لیدلې کېږي.

د خدی روح ۶۷

مخینی دا دعوی کوی چی داود علیه اسلام سره چی کومی وعدی شوی وی هغه سلیمان سر ته رسولی وی ، خو دا په لاندی ورکری شوی دلایلو باندی ردیگی:-
- دنوی شهادت نامی ډیر شهادتونه دا په گوته کوی چی "تخم" عیسی علیه اسلام وو نه چی سلیمان .

- داسی ظاهیریگی چی کومه وعده خدی دداود علیه اسلام سره کوی وه هغه، دغه وعده د ابراهیم علیه اسلام سره متصل کړله (۱ تاریخچه ، ۱۷: ۲۷ = پیدایش، ۲۲: ۱۷، ۱۸) .

- د "تخم" سلطنت به ابدی وی - د سلیمان سلطنت ابدی نه وو

- داود علیه اسلام دا منی چی هغوی ته ورکری شوی وعدی د ابدی ژوند په حقله وی، او ددغه وعدو د قامیل د نژدو خلقو سره هیڅ تعلق نه جوړیگی:- "کله چی به زه د خدی سره یم محما کور به هغه کور نه وی ؛ هنوز هغه محما سره یوه نه ختمیدو نکي وعده کړیده" (۲ سمیویل ، ۵: ۲۳) .

- د داود علیه اسلام تخم مسیحا دی ، د گناه څخه نجات ورکونکی (اشعیاء بنی اسرائیل . ۹: ۶، ۷: ۹، ۴۲: ۲۲؛ یحیی ، ۷: ۳۴) .
خو سلیمان وروستو د خدی څخه مخ واړه وو (پادشاهان ۱: ۱۱ - ۱۳ ؛ نیحیمیا ، ۱۳: ۲۶) د هغه واده په وجه کوم چی هغه د اسرائیل څخه باندی کړی وو .

د خدی وعدی ۶۸

۳ مطالعه: پوښتی

۱ . د خدی کومه وعده د حق او د گناه په مینځ کی د ثابت قدمی د مبارزی پیشگوی کوی؟
(ا) د نوح علیه اسلام سره وعده
(ب) په عدن کی وعده
(ت) د داود علیه اسلام سره وعده
(ث) د ابراهیم علیه اسلام سره وعده

۲ . په دی کی کوم یو بیان د عدن د وعدی سره سمی خوری؟
(ا) د ابلیس تخم شیطان وو
(ب) عیسی علیه اسلام او پرهیز گزار د ینځی تخم دی
(ت) عیسی علیه اسلام په موقتی توگه د ابلیس تخم زخمی کړی وو
(ث) د عیسی علیه اسلام مرگ د ینځی په تخم باندی گذارونه کړی وو .

۳ . په کوم خای کی به د ابراهیم علیه اسلام تخم ابدی ژوند تیره وی؟
(ا) په جنت کی
(ب) د یروشلیم په ینار کی
(ت) په حمکه باندی
(ث) څه په جنت کی او څه په حمکه باندی

۴ . په دی کی کومه وعده د داود علیه اسلام سره شوی وه؟
(ا) داچی د هغه عظیم اولاد به د همیش لپاره حکمرانی کوی
(ب) دا چی د هغه "تخم" به په جنت کی سلطنت لری
(ت) دا چی تخم به د خدی زوی وی
(ث) دا چی د هغه تخم عیسی علیه اسلام به په حمکه باندی د پیدا کیلو څخه وړاندی په جنت کی ژوند کوی .

داسی ښکاری چې زیات تره انسانان د مرگ یا د خپل طبیعت په حقله فکر کونې ته ډیر کم وخت ورکوي، دغه د مرگ اساسی وجه ده. د ځان نه امتحانول مونږه بی علمې طرف ته بیای، او په دغه وجه خلق د ژوند په چپه کې بهیگی، او خپلی فیصلي د خپلو طبیعي ضرورتونو په رها کې سرته رسوي. په خله خو ډیر خلق منې چې مرگ شته دی خو په حقیقت کې ددی خبرې نه انکار کوي چې ډیر زر به مرگ مونږه په خپل گرفت کې راولي. او دا سوال به د هر چا مخکې راوچتیگی چې "مناسو ژوند د څه لپاره دی؟ داخو حتی یو پراس دی، کوم چې د یو ډیر محدود وخت لپاره مینځ ته راځي، او بیا د مینځه ځي." "مونږه مرگ ته ضرورت لرو، او لکه څنگه چې او په ځمکه باندې خپری شي، نو بیا یې راغو نډول ګران وي." "لکه څنگه چې چمن راځیځي، په سحر کې هغه پیشرفت (خوانی) کوي او لویځي؛ په ماښام کې هغه اوربېلی شي او د مینځه لاړه شي" (جیمز ۱۳:۴؛ ۲ سموییل ۱۳:۱۴؛ روحانی سرود. ۶۵:۹۰). موسی علیه السلام، په ریښتیني فکر کونکي انسان وو، هغه دا شیان مثل، او خدی ته یې د شفاعت دپاره زاری کوله: "په دا ډول مونږ ته د خپلو ورځو تعداد راوښایا، چې مونږه خپل زړونه د دانایي په عمل مجبوره کړو" (روحانی سرود. ۱۴:۹۰). چې دغه ډول، د ژوند د منظرې په کوناهې کې، مونږه او کړې شو چې د ریښتیني دانایي نه استفاده کول خپله روښنی وظيفه او ګټرو. د مرگ په حقله د خلقو جواب ګوي مختلفه ده. ځیني کلتورونو کو شیش او کړو چې مرگ او جنازې د ژوند برخه جوړه کړي، چې دارنگه د نقصان او انجام د مفهوم په حقله ځان پوهه کړي. د "عیسایانو" زیاد تره برخه دی نتیجې ته اورسیدله چې انسان بی "مرگه روح" لري یا ځیني نه مړه کیدو نکو عناصر کوم چې په هغه کې دننه دی او د مرگ په وخت کې د مینځه نه ځي، د مرگ نه وروستو داسی مقام ته ځي په کوم ځای کې چې انعام یا سزا ورکولې کېږي. د انسانی ژوند لپاره مرگ یوه ډیره اساسی ستونځه او رنج دی، ددی توقعو کیدی شي چې انسانی ذهن به د مرگ په وجه ډیر مشق کړي وی او د هغې په وجه به یې د انسان په ذهن ډیر اثر کړي وی ډیره دی وجه د مرگ او په خپله د انسان د طبیعت په حقله په لوی تعداد کې د دروغو تحقیقاتي نظریې مینځ ته راغلي. لکه د همیشه په شان دغه نظریات به هم د انجیل خلاف ددی مقصد په اساس ازموئې شوي وی چې ددغه اساسی موضوع په حقله حقیقي ریښتیا لاس ته راوړي. دا باید چې په ذهن کې اوساتلي شي چې هغه اولنی دروغ کوم چې په انجیل کې ثبت کړي شوی وو هغه د ابلیس دروغ وو چې د عدن په باغ کې ثبت کړي شوی وو. دخدې د ساده بیان په مخالفت کې چې که انسان گناه کوي هغه به "حتما مري" (پیدایش ۲:۱۷)، ابلیس او ویل، چې ته به هیڅ کله نه مري" (پیدایش ۳:۳). د مرگ د راتګ او د هغې د کلیت نه انکار کول د ټولو مصنوعي مذهبونو مشخصات جوړ شوي دي. دابنکاره ده چې په دی مساحت کې په مخصوصه توګه، یوه مصنوعي نظریه بلې ته، او بلې ته او بلې ته لا ورکوي. ددی په مخالف کې د ریښتیاو یوه قطره د نورو ریښتیاو دپاره راهنمای لاس ته راوړي لکه څنگه چې اکورینت ۱۳:۱۵ - ۱۷ په ګوته کوي. دلته کې پال د یو ریښتیا څخه بل ریښتیا ته ټوب وهي (پاملرنه او کړې "اګر... اګر... اګر"). ددی لپاره چې په خپل اصلی طبیعت باندې ځان پوهه کړو، مونږه باید چې دانسان د تخلیق په حقله دانجیل په وینا ګانو باندې غور وکړو. ثبت په ساده ژبه کې دی، او که په حقیقي توګه اومنلې شي، نو دا چې مونږه د طبیعي حوالی سره څوک یو په دی حقله هیڅ ډول شک نه پاتی کیځي (انحراف ۱۸ او ګوري د پیدایش په حقله اصلی تو ضیح)، "مالک خدی انسان جوړ کړو د ځمکې د خورې نه... د ځمکې نه ته جوړ شوی ی: د خورې نه ته جوړ شوې ی، او خورې ته به دی بیرته بوخم" (پیدایش ۲:۷؛ ۱۹:۳). دغلته د انسان د ذاتی بی مرګی په حقله

خدی او مرگ ۷۵

هیڅ قسمه اشاره نه ده ورکړې شوی؛ یعنی دهغه یوه برخه به هم دهغه د مرگ نه وروستو ژوندی نه وی.

د انجیل په دی حقیقت باندی علامت دار زور ورکړی شوی دی چی انسان په اساسی توگه فقط د خوری نه جوړ دی: "مونږه خټه یو" (اشعیا ۶۳:۸)؛ انسان د خمکي نه جوړ دی، خورین دی" (۱ د کورینت او سیلونکی ۱۵:۳۷)؛ دانسان اساس په خوره کی دی (کار ۳:۱۹)؛ "او انسان باید چی خوری ته بیا لار شی" (کار ۳:۳۳، ۵). ابراهیم علیه اسلام دا خبره منلی وه چی "هغه د ایرو او د خورو نه جوړ دی" (پیدایش ۱۸:۲۷). د عدن په باغ کی د خدی د امر نه منلو شخه سمدست وروستو "خدی انسان او شړلو... شاید هغه خپل لاس راوړاندی کړو، او د ژوند وونه ی لری کړه، او خوراک، او د ټول عمر ژوندی ته نه بیرته واخیستلو" (پیدایش ۳:۲۲، ۲۳). که انسان په خپل شان کی د نه مړه کیدلو کوم طبعی عنصر لرلو، دغه به غیر ضروری وه.

مشروطه بی مرگی

د انجیل پایدار تکرار شوی بیان دا وای چی انسان کولی شی چی د عیسی علیه اسلام د کار د لاری مخان ته ابدی ژوند او بی مرگی راوړی. دا فقط د بی مرگی یو ډول دی د کومی په حقله چی انجیل خبره کړی ده، ددی مطلب دا دی چی د غلطو کارونو په نتیجه کی د ضمیر ازایدل یوه ابدی نظریه ده کومه چی بی له انجیل د کمکه وجود نه لری. د بی مرگی د لاس ته راوړنو لپاره یوه لار ده او هغه دا چی د خدی د فرمانونو تابعداری اوشی، او هغه شوک چی بیه تابعدار وی هغوی ته به د بیه کارونو په نتیجه کی په درست حالت کی د بی مرگی جایزه ورکولی کیږی.

دا وړاندی منتخب کړی شوی عبارتونه به د کافی حده پوری ددی یو ثبوت وی، هغه دا چی بی مرگی مشروطه ده، او دا یو داسی شی نه دی چی مونږه ی په طبعی توگه او لرو :-

- "عیسی علیه اسلام د انجیل د لاری په ژوند او بی مرگی باندی

رڼا اچولی ده". (۲ تیمو تاوس ۱:۱۰؛ ۱ یحیی ۲:۱).

"بی له تاسو نه چی دانسان د زوی غوښه خوری، او دهغه وینا شکوی،

تاسو په مخان کی ژوند نه لری(دغه په تاکی ستا سو اصل دی).

شوک چی محما غوښه خوری، او محما وینا شکوی، هغوی به ابدی ژوند او لری؛

او زه به هغوی په ورځ د اخرت راپورته کړم" د "ابدی ژوند" ورکولو لپاره (یحیی ۲:۵۳، ۵۴).

عیسی علیه اسلام د یحیی په ټول ۶ باب کی دلایل ورکوی چی هغه د "ژوند ډوډی" دی،

او فقط دهغه په حقله دسم عکس العمل په نتیجه کی د بی مرگی امید کیدی شی(یحیی

۵۰۵۱۵۷۵۸، ۳۷:۶)

"خدی مونږ ته(معتقدین) ابدی ژوند راکړی دی، او دغه ژوند دهغه د زوی د

برکته دی" (۱ یحیی ۱۱:۵). دهغه چا لپاره د بی مرگی هیڅ امید نیشته

شوکی چی د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیرولو په نه دی لامبولی

شوی". هغه د" ابدی) ژوند خالق دی" (اعمال ۳:۱۵) - "دهغه چا لپاره د ابدی

نجات خالق دی شوکی چی دهغه تابعداری کوی" (عبرانی ژبه ۹:۵). په دی وجه

دانسان لپاره د بی مرگی اغاز د عیسی علیه اسلام د کار په نتیجه کی شویدی.

خدای او مرگ ۷۶

- ریسنینی عقیده لرونکی دی مرگی نکل کوی، او ددی لپاره به ورته د ابدی ژوند هدیه ورکولی کیری، هغه څه به ورته ورکولی کیری څه چې هغه په طبیعي توگه نه لرل. (رومیان، ۲: ۱۴؛ ۲۳؛ ۱ پجی ۲۸: ۱). د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه به ځمونږ مرگ لرونکی وجود "د نه مرگ لرونکی وجود په ځای وی" (د کورینت اوسیلونکی، ۱۵: ۵۳)؛ د ابدیت وعده ورکړی شوی ده ابدیت فعل وجود نه لری (۱ پجی ۲۵: ۲).
- فقط خدی ذاتی ابدیت لری (۱ تیمو تاوس، ۱۶: ۶).

روح ۲.۳

د مخکې وینا گانو په رڼا کې په دی خبره باور کول ناممکنه ښکاره چې انسان بو ' ابدی روح' لری یا په ځپل داخل کی کوم ابدی عنصر لری. مونږ به اوس داکوشیش او کړو چې د 'روح' لفظ په حقله پریشانی د مینځه یوسو.

په انجیل کی چې د کومو عبرانی او یونانی لفظونو څخه د 'روح' ترجمه شوی دی (د هغوی ترتیب داسی دی ' نیبیش' او پوچي) او په دغه ترتیب سره ترجمه شوی دی :-

وجود نفس
مخلوق زړه
ذهن نقر
پخپله

په دی وجه روح د نقر، وجود، یا دخپل ځان سره منسوبه وی. 'ځمونږه روحونو ته پناه ورکړه' ددی په واضحه توگه دامعنی ده 'مونږ د مرگه اوساته!' په دی وجه دروح مطلب ستا ذات دی یا د هغوی شیانو مجموعه ده کوم چې انسان تشکیله وی. دا د پوهیدلو وړه خبره ده چې د انجیل ډیر عصری تفسیرونه (د مثال په توگه نوی بین المللی تفسیر) ډیر کم د روح لفظ په استعمال کی راوړی، د روح په ځای هغوی لفظ 'ته' یا 'نقر' استعمالوی. هغه ځناور کوم چې خدی پیدا کړی دی " هغوی ته حرکت کونکی ځناور ویلی کیری... هر ژوندی ځناور " (پیدایش، ۱: ۲۰، ۲۱). د عبرانی ژبی د کوم لفظ معنی چې "هر څه چې تخلیق شویدی" نیبیش دی او دغه لفظ روح هم ترجمه شویدی؛ د مثال په توگه په پیدایش کی، ۲: ۷: "... او انسان ژوندی روح شو". یعنی انسان روح دی هم داسی لکه څنگه چې ځناور روحونه دی. د انسانانو او ځناورو مینځ کی چې کوم فرق دی هغه فقط دادی چې انسان په ذهنی توگه د ځناور نه اعلی دی؛ هغه د خدی په جسمانی تصور کی پیدا شوی دی (پیدایش، ۱: ۲۶؛ مطالعه ۲.۱ او گوری)، او ځینی انسانانو ته اوویلی شو چې راشی او په انجیل ځان پوهه کړی او د کومی لاری چې هغوی د ابدی ژوند په امید ځان پوهه ولی شی (۲ تیمو تاوس، ۱: ۱۰). د کومی پوری چې ځمونږ داساسی طبیعت او ځمونږ د مرگ د طبیعت تعلق دی، ددغه حوالی سره په انسان او ځناور کی فرق نیشته:-

" هغه څه چې د انسانانو د وگړو سره کیری هم دغه د ځناورو د بچو سره کیری؛ حتی یو کار د هغوی سره کیری (دوه محله زور اچونی ته متوجی شی): لکه څنگه چې یو مری هم دغه شان بل مری..."

خدی او مرگ ۷۷

دا ټول انسان په ځناور باندې هېڅ اېتری نه لری... ټول (یعنی انسانان او ځناور) ټول یو ځای ته ځی (فیر) ټول دخوری نه جوړ دی، او ټول به خوری ته ځی“ (پادریان. ۳: ۱۹، ۲۰). د پادریانو الهامی لیکونکي دعا کوله چی خدی به دانسان سره په دی سخت حقیقت منلو کی کمک او کړی، “او ممکن ده چی انسان په دی پوهه شی چی هغه؛ هم ځناور دی“ (پادریان. ۱۸: ۳). په دی وجه ددی خبری توقعه کیدی شی چی ډیر خلق به په دی حقیقت منلو کی مشکلات لری؛ په حقیقت کی دا مثل به د شرم خبره وی که مونږه دا اومتوچی د طبیعت د لحاظه مونږه فقط ځناور یو، او د ځان دساتنی داسی عقل لرو څنگه چی ځناور لری، ژوند هغه شوک کولی شی شوک چی د ژوند همت اولری او بچی راوړی. د پادریانو. ۱۸: ۳. نوی بین المللی تفسیر وی، د خپل ځان په حقله دا فکر کونه چی انسان فقط ځناور دی انسان امتحانیکگی؛ یعنی هغه شوک چی د کافی حده پوری دربینینی خلقو په شان تابعدار دی هغوی به په دی شی پوهه شی، او هغه شوک چی په دی پوهه نه شو هغوی به په دغه امتحان کی ناکامه شی. دا نسائی اقدارو په اساس د جوړی شوی لبرال فلسفی دا نظریه ده چی انسان د اعلی اهمیت او اقدارو مالک دی، دغه فلسفه په شلمه صدی کی په ټوله نړی کی خپره شوه. ددغه فلسفی د اثر نه خپل فکرونه پاکول ځمونږه لوی مرام دی. د روحانی سرود ۵: ۳۹ ساده الفاظ په دی حقله کمک کولی شی: “په عمومی توگه انسان په خپل بڼه حالت کی د بیهودگی حالت کی وی“. دا د انسان خاصیت نه دی چی په خپلو قدمونو باندې نیغ لار شی“ (ارمیای نبی ۲۳: ۱۰).

مونږ ته چی کوم یو اساسی شی چی معلوم دی هغه دا دی چی ټول انسانی وجودونه، په حقیقت کی ټول ژوندی انسانان او ځناور په اخر کی مری. په دی وجه، روح مری؛ څه ته چی اېدی ژوند ویلی شی دا دهغی سم مخالف اړخ دی. دا څه د حیرانتیا خبره نه ده چی په انجیل کی تقریباً ددریمی برخی نه زیات ترجمه کړی شوی لفظ “روح” د روح د مرگ او دهغه د ړنگیدلو په اړطباط سره یادولی شی. په خپله دا حقیقت چی د لفظ “روح” په دی طور استعمال دا بنای چی روح داسی شی نه دی چی ړنگیدی نه شی یا اېدی وی:-

- “کنه کونکی روح، مرگ لری“ (ایزیکیل. ۳: ۱۸)

- خدی کولی شی روح د مینځه یوسی (متی. ۲۸: ۱۰).

د روح د مینځه وړنی په حقله نوری حوالی: ایزیکیل. ۲۲: ۲۷؛ ضرب المثل.

۳۲: ۶؛ یلیویټیکس. ۲۳: ۳۰

- ټول روحونه چی د ه زور په بنا کی ووپه توره قتل کړی شو

(یوشع بن نون پیغمبر اسرائیل. ۱۱: ۱۱؛ مقایسه. یوشع بن نون پیغمبر اسرائیل. ۱۰: ۳۰ - ۳۹).

-... هر ژوندی روح مری“ (الهام. ۱۶)؛ مقایسه. ۵۰: ۷۸).

- په تکرار سره د موسی علیه اسلام قانون دا حکم کړی دی “چی هر هغه

روح چی د ځینی قوانینو نافرمانی کوی هغه به وژلی کپړی

(د مثال په توگه شمیره. ۱۵: ۲۷ - ۳۱)

- د روح په حقله د روح د ساه د بندولی حوالی یا روح ی په دام کی گیر کړو،

که په دی حوالو د ځان پوهولو کوشیش او کړی شی نو مطلب یی دی او هغه

دا چی روح هم مرگ لری (ضرب المثل. ۱۸: ۱۷؛ ۲۲: ۲۵؛ کار. ۷: ۱۵)

خدای او مرگ ۷۸

”هیڅ څوک هم خپل روح ژوندی نه شی ساتلی“ (روحانی سرود. ۲۹:۲۲)

- عیسی علیه اسلام خپل ”روح“ مرگ په سیند وړ لاهو کړو ” دا ډول دهغه ”روح“ یا ژوند گناه ته د ماتی وړ کولو لپاره جوړ شوی وو (اشعای بن اسرائیل. ۵۳:۱۰:۱۲).

هغه الفاظ کوم چې په زیاد تره شعرونو کې استعمال شوي دي، په هغې کې د روح حواله د نقر یا وجود په حقله ورکړی شوی ده نه چې د کوم اېدی ژوند لرونکی بېرې په حقله ورکړی شوی ده. مخنی بنکاره مثالونه دا دي:-

- ”د ارواح وینه“ (ارمیای نبی. ۳۳:۲).

- که روح گناه کوي، او د قسم خوړلو اواز اوري... که هغه اونکړی شو چې سر ته یې اورسوي... که روح کوم پلید شي ته لاس وروړو... که روح قسم او خوړ، او په خپلو شونډو یې ددغې اعلان او کړو“ (لیویټیکس. ۱:۵ - ۳).

”ای محما روحه... هر هغه څه چې په ما کېدی... مالک دی با برکنه کړی، ای محما روحه... څوک چې د بڼه شیانو د لاری محما خله مطمئنه وي“ (روحانی سرود ۱۰۳:۱:۵۲).

”څوک چې خپل ژوند محفوظه وي (’روح‘ هغوی یې د لاسه ورکولې شي) خو که څوک محما د خاطره ژوند (’روح‘) ورکړی... کولی شي محفوظ یې کړی“ (مارک ۸:۳۵).

دا ثبوت ددی لپاره کافي دی چې دلته د روح ذکر د کوم انسان دننه د روحانی عنصر په حقله نه کېږي؛ دلته کې روح (یوناني ’پوسجی‘) فقط یو جسماني وجود دی، څنگه چې دا دلته ترجمه شوی دی. شمیره. ۲۱:۴ دا بنای چې د خلقو یو ټولګی یو ”روح“ لرلي شي. په دی وجه ”روح“ محمود په هر یو کس کې د اېدی ژوند لرونکی بېرې په حوالی سره جدا جدا نه شي یادېدلی.

د انسان روح ۳.۴

د ډیرو خلقو په ذهنونو کې د روح او د ساه په حقله بد قسمته ګډوډی دی. ددی حقیقت سره دا ګډوډی نور هم زیاتېګی چې په مخنی ژبو کې او د بایبل په ترجمو کې، د انګلیسي ژبې لفظ ’روح‘ او ’ساه‘ فقط یوه معنی لري. روح په خپل اساس کې د انسان د ټولو برخو سره تعلق لري او ممکن ده چې کله څو ساه هم ددغې برخو سره تعلق اولري. خو بیا هم په انجیل کې په دی دوه استعمال شوي لفظونو ’روح‘ او ’ساه‘ کې په طبیعي توګه فرق موجود دی (روح او ساه به دیوبل نه جدا کول پکار وي) (عبراني ژبه. ۱۲:۴).

په عبراني او یوناني ژبه کې د ”روح“ (’رواش‘ او ’پنما‘ په یوبل پسي) د پاره استعمال شوی لفظونه په دی ډول ترجمه کړ شوي دي:-

ژوند
ذهن
ساه
ساه
هوا

مونږه په مطالعه ۱، ۴ کې د 'ساه' نظريه مطالعه کړه. خدی ددی لپاره خپله ساه استعماله وی چې طبیعي نړی محفوظ او ساتی، چې په هغی کې انسان هم شامل دی. دخدی کومه ساه چې په انسان کې ده، دا دهغه په داخل کې د ژوند قوت دی. "بی له ساه څخه وجود مړوی" (جیمز: ۲۶: ۴). "خدی د ادم (په سپیگمو) کې د ژوند ساه (ساه) رابنکله؛ او انسان ژوندی روح شو (بنده) پیدایش. ۴: ۲۰ [۴]."

ایوب علیه اسلام خبره کوی د "خدی د ساه" په حقله "خما په سپیگمو کې" (کار ۳: ۲۷ مقایسه. اشعیا ۶ بن اسرا بل). د ژوند ساه ی مونږ ته څمونږ د پیدایش په وخت را کړېده، او د هغه وخته پوری به دوام اولری د کومی پوری چې مونږ ژوندی یو. دڅه شی څخه چې د خدی ساه واخیستی شی هغه سمدستی د مینځه ځی، ساه د ژوند قوت دی. که خدی "خپله ساه په خپل ځان کې راغونډه کړه؛ ټول وجودونه به رنگ شی، او انسان به په خوره کې بدل شی. اوس که ته عقل لری، نو دا اووره" (ایوب علیه اسلام ۳۳: ۱۳ - ۱۶). اخیرنی فقره بیا دی خبری ته اشاره کوی، انسان ډیر په گرانه سره د خپل حقیقی طبیعت په حقله معلوماتو سره پوهله کیږی.

کله چې خدی د مرگ په وخت کې څمونږ نه خپله ساه واخلي، نو دا نه چې فقط څمونږ وجود مړی، بلکه څمونږه ټوله بیداری د مینځه لاړه شی. ددی قدر داتی په نتیجه کې داود علیه اسلام د کوم بل لاچاره شی په مقابل کې چې د انسان نه هم کمزوری وی په خدی باندی اعتماد او کړو. روحانی سرود ۱۳۶: ۳-۵ په سختی سره د هغه دعوی مخالف دی کومی دعوی چې د انسانی اقدارو په بنیاد جوړه شوی لبرال فلسفی کوی: په شهزادگانو اعتماد مه کوی، د انسان په وگړی اعتماد مه کوی، څوک چې هیڅ کمک نه شی کولی. دهغه 'ساه' وړاندی او ځی، هغه خپلی څمکی ته بیرته ځی (هغه خوری ته د کومی څخه چې مونږه جوړ یو)؛ هم، په هغه ورځ هغه دخپل سوچ کولو قدرت د لاسه ور کوی. خو شخاله هغه څوک دی څوک چې د یعقوب د خدی کمک تر لاسه کړی."

د مرگ په وخت کې، "خوره باید چې هغه شان څمکی ته بیرته لاړه شی څنگه چې هغه وه؛ او روح باید چې بیرته خدی ته لاړ شی چا چې هغه ورکړی وو" (پادریان. ۱۴: ۷). په ابتدا کې مونږه بنودلی وو چې خدی دخپلی ساه په ذریعه په هر ځای کې موجود دی. ددی معنی په حوالی سره "خدی ساه دی" (یحیی ۲۳: ۳). کله چې مونږه مړو مونږه "خپله اخیرنی ساه اخلو" ددی معنی داده چې څمونږ په داخل کې دخدی روح مونږه پرېگدی. دغه ساه دخدی په ساه کې جذب شی کومه چې څمونږ نه گټیږ چا پیره موجوده ده؛ دا ټول د مرگ په وخت کې "ساه باید چې بیرته خدی ته لاړه شی".

د خدی د ساه په وجه دا ټول کائنات قابم دی، د مرگ ددغه ټول جریان سره مختاور مخامخیگي. انسان او مختاور د دوی په داخل کې یو رقم ساه، یا د ژوند قوت لری. څنگه چې د انسان د بچو سره کیږی هم دغه رنگ د مختاورو سره کیږی؛ حتی یو شی د هغوی سره واقعه کیږی: که یو مړی، بل هم مړی؛ هو هغوی ټول یوه (یعنی یو رقم) ساه لری؛ دا ټول انسان په مختاورو باندی هیڅ بالاتری نه لری" (پادریان. ۱۹: ۳). لیکونکی وړاندی په خپله وینا کې وای چې د مرگ نه وروستو د مختاورو او انسانانو د ساه په حقله داسی کوم واضح فرق نیشته چې هغوی چرته ځی (پادریان. ۱۹: ۳). د دی توضیح څخه دا معلومیږی چې دانسانانو او مختاورو ساه یو شی دی او دواړه یو شاننی مرگ لری، داسی ظاهر یگی چې دا توضیح بیرته اشاره کوی هغه توضیح ته کومه دا ذکر کوی چې څنگه انسانانو او مختاورو د خدی له طرفه د ژوند لپاره ساه لرله (پیدایش. ۴: ۷؛ ۵: ۱۵)؛ د سیلاب د لاسه په یو

خدی او مرگ ۸۰

مرگ وژلی شوی وو: "ټول هغه وجودونه کوم چې په ځمکه خوزیږل، د کور مختاور او د سحرا مختاور او په ځمکه باندې ټول ټول کونکي شيان د مينځه لارې: ټول هغه ژوندی جسمونه د چا په سپيگمو کې چې ساه اخيستلی شوی وه هغه ټول مړه او رنگ کړی شول" (پيدايش ۶: ۲۱ - ۲۳). د لوستلو په وخت کې (روحاني سرود ۵: ۹۰) دا خبره ذهن کې ياد ساتی چې مرگ او طوفان يوشی دی. د پيدايش ۷ نيت په بنکاره توگه دا په گوته کوی چې په اساسی شرايطو کې، انسان په هغه زمره کې راځي په کومه کې چې "ټول وجودونه ... هر ژوندی جسم راځي". دا په دی وجه چې د ژوند تيرولو لپاره دواړه يوه ساه لری.

مرگ بی حسی ده ۴.۴

څه چې مونږه زده کړل د ساه او د روح په حقله، ددی مطلب دادی چې په حالت د مرگ کې انسان په پوره توگه بی حسیه وی. خو خدی په هغه څوک ياد ساتی چا چې د هغه وړاندې خپل اعمال په ذمه واری سره سر ته رسولی وو (ملاکي نبي، ۱۶: ۳، الهام، ۱۲: ۲۰)؛ عبرانی ژبه، ۱۰: ۶، انجيل د مرگ په حالت کې د انسان د حس د موجودگي په حقله هيڅ قسمه اشاره نه ورکوی. ددی په حقله چې کوم واضح بيان ورکړی شوی دی په هغی باندې استدلال ورکول ډیر گران کار دی :-
- (د انسان) ساه وړاندې اوځی، او هغه خپلی ځمکي ته بيرته راځي؛
هم په هغه ورځ (لحظه) د هغه فکرونه نابود شی " (روحاني سرود، ۴: ۱۳۶).

- "مړده د هيڅ نه خبر نه وی... د هغوی محبت، او د هغوی دشمني او دهغوی حسد دغه وخت نابود شوی وی،" (پا دريان، ۱۰: ۹) هيڅ فکر نه لری او په دا ډول هيڅ حس نه لری.
- ایوب علیه اسلام وای چې د مرگ په وخت به هغه داسی وی "لکه چې هغه هيڅ کله نه وو" (کار، ۸: ۱۰)؛ هغه مرگ د گمنامي په طور، د بی حسی په طور او د داسی بی وجودگي په طور لیدلی وو ځنګه چې مونږ د خپل پيدايش نه وړاندې وو.

- انسانان مری او مختاور هم مری (پادريان، ۱۸: ۳)؛ که انسان په شعوري توگه د مرگ سره مخا مخيگی، مختاور هم داسی مخامخيگی، څو تر دی وخته پوری مقدس کتابونه او علوم دواړه د مرگ په دی اړخ خاموشه دی.

- خدی ته ياد دی چې مونږه خاک يو. د انسانانو دومره ژوند دی څومره چې د شينکي دی؛ لکه د پټی دگل په شان، نن خور شی او صبا نه وی؛ او هغه ځای ی بيا نوره پيژنی"
(روحاني سرود، ۱۰۳: ۱۳ - ۱۶).

مرگ په حقيقت کې بی حسی ده، حتی د صالحو خلقو لپاره څوک چې د خدی نوکران وی او څوک چې دا سوال کوی چې خدی دی هغوی ته د ژوند او گډولو اجازه ورکړی، ځمکه چې هغوی ته دا پته وی چې د مرگ نه وروستو به هغوی ددی قابل نه وی چې د هغه عبادت او کړی او د هغه تعريف او کړی، د هغوی لپاره هم مرگ د بی حسی حالت وی. هيزيکيا (اشعيا، بن اسرائيل، ۱۶: ۳۸ - ۱۹) او داود علیه اسلام (روحاني سرود، ۵: ۴؛ ۹: ۳۰؛ ۱۱۵: ۱) ددی بڼه مثالونه دی. مرگ بيا بيا د خوب او يا ارام په توگه يادېگی، د دواړو د صالحو او د شيرو خلقو لپاره (ایوب علیه اسلام، ۱۳: ۱، ۱۳: ۱۶؛ دانيال، ۱۲: ۱۳).

خدی او مرگ ۸۱

محمونه لاس ته کافی مواد راغلل د کومی په اساس چی مونږ په ډاگه دا ویلی شو، چی د مرگ نه پس د صالحو خلقو په منسقیمه توگه جنت ته تگ او د سعادت او جایزو په حالت کی د هغوی د اوسیدنی په حقله په بابل کی په حقیقت کی هیڅ نه دی ویلی شوی. د مرگ او انسانی طبیعت په حقله یو ه رېښتینی عقیده د امن یو عظیم احساس پیدا کوی. د انسان په ژوند کی د ټولو امیبونو او زخمونو نه پس، قبر د پوره گمنامی یو خای دی. د هغه چا لپاره، چا چی د خدی په ضروریاتو باندی بخان نه وو پوهه کړی، د هغه گننامی به د ټول عمر لپاره وی. د بیا لپاره به ددی غم انگیزه او نامکمله طبیعی ژوند د امتیازاتو د زور حساب سره نه مخامخیگی؛ د انسان د طبیعی ذهن د عبته امیدونو او وحشتونو ادراک او تحدید به نه کیږی.

د انجیل په مطالعه کی د رېښتیاو د لاس ته راوړنی لپاره یو نظام دی؛ دا د غم خبره ده خو تر اوسه پوری انجیل ته د سمه توجو نه ده ورکړی شوی دغه وجه ده چی د انسان په هغه نظام کی غلطی شته دی کومی ته چی مذهبی فکر ویلی شی. د مرگ د انجام د نرمولو په اړ کی د انسان د نامیده کوشیشونو په نتیجه کی د روح د ابي مرگي عقیده مینځ ته راغله. کله چی په انسان کی یو بی مرگه عنصر اومنی شو، دا فکر کونه ضروری او کنترلی شوه چی دغه عنصر د مرگ څخه وروستو حتماً چرته شی. ددغی په نتیجه کی هغوی دا فکر کوی چی د مرگ په وخت کی د صالح او گناه کار انسان په سر نوبشت کی به فرق وی. ددی د تصفیه کولو لپاره هغوی دی نتیجی ته اوزسیدل چی د کامیابه ابدی روحونو د تگ خای ته به جنت ویلی کیږی او کوم خای ته چی به د گناه کارو ابدی روحونو تگ کوی هغه خای ته به دوزخ ویلی کیږی. دا مونږه مخکی جنودلی وو چی په انجیل کی د ابدی روح لپاره هیڅ خای نېشته. د محبوب بحث په نتیجه کی به نور مصنوعی نظریات تحلیلولی شی:-

۱. دا چی محمونږ د ژوند جایزه مونږ ته د مرگ په وخت کی د 'ابدی روح' په توگه را کولی کیږی او یو مخصوص خای ته استولی کیږی

۲. دا چی د صالح او گناه کارو په مینځ کی جدایی د مرگ په وخت کی مینځ ته راخی.

۳. دا چی د صالح دلپاره جنت ته تگ انعام دی.

۴. دا چی، که هر شوک ابدی روح اولری، ددغه څخه ورستو به هغوی ټول جنت یا دوزخ ته.

۵. دا چی گناه کار روح به د سزا لپاره داسی خای ته چی دوزخ ویلی شی. محمونږه د تحلیل مقصد فقط منفی نه دی؛ محمونږه عقیده ده، کله چی به مونږه په تفصیل کی په دی نقاطو باندی غور کوو مونږ به د رېښتینی انجیل په هغه شیانو باندی رڼا اچوو کومی برخی چی د انسانی طبیعت د رېښتینی عکس سره تعلق لری.

بیا را ژوندی کیدنه ۵.۴

خدای او مرگ ۸۴

انجیل په دی خبره زور ورکوی چی صالح ته به انعام د بیا راژوندی کیدنی په موقعه ورکولی کیږی، دغه انعام د عیسی علیه اسلام د بیا راتگ په وخت ورکولی کیږی (د تھیسلونیا او سیدونکی ۲:۱۶). د ټولو څخه وړاندی عیسی علیه اسلام به هغه څوک راپاسوی څوک چی (۸:۳ مطالعه او گوری) ذمه وار وو؛ په دی پسی به فتوی ورکولی کیږی. که روح د مرگ په وخت کی جنت ته ځی نو د بیا رایدارولو هیڅ مقصد نه پاتیکیږی. پال دا وای که بیا رایدارول نیشته نو په هغه حالت کی خدی ته د نابعداره پاتی کیدلو ټول کوشیشونه بی مقصده دی (۱ د کورینت او سیدونکی ۳:۱۵). یقیناً چی هغه به داسی د لایل نه ورکول که هغه دا عقیده لرله چی د مرگ په وخت کی د هغه روح ته به د جنت د تللو جایزه ورکوی؟ ددی معنی دا ده چی د وجود بیا رایدارول د جایزی ورکونی واحد صورت دی. عیسی علیه اسلام ددی امید سره څمونږه حوصله افزای کوله چی د نابعداره له به د ژوند انعام د بیا رایدارولو په موقعه ورکولی کیږی (لوقا ۱۴:۱۳).

یو محل بیا به دا نقطه په ذهن کی ساتل پکاروی چی انجیل بی له وجوده به بل شکل کی د موجودیت تعلیم نه ورکوی، په دی کی خدی، عیسی علیه اسلام، فرشتی او ټول انسانان شامل دی. د هغه په بیره راتگ باندی عیسی علیه اسلام "په څمونږه فاسد وجود ته تغیر ورکوی، او ممکن ده چی دا به د عیسی علیه اسلام د عظیم شکل په ډول وی" (د فیلیف او سیدونکی ۳:۲۰). که اوس د هغه واقعی وجود د وینی په محای دخالصی ساه نه ډک دی، دا ډول مونږ به هم په دغه جایزه کی برخه دار بو. د فتوی په وخت به مونږ ته په دی ژوند کی د وجود په شکل کی د ژوند تیرولو عوض راکړی شی (۲ کورینت ۵:۱۰). هغه چا چی مادی ژوند ی تیر کړی دی هغه به د موجوده فناه کیدونکی وجود سره پاتی کړیږی، هغه به بیا په خورو کی ذابعه کړی شی؛ خو هغه څوک چی پخپل ژوند کی په وجودی ذهن باندی غالب شو او روحانی ذهن ته اورسیدل "هغه ته به د ساه نه ډک کړی شوی ابدی وجود (۸ د گلپت او سیدونکی ۶:۸) ورکړیږی.

ددی خبری نور ډیر فراهه ټیوتونه شته دی چی د صالح توب جایزه به د وجود په شکل کی ورکولی کیږی. چی یو محل دا خبره اومنلی شی نو په هغه حالت کی د بیا راژوندی کولو اهمیت به ظاهر شی. د مرگ په وخت کی به څمونږه اوسنی وجود په واضحه توگه د مینځه لاړشی؛ که مونږه ابدی ژوند او بی مرگی د وجود په شکل کی ازمولی شو، ددی مطلب دا دی چی څمونږ د بیا راپید کولو او د خدای طبیعت ورکولو پوری به څمونږ وجود ضرور د بی حسی په حالت کی وی.

ټول د ۱ کورینت او سیدونکی ۱۵ په تفصیل سره د بیا راژوندی کیدنی په حقله خبره کوی؛ دا همیشه د با احتیاطه لوستنی تقاضا کوی. ۱ د کورینت او سیدونکی ۱۵:۳۵ - ۳۴ په دی رڼا اچوی چی څنگه تخم او کرلی شی او بیا ی خدی د ځمکی نه راوچت کړی او وجود ورته ورکړی، دغه ډول به مری د ځمکی نه راوچت کړی شی او وجود به ورته په جایزه کی ورکړی شی. لکه څنگه چی عیسی علیه اسلام د قبر نه راپورته کړی شو او د هغه فانی وجود ته په لافانی وجود کی تغیر ورکړی شو، دغه ډول ریښتینی عقیده لرونکی به په دغه جایزه کی برخه لاری (د فیلیف او سیدونکی ۳:۲۱). د باپتیزم د لاری مونږه د عیسی علیه اسلام د مرگ او د هغه ژوند سره خپله رشته جوړه وو، ددی عقیددی ښودنی د لاری چی مونږ به هم د هغه سره د هغه د بیا راژوندی کونی په جایزی کی برخه دار بو (رومیان ۶:۵ - ۳). هغه ته چی کوم ازار رسیدلی دی او مونږه اوس د هغه ازار برخه شو، نو مونږ به ی په جایزه کی هم برخه اولرو؛ که مونږه اوس د مالک عیسی علیه اسلام مرگ په خپل وجود کی برداشت کړو، د عیسی علیه اسلام ژوند به هم څمونږ په وجودونو کی جوړ کړی شی. (۲ د کورینت او سیدونکی ۴:۱۹). "هغه چا چی عیسی علیه اسلام ی د قبر نه راپورته کړو هغه به ستاسو فناه کیدونکی

خدی او مرگ ۸۳

وجودونه هم په خپله ساه راژوندی کړی“ (رومیان ۸: ۱۱). ددی امید سره مونږه د هغه وجود په بلل کې کوم چې لافانی شوی دی (رومیان ۸: ۲۳) د خپل وجود د خریداری په انتظار کې یو. د ابتدا څخه د خدی خلق د حقیقی وجود د جایزې ورکونې په امید پوهه وو. د ابراهیم علیه اسلام سره دا وعده شوی وه، چې هغه ته به په ذاتي توګه د کتان ځمکه د همیش لپاره په وراثت کې ورکولې کېږي، دومره په یقین سره به دا کېږي د شومره یقین سره چې هغه په دی ځمکه کې ښکته پورته گرځیدلی وو (پیدایش ۱۳: ۱۵؛ ۳: ۳ مطالعه او ګوري). د هغه عقیدې ابراهیم علیه اسلام په دی یقین کولو مجبور کړو چې په مستقبل کې به په څه طریقه، هغه بیارازوندی کړي شي، او هغه به لافانی کړي شي او بیا دا ممکنه ده چې دغه وعده سر ته اورسي.

کار په واضحه توګه د هغه په دی فهم باندې رڼا اچوي چې ددی باوجود چې د هغه وجود به چینجو خوړلی وي خو بیا هم هغه به د وجود په شکل کې جایزه لاس ته راوړي: “خما نجات و هدند ژوندی دی او په اخیرنی ورځ به په ځمکه راپورته شي؛ او خما د څرمنی نه ی وروستو خما دا وجود ږنگ کړو” (خما د څرمنی څخه ی پس ما وجود ږنگ کړو، “جدید با اختیاره تفسیر.”، تردی وخته پوری زه په خپل وجود کې خدی لیدی شم: څوک چې به زه وینم د خپل ځان لپاره او خما سترګې به ی ویني، او نه څوک بل څوک: اگر چې خما قوت به خما په داخل کې نه وي” (ابوب علیه اسلام ۱۹: ۲۵ - ۲۷). د اشعیا، بنی اسرائیل امید هم دارنگه وو: “خما مړ وجود به ... راپورته شي” (اشعیا، بنی اسرئیل ۱۹: ۲۶). د مرگ په حقله هم دارنگه الفاظ د عیسی علیه اسلام د ذاتي دوست جذامی څخه په لاس راغلیدی. په ځای ددی چې د یو نفر د مرگ په موقعه ی د هغه ښور ته د ارام ورکولو دپاره دا ویلي وي چې ستا د ورور روح جنت ته لاړ، مالک عیسی علیه اسلام د اخیرت په ورځ د بیا راپاسیدلو خبره او کړه: “ستا ورور به بیا راوچتیګي”. د جذامی د خور مارتیه سمدستی عکس العمل دا خبره په ګوته کوي چې په ابتدا کې عیسایانو ددی شی ډیره ستایانه کوله: “ما ته دا پته ده چې هغه به په اخیرنی ورځ د بیا راژوندی کونې په موقعه راپاسیګي” (یحیی ۱۱: ۲۳، ۲۴). لکه د کار په شان هغه هم په دی نه پوهیده چې مرگ په جنت کې د برکتونو د لاس ته راوړنې دروازه ده، خو په ننی ورځ جنت ته د تګ په ځای، په اخیرنی ورځ بیا راپاسیدنی ته وړاندی کتل پکار دی” (مقایسه، کار “اخیرنی ورځ”). مالک وعده کوي:

“په دی وجه هر انسان چا چې اوریدلی وي او دپلار په حقله ی اګاهي لاس ته راوړه وی ... زه به هغوی په اخیرنی ورځ راپاسوم” (یحیی ۶: ۴۴، ۴۵).

فتوی ۶.۳

د فتوی په حقله د انجیل و عظ د عقیدې یو اساسی اصول دی، له دی کبله په باپتیزم باندی د عقیدې راوړلو نه مخکې باید چې په دغه خبره پوهه یی (اعمال ۲۳: ۲۵؛ عبرانی ژبه ۶: ۲). مقدس کتابونه د “فتوی دورځی” په حقله بیا بیا خبره کوي” (یعنی ۴. پطرس ۳: ۱۹؛ ۱ یحیی ۳: ۱۶؛ ۱ یهوود لیکوال)، دا هغه ورځ ده په کومه ورځ چې به د خدی په حقله علم لرونکو ته جایزې ورکولې کېږي. دا ټول باید چې هغه ځای کې رابښکاره شي کوم ځای کې به عیسی علیه اسلام د فتوی ورکونې په ځای ناست وي” (رومیان ۱۳: ۱۰)؛ مونږ به د عیسی علیه اسلام د فتوی ورکونې په ځای کې حاضر شو” (۲) د کورینتاین اوسیدونکی، ۱۰: ۵) چې په وجودی شکل کې د ژوند تیرونی عوض لاس ته راوړي. د دانیال په الهام کې د عیسی علیه اسلام د دویم راتګ په حقله ذکر شوی دی، په دغه الهام کې دهغه د ناستی د ځای ذکر هم شوی دی کوم چې د تخت شکل لري او دغلته به هغه فتوی ورکوي (دانیال ۹: ۲۱). د مثالونو ورکونه د

خدای او مرگ ۸۴

خه حده پوری د تفصیلاتو په جوړونې کې کمک کوی. قابیل دعیسی مقایسه د مالک دراتگ سره کوی، هغه به خپلو نوکراتو ته اواز او کړی او اندازه به لگوي چې هغوی د هغه خه استعمال څنگه کړیدی کوم خه چې هغه پرېشوو. (متی. ۱۳:۲۵ - ۲۹). ماهی گیر په خپلو مثالونو کې د انجیل اواز د ماهو د جال سره مقایسه کوی، کوم چې هر قسمه خلق راغونډه وی؛ انسانان بیا کیناستل (د فتوی د ناستی مقایسه) او روغ ماهی یې خرابو ماهو څخه جدا کړل (متی. ۱۳:۴۶ - ۴۹). مفهوم واضح دی: "دنړی په اخیرینې ورځ به فرشتی راوړندی شی او گناه گار به د صالحو څخه جلا کړی شی".

هغه څه چې مونږه تر اوسه پوری اولیدل، د هغی په اساس مونږ دا نتیجه گیری کولی شو، چې د مالک د بیرته راتگ او بیا راژوندی کولو نه پس به، هغه ټولو ته به د عیسی علیه اسلام سره په یو مخصوص وخت او مخصوص ځای کې د لیدلو بلنه ورکړی شی، کومو خلقو ته چې د انجیل د عوت ورکړی شوی وو. هغوی به ضرور خپل حساب وړاندی کړی او هغه به اشاره کوی چې ایا د هغوی له طرفه حاضر کړی شوی حساب ددی وړ دی چې هغوی په سلطنت ته داخل شی او که نه. دا هغه موقعه ده کله چې به صالح خلق خپل انعام تر لاسه کوی. دا ټول هر څه د گډو او بیزو په مثال کې راغونډ کړی شوی دی: "د انسان زوی به په خپل عظمت کې وی، او ټولی پاکي فرشتی به د هغه سره وی او بیا به هغه دخپل عظمت په تخت باندی کښی (د داود علیه اسلام تخت په یروشلم کې بلوقا ۱:۳۳،۳۴): او دهغه وړاندی به ټول ملیتونونه راغونډ شی (یعنی خلق د ټولو ملیتونو څخه، مقایسه: متی ۱۹:۲۸): او هغه به هغوی د یو بل نه جلا کړی لکه څنگه چې شپون گډی د بیزو څخه جلا کوی. هغه به گډی خپل راست لاسه ته او بیزی به خپل چپ لاس ته کښه وی. او بیا به بادشاه هغه چاته چې په راست لاس وی او وای، تاسو راشی او ځما د پلار برکات لاس ته راوړی، ستاسو دپاره تبار کړی شوی سلطنت په خپل وراثت کې واخلي" (متی. ۳۱:۲۵ - ۳۳).

د خدی د سلطنت وراثت لاس ته راوړنه، هغه وعدی لاس ته راوړل دی کومی وعدی چې ابراهیم علیه اسلام سره شوی وی، دا د صالحینو جایزه ده. دا به فقط د هغه فتوی نه وروستو کبړی، کومه چې به عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه کبړی. په دی وجه دا هیڅ ممکنه نه ده چې د ابدی وجود انعام د عیسی علیه اسلام دراتگ نه مخکې تر لاسه کړی شی؛ په دی وجه مونږ باید چې دا نتیجه اخلد کړو چې د مرگ د وخت څخه تر بیا راژوندی کولو پوری، معتقدین هیڅ قسمه شعوری وجودیت نه لری، ددی مطلب دا دی چې بی له وجود لرني نه هیڅ ممکنه نه ده چې په څه شکل کې ژوند اولری.

دا د انجیل تکرار کړی شوی اصول دی چې کله عیسی علیه اسلام بیرته راشی، فقط هغه وخت به جایزه ورکولی کبړی، او هیڅ کله هم مخکې نه:

- "کله چې مشر شپون (عیسی علیه اسلام) رابښکاره شی، تاسو به د تاج عظمت لاس ته راوړی" (۱ پطرس. ۵:۳ مقایسه. ۱:۱۳).
- "عیسی علیه اسلام به د خپل رابښکاره کیدو په وخت په خپل سلطنت کې، مالک، صالح منصف، د خپل بیرته راتگ په ورځ ماته د صالحینو تاج راکوی" (۲ تیمو تلووس. ۳:۸).

- په اخیرنو ورځو کې د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په وخت، به ډیر د هغو کسانو څخه راپورته شی څوک چې د ځمکې په خوږه کې پراته دی (مقایسه. پیدایش. ۱۹:۳)، څوک د ابدی ژوند او څوک د شرم لپاره" (دانیال. ۲:۱۲).

- کله چې عیسی علیه اسلام د انصاف کولو لپاره راشی، هغه څوک چې په قبرونو کې دی... هغوی به وړاندې راشی هغه چا چې بڼه کارونه یې کړيدي هغوی به د بیا راژوندی کیدلو لپاره؛ او هغه چا چې بد کارونه یې کړيدي، هغوی به د عذاب لپاره راژوندی کړی شی. "(په حیې. ۵:۲۵ - ۲۹).

- زه (عیسی علیه اسلام) به ډیر زړ راځم؛ ځما انعام ځما سره دی، او هر چا ته به یې د هغه د کار مطابق ورکوم" (الهام. ۱۲:۲۲). مونږ به جنت ته د انعام لاس ته راوړنی لپاره نه ځو بلکه عیسی علیه اسلام به یې مونږ ته د جنت څخه راوړی.

عیسی علیه اسلام به مونږ ته جایزه د خپل ځان سره راوړی، ددی مطلب دادی چې دغه جایزه ځمونږ لپاره په جنت کې تیاره کړی شوی ده، خو مونږ ته به د دویم راتگ په موقعه ځمکې ته راوړی شی؛ ددی مطلب دادی چې د کومې ځمکې د وراثت وعده چې د ابراهیم علیه اسلام سره شوی وه هغه ستاسو لپاره په جنت کې ساتلی شوی ده، څوک چې د خدی په قوت د نجات د عقیدې د لاری په حفاظت کې ساتلی شوی دی دغه نجات به د عیسی علیه اسلام د راتگ په وخت په اخیر کې نازلیدگی (۱ پطرس ۱:۵).

ددی د ستاینې په نتیجه کې مونږ کولی شو چې د پېښې د هغه فقرو ۱۲:۴، ۳ نه سم مطلب لاس ته راوړو د کومو نه چې غلطه نتیجه گیری کړې: "زه (عیسی علیه اسلام) د خپل ځان او ستاسو لپاره ځای جوړووم. او که زه د ځای د تیارولو له پاره لار شم (مقایسه. انعام په "جنت کې محفوظ دی")، زه به بیا راځم او تاسو به ځان ته منم، او کوم ځای کې چې به زه ژوند کوم تاسو به هم هغلته ژوند کوی." عیسی علیه اسلام په یو بل ځای کې هم ذکر کړی دی چې هغه به راځی او مونږ ته به جایزه راوړی (الهام. ۱۲:۲۲)، او مونږ لیدلی دی چه دا به د هغه د انصاف قایمولو په ځای کې ورکولی کړی. هغه به د "ټول عمر لپاره" د داو د علیه اسلام په تخت په پرو شلم کې حکمرانی کوی (لوقا ۱:۳۳، ۳۴). هغه به دلته په ځمکه خپل ابدی ژوند تیر وی، او کوم ځای کې چې به هغه د خدی په ځمکه د خدی په سلطنت کې وی، هغلته به مونږه هم یو. د هغه دا وعده "چې مونږ به خپل ځان ته اومنی" دداسې وضاحت په توگه لوستلی کیدی شی چې هغه به مونږه د انصاف قایمولو په ورځ اومنی. یونانی فقره، "ځان ته به دی اومنم" په یو بل ځای کې هم د یوسف علیه اسلام په ارتباط کې استعمال شوی ده (متی. ۱:۲۰). کله چې هغه بی بی مریم د خپلې (خپل ځان ته اخیستل) ځمکې په توگه اومنله. دا ضروری نه ده چې گڼې دغه اقدامات د عیسی علیه اسلام طرف ته د کومو جسمانی حرکاتو اشاره کوی. لکه څنگه چې جایزه به فقط د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه د فتوی په وخت ورکولی کړی، ددی مطلب دادی چې صالح او گناه گار د وانه به د مرگ نه وروستو یو ځای ته ځی یعنی قبر ته. د دواړو په مرگونو کې کوم فرق وجود نه لری. لاندی ورکړی شوی ثبوت په دی اړ کې یو مثبت مثال دی:-

- یونانان صالح وو او شایول گناه گار، خود هغوی د وانه په مرگ کې کوم فرق نه وو" (۲ سمویل. ۱:۲۳).

- شایول، یونانان او سمویل د مرگ نه پس یو ځای ته لاړل (۱ سمویل. ۱۹:۲۸).

صالح ابراهیم علیه اسلام د مرگ په وخت کې د خپلو خلقو یا ابا و اجندا
څخه وو؛ هغوی بت پرست وو (بوشع بن نون پیغمبر اسرائیل، ۴:۴۳).

د روحانی معقولیت او احمقانه تجربه یو ډول مرگ لری (د کلیسا و
د اداره کولو علم، ۲:۱۵:۴).

دا هر څه د عوامی 'عیسائیت' دعوی لرونکو سره تیز تضاد لری. د هغوی دا وعظ چې صالح خلق د
مرگ نه پس سمدستی جنت ته ځی د بیا راژوندی کونی او فتوی په ضرورت باندی اوبه اړوی. لکه
څنگه چې مونږ اولیدل دا د نجات په اړ کې د خدی د تدبیر اساسی واقعات دی، او دغه ډول د انجیل په
پیغام کې اساسی اهمیت لری. عوامی نظریه دا پیشنهاد کوی چې د یو صالح انسان په مرگ پسې
سمدستی دغه انسان په هغه ورځ جنت ته د تگ انعام لاس ته راوړی، او دا ډول بله ورځ بهله میاشت
په بل کال نور انسانان په هغه پسې روان وی. دا د انجیل د تعلیم سره تند تضاد لری چې ټولو صالحانو
ته به په یو ځای، په یو وخت جایزه ورکولی کیږی.

د فتوی په وخت گډی به د بیزو څخه یو په یو جدا کړی شی.
کله چې فتوی ختمه شی، عیسی علیه اسلام به ټولو گډو ته او وای
چې د هغه په راست لاس راغونډه شی،

" راشه ځما د پلار برکات لاس ته راوړه، دهغه د سلطنت وراثت قبول
کړه کوم چې ستا لپاره جوړ شوی وو" (متی، ۳۳:۲۵). دا ډول ټولی
گډی به د سلطنت وراثت په یو وخت لاس ته راوړی (مقایسه، ۱ د کورینت
اوسیدونکی، ۵۲:۱۵).

د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ او فتوی ورکونی په "شرگاه" کې،
هغه ټولو څا چې په انجیل کې محنت کړی دی هغوی به ټول
" خوشحالی کوی" (یوحی، ۳:۳۵، ۳۶، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰).

الهام، ۱۸:۱۱ بیان وی " مرو ته د فتوی ورکونی وخت هغه وخت دی،
کله چې به خدی ستا نوکرانو ته جایزی ورکوی... مقدسو خلقو ته... هغه
چا نه څوک چې ستا د نومه وبریگی". یعنی ټول عقیده لرونکی ته به یو ځای.
د عبرانی ژبی ۱۱ باب هغه باب دی په کوم کې چې د زری وصیت نامی د ټولو
صالحو انسانانو نومونه ثبت دی. ۱۳ مصرعه دا ډول تبصره کی: " هغه معتقدین
کوم چې بی له کومی وعدی مړه شوی دی" د هغوی د نجات وعده د ابراهیم علیه
اسلام سره شوی ده او د هغه سره به د خدی په سلطنت کې داخلگی (عبرانی ژبه، ۱۱
: ۱۸ - ۱۴). یعنی کله چې هغوی مړه شو، دا انسانان د انعام د لاس ته راوړنی لپاره
په یو بل پسې جنت ته نه تلل. ددی په حقله دلیل په مصرعه، ۳۰، ۳۹، ۴۰ کې ورکمی ی شوی
دی: د هغوی "سره کومه وعده نه وه شوی: خدی به مونږ ته ځینی بهتر شیان راکوی،
کوم چې بی ځمونږه نه شی کیدی چې تکمیل شی". هغوی سره چې د جایزی ورکونی
کومه وعده شوی ده په هغه کې تاخیر د خدی د هغه ترتیب په وجه دی د کومی په رها
کې چې خدی غوښتل چې ټول معتقدین په یو وخت "تکمیل نه اوروسی". دا به
د عیسی علیه اسلام د راتگ په وخت، د فتوی دلاری کیږی.

د جایزې مخای: جنت ۷.۴
یا محمکه؟

ددغه دلیل ته پرته، که خوگ هم دا محسوسه وی چی د محمکی په مخای جنت به د خدی د سلطنت، مخای وی، یعنی وعده کړی شوی جایزه هم ددی خبری ضرورت لری چی مخینی تقطی واضحی کړی:-

- د 'مالک دعا' د خدی د سلطنت د راتگ سوال کوی(یعنی د عیسی علیه د بیرته راتگ دپاره دعا گانای کوی)، په دغه ذرایعو به د خدی هواش په محمکه سر ته اورسولی شی په کومو چی په جنت کی سر ته رسولی شوی دی (متی ۱۰:۶). په دی وجه مونږ د خدی د سلطنت لپاره په محمکه د راتگ دعا گانای کوی. دا د افسوس خبره ده چی روزانه په زرگونه خلق بی له کوم فکره دغه الفاظ په خپله خله راوړی محمکه چی تر اوسه پوری دا عقیده لری چی د خدی سلطنت اوس د وړاندی څخه په پوره توگه په جنت کی جوړ کړی شوی دی، او دا چی محمکه به ښکته کړی شی.

- "برکات فرمانبرداره وی: باید چی محمکه د هغوی په وراثت کی پاتی شی" (متی ۵:۵) د هغوی روحونو به جنت ته نه غی. دا روحانی سرود د ۳۷، ته اشاره کوی، په دغه ټوله برخه کی په دی خبره زور اچولی کیږی چی صالحینو ته به اخیرنی جایزه په محمکه ورو کولی کیږی. هم په هغه مخای کی کوم مخای کی چی گناه گار د خپلی وختی بالادستی څخه مزای اخيستلی، صالحینو ته به ابدی ژوند ورکړی شی، او هم دا محمکه به په خپل تصرف کی لری کومه چی څه وخت د گناه گار په لاسو کی وه (روحانی سرود، ۳۷:۳۳، ۳۵). "فرمان برداری به محمکه په خپل وراثت کی لری... هم دغه شان د هغه له طرفه برکت لرونکی به محمکه په خپل وراثت کی لری... صالحین به محمکه په خپل وراثت کی لری، او هغلته به د ټول عمر لپاره ژوند کوی" (روحانی سرود، ۳۷:۱۱، ۲۹، ۲۲). په محمکه کی اوسیدل/ محمکه د کومی لپاره چی ابدی وعده شوی وه مطلب دادی چی په جنت کی د ابدی ژوند کولو امکان نېشته.

- "داو د علیه اسلام ... هم مردی او هم دفن کړی شوی دی ... هغه جنت ته نه دی استولی شوی" ((اعمال ۲: ۲۹، ۳۳). ددی په مخای، بطرس تو ضیح ورکوی چی د هغه امید د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه بیا راژوندی کیدنه ده (اعمال، ۱۱۵: ۱۶).

- الهام، ۵: ۹، ۱۰ د صالحینو د وینا په حقله د یو خیالی تصور سره اړه لری، یعنی دا چی صالحین به څه وای کله چی هغوی د فتوی په مخای کی قبول کړی شی: "عیسی علیه اسلام) د خدی وړاندی محمونږ څخه بادشاهان او پادریان جوړ کړل: او مونږ به په محمکه حکمرانی کوو". په محمکه د خدی په سلطنت کی د حکمرانی عکس د هغه مشهورک تصور څخه ډیر فرق لری په کوم کی چی چرته په جنت کی د برکاتو څخه مزای اخيستل دی.

په باب ۲ او ۷ کې د دانیال پیشگوځیانی د سیاسی قوتونو د کامیابیدلو نقشه وړاندې کوی، کوم چې به د عیسی علیه اسلام د راتگ په موقعه د خدی په سلطنت کې تغیر او خوری. ددی سلطنت حکمرانی به د "ټول جنت لاندی وی" او ټوله محمکه به ته ډکه وی" (دانیال. ۷:۲؛ ۲:۳۵؛ ۳:۳۳). ددی ابدی سلطنت واگې به د لوړی سطحی اولیاو ته په لاس کې ورکړی شی" (دانیال. ۷:۲۷)؛ په دی وجه د هغوی انعام په دی سلطنت کې ابدی ژوند دی کوم چې به په محمکه باندی د جنتونو لاندی وی.

د خدی وړاندی ذمه واری ۸.۳

که انسان 'نا فنا پذیر روح' اولری دا طبیعی ده چې هغه به چرته دایمی تقدیر اولری، دغه تقدیر به یا د جایزی په خای کې یا د سزا په خای کې وی. ددی معنی داده چې هر یو کس د خدی وړاندی ذمه واری دی. د تضاداتو په اساس مونږه د انجیل هغه تعلیمات اوبودل د کوم په اساس چې دا خبره شوی ده که چری انسان په موروثیت کې دایمی ژوند اولری نو هغه د طبیعت د لحاظه د خناورو په شانته دی. خو بیا هم ځینی انسانانو ته د خدی په سلطنت کې د دایمی ژوند تیروولو امید ورکړی شوی دی. دا خبره بنکاره ده چې نه هر یو کس ته، چا چې کله ژوند لرلو هغه ته به د بیا ژوند ورکولو موقعه په لاس ورکولی کېږی؛ لکه د خناورو په شان، انسان ژوند تیره وی او مری، چې په خوړو کې تجزیه شی. لکه څنگه چې فتوی به ورکولی کېږی، څوک به محکومولی شی او چاته به د ابدی ژوند جایزه ورکولی کېږی، مونږ له به دا نتیجه گیری کول پکار وی چې دغله به د نوع انسان په مینځ کې به د یوی خاص طبیعی خلق وی، څوک چې به د فتوی او انعام ورکونی لپاره بیا راژوندی کولی شی.

څوک به بیرته راژوندی کولی شی او څوک نه، ددی انحصار به په دی وی چې ایا د فتوی وړاندی هغوی زمه وار دی او که نه. محمونی د فتوی اساس په هغه عکس العمل وی کومچی مونږ د خدی د لفظ د زدکړی په نتیجه کې بنودلی وو. عیسی علیه اسلام تو ضیح ورکوی: "هغه څوک چې محما څخه انکار کوی، او محما الفاظ لاس ته نه راوړی، هم دغه به د هغه قضاوت کوی: هغه لفظ چې ما ویلی وو، هغه به په اخیرنی ورځ د هغه قضاوت کوی" (یحیی ۱۲:۳۸). هغه څوک چې نه دی خبر یا نه غولری چې د عیسی علیه اسلام په لفظ محان پوهه کړی او په دی وجه د هغی د منلو او رد نه منلو موقعه ی نه لرله، د هغوی قضاوت به نه کېږی. لکه څنگه چې ډیرو د بی علمی په نتیجه کې (خدی د قانون) گناهونه کړیدی، دغه خلق به هم بی له قانونه نابود کړی شی: او لکه څنگه چې ډیرو په قانون کې گناهونه کړیدی (یعنی د قانون نه خبر وو)، د هغوی قضاوت به قانون کوی" (رومیان، ۴:۱۲). دا ډول هغه څوک چې د خدی د ضروریاتو نه ناواقفه وو هغوی به د خناورو په شان نابود کړی شی؛ خو هغه چا چې په با خبری کې ی د خدی قانون مات کړی وو د هغوی قضاوت به کېږی، او له د کیله د قضاوت سره د مخامخیدلو لپاره به بیا راژوندی کولی شی. د خدی په نظر کې "د قانون په غیر موجودیت کې گناه په چا پسې نه شی ترلی کېدی"؛ گناه د (خدی) قانون ماتول دی؛ د قانون دلاری د گناه په حقله واقفیت تر لاسه کېږی" (رومیان، ۵:۱۳؛ یحیی ۳:۳؛ رومیان، ۳:۲۰). کله چې د خدی د قانون په حقله هغه ډول اگاهی نه وی په کوم ډول کې چې هغوی نازل شوی وو په هغه حالت کې "گناه په کوم نفر پوری نه شی ترلی کېدلی، او په دی وجه د هغوی قضاوت به نه کېږی او هغوی به بیا نه راژوندی کېږی. هغه څوک چې د خدی د لفظ سره معرفت نه لری هغوی به

خدای او مرگ ۸۹

لکه د خناورو او اونو بوټو په شان مړه پاتې شي، ځکه چې د هغوی حیثیت بودی. "هغه انسان چې نه پوهیږي د هغه منزل د خناورو په شان نابود کېده" (روحانی سرود، ۲۰:۳۹). "د گډې په شان به په قبر کې پراته وي" (روحانی سرود ۱۳:۳۹).

د خدی د لاری په حقله علم مونږ د هغه وړاندې د خپلو اعمالو ذمه وار کړی او له دی کبله څومو تیره بیا راژوندی کیدنه او د فتوی په مخای کې رابکاره کیدنه ضروری او گرځي. په دی وجه داد پوهیدنی وړ ده چې نه فقط صالحان یا باپتیسټان به راژوندی کېږي بلکه هغه ټول څوک چې د هغه په حقله علم لری په دغه دلیل هغوی ذمه وار گرځي. دا په مقدسو کتابونو کې بار بار تکراریدونکی موضوع ده:-

- یحیی په ۲۲:۱۵ کې دا په گوته کوی چې دلفظ علم ذمه واری مینځته راوړی:
"که چری عیسی علیه اسلام نه وی راغلی او دوی ته ی وینا نه وه کړی، نو ددوی د گنا وجود به نه وو: خو اوس هغوی د خپلو گناهونو لپاره (معافی، یااختیاره تفسیر) معافی نه لری". په رومیانو کې ۲۰:۱ - هم دغه ډول وای څوک چې د خدی په حقله معلومات لری د هغه لپاره "معافی نیشته".

- "هر انسان چې د پلار په حقله ی ووریدل او پوهه ی لاس ته راوړه ... زه عیسی علیه اسلام به په اخیرنی ورځ هغوی راپاسوم" (یحیی ۶:۳۳، ۳۵).
- خدی فقط د هغه چا په اعمالو باندی "سترگې پټوی" څوک چې په حقیقت کې د هغه د لاری سره واقف نه وی. هغه څوک چې دهغه د لاری څخه واقفیت لری، هغه ی د سترگو لاندی ساتی او د عکس العمل توقو ته کوی (اعمال ۱۷:۳۰).

- "هغه نوکر څوک چې د خپل مالک په حقله سم معلومات لری، او خپل مخان په سمه توگه نه تیاره وی، او نه د هغه د هواش مطابق عمل کوی، په هغه باندی به د چابکونو ډیرگوزارونه اوشی. خو هغه څوک چې علم نه لری، او د چابکونو د گوزار گناهونه کوی، په هغوی باندی به یو څو گوزارونه کېږي. (یعنی هغ به مړ پاتې شی). چاته چې زیات علم ورکړی شوی دی، د هغه څخه به د زیات عمل تقاضا کېږي: او کومو انسانانو چې زیات گناهونو کړی دی د هغوی نه به زیاتی پوښتنی کېږي" (لوقا ۱۲:۴۷، ۳۸، ۳۹)،
دا ډول تپوسونه به ته خدی څومره کوی؟

- "په دی وجه هغه څوک چې د بنو کارونو د کولو نه خبر نه ی کوی، د هغه لپاره دا گناه ده" (جیمز ۳:۱۷).

- د خدی وړاندی د اسراېلو مخصوصه ذمه واری په دی اساس وه چې هغه د خپل مخان په حقله هغوی ته وحی راستولی وه (اموس ۳:۲).

- د عقیدې ددی ذمه واری په اساس، "د هغوی لپاره دا بهتره وه چې د ریښتینی لاری په حقله ورته معلومات نه وی په مقابل کې ددی چې کله ورته معلومات لاس ته راغلل او د خدی د هغه پاکو فرمانونو څخه ی مخ او گرځولو کومچې هغوی ته راستولی شوی وو" (۲ پطرس، ۲:۲۱). توری شاملی شوی فقری دا دی: (یحیی ۹:۳۱؛ ۱۹:۳؛ ۱ تیمو تلووس، ۱:۱۳؛ هوسی، ۱۳:۳؛ تورات، ۱:۳۹).

د خدی علم مو تیره د فتوی مخای ته ذمه وار جوړه وی، ددی مطلب دادی چې ددی علم سره واقفیت نه لرونکی به بیا نه راژوندی کولی کېږي، داس ښکاری چې هغوی د

لکه د ختاوړو او اونو بوټو په شان مړه پاتې شي ، ځکه چې د هغوی حیثیت بودی. " هغه انسان چې نه پوهیځي د هغه منزل د ختاوړو په شان نابود کیده" (روحانی سرود، ۳۹:۲۰). " د کدی په شان به په قبر کې پراته وی" (روحانی سرود ۳۹:۱۳).

د خدی د لاری په حقله علم مونږ د هغه وړاندی د خپلو اعمالو ذمه واری کړی او له دی کیله څمونږه بیا راژوندي کیدنه او د فتوی په ځای کې رابنکاره کیدنه ضروری او گرځی. په دی وجه داد پوهیدنی وړ ده چې نه فقط صالحان یا باپتیسټان به راژوندي کېږی بلکه هغه ټول څوک چې د هغه په حقله علم لری په دغه دلیل هغوی ذمه واری گرځی. دا په مقدسو کتابونو کې بار بار تکراریدونکی موضوع ده:-

-یحیی په ۲۴:۱۵ کی دا په گوته کوی چې دلغظ علم ذمه واری مینځته راوړی:
 "که چری عیسی علیه اسلام نه وی راغلی او دوی ته یې وینا نه وه کړی ، نو ددوی د گنا وجود به نه وو؛ خو اوس هغوی د خپلو گناهونو لپاره (معافی، باختیاره تفسیر) معافی نه لری". په رومیانو کی ۱:۲۰ - هم دغه ټول وای څوک چې د خدی په حقله معلومات لری د هغه لپاره "معافی نیشته".

- " هر انسان چې د پلار په حقله یې ووریدل او پوهه یې لاس ته راوړه ... زه عیسی علیه اسلام به په اخیرنی ورځ هغوی راپاسوم" (یحیی ۶:۳۳، ۳۵).
 - خدی فقط د هغه چا په اعمالو باندی "سترگی پتوی" څوک چې په حقیقت کې د هغه د لاری سره واقف نه وی. هغه څوک چې د هغه د لاری څخه واقفیت لری ، هغه یې د سترگو لاندی ساتی او د عکس العمل توقمو ته کوی (اعمال ۷:۳۰).

- " هغه نو کړ څوک چې د خپل مالک په حقله سم معلومات لری ، او خپل ځان په سمه توگه نه تیاره وی ، او نه د هغه د هواش مطابق عمل کوی ، په هغه باندی به د چابکونو ډیر گوزارونه اوشی. خو هغه څوک چې علم نه لری ، او د چابکونو د گوزار گناهونه کوی ، په هغوی باندی به یو څو گوزارونه کېږی. (یعنی هغ به مړ پاتې شی). چاته چې زیات علم ورکړی شوی دی ، د هغه څخه به د زیات عمل تقاضا کېږی : او کومو انسانانو چې زیات گناهونو کړی دی د هغوی نه به زیانی پوښتنی کېږی" (لوقا ۱۲:۴۷، ۳۸).

دا ټول تپوسونه به ته خدی څومره کوی؟
 - " په دی وجه هغه څوک چې د ښو کارونو د کولو نه خبر دی ، خو نه یې کوی ، د هغه لپاره دا گناه ده" (جیمز ۳:۱۷).

- د خدی وړاندی د اسرایلو مخصوصه ذمه واری په دی اساس وه چې هغه د خپل ځان په حقله هغوی ته وحی راستولی وه (اموس ۳:۴).

- د عقیدې ددی ذمه واری په اساس ، "د هغوی لپاره دا بهتره وه چې د ریښتینی لاری په حقله ورته معلومات نه وی په مقابل کې ددی چې کله ورته معلومات لاس ته راغلل او د خدی د هغه پاکو فرمانونو څخه یې مخ او گرځولو کومچې هغوی ته راستولی شوی وو" (۳ پطرس، ۲:۴). نوری شاملی شوی فقری دا دی: (یحیی ۹:۳۱؛ ۳:۱۹؛ ۱ تیمو تاوس، ۱:۱۳؛ هوسی، ۳:۱۳؛ تورات، ۱:۳۹).

د خدی علم مونږه د فتوی ځای ته ذمه واری جوړه وی ، ددی مطلب دادی چې ددی علم سره واقفیت نه لرونکی به بیا نه راژوندي کولی کېږی، داس بنکاری چې هغوی د

قضاوت ضرورت نه لری، او دا چی د هغوی د بی علمی له کبله د هغوی "مثال د دغناورو دی کوم چی به نابو دیگی" (روحانی سرود، ۲۰:۳۹). ددی خبری فراخی اشاری شته دی چی نه فقط د ابدی ژوند مالکان به بیا راژوندی کولی کیږی:-

- د زور بایلون خلق به د مرگ نه پس "بیا نه راژوندی" کولی کیږی
 شکله چی هغوی د ریښتونی خدی په حقله هیڅ معلومات نه لرل (یروشلیم، ۵۱:۳۹؛ اشعیا بن اسرائیل، ۴۳:۱).

- اشعیا بن اسرائیل حمان ته حوصله ور کوله: "ای مالکه محمود (د اسرائیل) خدایا، ستا نه پرته نورو مالکانو په مونږ باندی حکمرانی کوله (یعنی د فیلیسټاین او بایلونین)... هغوی مړه دی، هغوی به (بیا) نه راژوندی کیږی؛ هغوی مړه شوی دی، هغوی به بیا نه راژوندی کیږی... د هغوی ټول یاداشت به د مینځه شی".
 (اشعیا بن اسرائیل، ۲۶:۱۳، ۱۳:۱۳). د هغوی په بیا نه راژوندی کیدنه باندی دری ځله زور اچولی شوی دی: " (بیا) به نه راژوندی کیږی... نه به راوچتیگی... د هغوی ټول یاداشت به د مینځه لاړشی". ددی په مقابل کی، د خدی په حقله د ریښتینی علم په بنیاد اسرائیل دا امید لری چی هغوی به بیا راژوندی کولی کیږی: "ستاد اسرائیل خلق به ژوندی کیږی، حما د مړ وجود سره به هغوی بیا راوچتیگی" (اشعیا بن اسرائیل، ۲۶:۱۹).

مونږ ته د خدی د اسرائیلی خلقو په حقله وبللی شوی دی چی د عیسی علیه اسلام د راتگ په وخت به، "ډیر د هغوی څخه راپورته کړی شی څوک چی د محمکی په خوره کی پراته دی څوک چی د محمکی په خوره کی پراته دی، څوک د ابدی ژوند لپاره، او څوک د ټول عمر د شرم او زلت لپاره" (دانیال، ۱۲:۲۴).
 دا ډول نه چی ټول بلکه "څه" بهو دیان به د هغوی د زمه وارو په وجه د خدی د منتخب کړی شوی خلقو په حیث بیا راژوندی کولی کیږی. هغه څوک چی د ریښتینی خدی په حقله معلومات نه لری "هغوی به او غورزیگی او هیڅ کله به بیا راوچت نه شی"، داسی ښکاری چی هغوی ددی قابل نه دی چی دمالک لفظ معلوم کړی" (اموس ۸:۱۴، ۱۴:۱۴).
 مونږ ته دا معلومات او شوچی:-
 ۱. د خدی لفظ هغه ته زمه واری راوړی.

۲. فقط مسو لیت لرونکی به بیا راژوندی کولی شی او د هغه قضاوت به کیږی.

۳. هغه څوک چی د ریښتینی خدی په حقله معلومات نه لری هغوی به دغناورو په شان مړه پاتی کیږی.

که مونږ دا نتیجه گڼی په عمل کی واچوو نو دغه د انسان په غرور باندی ډیر سخت گونډار دی او د څه په حقله چی به مونږه غوښتل چی یقین او کړو: هغه ملیونونه خلق، دوانزه او سنی او د تاریخ په او گډو کی، چا چی د ریښتینی خدی په حقله معلومات نه لرل؛ سخت ذهنی مریشان، څوک چی نه شی کولی چی انجیل په پیغام باندی پوهه شی؛ تنکی ماشومان او

خوښانان هلکان او جنینکی څوک چې د بوډا والی د یو خاص عمر څخه وړاندې مړو شو او چا چې نه شوه کولی چې د انجیل قدر دانی او کړی؛ دا ټول ټولګی د هغه چا په زمره کې رامنځته چې د خدی په حقله ریښتیني علم نه لرلو، او له دی کیله د هغه وړاندی مسولیت نه لری. دهغوی د مور او پلار که هر روحانی حیثیت وو، هغوی به بیا نه راژوندی کولی کیری. دا هر څه په پورا توګه د هغه څخه، طبیعي هواشانو او نظریاتو په ضد دی کوم څه چې د انسانی اقدارو په اساس وجود لری؛ خو که مونږه دخپل طبیعت د مناسبه او متواضع نظر سره یو ځای د خدی د لفظ په نهایی ریښتیاو باندی مسکین نظر واچوو نو مونږ به مجبوره شو چې دغه حقیقت اومتو. که د انسانی تجربی په ریا کی د حقایقو په اساس منصفانه نظر واچولی شی، حتی بی له مقدسو کتابو نو د راهنمای څخه، نو مونږ به دی نتیجی ته اورسیګو چې د کومو ټولګو ذکر پورته شوی دی د هغوی لپاره د بیا راژوندی کولو هیڅ امید نیسته.

په دی موضوعګانو کی د خدی په لارو باندی د سوالونو لپاره هیڅ ځای نه پاتی کیری: "ای انسانه ته څوک بی چې د خدی سره تنازعه جوړه وی؟" (رومان. ۹: ۲۰). مونږ کولی شو چې د بی ادراکی څخه کار واخلو، خو مونږ نه شو کولی چې په خدی باندی د بی انصافی یا بی ایمانی تهمت اولګوو. دا مفهوم اخیستل چې خدی به په څه شکل کی بی محبتته وی یا خطا پاتی لری دغه ډول مفهوم د ټولو څخه طاقتور خدی په حقله دهشتناک امید مینځ ته راوړی، داسی مفهوم مینځ ته راوړی چې پلار او تخلیق کونکی د خپل مخلوق سره نامعقوله روپه لری. د پادشاه داود علیه اسلام د طفل روکیدلو په حقله ثبت مددګاره لوسته ده په ۲ سمیویل. ۱۲: ۱۵ - ۲۳ کی دا ښه ده چې څنگه داود علیه اسلام د خپل ژوندی طفل لپاره سختی دغاګانې کولی، په حقیقت کی هغه دا اومثله چې هغه مړ دی: "په داسی حال کی چې طفل ددغه وخته پوری ژوندی وو، ما روژه نیولی وه او ژړل می؛ او ما وبل، څوک کولی شی چې ماته اووای چې خدی څما خیر خواه دی او ایا طفل به ژوندی وی؟ خو اوس هغه مړ دی، د کومی پوری به زه روژه یم؟ ایا زه کولی شم چې هغه بیرته راولم؟ هغه نه شی کولی چې ماته بیرته راشی". هغه خپلی ښځی ته تسلی ورکړه، او ډیر زری بل طفل پیدا شو.

په اخر کی باید چې دا اویلی شی چې ډیر خلق خدی ته د ذمه واری په اصولو ولاړی "او هغوی دا محسوسه وی که هغوی خدی ته او د هغه قضاوت ته ذمه وار دی نو په هغه حالت کی هغوی د خدی په حقله نور معلومات لاس ته راوړل نه غواړی. ددی نه علاوه دا ددی باور وړ کوی چې دغه خلق د وړاندی څخه دخدی په حقله د ذمه واری نه کار اخلی، داسی ښکاری چې د خدی د لفظ په حقله علم هغوی ددی حقیقت څخه اگاه کړی وی چې خدی دهغوی په ژوند کی کار کوی، او هغوی ته د حقیقی اړیکو پیشنهاد کوی. دا خبره باید چې هر وخت یاد اوساتو چې "خدی مینه ده". هغه د "چا د نابودولو هواش نه لری" او خپل تولید کړی شوی زوی ته بی اویل، هغه څوک چې په هغه عقیده اولری هغه به نه نابوده کیری، بلکه ابدی ژوند به لری" (۱ یحیی ۳: ۸؛ ۲ پطرس ۳: ۹؛ یحیی ۱۶: ۱). خدی غواړی چې مونږ د هغه په سلطنت کی پاتی شو. دا ډول احترام او امتیاز د مسولیتونو موجب ګرځی. ددی څخه علاوه دا مسولیتونه به دومره بار داره اوسنګین نه وی چې مونږ به بی اړولی نه شو؛ که مونږ په ریښتیني د خدی سره مینه لرو، نو مونږ باید چې ددی قدر دانی او کړو چې د هغه د نجات پیشنهاد د څه کارونو کونی په نتیجه کی خود کاره جایزه نه ده، بلکه د خپل طرفه د خپلو بچو لپاره د هر هغه څه کولو مینه ناک هواش دی څه چې هغه کولی شی، چې د هغه د جالب شخصیت د قدر دانی په واسطه هغوی ته د څو شخالی یو ابدی ژوند ورکړی.

لکه څنگه چې مونږ د خدای د الفاظو د لاری د هغه غږ ووریدو او د هغه د غږ قدر دانی مو او کړه کوم چې مونږ ته شوی وو، مونږ به د هغه په خبره پوهه شو کله چې مونږه دخلقو په مینځ کې غږ شو، خدای مونږ ته د مخصوصی ژورتیا په نظر سره گوري، او په بی صبری سره غولاری چې مونږه د خپلی مینې د عکس العمل اشاری او کړو، په مقابل کې ددی چې هغه انتظار او باسی او مونږه او نکرې شو چې خپل مسولیتونه سر ته اورسو. دغه د مینې سترگی نه پټیگی؛ نه مونږ کولی شو چې هیر کړو یا د هغه په حقله علم رد کړو او په داسی شیانو کې خپل وجود بوبنت کړو، کوم چې د خدای د مسولیتونو نه اذاد وی. ددی په ځای، مونږ له پکار دی او مونږ باید چې د خدای سره په مخصوص نزدی والی کې فخر محسوس کړو، او دا ډول د هغه د مینې په عظمت کې مونږ له اعتماد کول پکار دی، او مونږ له همیشه د هغه په حقله د لږو معلوماتو په ځای ډیر معلومات لاس ته راوړل پکار دی. د زبانی سمی نقل کونی لپاره مونږ له د خدای د لارو سره مینه او د هغوی په حقله د معلوماتو لاس ته راوړنی لپاره هواش لرل پکار دی، دغه هواش به د اول درجی پاکي څخه څمونږ د طبیعی وبری په وزن کې اضافه او کړی.

دوزخ ۹.۳

د دوزخ په حقله دا هر دلعزیز تصور دی چې د مرگ نه وروستو گناهگار ابدی ژوند لرونکی روحونه د سزا لپاره مستقیم دغه ځای ته ځی، یا د هغه چا لپاره د اذیت ځای دی څوک چې د قضاوت په وخت کې رد کړی شوی دی. دا څمونږه سخته عقیده ده چې انجیل تعلیم ورکوی چې دوزخ قبر دی کوم ځای ته چې ټول مړه شوی انسانان د مرگه وروستو ځی. د لفظ په حیت، د اصلی عبرانی لفظ 'شبول' ژباړه 'دوزخ' (په انگلیسی کې هل) دی چې معنی یی پتول دی. 'هل' (دوزخ) د 'شبول' لفظ انگلیسی ژباړه ده؛ په دی وجه کله چې 'هل' (دوزخ) لولو نو مونږه هغه لفظ نه لولو د کوم چې په پوره توگه ژباړه شوی وه. په حقیقت کې د 'هل' معنی 'هل-مت' دی چې معنی یی د څه په ذریعه سرپتول دی. د انجیل مطابق دغه پټ ځای یا 'هل' قبر دی. دا چې د اصلی 'شبول' لفظ په ډیرو ځایونو کې ژباړونه 'قبر' دی په دغه حقله ډیر مثالونه شته دی. په حقیقت کې د انجیل ځینې عصری تفسیرونه ډیر په ویره سره د لفظ 'هل' ژباړه یعنی 'قبر' په زیاته صحیح توگه کوی. یو څو هغه مثالونه په کوم کې چې د لفظ 'شبول' ژباړه 'قبر' شوی ده کولی شی د دوزخ دغه هر دلعزیز تصور د مینځه یوسی په کوم کې چې دوزخ د اور او د گناه گار لپاره د اذیت ځای دی:-

"پریگدی چې گناه گار په ... قبر کې غلی پاتی شی" (شبول [روحانی سرود ۱۵:۳۱]) - هغوی به د سخت درد د لاسه چغی نه وخی.

"خدای به ځما روح ته د قبر د قوته څخه نجات ورکړی" (شبول [روحانی سرود ۱۵:۳۹]) - یعنی د داود علیه اسلام روح یا وجود به د 'قبر' یا 'دوزخ' نه بیا راپورته کړی شی.

دا عقیده لږه چې دوزخ د گناهگارو د سزا ځای دی او هغوی نه شی کولی چې د هغه ځای نه اوتختی دغه هر څه ددی سره نه شی گڼو ډېدلی: صالح انسان دوزخ (قبر ته) تلی شی او بیا راوتی شی. هوسی په ۱۳:۱۳ کې ددی تصدیق کوی: زه به هغوی اذاد کړم (د خدای خلق) د قبر د قوته څخه (شبول)؛ زه به هغوی د مرگه رابیدار کړم. دا د ۱ کورینت اوسیدونکی. ۵:۱۵ کی نقل شوی ده او د عیسی علیه اسلام په بیرته راتگ باندی عملی کیری.

خدی او مرگ ۹۳

دغه ډول د دویم بیرته راتګ په نظر کې (په ۵.۵ مطالعه نظر واچوی)، "مرگ او دوزخ (چې دلته یې مطلب قبر دی) مری اژاد کړی کوم چې په هغوی کې دی" (تفسیر ۳۰:۲۰). د مرگ په ما بین کې متوازی یاد اوساتی، یعنی قبر او دوزخ. (روحانی سرود ۶:۵ هم او گورزی).

د حنا الفاظ په ۱ سمیویل. ۶:۴ په دې حقله ډیر واضح دی: "خدی وژنی: او راژوندی کوی (د بیا راوچلولو دلاری): هغه یې بنسکه قبر ته راوړی (شیویل)، او هغه یې راپورته کوی".

داسې ښکاري چې 'دوزخ' قبر دی، ددې توقعو کیدی شي چې صالحین به د ابدی ژوند د راپاسیدلو دلاری ددې څخه په حفاظت کې ساتلی کېږي. دا ډول 'دوزخ' یا 'قبر' نه د ننوتو ډیر امکان شته دی، او وروستو یې دا بیا راژوندی کولو دلاری پرېږدی. د ټولو نه غټ مثال د عیسی علیه اسلام دی، چې د جلا وجود نه په قبر کې څخا شو او نه یې روح په قبر کې پاتې شو. "اعمال ۳۱:۲) ځکه چې هغه بیا راژوندی کړی شو. د عیسی علیه اسلام د 'روح' او 'وجود' یا بدن په مینځ کې رسته په نظر کې اوساتی. دا چې د هغه وجود په "دوزخ کې نه وو پاتې کړی شوی" دا په گوته کوی چې د هغه وجود دوی عرصی لپاره، یعنی د تریو ورځو لپاره په قبر کې وو. دا چې عیسی علیه اسلام 'دوزخ' ته لاړ ددې خبرې کافي ثبوت دی چې دا یو داسې ځای نه دی کوم ته چې فقط گناهګار شي.

دوانه بیه او بد خلق 'دوزخ' ته ځي، یعنی قبر ته. دا ډول عیسی علیه اسلام "خپل قبر د گناهګارو سره جوړ کړو" (اشعیا بن اسرائیل ۹:۵۳). ددې سره نور داسې مثالونه شته دي چې صالحین انسانان دوزخ ته ځي، یعنی دوزخ ته. یعقوب علیه اسلام ویل چې هغه به "بنسکه قبر ته ځي (دوزخ)..." د خپل زوی یوسف علیه اسلام لپاره یې مائیم کولو (پیدایش ۳۵:۳۷).

دا د خدی یو اصول دی چې د گناه سزا مرگ دی (رومیان ۶:۲۳؛ ۸:۱۳؛ ۱۳:۸؛ ۱۳:۱۱؛ ۱۳:۱۲؛ ۱۳:۱۳؛ ۱۳:۱۴؛ ۱۳:۱۵؛ ۱۳:۱۶؛ ۱۳:۱۷؛ ۱۳:۱۸؛ ۱۳:۱۹؛ ۱۳:۲۰؛ ۱۳:۲۱؛ ۱۳:۲۲؛ ۱۳:۲۳؛ ۱۳:۲۴؛ ۱۳:۲۵؛ ۱۳:۲۶؛ ۱۳:۲۷؛ ۱۳:۲۸؛ ۱۳:۲۹؛ ۱۳:۳۰؛ ۱۳:۳۱؛ ۱۳:۳۲؛ ۱۳:۳۳؛ ۱۳:۳۴؛ ۱۳:۳۵؛ ۱۳:۳۶؛ ۱۳:۳۷؛ ۱۳:۳۸؛ ۱۳:۳۹؛ ۱۳:۴۰؛ ۱۳:۴۱؛ ۱۳:۴۲؛ ۱۳:۴۳؛ ۱۳:۴۴؛ ۱۳:۴۵؛ ۱۳:۴۶؛ ۱۳:۴۷؛ ۱۳:۴۸؛ ۱۳:۴۹؛ ۱۳:۵۰؛ ۱۳:۵۱؛ ۱۳:۵۲؛ ۱۳:۵۳؛ ۱۳:۵۴؛ ۱۳:۵۵؛ ۱۳:۵۶؛ ۱۳:۵۷؛ ۱۳:۵۸؛ ۱۳:۵۹؛ ۱۳:۶۰؛ ۱۳:۶۱؛ ۱۳:۶۲؛ ۱۳:۶۳؛ ۱۳:۶۴؛ ۱۳:۶۵؛ ۱۳:۶۶؛ ۱۳:۶۷؛ ۱۳:۶۸؛ ۱۳:۶۹؛ ۱۳:۷۰؛ ۱۳:۷۱؛ ۱۳:۷۲؛ ۱۳:۷۳؛ ۱۳:۷۴؛ ۱۳:۷۵؛ ۱۳:۷۶؛ ۱۳:۷۷؛ ۱۳:۷۸؛ ۱۳:۷۹؛ ۱۳:۸۰؛ ۱۳:۸۱؛ ۱۳:۸۲؛ ۱۳:۸۳؛ ۱۳:۸۴؛ ۱۳:۸۵؛ ۱۳:۸۶؛ ۱۳:۸۷؛ ۱۳:۸۸؛ ۱۳:۸۹؛ ۱۳:۹۰؛ ۱۳:۹۱؛ ۱۳:۹۲؛ ۱۳:۹۳؛ ۱۳:۹۴؛ ۱۳:۹۵؛ ۱۳:۹۶؛ ۱۳:۹۷؛ ۱۳:۹۸؛ ۱۳:۹۹؛ ۱۳:۱۰۰). په دې دوانو موقعو باندې د ابدی سزا ورکونې په ځای گناه ګار د مینځه یوړلی شو. په دې وجه دا ناممکنه ده چې گناه ګار ته په پورا حسی حالت کې ابدی سزا او تکلیف ورکولی کېږي.

مونږه دا هم اولیدل که مونږ د هغه د لفظ سره واقفیت نه لرو، نو خدی د گناه تهمت نه لگوي، یا مجموعې په حساب کې یې نه ثبتوي (رومیان ۱۳:۵). څوک چې ددغه حیثیت مالکان دی هغوی به مړه پاتې کېږي. او هغه څوک چې د خدی د ضروریاتو نه واقف وو هغوی به بیا راپورته کولی شي هغوی به بیا راپورته کوي او د عیسی علیه اسلام د بیرته راتګ په موقعه به د هغوی قضاوت کېږي. که گناه ګار وی، نو د مرگ سزا به ورته ورکولی کېږي، ځکه چې د گناه کونې لپاره دغه قضاوت دی. په دې وجه کله چې هغوی د عیسی علیه اسلام د قضاوت ځای ته راشي د هغې نه وروستو به هغوی نه سزا ورکړی شي او د ابدی مرگ لپاره به بیا مړه کړی شي. ددې "دویم مرگ" په حقله په الهام. ۶:۴۰؛ ۱۱:۲. کې خبره کېږي. دا خلق به یو ځل د پوره بې حسی په مرگ باندې مړه شي، دوی به بیا راژوندی کړی شي او د عیسی علیه اسلام د بیرته راتګ په موقعه به ددویم مرگ د سزا سره مخامخیګي، دا په د اولنی مرگ په ډول د پوره بې حسی حالت وی. دا به د ټول عمر لپاره وی.

ددی مفهوم د حوالی سره چې د گناه لپاره به سزا ابدی وی، یعنی دا چې د هغوی د مرگ خاتمه به نه وی. چې د ټول عمر لپاره مړ پاتی شی دا یوه دایمی سزا ده. ددا ټول بیان مثال چې انجیل استعمال کړی دی په تورات کی هم ۱۳:۱۱ موندلی شوی دی. دا د خدی له طرفه د پوی نازله کړی شوی تباهی ذکر کوی کله چې خدی د فرعون لشکر په سور بحر کی په دایمی توگه د مینځه یوو، دغه په یو بل پسې تباهی ددی عما زو ه چې دغه حقیقی لشکر هیڅ کله او نکړی شو چې بیا اسرائیل ته مشکلات پیدا کړی، "خدی په سور بحر کی داسی یو طوفان راوستو چې هغوی ټول یی د مینځه یوړل... مالک په دغه ورځ هغوی ټول تباه کړل. حتی د زری وصیت نامی په وخت کی معتقدین په دی خبره پوهیدل چې په اخیرنی ورځ به بیا راوچتنه وی، د کومی نه پس به مسولیت لرو تکی گناه گار به قبر ته بیرته ځی. کار ۳۲:۳۰، ۳۲:۳۱ ډیر واضح دی: گناه گار به راوړاندی کړی شی (یعنی بیا به راژوندی کړ شی) د قهر په ورځ باندي... په دی حال کی به هغه بیرته قبر ته (په دغه وخت) یوړلی شی". یو مثال د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ او قضاوت په حقله خبره کوی په کوم کی چې د هغه په موجودگي کی یو گناه گار اوزلی شو (لوقا ۱۹:۲۷). دا په مشکله سره په دی نظریه کی لمان ته لمان پیدا کولی شی چې گناه گار د همیش لپاره په بیدار حالت کی وی، او په ثابت قدمی سره شکنجه کپړی. په هر حالت کی به د ۷۰ کاله کردار لپاره ابدی شکنجه یوه نامعقوله سزاوی. خدی د گناه گارو خلقو د سزا نه خوند نه اخلی؛ په دی وجه د هغه نه دا توقعو کیدی شی چې هغه به چا ته دایمی سزا نه ورکوی (ایزیکیل، ۱۸:۲۳، ۳۲:۳۳، ۱۱:۳۳ مقایسه، ۲ پطرس ۹:۳).

د مسیحیت مرتد عالمان همیشه د "دوزخ" نظریه د اور او اذیت سره تری. دا د دوزخ په حقله د انجیل د تعلیم سره ډیر تیز تضاد لری (قبر). "د گلهو په ټول هغوی په قبر کی پراته دی (دوزخ)؛ دوی د مرگ خوراک دی" (روحانی سرود، ۱۳:۳۹) دا مفهوم ورکوی چې قبر په امن کی د گمنامی یو لمان دی. باوجود ددی چې د عیسی علیه اسلام روح او وجود دوی ورځی په دوزخ (قبر) کی وو، خو هغه خنجا نه شو (اعمال ۳:۱۲). دا به ناممکنه وی که دوزخ د اور لمان وی. ایزیکیل، ۳۴:۲۶ - ۳۰ د ټول ملت په سطحه د نیرومندو جنگیالیو حالت وړاندی کوی، شوک چې په امن سره په خپلو قبرونو کی پراته دی: "هغه نیرومند شوک چې پریوتل (د جنگ په میدان کی)... شوک چې تللی دی بسکته د خپلی جنگی اسلحی سره: او هغوی خپله توره د خپل سر لاندی کیمخودی ده... دا به د هغه چا سره پرتی وی شوک چې بسکته کندی ته روان دی. دا د هغه رسم ذکر کوی په کوم کی چې جنگیالی د خپلو اسلحو سره دفنوی، او د لشکر د مشر سر د توری دیاسه پروت وی. دا ټول دا د "دوزخ" یعنی د قبر تشریح ده. دغه نیرومند انسانان تر نن ورځی پوری په دوزخ کی پراته دی (یعنی د هغوی قبرونه)، په گرانه سره ددی نظریی پشتیبانی کولی شی چې دوزخ د اور لمان دی. مادی شیان (د مثال په توگه توره) د خلقو سره یو "دوزخ" ته لمان، دا په گوته کوی چې دوزخ د روحانی اذیت یو مسابقتی میدان نه دی. دا ټول پطرس یو گناه گار انسان ته اوپل، "ستا پیسه به ستا سره د مینځه لاړه شی" (اعمال ۲۰:۸). د یونس علیه اسلام د تجربو په حقله ثبت هم ددی سره تضاد خوری. کله چې یو غټ ماهی یو نس علیه اسلام ژوندی تیر کړو، "یونس علیه اسلام د ماهی په خپتی کی د مالک د خدی څخه دعا گانی بڼوچنتلی او ویل ی، ما مالک ته فریاد کولو د دوزخ د خپتی څخه ما فریاد کولو" یونس علیه اسلام ۲:۱۰۳). د دوزخ خپته د ویل ماهی برابر ده. د ویل ماهی خپته په حقیقت کی یو پټ لمان وو، کوم چې د "شیویل" اساسی معنی ده د کومی ژباړه چې "دوزخ" دی. بسکاره ده چې دغه د اور لمان نه وو او یونس علیه اسلام د "دوزخ د خپتی" څخه راوتو کله چې ویل ماهی هغه په استفراغ کی د باندی راوغورزه وو.

دا د 'توزخ' (قبر) نه د عیسی علیه اسلام د بیرته راژوندی کولو په حقله وړاندی اشاره کوی ، متی او گوری ۱۲:۳۰.

مجازی اور

خو بیا هم انجیل په تکرار سره د ابدی اور تصور ددی لپاره استعمالوی چی د گناه په حقله د خدی د خفگان نمایندگی او کړی ، د کومی نتیجه چی په قبر کی د گناه گار پوره پنگول وی . شهر سدوم ته د "ابدی اور" سزا ورکړی شوی وه (تفسیر . د یهودو لیکواله ۷)، یعنی دا د اوسیدلو نکو د گناه له کبله په پوره توگه پرتگ کړی شو . نن دغه بناړ نابوده دی ، د مر بحر د اوبو لاندی غایب دی؛ په هیخ حالت کی هم په هغه بناړ نن اور نه نیشته ، باید چی دغه اور نن هم دوام لرلی وی که مونږ په واقعی توگه د 'ابدی اور' نه دغه مطلب اخلو . هم دغه ډول د اسرائیل د گناه په وجه د خدی د قهر په شکل کی یروشلیم ته د ابدی اور خبر داری ورکړی شوی وو: "زه به بیا د غلته په دروازو کی اور اولگوم ، او دغه اور به د یروشلیم محلوته هضم کړی ، او نه رفقه کیدونکی حالت به اولری" (یروشلیم . ۱۷:۲۷) . یروشلیم د مستقبل د سلطنت پیشگوئیانه مرکز دی (اشعیاء بن اسرائیل . ۲:۲ - ۳)؛ روحانی سرود . ۲:۳۸) ، خدی دا نه غوازی چی مونږ ددغه لوستی څخه واقعی مطلب واخلو . د یروشلیم عظیم کورونه په اور باندی او سوزولی شو (۳ پادشاهان ۹:۲۵) ، خودغه اور د همیشه لپاره برقرار نه وو .

دغه ډول ، خدی د اډومیا خلقو ته د اور په ذریعه سزا ورکړه " نه به شپي نه به د ورځی دفعه کیري ؛ دغه لوگی به همیشه لپاره پورته روان وی : دیو نسل نه بل نسله پوری به ویران پروت وی ... گونگیان او کارغان به پکی ژوند کوی ... د هغوی په محلوته کی به ازغی راپورته شی " (اشعیاء بن اسرائیل . ۱۳:۳۳) . داسی جنکاری چی ځناور او ونی بوټی به د هغوی په تباہ شوی ځمکه کی وجود لری ، د ابدی اور مطلب د خدی قهر دی او ددغه ځای پوره پرتگه ول دی ، نه چی په حقیقی توگه هم داسی او کترلی شی څنگه چی لیکل شوی دی .

د عبرانی او یونانی جملو چی کومه ژباړه شوی ده په هغی کی د "د ټول عمر" (for ever) دقیقه معنی "د عمر لپاره" ده . کله نه کله دا واقعی د بی خدی لپاره استعمالیگی ، د مثال په توگه د سلطنت عمر ، خو نه د همیشه لپاره . ایزیکیل . ۱۳:۳۲ ، یو مثال دی: "قلعگانی او مینارونه به د همیشه لپاره د ځناورو په غارونو کی بدل شی ... په تاسو باندی د روح د بارانه پوری" . دا د 'ابدی' اور په 'ابدیت' باندی د پوهیدلو بوه لار ده . د یروشلیم او اسرائیل د گناهونو په حقله د وخت او محل بیا د خدی قهر د اور سره مماثلت خوری: " ځما قهر او غضب به په دی ځای نازل شی (یروشلیم) ... دابه سوزیگی ، او (اور) به نه دفعه کیري " (یروشلیم . ۷:۲۰) پو نورو مثالونو کی شامل دی مرتبه خوانی ۱۱:۳ او ۴ پادشاهان ۱۷:۲۲) .

د گناهونو په حقله د اور حواله د خدی د قضاوت سره تعلق لری ، په مخصوصه توگه د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه: " د تنور په شان سوزونکی ورځ راتلونکی ده ؛ او ټول مغروره او ټول هغه شوک چی گناهونه کوی ، هغوی به لکه د پاتی شوی جوار او غنمو په شان ځمکی ته او غورځولی شی: او کله چی هغه ورځ راوړسیگی هغوی به او سوزولی شی " (ملاکی نبی . ۱:۳) . کله چی پاتی شوی غنم یا جوار ، یا حتی د انسان وجود چی په اور او سوزی هغه په خوره کی بدل شی . دا د هر وجود دپاره ناممکنه ده او په مخصوصه توگه د انسان د وجود لپاره چی په حقیقت کی د همیشه لپاره او سوزی . په دی وجه د ادبی اور کومه اصطلاح چی استعمالیگی د هغی مطلب ابدی اذیت نه دی . کله چی د سوزولو لپاره څه نه وی ، په هغه حالت کی اور د همیشه لپاره نه شی بلیدی .

دا به په ذهن کې سائل پکار وی چې "دوزخ" د "اور د ډنډ په شان دی" (الهام، ۲۰:۱۳). دادی خبری ته اشاره کوی چې دوزخ داسې نه دی لکه څنگه چې د "اور ډنډوی"؛ دا په پوره توګه د تباهی نمایندګی کوی. د الهام په کتاب کې مونږ ته په علامت داره انداز کې ویلی شوی دی چې قبر به په پوره توګه د مینځه اوړی شی، ځکه چې د میلیونیوم په اخر کې به نور مرگ نه وی.

جهنم

په نوی وصیت نامه کې ددوه یونانی لفظونو ژباړه "دوزخ" شوی ده. 'هیلز' (جهنم) د عبرانی ژبی 'شیول' (دوزخ) برابر دی د کوم په حقله چې مونږه مخکې خبره کړی ده. د یروشلیم نه بهر د بی ارزشه شیانو لپاره یو ځای وو دغه ځای به د جهنم په نوم یادېدلو، کوم شی چې به د بنار نه رډېدلو هغه به بی دغلته سوزولو. د بی ارزشه شیانو لپاره داسې ځای نن د ټولو ترقی یافته هیوادونو یوه خاصه ګرځیدلی (د مثال په توګه په فلپاین کې د متیلا نه باندی د 'لوګی کونکی غر')، لکه د مناسب نوم په شان، یعنی د حقیقی ځای نوم به بی بی له ترجمی پریخی وو لکه 'جهنم' په نسبت ددی چې د هغی ترجمه بی 'دوزخ' او کړله. د ارامی ژبی لفظ 'جهنم' برابر دی د عبرانی ژبی د لفظ 'هی' - بن-هینان. دا د یروشلیم سره نژدی پروت وو (د اسراییلو پیغمبر یوشع بن نون، ۸:۱۵)، او د عیسی علیه اسلام په وخت کې به بی دغی ځای ته بی ارزشه شیان غورزول. د جنایت کارو مړه وجودونه ته به بی دغلته اور ورته کولی کولو او بیا به دغلته دغه وجودونه سوزیدل، او په دی وجه جهنم د مطلق رډونی او تباهی علامت او ګرځیدلو.

او په دی خبره به یو ځل بیا غور کول پکار وی، هر هغه څه چې دغه اور ته غورزولی شوی وو هغه د ټول عمر لپاره پاتی نه شو، وجودونه په خوره کې تجزیه شول. "مخونږه خدی به د قضاوت په ورځ خوراک کونکی اور وی" (عبرانی ژبه، ۲۹:۱۲) د خدی هغه قهر کوم چې د گناه په نتیجه کې مینځ ته راځی ددغی سشکل به د یو سوزیدلی اور وی او ددغه اور د سوزیدلو خوراک به گناه ګار وی. په مقابل کې ددی چې په گناه ګارو باندی د خپل قهر یو څو علامتونه پریځدی او وړاندی ژوند او کړی، گناه ګار په دغه اور کې سوزولی کیږی او پوره د مینځه اوړلی کیږی. کله چې خدی په وړاندی وختونو کې د خپلو خلقو اسراییل قضاوت د بیبیلون د ناوسیدونکو د لاسه کړی وو نو په هغه وخت کې د خدی د مخلوق د مړو وجودونو څخه جهنم ډک کړی شوی وو (یروشلیم، ۳۳:۳۴).

په خپل ماهرانه انداز کې د زړی وصیت نامی ټول نظریات مالک عیسی علیه اسلام په استعمال د لفظ 'جهنم' کې راغونډ کړل. هغه بیا بیا دا خبره تکراروله چې د هغه د بیرته راتګ په موقعه به ټول رد کړی شوی "جهنم ته ځی" (یعنی "دوزخ")، هغه اور ته به ځی کوم اور چې به هیڅ کله نه غلی کیږی؛ کوم ځای کې چې به د هغوی چینجی نه مری (مارک ۹:۳۳، ۳۳). د انسان د ردولو او پرتګولو په حقله د یهودیانو په ذهن باندی د جهنم اصطلاح لکه د جادو اثر کړی وو او مونږه دا اولیدل چې ابدی اور یوه اصطلاح ده کومه چې د گناه په ضد د خدی د قهر او د مرگ د لاری د دایمی رنگه ولو نمایندګی کوی. دا حواله چې د "هغوی چینجی نه مری"، بنکاره خبره ده چې دا هم ددغی رنگ کولو د اصطلاح برخه ده، ددی تصور هم نه شی کیدای چې داسې چینجی به وی چې ټول عمر به نه مری. دا حقیقت چې جهنم وړاندی د خدی د خلقو په مینځ کې د گناه ګارو لپاره د سزا ځای وو، د جهنم ددی شکل د استعمال په حقله د عیسی علیه اسلام شایستگی په ګوته کوی.

خدی او مرگ ۹۷

مطالعه: سوالونه

۱. د مرگ نه پس به څه کپړی؟

(ا) روح جنت ته ځی

(ب) مونږه د حوش نه عاری یو

(پ) روح به د قضاو ته پوری چرته ذخیره کپړی

(ت) گناهگار روحو نه دودخ ته ځی او صالح جنت ته

۲. روح څه شی دی

(ا) ځمړنږه نه مړه کیدونکی برخه

(ب) د لفظ معنی ده 'وجود، شخص، مخلوق'

(پ) هم دغه شان لکه څنگ چي ساه ده

(ت) داسی څه چي د مرگ نه پس جنت یا دودخ ته ځی

۳. ایا مرگ د بی حسی یو حالت دی؟

(ا) او

(ب) نه

۴. دودخ څه شی دی؟

(ا) د گناه کارو ځای

(ب) په دی ژوند کی تکلیف تیروول

(پ) قبر

د خدی سلطنت ۱۰۳

د خدی د سلطنت تعریف ۱.۵

مخمونگ په وړاندنی مطالعه کی مونږه اوجنودل چی دا د خدی مقصد دی چی د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه وفادارو ته ددایمی ژوند انعام ورکړی. دا دایمی ژوند به په محمکه تیره وی؛ ددی په حقله چی د خدی له طرفه کومی وعدی تکرار شوی دی دهغی دا مطلب نه دی چی وفا دار به جنت ته شی. "د خدی د سلطنت د انجیل (بینه خبرونه)" (متی. ۲۵:۳) په محمکه ددایمی ژوند تیروولو په حقله وعده د ابراهیم علیه اسلام سره شوی وو (د گئلی اوسیدونکی. ۸:۳). د "خدی د سلطنت" وعدی به هغه وخت سر ته رسولی کیږی کله چی عیسی علیه اسلام بیرته راشی. په دی حال کی چی خدی اوس هم د هغه د ټول ایجاد مالک دی، هغه انسان ته په دی دی نری کی د خپل هواش مطابق د ژوند تیروولو او حکمرانی کولو اذادی ورکړی ورکړی. دا ټول په نری کی د "انسانانو سلطنت" شامل دی (دانیال. ۱۷:۳).

کله چی عیسی علیه اسلام بیرته راشی ددی دنری سلطنت به د مالک په سلطنت، او د عیسی علیه اسلام په سلطنت کی بدل شی؛ او ههغه به دایمی او دایمی حکمرانی کوی "الهام. ۱۱:۱۵). او بیا به په دی محمکه د خدی هواش په پوره او ښکاره توگه سر ته رسولی کیږی. د کله څخه چی به عیسی علیه اسلام د عبادت کولو امر کوی: کله چی به سنا سلطنت (هغه) سنا سلطنت به په محمکه وی، لکه څنگه چی هغه اوس په جنت کی دی" (متی. ۱۰:۶). ددی په وجه د "خدی د سلطنت" جمله د "جنت د سلطنت" سره د تبادلې قابل ده" (متی. ۱۱:۱۳). دا خبره یاد اوساتی چی مونږ په "جنت کی د سلطنت" په حقله هیڅ نه دی لوستی؛ دا د محمکی سلطنت دی کوم چی به عیسی علیه اسلام د خپل راتگ په موقعه جوړ وی. لکه څنگه چی په جنت کی فرشتی د خدی هواش په پوره توگه سر ته رسولی (روحانی سرود ۱۰۳:۱۹ - ۲۱)، هم دغه شان به د خدی د مستقبل په سلطنت کی کیږی، کله چی به په محمکه فقط صالحین اوسینگی، څوک چی به بیا د "فرشتو برابر وی" (لوقا ۳۶:۲۰).

کله چی د عیسی علیه اسلام دراتگ په موقعه د خدی په سلطنت کی شامل شوی ټول دغه به مخمونږ د ټول عیسای ژوند د کوششونو نتیجه وی. (متی. ۳۳:۲۵؛ اعمال ۲۴:۱۳)؛ دا ډیره اساسی ده چی مونږه ددی په حقله سم فهم اولر. د "عیسی علیه اسلام" په حقله د فیلف و عظ د "خدی د سلطنت سره تعلق لرونکی شیان او د عیسی علیه اسلام په نوم پوری اړه لرنی" په نوم یادینگی (اعمال ۱۹:۱۹؛ ۲۵:۲۰؛ ۲۳:۲۸؛ ۳۱). دا ډیره مهمه ده چی مونږ د خدی د سلطنت سره اړه لرونکی عقیددی باندی په پوره توگه پوهه شو، داسی ښکاری چی دا د انجیل د پیغام یوه اساسی برخه ده. "مونږ به د لوی محنت سره د خدی په سلطنت کی داخلینگو" (اعمال ۲۴:۳)؛ دا ددی ژوند د ټول په اخر کی یوه رڼا ده، د ریښتینی عیسای ژوند د لاری د قربانو دغه انگیزی سر ته رسیدلی شی.

د بابلون پادشاه غوبنتل چې د دنیا د مستقبل په حقله معلومات تر لاسه کړي (دانیال او گوری. ۲). دهغه یی د یوه لویه مجسمه جوړه کړی وو، کومه چې د مخلقو فلزونو نه جوړه وه. دانیال د سرو زرو د سر مخالفت د بابلون د پادشاه سره کړی دی (دانیال ۴: ۳۸). دهغه نه وروستو باید چې د اسرائیل گټیر چاپیره یوه عمده امپراتوری مینځ ته راغلی وی، په دغه مجسمه کې دهغه دښو گوتی د اوسپنی او ختی نه جوړی وی، لحاظه ددی وضعی نتیجه گټیری داسی کېدی شی، چې دسلطنت څه برخې په قوی او څه برخې به ماتیدونکی وی“ (دانیال. ۴: ۲۴).

په اوسنی وخت کې په د تیا کې د قوت توازن په مختلفو قومونه کې تقسیم شوی دی، څوک قوی دی او څوک کمزوری دی. دانیال بیا اولیدل چې په مجسمی کې د کانثی د گوزار په نتیجه کې دهغه ښه د مینځه ځی، او په خپله ددغه کانثی نه یو لوی غر جوړیځی کوم چې په ټوله نړی خور شو (دانیال. ۴: ۳۵، ۳۳). دغه کانثی د عیسی علیه اسلام نمایندگی کوی (متی. ۱، ۲۴: ۲۴؛ اعمال ۱۱: ۴؛ د ایفس او سیدونکی. ۴: ۲۰؛ ۱ پطرس ۳: ۲-۸). دغه “غر” کوم چې په هغه په ټوله ځمکه تشکیله وی دغه به د خدی نه ختمیدونکی سلطنت وی، هغه به د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ سره کپړی. دا خبره په خپله ددی پیشگوئی کوی چې سلطنت به په ځمکه وی نه چې په جنت کې.

دا چې سلطنت به هغه وخت جوړیځی کله چې عیسی علیه اسلام بیرته راشی دا دنورو برخو موضوع ده. پال خبره کوی “د هغه په سلطنت کې د هغه په ښکاره کېدو باندی” یعنی دا چې عیسی علیه اسلام به د ژوندو او مرو قضاوت کوی (۴ تیموتاوس. ۱: ۳). میساح په ۳: ۱ کې د خدی د سلطنت په حقله د دانیال د ستر غر نظریه راپورته کوی؛ په اخرو ورځو کې به داسی اوشی چې د مالک د کور غر به جوړ کړی شی؛ په دی پسې ددغه سلطنت د ډول په حقله تشریح ورکولی کپړی (میساح. ۱: ۳-۴). خدی به عیسی علیه اسلام ته په یروشلیم کې د داو د علیه اسلام تخت ورکوی: “هغه به د همیش لپاره حکمرانی کوی، او دهغه د سلطنت خاتمه به نه وی” (لوقا ۱: ۳۳، ۳۴). کله چې د دداو د علیه اسلام په تخت باندی عیسی علیه اسلام د حکمرانی اغاز کوی د هغی لپاره یوه نقطه لازمه ده او بیا دهغه د سلطنت اغاز کپړی. دغه نقطه د عیسی علیه اسلام بیرته راتگ دی. “دهغه د سلطنت خاتمه به نه وی” دا په دانیال پوری پیوسته ده. ۴: ۲۴: “د جنت خدی به یو نه ړنگیدونکی سلطنت جوړ کړی: (دا) به نورو خلقو ته نه ورکولی کپړی.” ددی لپاره چې څه به کپړی ددویم راتگ په موقعه الهام. ۱۱: ۱۵ یو شانتی ژبه استعمالوی، “ددی دنیا سلطنت محمودی د مالک او د عیسی علیه اسلام په سلطنت کې بدل شو؛ او هغه به د همیش او همیش لپاره حکمرانی کوی.” یو ځل بیا په ځمکه باندی د عیسی علیه اسلام د حکمرانی او سلطنت جوړیدلو لپاره به یو محسوس وخت متعین وی؛ دا به د هغه په بیرته راتگ باندی وی.

سلطنت اوس وجود نه ۲:۵

لری

داسی یوی فراخه نظریی شته دی کومه چی دا دعوی کوی چی د خدی د سلطنت په پوره توگه وجود لری، په کومه کی چی موجوده معتقدین شامل دی یعنی 'کلیسا'. د مستقبل لپاره ریبتینی معتقدین په 'حفاظت' کی ساتلی شوی او په سلطنت کی ورته د ډیر زیات استعداد مجابونه ورکری شوی دی، په دی کی هیڅ شک نه دی کول پکار چی هیڅ کله اوس مونږ په پوره توگه په سلطنت کی نه شو کیدی، ځکه چی عیسی علیه اسلام نه دی راغلی چی تشکیل یی کری.

څه چی مونږ مطالعه کړل دهغه ته باید چی دا واضحه وی چی وجود او وینا د خدی د سلطنت وراثت نه شی لری " (د کورینت اوسیلونکی. ۱۵: ۵۰). مونږ دهغه دسلطنت وارثان یو د کومی وعده چی هغه دهغه چا سره کړی وه څوک چی دهغه سره مینه لری " (جیمز ۴: ۵)، داسی ښکاری چی باپتیزم مونږه د ابراهیم علیه اسلام د وعدو وارثان جوړ وی، کومی وعده چی د سلطنت اساسی انجیل تشکیله وی (متی. ۲۳: ۳؛ د گلوت اوسیلونکی. ۳: ۸، ۲۷ - ۲۹). د عیسی علیه اسلام دراتگ په موقعه د سلطنت د موروثیت په حقله ورکری شوو وعده سره مخامخیدنه یوه ډیره عامه خبره ده، کله چی به د ابراهیم علیه اسلام سره کړی شوی وعده سرته اورسولی شی (متی. ۲۵: ۳۳؛ ا د کورینت اوسیلونکی. ۹: ۶، ۱۰، ۱۵؛ ۱۵: ۵۰؛ د گلوت اوسیلونکی. ۵: ۲۱؛ دانیس اوسیلونکی. ۵: ۵). د مستقبل د وراثت په حقله استعمال کړی شوی ژبه دا په گوته کوی چی په دی وخت کی سلطنت د عقیده لرونکو په تصرف کی وجود نه لری.

عیسی علیه اسلام دهغه چا لپاره د اصلاح کولو مثال ورکری وو څوک چی دا فکر کوی چی د "خدی سلطنت به ډیر زر مینځ ته راشی. په دی ډول هغه اوویل، یو شریف سری ډیر لری یو بل وطن ته لاړو چی د حمان لپاره سلطنت لاس ته راړی او بیرته راشی". په دی وخت کی هغه خپل نوکران د څه ذمه وارو څخه پرېخودل. "کله چی هغه بیرته راغی، سلطنت یی لاس ته راوړو، بیا هغه ټول نوکران حمان ته راوغوښتل"، او د ټولو یی قضاوت او کړو (لوقا ۱۹: ۱۱ - ۲۷).

شریف سری د عیسی علیه اسلام نمایندگنی کوی څوک چی "ډیر لری وطن" جنت ته ځی چی سلطنت لاس ته راوړی، د کومی سره چی هغه د قضاوت په وخت کی بیرته راغی، یعنی په دویم ځل بیرته راغی. په دی وجه دا ناممکنه ده چی "نوکران" به د مالک په غیر موجودگی کی اوس سلطنت په خپل تصرف کی اولری.

لاندي ددی خبری نور ثبوت وړاندي کوی:-

- "څما سلطنت ددی دنیا سره تعلق نه لری (عصر)، عیسی علیه اسلام په واضحه توگه ویلی وو (یحیی ۱۸: ۳۶). خو بیا هم، حتی په هغه وخت کی

د خدی سلطنت ۱۰۷

هغه ویلی شو، "زه پادشاه یم (یحییٰ ۱۸:۳۷)، دا په ګوته کوی چې د هغه د موجوده "مقام سلطنت" دا مطلب نه دی چې د هغه سلطنت جوړ شوی دی. حتی ایمان لرونکی په اولنی صدی کې داسې تشریح شویدی لکه چې انتظار او باسی "د خدی د سلطنت لپاره" (مارک ۱۵:۳۳).

- عیسیٰ علیه اسلام خپلو شاګردانو ته اویل چې هغه به نور شراب نه څکوی "تر هغه وخته پوری چې هغه نوی او نه څکوی د خپل پلار په سلطنت کې" (متی ۲۶:۲۹). ددغې نه په واضحه توګه دا معلومیږي چې سلطنت به په راتلونکي کې وي، څنگه چې خلق پوهیدل د عیسیٰ علیه اسلام په وعظ باندې (په یې پېشرفته اګاهي) وعظ کوم چې "د خدی د سلطنت په حقله دخوشحالی خبر وو" (لوقا ۸:۱). "د هغه چا لپاره خوشبختی (په راتلونکي کې) څوک چې به د خدی په سلطنت کې ډوډی خوری"، د هغوی تبصره وه (لوقا ۱۳:۱۵).

لوقا ۲۴:۲۹، ۳۰ دی عنوان ته ادامه ورکوی: "زه ستاسو لپاره سلطنت متعین کوم، چې تاسو او کړی شی چې محما په میز باندې محما په سلطنت کې او خوری او او څکوی".

- عیسیٰ علیه اسلام د هغه نشاناتو په حقله تشریح ورکوی کوم چې به د هغه د بیرته راتګ په اړ کې راغتمای کوی، او د توضیح سره یې نتیجه ګیری او کړه، "کله چې د دغه شیانو سره مخامخ شی ددی مطلب دا دی چې د خدی سلطنت ډیر زر راتلونکي دی" (لوقا ۲۱:۳۱). دا یې منطقه ده چې د دویم راتګ نه وړاندې سلطنت وجود لري.

- "موږ باید چې د ډیر محنت سره د خدی په سلطنت کې داخل شو" (اعمال ۱۳:۲۴). یې د کومې حیرانتیا څخه هر تکلیف لرونکی معتقد د خدی د سلطنت د راتګ لپاره جدې دعا ګانې کوی (متی ۱۰:۶).

- خدی تاسو "غواری خپل سلطنت ته" (۱ د تھیسالونیا او سیدونکی ۲:۱۴)؛ د هغې په جواب کې باید چې مونږه دغه سلطنت ته اوس درو جانې ژوند د لاری د داخلیدلو هواش اولرو (متی ۲۳:۶).

په ماضي کې د خدی سلطنت ۳.۵

د خدی سلطنت د معتقدینو لپاره د مستقبل انعام دی. لکه دغه شان، دا د هغوی انګیزه ده چې د عیسیٰ علیه اسلام په شان ژوند تیروي ته ځان وقف کړي، داسې یو ژوند ته په کوم کې چې به د ډیر لږ وخت لپاره تکلیف او بې ارامی تیروي. په دې وجه ددی توقعو کیدی شي چې ټولې هغه ورځې به د مستقل عمر د ستاینې د زیاتیدونکي هواش او فهم سره تیريځي. دا به

د خدی سلطنت ۱۰۸

متناسو د روحانی کوششونو مجموعه وی ، او د خدی یو پوره اعلان به وی چا ته چی هغه راغی چی د پلار په شان ورسره مینه او کړی .

مقدس کتابونه ددغی سلطنت په حقله د تفصیل نه ډک دی ،تاسو ته به دا پته اولگی چی د هغی خخه د یوڅو پیدا کول د ژوند کار دی . د مستقبل د دغی سلطنت په اساسی اصولو باندی د پوهیدلو لپاره یوه لار داده چی ستاینه او کړی د خدی د هغه سلطنت کوم چی وجود لرلو په ماضی کی په شکل د قوم د اسرائیل کی . دغه سلطنت به د عیسی علیه اسلام په راتگ باندی بیا جوړیگی . انجیل مونږ ته زیاد تره معلومات د اسرائیل د خلقو په حقله په دی وجه را کوی چی مونږه پوهه شو په وسیع شکل کی ، چی څنگه به د خدی د سلطنت تنظیم سازی کیری .

خدی په تکرار سره د اسرائیلو د بادشاه په توگه تشریح شوی دی “ اشعیا ۶:۴۳ مقایسه . اشعیا بن اسرائیل . ۴۶:۴۱؛ ۴۷:۴؛ ۴۸:۱۵؛ روحانی سرود : ۴:۳۸؛ ۱۸:۸۹؛ ۲:۱۳۹؛ ددی مطلب دادی چی د اسرائیل خلق د هغه سلطنت وو . هغوی د خدی د سلطنت اغاز لږه موده پس هغه وخت او کړو کله چی هغوی د سور بحر دلاری گریز او کړو او د سینا په غریب د خدی سره وعدی او کړی . د وعدو سر ته رسولو په جواب کی هغوی به د “ خدی سلطنت وی ... او یو پاک قوم به وی “ (مهاجرت ۱۹:۱۵) . کله چی اسرائیل د مصر نه اووتو ... اسرائیل د هغه دولت وو “ یا سلطنت (روحانی سرود . ۱۱۳:۲۰) . په دغه معاهده کی دد اخلیلو خخه وروستو ، اسرائیل د سینا د صحرا خخه سفر او کړو او د وعدی مطابق د کنعان په حمکه کی اباد شو . لکه څنگه چی خدی د هغوی بادشاه وو ، د بادشاه د حکمرانی په حای د هغوی حکمرانان “ قاضیان “ وو (یعنی جیلویون او سمسون) . دا قاضیان بادشاهان نه وو خو د خدی له طرفه رؤسان مقرر کړی شوی وو او هغه به یی رهنمای کوله چا چی د ټولی حمکی په حای په یوه خاصه برخه باندی حکمرانی کوله . د محسوسو مقاصلو لپاره خدی دغه قاضیان بیا بیا راپورته کول ، چی د توبی کونی لپاره د اسرائیل قیادت او کړی او د دشمن نه ورته اذادی ورکړی . کله چی د اسرائیل خلقو جیلویون قاضی ته خواست او کړو چی هغه به د هغوی بادشاه وی ، نو هغه جواب ورکړو “ زه به په تاسو حکمرانی نه کوم ... باید چی مالک په تاسو حکمرانی او کړی “ (د یهودو لیکونکی . ۲۳:۸) .

اخنی قاضی سمیویل وو . د هغه په وخت کی اسرائیلیانو د دی لپاره دانسانی بادشاه هواش او کړو چی قوم د هغوی گیر چاپیره راغونډی (۱ سمیویل . ۶:۵:۸) . په ټول تاریخ کی د خدی ریښینی انسانان ددی لپاره اغوا کړی شوی دی چی د خدی سره د نزدی والی تعلق ته په کمه سترگه او گوری او د گیر چاپیره نړی سره د یو شان ښکاره کیدلو لپاره دغه تعلق قربان کړی . دا اغواگانی محمودی په اوسنی نړی کی ډیری تندی دی . خدی سمیویل ته سوگواری او کړه : “ هغوی زه رد کړم ، دا چی زه به په هغوی حکمرانی نه کوم “ (۱ سمیویل . ۸:۷) . خو بیا هم خدی هغوی ته بادشاهان ورکړل او اغاز یی د گناه کار ساول نه او کړو . دده خخه وروستو

د خدی سلطنت ۱۰۹

صالح داود علیه اسلام راغی، او د هغه څخه وروستو پرله پسې د هغه اولاد وو. د زیاتو روحانی ذهن بادشاهانو دا خبره منله چې اسرائیل اوس هم د خدی سلطنت دی، اگر چې هغوی د خدی بادشاهت رد کړیو. په دی وجه هغوی دا خبره منله چې هغوی په اسرائیل باندې حکمرانی د خپل حق په اساس نه کوله بلکه د خدی له طرفه یی کوله.

په دی اصولو پوهیدنه مونږ د دی خبری قابل جوړه وی چې د سلیمان په تشریح باندی چا چې د "خدی" په سلطنت حکمرانی کوله او شوک چې د داود علیه اسلام زوی وو پوهه شو، دغه تشریح داسی وه چې د خدی له طرفه حکمرانی کونکی بادشاه" (۴ ناریحجه. ۸:۹؛ ۱۸:۹؛ ۲۸:۴؛ ۲۳:۲۹). د سلیمان د حکمرانی په دوره کی امن او کامیابی (یا ددغه "نوعت") په مستقبل کی د خدی سلطنت طرف ته اشاره کوی. په دی وجه په دی زور ورکولی کپړی چې هغه د خدی له طرفه په اسرائیل باندی حکمرانی کوله، لکه څنگه چې به عیسی علیه اسلام د خدی له طرفه د خدی په تخت په اسرائیل باندی حکمرانی کوی(متی. ۲۳:۲۹؛ ۲۴:۲۹؛ ۲۵:۱۴؛ ۱۳:۱۴).

د خدی قضاوت

د سلیمان د عقیدې پریخو دلو په نتیجه کی، د اسرائیل سلطنت په دوه برخو کی تقسیم شو؛ د سلیمان زوی ریحبوم په جوداه، بنجامین او مناسیح په نیمه قبیله باند حکمرانی کوله، او په دغه وخت کی جبریوم په نورو لسو قبیلو باندی حکمرانی کوله. دا دلسو قبیلو سلطنت د اسراېل په نوم یادېدلو، یا ایفرایم، په دغه وخت کی دوه قبایل د جوداه په نوم یادېدلی. ددی قبیلو ټولو خلقو د زیات تره د سلیمان په خراب مثال باندی عمل کولو، هغوی دا دعوی کوله چې هغوی په ریبنشینی خدی باندی عقیده لری، او په دغه وخت کی یی د ګیر چاپیره قومونو د بتانو عبادت کولو. د وخت په اوږدو کی څو ځله خدی د پیغمبرانو د لاری هغوی ته خواست او کړو، چې اصلاح یی او کړی، خو هیڅ نتیجه یی ورنکړه. ددی په وجه هغه دوی د اسرائیل د سلطنت نه اوویستل او دد شمنانو په ځمکو یی خواړه کړل او دا رنگه یی هغوی ته سزا ورکړه. دا هر څه اسیس او بابیلون خلقو او کړل چا چې په اسرائیل باندی تیرونه او کړل او گرفتار یی کړل: "ډیره موده ستا خدایا دوی بر داشت کولو او ددی په ضد یی د خپل لفظ تاید د پیغمبرانو په واسطه کولو؛ خو بیا هم دوی ته نه اوریدلی: په دی وجه تا دوی (د ګیر چاپیره) ځمکو خلقو ته په لاس ورکړل" (نیهیمیا. ۳:۹).

د اسرائیل د لسو قبیلو سلطنت هیڅ کله بڼه بادشاهان نه لرل. جبریوم، اهب، جیهو هاز او داسی نور په کتاب کی د بت پرستو په توګه ثبت شوی دی. د هغوی اخرنی بادشاه هوشیار وو، دهغه په دور کی د اسیریا خلقو اسرائیل ته شکست ورکړی وو او لس قبیلې اسرایلیان بندیان شو(۴ بادشاهان ۱). ددی نه پس هغوی ځای ته رانغلل.

ددوه قبیلو سلطنت جوداه څه بڼه بادشاهان لرل (د مثال په توګه هیزیکیا او جوسیا)، اگر چې زیات تره مضره وو. د خلقو د تکرار شوی ګناهونو په وجه

د خدی سلطنت ۱۱۰

خدی د هغه سلطنت د اخرنی حکمران زیدیکیا په وخت کی چپه کړو. ددی وجه د بابیلون د خلقو حمله وه د کومی په نتیجه کی چې د بابیلون خلقو هغوی بندیان کړل (۲ بادشاهان ۲۵). هغوی په بابیلون کی ۷۰ کاله پاتی شو، ددغی څخه وروستو څه پکی د د آذرا او نیهیمیا په قبادت کی بیرته راغلل. هغوی هیڅ کله خپل بادشاه نه لرلو، په هغوی باندی حکمرانی بابیلون، یونانیانو او رومیانو کوله. حضرت عیسی علیه اسلام د رومیانو په فرمانروایی کی پیدا شوی وو. کله چې اسرایلیانو د عیسی علیه اسلام څخه انکار او کړو رومیانو د عیسی علیه اسلام د مرګ څخه ۷۰ کاله وروستو حمله او کړه او په ټوله نړی یی خواړه کړل. فقط په تیرشوی ۱۰۰ کالو کی هغوی د بیرته راتګ اغاز او کړلو دا ډول د عیسی علیه اسلام د بیرته راتګ نشانی په ګوته کوی (۳ضمیمه او ګوری).

ایزیکیل ۲۵:۲۱-۲۷:۲۷ د خدی د سلطنت د خاتمی په حقله پیشګوی کولی لکه څنگه چې دغه خاتمه په قوم د اسرائیل کی سر ته اورسیده: "نه د اسرائیل یی حرمتی کونکی، ګناه ګار شاهزاده، (یعنی زیدیکیا)، ستا ورځی پېختمیدو دی... په دی وجه اووایا ای مالکه خدی؛ دسره تاج لری کړی، او تخت پریگده (یعنی زیدیکیا باید چې تخت پریگدی): دا به داسی نه وی... کله چې به زه دا چپه کوم، چپه کوم، چپه کوم: دا به نور داسی نه وی، تر هغه وخته پوری کله چې حق لرونکی راښی، او دابه زه هغه له ورکړم". پیغمبرانو باریارد خدی د سلطنت په حقله سوګوار کولو (هوسی. ۱۰:۳؛ سوګوار ۱۶:۵؛ یروشلیم. ۲۱:۱۳؛ دانیال. ۱۴:۸-۱۳).

د ایزیکیل ۲۵:۲۱-۲۷:۲۷ د دی ځله چپه کول د بابیلون بادشاه، ۳ تعرضونو ته اشاره کوی. یو دقیق محصل دا شعرونه د یوبل مثال په توګه لیدی شی چې

د خدی سلطنت ۱۱۱

څنگه د خدی د سلطنت او د هغی دپادشاه سره په متوازی توگه روه کیدیشی (برخی ۲:۵ او گوری). داډول د خدی سلطنت چی په قوم د اسرائیل کی وو خپلی خاتمی ته اورسیدو: "زه به سبب او گرمز د سلطنت د کور په اسرائیل کی" (هوسی ۱:۳). "دایه نور نه وی، تر هغه وخته پوری..." تر هغه وخته پوری چی معنی اونلری د خوش منلو د راتگ "هغه څوک به راجی څوک چی ددی حق اولری او (خدی) به دا هغه ته ورکړی". خدی به "عیسی علیه اسلام تهد خپل پلار داو د علیه اسلام تخت ورکړی... او دهغه د سلطنت خاتمه به نه وی" (لوقا ۱:۳۳،۳۴). د عیسی علیه په بیرته راتگ باندی. دا په دی دلیل په هغه وخت کی کیری کله چی د سلطنت وعده به سر ته رسولی کیری.

د اسرائیل مرمت

په ټوله زړه وصیت نامه کی د عیسی علیه اسلام د راتگ په موقعه د خدی د سلطنت د مرمت په حقله یو عظیم عنوان وجود لری د کومی ار کی چی پیغمبران غریدلی دی. د عیسی علیه اسلام شاگردان په دی باندی غریدلی دی: کله چی به یو ځای هغوی دغلته راتلل، هغوی به دهغه نه ټپوس کولو، بویل به یی، مالکه کله به ته په دی وخت کی یو محل بیا د اسرائیل سلطنت مرمت کړی؟ یعنی ایا ازیکیل ۲۱:۴ په اوس سر ته اورسولی شی؟ عیسی علیه اسلام به جواب ورکولو چی د بیرته راتگ په حقله به هغوی دقیق معلومات نه لری، اگر چی فرشتو سمندستی ددی نه پس هغوی ته یقین دانی ورکوله، چی هغه به ضرور په کومه نقطه بیرته راجی (اعمال ۱:۶ - ۱۱). د خدی د سلطنت/اسرائیل مرمت به ددویم راتگ په موقع کیری. دا ډول پطرس به وعظ کولو چی خدی به "عیسی علیه اسلام استوی... دچا چی به په جنت پذیرای کیری (یعنی هغه به په جنت کی پاتی کیری) دټولو شیانو د تلافی پوری، (اعمال ۳:۲۰، ۲۱). دویم راتگ به داسرائیل د زور سلطنت د مرمت په شکل کی د خدی سلطنت مینځ ته راوړی. د خدی د سلطنت مرمت د خدی د ټولو پاکو پیغمبرانو یو ریښتینی عنوان دی:-

"په رحمت کی به تخت تشکیلولی شی: او هغه (عیسی علیه اسلام) به په حقیقت کی یو دغه تخت باندی د داو د علیه اسلام په خیمه کی ناستوی (د بیرته راتگ په موقعه-لوقا ۱:۳۳،۳۴)، او قضاوت به په تیزی سره سر ته سوی" (اشعیا بن اسرائیل، ۵:۱۶)..

- "په دغه ورځ به زه د داود علیه اسلام خیمه اوچت کړم
(یعنی د داود علیه اسلام تخت ۱: ۳۲، ۳۳ د کوم ذکر چې لوقا
کړی وو) کومه چې غورزېدلې ده او د هغې نقصانات به د مینځه
یوسم او هغه به اباده کړم، او زه به هغه داسې درسته کړم لکه
څنگه چې په ماضی کې وه" (اموس ۱: ۹). اخرنی جمله په
واضح توګه د مرمت ژبه ده.

- "د هغوی (اسرائیل) اولاد به هم داسې وی څنگه چې په ماضی
کې وو، او د هغوی جماعت به ځما نه مخکې جوړ شی" (یروشلیم،
۳۰: ۲۰).

- "مالک به یروشلیم یو ځل بیا غوره کړی" ذکر یې. (۱۲: ۴)، دغه ځای
به هغه د خپل نړیوال سلطنت مرکز کړی (مقایسه، روحانی سرود، ۴۸: ۲۴،
اشعیا، بن اسرائیل، ۴: ۲ - ۳).

- "زه به د یعقوب او د اسرائیل د جازیت باعث ګرځم،
او یو ځل به یې بیا د مخکې په شان تعمیر کړم او په دې ځای کې به
د خوشحالی او از لورېدلې کیږی... او زه به ددې ځمکې د جازیت
سبب ګرځم، او په دې ځای کې به (یروشلیم) داوول ځل لپاره...
یو ځل بیا شپونکې ژوند کوی... او د هغوی رمی به بیا وجود
اولری" (یروشلیم، ۴: ۳۳ - ۱۳).

ددی سلطنت لپاره د عیسی علیه اسلام بېرته راتګ په ریښتیني "د اسرائیل امید دی" د کومی سره باید
چې ځمونه رسته د بابتیزم د لاری جوړه شی.

دخدی سلطنت په مستقبل کې ۵: ۳

دا چې دغه سلطنت به څنگه وی په دې حقله ددی مطالعې په ۱ او ۳ برخه کې نسبتاً ډیر مواد ورکړی
شوی دی. مونږه اولیدل چې د ابراهیم سره وعده شوی وه چې د هغه د اولاد لاری به د ټولې نړۍ خلق
خوشحالی لاس ته راوړی؛ رومیان، ۳: ۱۳ دادی معنی ته وسعت ورکوی چې د ټولې نړۍ خلق به
وارانت د هغه چا لری څوک چې د ابراهیم په اولاد کې شامل وی، یعنی عیسی علیه اسلام. ددانیال
تصویری، ۴. پیشگوی تشریح ورکوی چې څنگه به عیسی علیه اسلام د یو وړوکی کانډې په شان بیرته
راښی او سلطنت به به قلاړه قلاړه په ټوله نړۍ کې خور شی (مقایسه، روحانی سرود، ۴۲: ۸). ددی
مطلب دادی چې دخدی سلطنت به نه فقط داچې په یروشلیم کې یا داسرائیل په ځمکه وجود لری
بلکه څه ددی حمایت کوی چې دغه ځای به حتما ددغه سلطنت زړه وی.

هغه څوک چې په دې ژوند کې د عیسی علیه اسلام په تعلیماتو عمل کوی، هغوی به "بادشاهان او
پادریان وی" او مونږ به په ځمکه حکمرانی کوو" (الهام، ۵: ۱۰). مونږ به د مختلف

د خدی سلطنت ۱۱۳

انداز او تعداد په خلقو باندی حکمرانی کوو؛ یو په لسو ښارونو باندی حکمرانی کوی، او بل په پینځو ښارونو باندی حکمرانی کوی (لوقا ۱۹:۱۷). عیسی علیه اسلام به محمود نر سره په محکمه باندی خپله حکمرانی تقسیموی (الهام، ۲۷:۲)؛ ۲ تیموتاوس، ۲:۴. "پادشاه (عیسی علیه اسلام) به د انصاف د لاری حکمرانی کوی او شاهزادگان (معتقیدین) به د قضاوت د لاری حکمرانی کوی" (اشعیا بن اسرائیل، ۳۲:۱؛ روحانی سرود، ۱۶:۳۵).

عیسی علیه اسلام به د همیش لپاره د داود علیه اسلام په بیا جوړ شوی تخت باندی حکمرانی کوی (لوقا ۱:۳۳، ۳۳)، یعنی هغه به د حکمرانی کولو لپاره د داود علیه اسلام محای او حیثیت لری، کوم چی په یروشلم کی وو. لکه څنگه چی عیسی علیه اسلام به د یروشلم نه حکمرانی کوی، دا به د مستقبل د سلطنت مرکز وی. دا هم هغه منطقه ده چی پرستشگاه به پکی جوړولی شی (ازیکل، ۴۰:۳۸). په دغه موقعه خلق به په ټوله نړی کی په مختلفو ځایونو کی د خدی تعریف کوی (ملاکی نبي، ۱:۱۱)، دا پرستشگاه به د ټولی نړی د عبادت لپاره مرکزی نقطه وی. هغه قومونه چی د بادشاه عبادت او کړی او د یروشلم د پرستشگاه کبر چاپیره د خیمو جشن برقرار او ساتی د هغوی تعداد به کال په کال زیاتیگی، څوک چی میلمستیا ورکونکی دی (ذکره، ۱۳:۱۶).

ددی سالانه حج په حقله پېشگوی په اشعیا بن اسرائیل، ۴۰:۴ کی شوی ده: "په اخرنو ورځو کی به، د مالک د کور (پرستشگاه) غر (سلطنت - دانیال، ۳۳، ۳۵:۲) د غر په سر جوړ کړی شی (یعنی د خدی سلطنت او پرستشگاه ته به د انسان د سلطنت څخه لوړ مقام ورکړی) ... او ټول خلق به دغله راځی. ډېر خلق به ځی او دا به وای، ته راشه، او مونږ ته اجازه راکړی چی د مالک غر ته پورته لاړ شو، اجازه راکړی د یعقوب د خدی کورته؛ او هغه به مونږ ته د هغه لار اوبسای ... د قوم اسرائیل نه باید چی قانون وړاندی لاړ شی، او د مالک لفظ د یروشلم څخه باندی لاړ شی". دا به د سلطنت د ابتدای ورځو عکس وی، خلق به د عیسی علیه اسلام د حکمرانی علم په نورو کی خوره وی، او هغوی به د خدی د سلطنت "غر" ته پورته ښیری، او دغه به په قلازه قلازه په ټوله نړی کی خوریگی. دلته کی مونږه په مذهبی عبادت کی د حقیقی جذباتو عکس وینو.

محمونږ دورځی د ټولو نه عظیم انسانی غم دا دی چی ذباد تره خلق د خدی عبادت په سیاسي، اجتماعی، کلتوری او د جذباتی دلاپلو په اساس کوی، ددی په مقابل کی ضرورت ددی خبری دی چی د هغه په حقله د پلار او تخلیق کونکی په حیث اساسی ریښتینی معلومات لاس ته راوړیښی. د ټولی نړی په سلطنت کی به یو جذب ددی لپاره وی چی د خدی د لاری په حقله معلومات لاس ته راوړی؛ خلق به ددی هواش په وجه دومره متحرک شوی وی چی د ټولی نړی نه به یروشلم ته سفر کوی چی د خدی په حقله نور معلومات لاس ته راوړی. په محای د هغه گڼوډی او بی صفای کومه چی د انسان قانونی نظام او د انصاف سر ته رسونکی انتظامیې مینځ ته راوړی دی، هغلته به یو عمومی برنامه وی - "قانون او دمالک لفظ"، او د کومی

د خدی سلطنت ۱۱۴

اعلان چی به عیسی علیه اسلام د یروشلم څخه کوی. " باید چی ټول قومونه د وعظ په دی جلسو کی شرکت او کړی، اشاره دی ته کوی چی د خدی په حقله د معلومانو لاس ته راوړنی عمومی هواش به د قومونو په مینځ کی اختلافات کم کړی، لکه څنگه چی دا د افرادو په مینځ کی کوی کله چی هغوی په دی ژوند کی ددغی علم لاس ته راوړنی ته محان وقف کړی.

یروشلم ته د قومونو د راتگ تشریح د هغه عکس سره برابری خوری کوم چی اشعیا بن اسرائیل . ۵:۲۰ وړاندی کوی، کوم محای کی چی یهود د نورو غیر کلیسی (غیر یهود) سره د خدی د عبادت لپاره یروشلم ته راځی. دا د سلطنت په حقله د ذکر په ۸:۲۰ - ۲۳ د پیشگوی سره درستی اړیکی لری:-

" هغلته به خلق او د ډیرو بنارو اوسیدونکی راشی؛ او د یو بنار اوسیدونکی به نورو ته غی، وای به، پی درپی به (اختیار وړ کونکی تفسیر - مقایسه. ذکر په . ۱۶:۱۳ کال په کال) مالک ته د عبادت کولو پشهاد کوی، او د میلستیا د مالک طلب به لری: زه به هم ځمه . او ډیر خلق او قوی قومونه به د مالک په طلب کی یروشلم ته راشی... لس انسانان به د ټولو ژبو د قومونو څخه واخیستلی شی دا دیهودو ضرب امثل دی حتی د هغه لمن به یی نیولی وی، مونږ به ستاسو سره څو: مونږه دا اوریلی دی چی خدی ستا سره دی."

دا د یهودو خلقو په حقله داسی یو عکس وړاندی کوی، لکه چی یهود خلق د هغوی د تابعداری او تویی په وجه ته چی " لکی بلکه د قومونو سر دی " (تورات . ۱۳:۲۸)؛ د نجات په حقله د خدی د برنامی یهودی اساس به هر څوک ستای . ددی په حقله د عصری عیسایانو په مینځ کی نادانی به وروستو په ناگهانی توگه د مینځه لاړه شی. خلق به ډیر په جذباتو سره په دی بحث کوی، دا ډول هغوی به کولی شی چی یهودیانو ته وای، " مونږه اوریلی دی چی خدی ستاسو سره دی ". د بی مقصده خیالاتو په محای د کومی څخه چی اوسنی نړی ډکه ده بحثونه به د روحانی شیانو گیر چاپیره گڼشی .

د خدی د کار دو مره عظیمه ذمه واری په خپل سر اخیستنه، داسی کومه حیرانتیا ته جوړ وی چی ، عیسی علیه اسلام به د قومونو قضاوت کوی... هغوی باید چی د خپلو تورو څخه د ایوه پلونه جوړ کړی او د غشو څخه کونډی جوړی کړی: قوم باید چی د بل قوم په ضد غشی پاتی نه کړی او نه باید چی نور د جنگ کولو علم لاس ته راوړی " (اشعیا بن اسرائیل . ۴:۳۰). د عیسی علیه اسلام قطعی قدرت او د هغه له طرفه د قومونو په مابین کی د پوره انصاف په اساس د تنازعو حل راویستنه به هغوی په دی مجبوره کړی چی په صحیح سمت کی فکر او کړی او خپل جنگی ساز و سامان د ذراعت په ساز و سامان کی بدل کړی، او په ټولو جنگی تربیو بانندی بندیز اولگوی. د هغه په وخت کی به صالحین زیاتگی " (روحانی سرود . ۶:۶۲)

روحانیات به په عروج کوی ، او هغه چا ته به قدر ورکولی کیږی خوګ چی د خدی د محبت مشخصات ، رحم ، انصاف او نور شیان اولری . هر څه به ددی اوسنی غرور ، د خیال د وړاندی کونی او د خود عرضانه ارزو مندی په ضد وی .

”توری دایوی په پل کی بدلول“ به برخه وی د هغه لوی زراعتی بدلون کوم چی به په ځمکه راځی . د ادم علیه اسلام د گناه په وجه ځمکی ته د هغه د خاطرې بد دعا شوی وه (پیدایش ۳: ۱۷-۱۹) ، په دی وجه په اوسنی وخت کی ډیر کوشیش کیږی چی ددی نه رزق راوباسی . په سلطنت کی به په ځمکه د غرونو (څه چی یو وخت فصل نه ورکول) دپاسه د ضرورت مطابق رزق وی ؛ میوه به د هغی څخه لکه د لبنان راستنلی کیږی “ (روحانی سرود . ۱۶:۷۲) . ایوه کونکی به د فصل د راغونډونکی ځای واخلي ، او په انگورو (کور) باندي به هغه سری گڼ چی چاچی ی تخم کرلی وی ؛ او د غرونو نه به خواړه شراب راغورزیگی “ (اموس ۹: ۱۳) ، د ځمکی زرخیزی ته به دا ډول ترقی ورکړی شوی وی ، او د عدن په باغ کی به د همیش لپاره د بددغای د بیرته اخیستنې په حقله اعلان او کړپشی .

دا ډول عظیمه زراعتی سرمایه گذاری به ډیر خلق په ځان کی راوغاری . د سلطنت په حقله پیشگوی داسی اثر ورکوی چی خلق به په زراعتی ژوند تیرولو اندازکی “د خپل ځان پوره کونی” حالت ته بیرته اورسی :-

دغله به هر انسان د خپل کور د بوټی او د انځر د ونی لاندی ناستوی؛

او هیڅ خوګ به نه شی کولی چه ډار یی کړی “ (میکاح . ۳:۳) .

دا د خپل ځان پوره کونه به په هغه مشکلاتو باندي قابو لاس ته راوړی کومه چی د نقلو پیسو لپاره د کار کونی په هر کاری نظام کی وجود لری . ټول عمر به دی کی تیرول چی د بل لپاره کار او کړی او بل مالدار کړی دا به د ماضی شی وی .

”هغوی به کورونه جوړه وی او هغوی به پکی اباده وی (دهغوی لپاره)؛

او باید چی د انگورو (کور) په بوټو باندي فصل او کړی او د هغی میوی خوری .

داسی به نه وی چی یو به یی جوړه وی او بل به پکی ژوند کوی؛

داسی به نه وی چی یو به یی کړی او بل به یی خوری ... ځما انتخاب به

د ډیره وخته پوری د هغوی د لاس د محنت څخه مزی اخلی . هغوی به یی

مقصده محنت نه کوی... “ (اشعیا بن اسرائیل . ۶۵: ۲۱-۲۳) .

اشعیا بن اسرائیل ۱: ۳۵ - ۷ یو لاجوابه پیشگوی لری چی څنگه به غیر پیدواړه ځمکه بدله کړی شی ، د کومی په نتیجه کی چی به د فرحت او خوشحالی ماحول جوړ شی او کوم چی به زیاتره ددغه ختی څخه مینځ ته راځی ، او دا هر څه به د هغه چا دساده او زیات روحانی ژوند ثمر وی کوم خلق چی به دغله کار کوی ؛ ”ویرانه او سحرا به خوشحاله وی ، او د گلاب په شان به گلابی وی . هغه به ... خوشحاله او حتی هغوی به نور هم خوشحاله وی او سندری به وای کله چی په ویرانی کی او به روحی او په سحراگانو کی ډنډونه مینځ ته راشی . او په خشکو میدانونی کی به ولاړی او به راپیداشی “ . حتی طبیعی زور او زبردستی به

په خنارو کي د مينځه لاره شي: "گيلبر او گلبه به يوځای خوراک کوي" او بچي به ددی قابل وي چي د مارانو سره لوبی او کړی (اشعيا ۲۵:۲۵؛ ۲۵:۱۱ - ۸).

دغه ډول هغه بددعا طبعی پيدایش ته شوی وه، هغه به د ډيره حده پوری د مينځه یورلی شي، او هغه چي انسانانو ته شوی وه هغه به هم کمه کړی شي. دغه ډول الهام، ۳:۲۰ په علامتی انداز کي خبره کوي چي به شیطان (گناه او د هغی اثرات) یاندي به بندیزونه وي یا د هغه لپاره به حدود مقرر شوی وي، په دوران د میلیتیوم کي. د خلقو عمروونه به زیات شي، که څوک ۱۰۰ کالو په عمر کي مړ شو، هغوی به داسی تصور کيږی لکه چي ماشوم مړ شو (اشعيا ۲۵:۲۵). بنځو ته به د ماشومانو په څیگیدنه کي تکلیف کم شي (اشعيا ۲۳:۲۵). "د روند سترگی به یوځل بیا پرانستی شي، او د کونړ غوږونه به کولی شي چي واورې. گوډ سړی به لکه د اوسې ټوپونه وهي، او د چاره ژبه به ستدری وای" (اشعيا ۲۵:۳۵). دا به دهغه معجزانه روح د هدی وجه وي کوم چي به یوځل بیا په تصرف کي راغلی وي (مقایسه، عبرانی ژبه، ۵:۶).

په دی باندی دومره زور نه شي اچولی کیدی چي د خدی سلطنت به د خط سرطان یا جذبی نزدی په اوچه کي کوم جنت وي، د کوم څخه چي به صالحین دغه انداز کي مزه اخلی څنگه چي په نمر د ملاستی څخه نور انسانان د طبیعت د رنډه په مینځ کي مزه اخلی. د خدی د سلطنت اساسی مقصد دادی چي د خدی تعریف او کړی شي، تر هغه وخته پوری تر کومه وخته پوری چي ټوله ځمکه د هغه د تعریف کولو څخه نه وي ډکه شوی داسی لکه څنگه چي اوبه بحر ډکه وي" (عبرانی ژبه، ۱۳:۲). داد خدی حتمی مقصد دی: "څومره چي زه ربهښتی ژوند تیروم، ټوله ځمکه به د خدی د تعریفه ډکه وي"

(شمیره، ۲۱:۱۳). د خدی د تعریف مطلب دادی چي د ځمکي اوسیدونکی به د هغه د صالحانه صفاتو ستاینه او نقل کوي؛ ځکه چي نړی به په داسی حالت کي وي، خدی به مادی ځمکي ته هم اجازت ورکړی چي ددغی عکاسی او کړی. داډول "دغه نرمی باید چي د ټولی ځمکي میراث شي (په سلطنت کي) او ځان ته دی خوشحالی په ډیر (روحانی) امن کي لاس ته راوړی" (روحانی سرود، ۱۱:۳۷). په مقابل کي ددی چي د اسان ژوند څخه مزې اخلی. هغه "څوک چي د صالحت څخه وروستو لوگه او تندی تیره وي... د هغوی څخه به سلطنت ډک" کړی شي (متی، ۶:۵). په سلطنت کي فقط د دايمي ژوند لاس ته راوړنه فکر زباد تره د "ډرډک" په توگه استعمالیږی چي دا ډول په خلقو کي د عیساییت په حقله دلچسپی زیاته کړی. اگر چي ددی په حقله ځمونږه تصرف به بیا، زیاد تره حادثاتی وي ددغی حقیقی دلیل په وجه د کومی لپاره چي مونږه غواړو چي په جنت کي دی وي، او حقیقی دلیل د خدی تعریف کونه ده. څومره وخت به مونږ ته پاتیکيږی دهغه وخته څخه وروستو کله چي مونږه باپتیزم قبول کړو، ددی په حقله ځمونږه ستاینی باید چي په دايمي توگه ترقي اوکړی.

د لیکونکی مطابق، د خدی نزدی په قطعې کاملیت سره فقط د لسو کالو خوشحاله ژوند او صحیح حس اگاهی به کافی وي چي د ژوند د اسیب څخه سړی صحت مند شي. دا چي دا عظیم حالت به د همیش لپاره وي،

د خدی سلطنت ۱۱۷

دغه به په ساده توګه ځمونه د ذهن ته رڼا ورکړی ، او مونږ به د انساني ذهن د ادراکي قوت څخه حده وړاندې بوځی .

حتی که په دی باندې لږ غونډه د ما دی شرایطو د نقطی څخه غور اوشی ، د خدی په سلطنت کی اوسیدل به ځمونه لپاره لوړه انگیزه وی په مقابل کی د هغه غورزیدلی د نیاوی مادی فایده د کومو چی مونږ هواش لرلی شو . د خپل نژدی مستقبل لپاره دبیش بها فکر په ځای ، عیسی علیه اسلام نصیحت کړی وو ، اول د خدی د سلطنت اوبیا د هغه د صالحت جستجو کوی؛ او دا ټول شیان به په تاسو پسی ترلی کیری“ (منی . ۶: ۳۰ - ۳۳) . هر هغه څه چی مونږی تصور کولی شو او دهغی د لاس ته راوړنی لپاره کوشیش کولی شو دغه هر څه نه شی مقایسه کیدلی د هغه پوره اطمینان لاس ته راوړنی سره کوم چی به د خدی په سلطنت کی وی .

مونږ ضرورت لرو چی “(د خدی) د صالحیت طلبکار شو“ ، یعنی کوشیش کول پکار دی چی د خدی د شخصیت سره محبت ته ترقی ورکړو ، مطلب یی دادی چی د خدی په سلطنت کی به صالحیت ته عظمت ورکولی کیری . ، مونږه له به پکار وی چی د مرګ څخه د تیځنی او په اسان حالت کی ابدی ژوند تیرولو په ځای مونږ له به پکار وی چی په اخلاقی لحاظ سره به پوره توګه د درست پاتی کیدلو هواش اولرو .

زیاد تره د انجیل امید یی په داسی طریقه وړاندی کړی دی چی د انسان خود پسندی ته یی التماس کړی دی . بنکاره خبره ده چی په سلطنت کی د پاتی کیدلو لپاره ځمونه انگیزی د پوی ورځی نه تر بلی ورځی پوری په لویا پیمانته د یو بل نه فرق لری . څه چی مونږ دلته وړاندی کوو هغه د یو ارمان شکل لری؛ ځمونه اولنی هواش د انجیل زده کړه ده او ددی انگیزی څخه به باپتیزم کی فرمان برداری کول پکار دی چی د خدی اطاعت د محبت په اساس سر ته اورسی . ځمونه د امید لرنی په اړ کی خدی ځمونه قدر دانی کوی ، او د خدی په سلطنت کی ځمونه د پاتیکیدلو هواش به د باپتیزم د قبلولو نه پس رشت کوی او بلوغت به لاس ته راوړی .

میلینوم ۵.۵

په سلطنت کی د ژوند تیرولو په حقله ځمونه د مطالعی په دی مقام باندی ، د قیق لوستونکی کیدبشی چی دا سوال او کړی ، ایا د خدی د سلطنت په حقله وړاندی کړی شوی عکس انسانی نه دی؟“ خلق به په سلطنت کی تر اوسه پوری بچی ځیګوی (اشعیا بن اسرایل . ۶۵: ۲۳) او حتی مری به هم (اشعیا بن اسرایل . ۶۵: ۲۰) . دا خلق به اوسه پوری تنازعی لری کوم چی به عیسی علیه اسلام حل کوی (اشعیا بن اسرایل . ۴: ۴) ، او تر اوسه پوری به په ځمکه کار کوی ددی لپاره چی ژوندی پاتی شی ، اگر چی دا به ډیره اسانه وی په نسبت د اوسنی وخت . دا هر څه د هغه وعدو څخه لری خبره ده په کومو کی چی ویلی شوی وو چی صالحین به ابدی ژوند لاس ته راوړی ، او د خدی په شان طبیعت لرونکی به د فرشتو برابر کړو ، شوک چی واده نه کوی یا اولاد نه راوړی (لوقا ۳۶: ۲۰۳۵) جواب یی په دی کی دی چی اولنی برخه د سلطنت به ۱۰۰۰ کله وی ، یو میلینوم او ګوری

الهام . ۲۰:۴ - ۷). ددی میلیونوم په دوران کی به دوه قسمه خلق وی په حمکه :-
 ۱ اولیا ء. عمونر شخه هغه کسان چا چی په دی ژوند کی د عیسی علیه اسلام په مننه باندی عمل او کړو ، چاته چی به د قضاوت په محای کی دایمی ژوند ورکولی کیږی . دا خبره واورئ : یو ولی هغه شوک دی شوک چی راغونښتی شوی وی ، او هر ریښتینی عقیدت مند په دی نوم یادیدلی شی .

۲ هغه عام ، مرگ لرونکی خلق شوک چی د عیسی علیه اسلام په راتگ باندی د انجیل شخه خبر نه وی ، یعنی هغوی د قضاوت مرکز ته جواب ده نه دی .

کله چی عیسی علیه اسلام راشی دوه کسان به په میدان کی وی ، یوه یورلی شی (د قضاوت) لپاره ، او بل به پاتی شی (لوقا . ۱۷:۳۶)؛ هغه شوک چی "پاتی" شی هغوی به په دی دویم ټولگی کی وی .

اولیا ء به د قضاوت په نکیه (مرکز) باندی د خدی طبیعت لاس ته راوړی هغوی به د مرگ او بچو راوړلو قابل نه وی . هغه خلق چی په سلطنت کی به بچی راوړی او مرگ به لری د هغوی تعلق به د دویم گروپ سره وی ، دا هغه شوک دی چی د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه به ژوندی وی ، خو د خدی د ضروریاتو په حقله معلومات نه لری . صالحیحینو ته به د "بادشاهانو او روحانیونو" انعام ورکولی کیږی : او مونږ (یعنی روحانیون او بادشاهان) به په حمکه حکمرانی کوو "الهام . ۱۰:۵). بادشاهان باید چی په چا باندی حکمرانی او کړی ؛ هغه خلق چی د دویم راتگ په موقعه د انجیل نه خبر نه وو هغوی به په دغه وجه ژوندی پاتی کړی شی ، چی حکمرانی په او کړی شی ، که مونږه د عیسی علیه اسلام په انداز کی د ژوند تیرولو لپاره لامبولی شوی یو نو مونږ به په دغه انعام کی برخه لرو ، شوک چی به ددی نری بادشاه وی : " شوک چی هغه ته غالب راغی ... هغه ته به زه په قوم باندی حکمرانی ورکرم ؛ او هغه به په هغوی باندی د اهنی چوب سره حکمرانی کوی... حتی څنگه چی ما د خپل پلاره لاس ته راوړی وه " (الهام . ۲۶:۲ ، ۲۷).

اوس د پونډونو په حقله د عیسی علیه اسلام مثال په محای دی ، ایمانداره نوکران ته به په سلطنت کی ۹ او ۱۰ بنارونه د حکمرانی کولو لپاره ورکولی کیږی (لوقا ۱۹ : ۱۲ - ۱۹) په یروشلم کی د عیسی علیه اسلام د بادشاهی د اعلان کولو شخه پس به د خدی د لاری په حقله معلومات سمدستی نه خوریگی ؛ خلق به د خدی په حقله د نورو معلوماتو راغونډولو لپاره یروشلم ته شی (اشعیمازه بن اسرائیل . ۳،۴:۲). دا هم ، رایاد کړی ، چی څنگه غر دانیال . ۳،۵:۲) د خدی د بادشاهی نمایندگی یی کوله) په حمکه په قلاړه قلاړه خوریدلو . دا به دولیانو وظیفه وی چی د خدی او د هغه د سلطنت په حقله معلومات خواره کړی (ملاکی نبی . ۲:۵ - ۷). په دی وجه هغوی په ټول اسرائیل کی په مختلفو بنارو نو کی ساتلی شوی وو . د سلطنت په نورو عظیمو تشکیلاتو کی ، ولیان به د پادریانو محای نیسی (الهام . ۱۰:۵)

۱. مشول لرونکی مری چی ذمه وار ژوندی لربو هغه به راجت کړی شی ، او د قضاوت تکیه ته به اورسولی شی.
۲. مشول گناه گار ته به د مرگ سزا ورکړی شی ، او صالحینو ته به ابدی ژوند ورکړی شی . د هغه قومونو قضاوت به هم کپړی چا چی د عیسی علیه اسلام مخالفت کړی وو .
۳. صالحین به په هغه چا حکمرانی کوی شوک چی هغه وخت ژوندی وی ، خو چی شوک خدی ته جواب ده نه دی ؛ هغوی ته به د "دبادشاهانو او پادریانو" په شان د انجیل تعلیم ورکړی شی (الهام .۵:۱۰).
۴. دا به په ۱۰۰۰ کالو کی سر ته رسی . په دی دوران کی به ټول مرگ لرونکی انجیل اوړی او په دی وجه د خدی وړاندی به مسولیت لری . داخلق به تر ډیره حده پوری او گد ژوند کوی او خوشحاله ژوند به تیروی .
۵. د میلیتیوم په اخر کی به د عیسی علیه اسلام او پادریانو په ضد بغاوت وی ، او کوم چی به خدی ناکامه کړی (الهام .۲۰:۹،۸).
۶. د ۱۰۰۰ کالو په اخر کی ، چی کوم خلق مړه شو هغوی به بیا راژوندی او د هغوی به قضاوت کپړی . (الهام ۲۰:۱۱،۵ - ۱۵).
۷. ددوی په مینځ کی گناه گار به د مینځه یوړلی شی ، او صالحین به د ابدی ژوند لاس ته راوړنی لپاره مونږ سره رابوخای شی .

د حمکی سره به د خدی مقصد سرته اورسی . دا به د ابدی ژوند لرونکو صالحینو نه ډکه کړی شی . د خدی نوم 'یحویح ابوهیم' (معنی ده 'هغه شوک چی به رانازل شی د قدرت لرونکو په ټولگی کی') به سر ته اورسولی شی . ددی نه وروستو به گناه نه وی او دغه ټول مرگ به هم د مینځه لاړ شی ؛ دا وعده چی په سر باندی د گوذار په نتیجه کی به د شیطان تخم په پوره توگه د مینځه یوړلی شی ، به بیا په پوره توگه سر ته اورسولی شی (پیدایش . ۳:۱۵) . د میلیتیوم په دوران کی ، عیسی علیه اسلام به حکمرانی کوی "تر هغه وخته پوره تر کوم وخته پوری

دخدی سلطنت ۱۲۰

هغه ټول دشمنان د خپو لاندی نه کړی. اخرنی دشمن چی د مینځه به یوړلی شی هغه مرگ دی ... او کله چی هر څه هغه ته (خدی) تابعدار کړی د هغه نه وروستو زوی به هم د هغه (خدی) د حکمرانی لاندی راشی (خدی) هغه شوک چی هر شی په خپل قابو کی لری، دغه ډول خدی به هر څه هر څه وی“ (۱ د کورینت اوسیدونکی. ۱۵: ۲۵ - ۲۸).

داخر دی “کله چی به عیسی علیه اسلام د سلطنت واگی خدی ته یعنی خپل پلار ته ورکړی“ (۱ د کورینت اوسیدونکی. ۱۵: ۲۳). دا چی په دغه وخت کی به څه کیږی کله چی خدی “هر څه هر څه وی” ددغه په حقله مونږ ته څه نه دی ویلی شوی؛ کوم معلومات چی مونږ لرو هغه دا چی مونږ به ابدی ژوند لرو، د خدی طبیعت به لرو، او مونږ به ددی لپاره ژوند کوو چی د خدی تعریف او کړو او هغه خوشحاله کړو. دا فرض کړی شوی ده خوددی لپاره چی د میلیونوم د حالت په حقله نور معلومات لاس ته راوړلی شی نور تحقیق کول پکار دی.

د “خدی د سلطنت په حقله د اینجیل” په الفاظو پوهیدنه د هر لوستونکی د نجات لپاره ډیره اساسی ده. مونږ تاسو نه ددی مطالعی د یو نخل بیا لوستی او د هغو برخو د بیا کتنی خواست کولی شو کومی چی د انجیله نقل شوی دی.

خدی غواری چی مونږ باید چی د هغه په سلطنت کی پاتی شو. د خدی دا مقصد نه وو چی فقط د خپل تخلیقی قابلیت اظهار او کړی، بلکه د هغه مقصد داوو چی مونږ د هغه په تشکیل کړی شوی کار کی حقیقی برخه واخلو. بابتیزم ځمونږه تعلق د هغه وعلو سره جوړوی د کومو تعلق چی د سلطنت سره دی. دا یقین کونه ډیره گرانه ده چی د بابتیزم په اساس د هغه د لفظ یو څو کاله عاجزانه تابعداری، به دا او کړی شی چی مونږه هغه عظیم ابدی ژوند ته ور داخل کړی. خو بیا هم د خدی په وسیع محبت باندی ځمونږه عقیده باید چی قوی وی. کومی چی به ځمونږ د لندو وخت ستونځی نه وی، یقیناً چی کوم حساس دلیل نه شی کولی چی مونږه د خدی له غږه په مخ گرزونه مجبور کړی؟

“که چری خدی ځمونږ سره دی، نو شوک کولی شی چی ځمونږ مخالفت او کړی؟“ (رومیان. ۸: ۳۱).

ددی وخت مشکلات هیڅ قیمت نه لری چی د عظمت د هغه وخت سره مقایسه کړی شی کوم چی به په مونږه نازلگی. (رومیان. ۸: ۱۸).

“ځمونږه سپک تکلیف، کوم چی دلږ وخت لپاره دی، کولی شی چی مونږ ته د حد څخه زیات او د ابدی وزن عظمت راوړی“ (د کورینت اوسیدونکی. ۴: ۱۷).

مطالعه ۵: پوښتنی

۱. په دی کی کوم یو وخت د خدی د سلطنت جوړه ولو لپاره سم دی؟
  - ا) هغه همیشه وجود لرلو
  - ب) د عیسی علیه اسلام بیرته راتگ
  - پ) په اولنی صدی کی عید پنجاهه
  - ت) د معتقیدینو په زړونو کی د بدلیدلو په موقعه

۲. میلیونوم څه شی دی؟
  - ا) ځمونږ په زړونو کی د خدی د برکت حکمرانی.
  - ب) په جنت کید معتقیدینو ۱۰۰۰ کاله حکمرانی.
  - پ) په جمکه باندی د شیطان ۱۰۰۰ کاله حکمرانی.
  - ت) په ځمکه د خدی د مستقبل د سلطنت اولنی ۱۰۰۰ کاله

۳. اوسنی معتقیدین به په میلیونوم کی څه کوی؟
  - ا) په مرگ لرونکو خلقو به حکمرانی کوی.
  - ب) په جنت کی به حکمرانان وی
  - پ) مونږ معلومات نه لرو
  - ت) په بله سیاره باندی به ژوند کوی

۴. ایا د خدی د سلطنت په حقله د پیغام و عظم شوی وو:
  - ا) فقط په نوی وصیت نامه کی شوی وو
  - ب) فقط عیسی علیه اسلام او پیغمبرانو کږی وو
  - پ) په دوانږو وصیت نامو نوی او زړه وصیتنامه کی شوی وو
  - ت) فقط په زړه وصیت نامه کی شوی وو.

خدی او بد ۱.۶

د عیسائیت ډیری فرقی، سره د نورو ډیرو مذهبونو، دا عقیده لری چی داسی یو مخلوق یا دبو شته دی چی د شیطان په نوم یادیکگی شوک چی په دی نری کی او څمونږ په ژوندونو کی د ستونځو پیدا پیدا کونکی دی، او څوک چی مسول دی د هغه گناهونه کوم چی مونږ په دی نری کی کوی. انجیل په واضحه توگه دا وعظ کوی چی خدی د ټولو نه زیات طاقتور دی. مونږ په مطالعه ۳.۱ کی کی لیدلی وو چی فرشتی گناه نه کوی. که مونږ په رینشینی په دی شیانو یقین لرو، نو بیا دا ناممکنه ده چی په دی کاینات کی داسی یو مخلوق شته دی چی د طبیعت نه بالا دی کوم چی د قادر مطلق خدی مخالف دی. که مونږ دا عقیده اولرو چی داسی مخلوق وجود لری، نو بیا یقیناً چی څمونږ په ذهن کی د قادر مطلق خدی د بالا نری په حقله سوالونه راپورته کیږی. دا مسله دومره مهمه ده چی د شیطان په حقله صحیح پوهه لرنه باید چی اساسی عقیده او گټلې شی. مونږ ته عبرانی ژبه، ۱۳:۲ کی ویلی شوی وو چی عیسی علیه اسلام د خپل مرگ فاسد د مینځه یووړ؛ په دی وجه د کومی پوری چی مونږه د فاسد په حقله صحیح پوهه لرو، مونږه ته شو کولی چی د عیسی علیه اسلام په کار او د هغی په طبیعت باندی پوهه شو.

په نری کی په عمومی توگه او په عیسای نری ویلی کی په خصوصی توگه، د جنه کارونو او بدو کارونو په حقله یوه نظریه وجود لری ددغی نظریی په رڼا کی ویلی کیږی چی ټول بڼه کارونه د دی له طرفه او بد کارونه د فاسد شیطان له طرفه کیږی. دا نظریه نوی نه ده؛ حتی دا نظریه نه فقط پیغمبرانه عیسائیت پوری محدود ده. د مثال په توگه بابیلون او سیدونکو د دوه خدایانو عقیده لرله، د بڼه والی او د رڼا خدی، د فاسدی او تیری خدی، او دا دواړو په مرگونی جنگ کی بوخت دی. سائرس، د فارس عظیم بادشاه نژدی دغه شان عقیده لرله. په دی وجه خدی هغه ته اوویل، "زه مالک یم، او بل څوک نیشته، ځمانه علاوه بل خدی نیشته... زه رڼا جوړه وم، او زه تیاره جوړه وم: زه امن جوړه وم، او زه بدی جوړه وم (نوی بین المللی تفسیر، "بده حادثه"): زه مالک دا ټول شیان کوم" (اشعیاء بن اسرائیل، ۴۵:۵-۷، ۴۲).

خدی امن جوړوی وی او هغه بدی جوړوی، یا بده حادثه مینځ ته راوړی. خدی باعث دی، ددی فکر په رڼا کی هغه د بدی تخلیق کونکی دی. ددی فکر په رڼا کی د بدی او گناه په مینځ کی فرق دی، کومچی د انسان غلطی ده؛ دا فکر په دی نری کی دانسان په وجه پیدا دی، نه چی د خدی له طرفه (رومیان، ۱۴:۵).

خدی دسائرس او د بابیلون خلغو ته اوویل چی "د هغه نه پرته بل خدی نیشته دی". د عبرانی ژبی لفظ *ایل* ترجمه ده "خدی" چی اساسی معنی لری 'قوت، یا د قدرت منبع'. خدی وای چی د هغه نه پرته د قدرت بله منبع وجود نه لری. دا دلیل دی د کومی په وجه چی معتقدین نه شی کولی چی د قدرت نه باله کوم شیطان یا پلید رو حونه اومنی.

خدی د خا دئی خالق

انجیل د داسی مثالونو نه د خدی په کوم کی چی داوبلی کبیری چی د خلقو په ژوندکی او دی دنیا ته خدی بدی رواړی . اموس . ۶:۳ وای که په بنار کی چرته بدی ده ، دا به د خدی پیداوار وی . د مثال په توگه ، که په بنار کومه زلزله راغلله ، دا همیشه محسوسبگی چی پلید روح د بنار په حقله بد خیالات لری ، او بنار ته تقریباً بد بختی راوړی . خو ریستینی معتقید باید چی په دی پوهیگی چی خدی ددی مسولیت لری . دا ډول میساح . ۴:۱ وای چی بدی د مالک له طرفه د یروشلم دروازی ته راغله . د ایوب په کتاب کی مونږه لوستی وو چی څنگه هغه د یو صالح انسان په حیث ، هغه شیان د لاسه وړکړل کوم چی بی په دی ژوند کی لرل . کتاب دا تعلیم وړکوی چی دیو انسان په ژوند کی د بدی سره مخامخیدل په مستقیماً توگه د هغه نابعداری او نه تابعداری سره برابری نه خوری کومه چی هغوی د خدی وړاندی لرله . ایوب دامنی چی " خدی وړکړیوه او خدی بیرته واخیستله " (ایوب ۴۱:۱) . هغه داسی نه ویل ' چی مالک را کړل او او شیطان بیرته واخیستل ' . هغه خپلی بسخی ته توضیح وړکوی : " ایا مونږ به د خدی له طرفه بیه لاس ته راوړو ، او داسی به نه وی چی مونږه (هم) بدی لاس ته راوړو ؟ " (ایوب ۲:۱۰) . " ټولی بدی چی په هغه باندی مالک راوړی وی د کتاب په اخر کی د ایوب دوستانو هغه ته ارام وړکړو " (ایوب ۴۲:۱۱ مقایسه . ۳:۸؛ ۲۱:۱۹) .

دا ډول خدی د بدی منعبه دی په دی حساب سره چی اخرنی حل کونکی دی د هغه ستونخو کوم چی مونږ په دی ژوند کی لرو . هغه څوک چی خدی د مینی په توگه منی هغه په ځان تکلیف تیره وی ... که ته تکلیف برداشت کوی ... وروستو به د صالحیت امنیت میوه هغه چا ته وړکړی شی چا چی په ځان تلیف برداشت کړی دی " عبرانی ژبه . ۶:۱۴ - ۱۱) ، دا جنای چی د کوم امتحان نه مونږ خدی تیره وی د هغی په نتیجه کی مونږ روحانی رشت تر لاسه کوو . دا د خدی لفظ ددی وینا په اساس د خپل ځان په ضد اودروی چی شیطان یو مخلوق دی کوم چی مونږ مجبوره کوی چی گناه او غیر صالحانه کارونه او کړو ، اگر چی په دغه وخت هغه (خدی) داسی فرض کړی وی چی مونږ په ژوند کی د ستونخو سره مخامخ کړی کومی ستونخی چی څمونږ په ژوند کی رشت وړکوی " د صالحیت دصلح دوستی میوی طرف ته " . د شیطان په حقله درسته عقیده مونږه د کړ کچینو مسلو سره مخامخوی . ددی لپاره په مخصوصه توگه هغه برخی جدی دی په کومو کی چی شیطان ته د انسان د حواله کولو خبره کبیری " چی د روح حفاظت ممکنه شی " یا " هغه له پکار دی چی کفرانه خبری نه کوی " (ا د کورینت اوسیدونکی . ۱:۵؛ ۵:۱۰ تیمو توس . ۲:۱۰) . که شیطان په حقیقت کی داسی یو مخلوق دی کوم چی د انسان د گناهونو وجه گرځی او په خلقو منفی روحانی اثر غورزوی ، نو بیا په هغه حالت کی ولی د شیطان په حقله دا برخی په مثبتینا کی خبری کوی ؟ جواب په دی حقیقت کی دی چی دشمن ، یعنی " شیطان " یا په ژوند کی دشواری ، ذیادتره د معتقدینو په ژوند کی مثبت روحانی اثرات پرېکدی .

که مونږه دا خبره اومو چی بدی د خدی له طرفه راځی ، نو بیا مونږ کولی شو چی خدی څخه ددغی ستونخو د مینځه وړلو په حقله سوال او کړو کومی چی مونږ لرو ، د مثال په توگه د هغوی د دفعه کولو

له پاره. که هغه داسې اونکړی ، نو بیا به مونږ ته پته وی چې دا خدی محمود د روحانی بڼه والی لپاره رالیکلی دی. که اوس مونږ دا عقیده لرو چې داسې څه بدی شته دی کومی ته چې شیطان یا پلید روح ویلی شي کوم چې محمود د ستونځو وچه گرځي ، نو بیا ددغې سره د کومو شرایطو په اساس د روغی کولو څخه پرته بله لار نه ښکاري. ناتوانی، مرض، سمدستی مرگ یا بد بختی به ضرور فقط بد قسمتی تصور کیږي.

که شیطان متعین کړی شو ی طاقتور دی ، یعنی گناه گاره فرشته ، نو هغه به بیا محمود څخه ډیر طاقتور وی ، او مونږ به بله لار نه لرو بی له دی څخه چې د هغه د لاسه په تکلیف کې پاتی شو. ددی په مقابل کې ، مونږ ته راحت راکړی شوی دی چې ټول شیان (په ژوند کې) د خدی په قابو کې د بڼه لپاره یوځای کار کوی د عقیدتمندو لپاره (رومیان ۲۸:۸). د عقیدتمند په ژوند کې داسې څه شی نېشته لکه 'خوش قسمتی'.

د گناه علت

په دی باندی باید چې زور واچولی شي چې گناه محمود د داخل نه راوځي. دا محمود غلطی ده چې مونږ گناه کوو. یقیناً چې دا عقیده لرنه به ډیره بڼه وی چې دا محمود غلطی نه وه چې مونږه گناه اوکړه. مونږه په اذاده توگه گناه کولی شو او بیا ددی فکر سره ځان بخلی شو چې دا په حقیقت کې د شیطان غلطی وه ، او دا چې محمود د گناهونو ټول تور باید چې په پوره توگه په هغه پوری اوتپلی شي. دا څه غیر عادی خبره نه ده چې په هغه قضیو کې کومځای کې چې ناپاکه گناهکارانه روپه ساتلی شوی وی ، گناه کار نفر د بخشش سوال او کړو ځنکه چې هغه ویل چې هغه په دغه وخت کې د شیطان په گرفت کې وو او په دی وجه د خپل ځان لپاره یی مسولیت نه لرلو. خو قطعاً صحیح ده، چې دا قسمه بختی د قضاوت په رڼا کې هیڅ وزن نه لری ، او نفر باید چې په خپل ځان د سزا وخت تیر کړي.

مونږ باید چې دا یاد اوساتو چې د "گناه سزا مرگ دی" (رومیان ۶:۲۳)؛ گناه مرگ طرف ته راغتمای کوی. که دا محمود غلطی نه ده کله چې مونږه گناه کوو ، بلکه د شیطان غلطی ده ، نو بیا منصف خدی له به پکار وی چې محمود په مقابل کې شیطان له سزا ورکړي. خو دا حقیقت چې چې محمود قضاوت محمود د گناهونو په اساس کیږي دا خبره په گوته کوی چې مونږه د خپلو گناهونو ذمه وار یو. د مخلوق په حیث د شیطان نظریه چې یو مخصوص نفر محمود نه باندی وجود لری په مقابل کې د هغه گناه کارانه اصولو کوم چې محمود په داخل کې وجود لری دا ځان د گناهونو د مسولیت څخه ځان خلاصول دی. دا دغه شان یو بل مثال دی د انسانانو څوک چې نه غواړي چې دغه اومنی یعنی د انسان فطرت د کومی ذکر چې انجیل په خپلو تعلیماتو کې کړی دی: کوم چې په اساسی توگه گناهکار دی.

"د انسان څخه پرته هیڅ شی نېشته دی هغه څه چې په هغه کې دننه ځی هغه یی په داخل کې بی حرمته کوی ، د انسان د زړه نه باندی ، غلط فکرونه کوی، حرامدادگی کوی، زنا کوی ، قتلونه... اوغورور کوی او بی وقوفی کوی، دا ټول بد شیان د انسان د داخل نه راوړی او هغه یی حرمته کوی" (مارک ۷:۲۳ - ۱۵).

دا نظریه چی محمود هه خهه باندی کوم گناه گار شی وجود لری کوم چی په مونږ کی داخلگی او محمود د گناه وچه گره شی، دا هر څه ناموافق لری د عیسی علیه اسلام د ساده و عظم سره. په داخل خهه، د انسان د زړه نه باندی، دا ټول بد شیان مینځ ته راځی. په دی وچه، د طوفان په وخت کی، خدی غور کوی چی "د انسان د زړه تصورات د حیوانی خهه بد دی" (پیدایش، ۲۱:۸). جیمز په ۱:۳ کی مونږ ته وای چی څنگه مونږه تیر باسلی کیږو: "د هر انسان (دایو شانتی جریان د هر انسانی وجود دپاره) د تیر باسلی کوشیش کیږی کله چی هغه د خپلی مستی نه لری وی" (د هغه دبدی خپل هواش، "نوی بین المللی تفسیر") او تیر باسلی کوشیش یی کیږی. محمود د تیر باسلی کوشیش محمود هه خپله مستی کوی، محمود خپل بد هواش؛ د باندی خهه هیڅ داسی کوم شی وجود نه لری چی مونږ تیر باسی. "د کوم وخت نه جنگونه او د جنگ کونه په تاسو کی رایج شوله؟" (جیمز ۱:۳). محمود هر یو نفر خپله مخصوصه ذاتی تیر باسلی لری. په دی وچه دا هر څه محمود د ذاتی بدو هواشاتو په نتیجه کی په حرکت کی راځی، ځکه چی دا محمود ذاتی دی. داربشتیا ویلی شوی دی چی مونږ د خپل ځان د دشمنان په خپله یو.

د رومیانو کتاب زیادتره په گناه پوری، د گناه په علت او دا چی په گناه څنگه قابو اومندلی شی پوری اړه لری. د گناه د علت په حقله دا ډیره مهمه ده چی د ویری سره په کتاب کی د فاسد او شیطان ذکر شوی دی؛ د کوم حده پوری چی د گناه په علت باندی د خبری کونی تعلق دی، پال د فاسد یا شیطان ذکر نه دی کړی. د "فاسد" په حقله هم دغه شانتی مفهوم نوی وصیت نامه لری. که داسی کوم خارجی وجود مونږ په گناه کولو مجبوره وی، نو بنکاره خبره ده چی د هغه ذکر به په وسیع پیمانته باندی په زړو وصیت نامه کی شوی وو؟ خو ددی په حقله یوه ډیره عمیق او مهمه خاموشی ده. د قاضیانو د وخت ټیټونه دا په گوته کوی، یا اسرائیل د بیابانی په وخت کی دا خبره په گوته کوی چی اسرائیل په لویه پیمانته باندی گناهو نه کول. خو خدی هغوی ته د کومو مقتدرو ماوراء طبعی وجودونو یا فوتونو په حقله اخطار نه وو ورکړی کوم چی ممکن ده چی په هغوی کی ورننوځی او هغوی په گناه کولو مجبوره کړی. ددی په ځای، خدی په خپل لفظ باندی د هغوی د عمل کونی حوصله افزای کوله، چی هغوی د خپل وجود نه جلا د کوم بل چا په لاره باندی روان نه شی. (د مثال په توگه تورات، ۱۰:۹؛ ۱۰:۲۴؛ یوشع بن نون د اسرائیلو پیغمبر، ۵:۲۲).

پال مرثیه خوانی کوله: ځمما په داخل کی (ځمما په وجود کی) کوم بڼه شیان ته اوسیدگی... د هغو بڼو لپاره کوم چی زه نه کوم... که زه هغه او کرم کوم چی نه دی پکار چی زه یی او کرم، په دغه مقام وړاندی زه پاتی نه شوم کله چی به زه دغه کوم، بلکه هغه گناه یی کوی کومه چی په ما کی راننوتی ده" (رومیان، ۱۸:۷ - ۲۱). اوس هغه د خپلی گناه کونی تور په کوم خارجی وجود شیطان پوری نه پوری کوی. هغه خپل بد طبیعت د گناه حقیقی علت متعین کړی دی: "دا زه نه یم څوک چی دا کوی، بلکه گناه کومه چی په ما کی راننوتی ده. ما بیا یو قانون کشف کړو (په ما کی دننه)، چی کله به زه بڼه کارونه کوم، بد ما سره (یعنی په ما کی دننه) موجود دی". دا ټول هغه وای چی د روحانی کیدو لپاره مخالفت چی د کوم شی څخه مینځ ته راځی هغی شی ته هغه "د گناه وجود" په ما کی په نوم یاده وی. هر یو

فکر کونکی، دروحنای ذهن لرونکی نقر به ددغه ډول شخصی علمی نتیجی ته اورسی. دا به په ذهن کی ساتل پکار وی چی حتی عالی عیسی لکه پال د بدلیدو څخه وروستو دداسی کومی طبیعی تجربی سره نه وو مخامخ شوی، نه بی هغه ته کوم داسی حیثیت ورکړی وو په کوم نحای کی چی به هغه گناه ته وی کړی او نه بی کولی شوه چی گناه او کړی. عصری 'ایوانجیلیکل' جنبش د خپل داسی حیثیت دعوی کوی، او پال له د هغه بیان په وجه کوم چی هغه دلته په رومیانو کی. ۱۵:۶ - ۲۱ ورکړی وو د "نه محفوظونکو" په درجه کی نحای ورکوی. دی شعرونو هغوی د لوی مشکل سره مخامخ کړل. داود علیه السلام، بغیر د کوم شکه صالح انسان، هم دغه ډول د خپل طبیعت په مستقل گناهگاری باندی تبصره کړی ده: زه په بی انصافی کی متشکل شوی ووم؛ او د گناه کونی په نتیجه کی حما مور په ما حامله شوه" (روحانی سرود. ۱۵:۵).

انجیل د انسان د اساسی گناهگاران په حقله ډیر واضح دی. که ددی خبره ستاينه اوشی، نو بیا هیڅ ضرورت نه پاتی کیږی چی د انسانی طبیعت نه باندی کوم تصوراتی نقر جوړ کړو څوک چی څمونږ د گناهونو ذمه وازدی. یروشلیم. ۹:۱۶ وای چی د انسان زړه دومره زیات گناه گار او فریبی دی چی مونږه په حقیقت کی د هغه د گناه د ناپاکی د حد درک نه شو کولی. عیسی علیه السلام هم د انسانی طبیعت د اساسی بدوالی طرف ته په متی: ۱۱:۶. د کلیساگانو د اداره کولو علم. ۳:۹ (د عبرانی ژبی متن) اشاره کوم چی ساده نه شی کیدی: "د انسان د څمونږ زړونه د بدی نه ډک دی". د ایفیس اوسیدونکی. ۱۸:۳ د خدی څخه د انسان د طبیعی بیگانگی په حقله د لایل وړاندی کوی، وای چی "د وی چی د کوم جهالت بنکار دی د هغی وجه هغه بی بصیرتی ده کومه چی ددوی په زړونو کی ده". دا څمونږ د زړونو د روحانی بی بصیرتی او جهالت وجه ده چی، څمونږ د فکر کولو انداز کوم چی په داخل کی په مونږ کی موجود دی، مونږه د خدی څخه لری شوی یو. ددی سره د کلیت اوسیدونکی: ۱۹:۵ دا وای چی څمونږ گناهونه "څمونږ د وجود کار دی"؛ دا څمونږ وجود دی، څمونږه خپل ځان او طبیعت، کوم چی څمونږ د گناه کونی وجه جوړیږی. په دی کی یوه برخه هم د توضیح نه ورکوی چی د گناه کوم علت چی په مونږ کی دی د هغی څمونږ په داخل کی د کیخودنی وجه فاسد دی؛ گناه گزارانه تمایلات داسی شی دی کوم چی په مونږ کی د کیکیدنی له وخته وجود لری؛ دا د انسانی جوړښت اساسی برخه ده.

۲.۶ فاسد او شیطان

کله نه کله د انجیل د متن اصلی لفظونه بی ترجمه پاتی کیږی ("مونا" په متی کی ۲۳:۶ د آرامی ژبی یو مثال دی). د لفظ په لحاظ سره، "شیطان د عبرانی ژبی نه ترجمه کړی شوی لفظ دی ددی معنی 'دشمن' دی په دی حال کی 'فاسد' (Devil) د یونانی لفظ 'دیا بولس' ترجمه ده چی معنی بی دروغجن دی، یو دشمن یا د دروغو تهمت لگونکی. که مونږه دا یقین ساتو چی شیطان یا فاسد څمونږ څخه باندی کوم وجودونه دی چی څمونږ د گناهو نو مسولیت اولری، نو بیا کله چی هم مونږ ددی لفظونو سره په انجیل کی مخامخیږو،

نو مونږ به دا کوشیش کوو چیددغه بد نفر سره یی منسوب کړو. ددی لفظونو انجیلی استعمال دا بنای چی دا به عام خلقو ته د تو ضیح ورکونی په حالت کی د عام صفت په توگه استعمالیگی. دا حقیقت ددلیل ورکونی دپاره هیڅ اساس نه پاتی کوی چی لفظونه شیطان او فاسد څنگه چی په انجیل کی استعمال شوی دی په داخل کی د لوی گناه گار نفر سره منسوبه وی یا ځمونږ نه باندی.

لفظ شیطان په انجیل کی

۱ باد شاهان ۱۱:۱۳ ائته وی چی "مالک د سلیمان په مقابل کی دشمن(هم دغه عبرانی لفظ په بل ځای کی شیطان ترجمه شوی دی) له حرکت ورکړو، چی نوم یی د ایذا مایټ حداد وو". او خدی یو بل دشمن ته حرکت ورکړو (بل شیطان) چی نوم یی رزان وو... هغه د شمن وو (پو شیطان) د اسرائیل" (۱ بادشاهان ۱۱:۲۳، ۲۵). ددی دا مطلب ته دی چی خدی د طبیعت نه پورته کوم نفر یا فرشتی له حرکت ورکړو چی دسلیمان علیه اسلام په ضد د شیطان /دشمن کردار سر ته اورسوی؛ هغه ددغی کار لپاره عام خلق په حرکت کی راوستل. متی ۲۳:۱۶، ۲۲، ۲۳ یو بل مثال وړاندی کوی. پطرس دا کوشیش کولو چی دیرو شلم د تگ څخه عیسی علیه اسلام منعه کړی چی په صلیب باندی مړ نه شی.

عیسی علیه اسلام راوگرځیدو او پطرس ته یی اویل "ته ما پسی راحه، شیطان هغه شی نه دی چی د خدی له طرفه وی، شیطان هغه شی دی چی د انسان له طرفه وی". دا ډول پطرس د شیطان په نوم یاد کړی شو. ثبت کړی شوی شیان د شیشی په شان واضح دی کله چی هغه دغه خبره کوله نو عیسی علیه اسلام د کومی فرشتی یا دیو سره خبری نه کولی؛ هغه د پطرس سره خبری کولی.

ځکه چی د لفظ 'شیطان' معنی فقط دشمن دی، یو بده انسان، حتی خدی په خپله د یو 'شیطان' په نوم یادیدلی شی. د ماهیت د لحاظه په دی لفظ کی په خپله کومه ضروری گناه تیشته. گناه گاران معنی کوم چی لفظ شیطان لری د څه حده پوری ددی حقیقت په وجه دی چی ځمونږه خیل گناهگارانه طبیعت ځمونږه دتولونه لوی 'شیطان' یا دشمن دی، او د لفظ په توگه د نړی په ژبه کی استعمال په څه ډول د گناه سره د تړون حواله ورکوی. ځمونږ په ژوند کی د ازمايشو نو د راوړنی په وجه خدی په خپله هم ځمونږ په نظر کی شیطان گنتری کیدی شی، یا کله چی په غلطه لار مونږ روان بو هغه ځمونږ په لار کی موهر ته مشکلات پیدا کوی. خو دا حقیقت چی خدی ته څه شیطان ویلی کیدی شی خو هغه خپله گناه گار نه دی.

د سمبول کتاب او تاریخچی د یوی واقعی دوه روحونه دی، لکه څنگه چی ۳ پیغمبران د یوی واقعه ثبت دی خو مختلفي ژبی استعمالوی. ۲ سمبول ۲۳:۱ ائته وی؛ کی وای چی "مالک... داود علیه اسلام د اسرائیل خلاف په حرکت کولو مجبوره کړو" ددی لپاره چی په اسرائیل کی مردم شماری اوکړی. دغه ډول متوازی حساب په ۱ تاریخچه ۲۱:۱ کی وای "شیطان د اسرائیل خلاف اودریدو، او داود علیه اسلام یی غصه کړو" چی مردم شماری اوکړی. په یوه برخه کی خدی غصه کول کوی او په بله برخه کی

شیطان دغه کار کوی. ددی نه یوه نتیجه اخذ کیدېشی او هغه دا چی خدی د داود علیه اسلام په ضد د شیطان یا دشمن کار تر سره کړو. په امتحان کی د اچولو په موقعه، ابوب علیه اسلام د خدی په حقله اوبل: "نه د خپلو قوت مندو لاسونو سره محما په ضد مخان او دروی" (ابوب ۳۰:۴۱)؛ نه محما خلاف د شیطان کار کوی؛ دا هغه شه وو شه چی ابوب علیه اسلام په اساسی توگه ویل غوښتل.

لفظ فاسد په اتجیل کی

او دغه ډول د لفظ 'فاسد' سره هم شوی دی. عیسی علیه اسلام او ویل ایا تاسو دولس نفر ما نه یی خوبکری (شاگردان)، او یو په تاسو کی فاسد دی؟ هغه د بهوداسحر یو طلی په حقله او ویل... "خوک چی یو عام فانی کیدونکی نفر وو. هغه د کوم بشکری لرونکی یا روحانی نفر په په حقله خبره نه کوله. دلته د لفظ 'فاسد' مطلب گناه کار انسان دی. ۱ تیمو تاوس ۳:۱۱ ا یو بل مثال ورکوی. د کلیسا د مشرانو ښخی باید چی "چو غلی" نه کوی؛ اصلی یو نانی لفظ دلته 'دیا بو لس'، دی هم دغه لفظ دی چی په یو بل خای کی فاسد ترجمه شوی دی. پال اخطار ورکړو یتوس ته چی باید چی زری ښخی په ایسیلیسیا کی د "دروغو تهمت" نه لگونکی یا 'فاسدی' نه وی (یتوس ۳:۴). او په دغه ډول هغه تیمو تاوس ته او ویل (۴ تیمو تاوس ۳:۱۳) چی "په اخر وړخو کی... انسانان به د درغو تهمت لگونکی وی (فاسدان)". ددی دا مطلب نه دی چی انسانان به په نورو برترو انسانانو کی بدل شی، خو دا چی هغوی به زهاد تره گناهکار وی. ددی هر شه څخه پس با ید چی سراسر واضحه شی چی لفظونه 'فاسد' او 'شیطان' د کومو گناه کارو یا غورزیدلی فرشتو لپاره نه دی استعمال شوی یا د هغه چا لپاره خوک چی محمونر په داخل کی ژوند نه کوی.

گناه، شیطان او فاسد

لفظونه 'شیطان' او 'فاسد' په تمثیلی توگه ددی لپاره استعمال شوی دی چی محمونر په داخل کی د طبیعی گناهکارانه تمایلاتو توضیح او کړی د کومی په حقله چی مونر په مطالعه ۶:۱ کی ذکر کړی دی. دا محمونر اساسی 'شیطانان' یا دشمنان دی. هغوی ته هم شخصیت ورکړی شوی دی، او دغه ډول هغوی د 'فاسد' په نوم یادیدلی شی، محمونر د دشمن، د ریښتیاو تهمت لگونکی دی. دا هغه شه دی څنگه چی محمونر طبیعی انسان دی، یعنی واقعی فاسد. د فاسد او محمونر دبدو هواهشاتو په مابین کی رابطه، گناه په داخل کی محمونر، په خو برخو کی واضحه کړی شوی ده: "لکه څنگه چی ماشومان (محمونر خپل مخان) د غوښی او وینی برخه اخیستونکی دی، هغه (عیسی علیه اسلام) هم په خپله دغه ډول د یوشی برخه اخیستی وه؛ چی د(خپل) مرگ دلاری هغه او کړی شی چی فاسد دمیښخه یوسی کوم چی د مرگ قوت لری، یعنی هغه، فاسد دی" (عبرانی ژبه. ۴:۱۳). دلته کی فاسد د مرگ د مسول په توگه توضیح کړی شوی دی. خو د گناه اجرت مرگ دی" (رومیان ۱:۱۳). په دی وجه گناه او فاسد باید چی متوازی وی. دغه شان جیمز ۱:۱۳ او ای چی محمونر بد هواهشات مونر تیر باسی، مونر گناه طرف ته بیایی او په دغه وجه مرگ طرف ته؛ خو عبرانی ژبه ۴:۱۳ او ای چی فاسد مرگ راوروی. هم دغه شعر وای چی عیسی علیه اسلام محمونر طبیعت لرلو ددی لپاره چی فاسد د میښخه یوسی. دا د رومیانو ۸:۳ سره فرق لری "خدی خپل زوی د گناه کار

بدن په مشابهت کی روالیگو (یعنی محمودی په انسانی طبیعت کی) چی دا ډول په وجود کی گناه محکومه کړی. دا بنای چی فاسد او گناهکارانه تمایلات کوم چی په طبعی وجه د انسان په وجود کی موجودی دی په موثره توگه یو شان دی. محمودی د پوهیدلو لپاره دا ډیره مهمه ده چی عیسی علیه اسلام هم محمودی په شان تیر باسلی کیدو. د فاسدانه عقیدتی په حقله دغلط فهمی مطلب دا دی چی مونږه نه شو کولی چی په سمه توگه د عیسی علیه اسلام د طبیعت او د هغه د کار ستاینه او کړو. ددی وجه فقط دا وه چی عیسی علیه اسلام محمودی په شان انسانی طبیعت لرلو، یعنی شیطان یی په داخل کی لرلو، ددغی په وجه مونږ د نجات امید کولی شو(عبرانی ژبه ۱۳:۴-۱۸؛ ۱۵:۳). په خپل طبیعت باندی د قابو دراورلو لپاره، یعنی د انجیلی شیطان قابو کولو لپاره، عیسی علیه اسلام ددی قابل وو چی فاسد یی په صلیب باندی رنگ کړو(عبرانی ژبه ۱۳:۴). که شیطان یو شخصی وجود دی، نو هغه به نه وو کړی شوی چی ددغی نه پس ژوندی پاتی شوی وی. عبرانی ژبه په ۲۶:۹ کی دا وای چی عیسی علیه اسلام "د خپل محان د قربانی ور کولو د لاری د گناه د لری ساتلو" یو اظهار وو. د عبرانی ژبی ۱۳:۴ ددی اظهار سره مطابقت خوری چی عیسی علیه اسلام د خپل مرگ د لاری په خپل محان کی دننه فاسد د مینځه یووړو. د خپل مرگ په واسطه عیسی علیه اسلام په علامتی توگه د "گناه وجود مینځه" یووړو(رومیان ۶:۶)، یعنی انسانی طبیعت، گناه کومه چی محمودی د خپل وجود (په شکل کی) کی نازلیدگی.

"هغه څوک چی گناه کوی د شیطان له طرفه دی" (۱ پهیی ۸:۳)، ځکه چی گناه هغه وخت مینځ نه راځی کله چی خپل طبیعت نه، بد هواش ته لاری ورکړی شی (جیمز ۱:۱۳، ۱۵)، کوم چی انجیل د "شیطان" په نوم یاده وی. ددی مقصد لپاره د خدی زوی مینځ ته راغلی وو، چی دا ډول هغه د شیطان کارونه د مینځه یوسی" (۱ پهیی ۸:۳). که په داسی اظهار کولو کی مونږ صحیح یو چی شیطان محمودی بد هواش دی، نو هغه کارونه کوم چی محمودی د بد هواش په نتیجه کی مینځ ته راځی، یعنی کوم چی ددغه هواش نتیجه وی، محمودی گناهونه دی. ددی تاید ۱ پهیی ۵:۳: کړی دی "د عیسی علیه اسلام راتگ ددی لپاره وو چی محمودی گناهونه محمودی څخه لری یوسی". داددی تاید کوی چی "محمودی گناهونه" او "محمودی د شیطان کارونه" یو دی. اعمال ۵:۳ د شیطان او د گناه په مینځ کی د تعلق په حقله د یو بل مثال حواله ورکوی. پطرس انیان ته اوویل: "شیطان وولی ستاسو په زړه کی ناست دی؟" بیا په څلورم شعر کی پطرس وای "وولی ستا په زړه کی داسی کیناستو؟" په زړه کی د خراب شی ناسته د شیطان د ناستی برابر ده. که مونږ په زړه کی یو شی او لرو، د مثال په توگه ناپاکه برنامه، دغه محمودی په داخل کی آغاز کوی. که یوه بینه په خپته ماشوم لری، دغه ماشوم د هغی څخه باندی وجو نه لری؛ دا په هغی کی دننه آغاز کوی. جیمز په ۱:۱۵، ۱۳ کی دغه رقم توضیح ورکوی کله چی هغه د انسانی هوس په نتیجه کی د گناه کونی حواله ورکوی، د کومی په نتیجه کی چی مرگ راځی. روحانی سرود په ۶:۱۰۹ کی گناه گوار انسان د 'شیطان' برابر گڼی: ته په هغه باندی بد کاره انسان کینوه: او پرېکده چی شیطان د هغه راست طرف ته اودریگی، یعنی چی هغه د شیطان په قدرت کی وی (مقایسه. روحانی سرود. ۱:۱۰).

(ساره نه لرونکی شی د یو جلا شخصیت په توگه منل)

شومره به ناسو په دلیل سره جواب نه وی ورکړی؛ 'خو بیا هم داسی ظاهرېږي لکه شیطان چې یو وجودی! هم داسی سمه ده؛ عبرانی ژبه. ۱۳:۲ ددی په حقله وای "خوک چې د مرگ قدرت لری دغه شیطان دی". حتی د انجیل لکه غونډه لوسته په تکرار سره د ساه نه لرونکی شخصیت په گوته کوی، د څه مبهمو نظریاتو په حوالی سره داسی خبره کوی لکه د کوم شخصیت ذکر چې کېږی. لکه څنگه چې ضرب المثل، ۱:۹ د "علم" په نوم د یوی ښځی ذکر کوی کومه چې کور جوړوی، او رومیان په ۲۳:۲ کی گناه د هغه معاش ورکونکی سره مشابهه کوی کوم چې د مرگ اجرت ورکوی. په دی باندی په انخراط پنځم کی نور بحث شوی دی. محمود فاسد، 'شیطان' بیا بیا محمود د بدو هواشاتو نمایندگی کوی. د کومی پوری چې تاسو مبهم شیطانیت نه شی لرلی؛ بد هواشات کوم چې د انسان په زړه کی دی نه شی کولی چې د انسان نه بیل وجود ولری؛ په دی وجه 'فاسد' ته شخصیت ورکړی شوی دی. د گناه زیاد تره ذکر د ماهر وجود په توگه شوی دی (د مثال په توگه. رومیان. ۵:۱؛ ۶:۶؛ ۷:۱۷؛ ۸:۳). په دی وجه دا خبره د پوهیدو وړده چې شیطان ته همیش وجود ورکړی شوی دی، ښکاره ده چې د فاسد تعلق د گناه سره دی. په دغه انداز کی، پال محمود په حقله داسی خبره کوی لکه چې مونږه دوه وجودونه لرو لکه دا چې محمود د وجود په داخل کی وو (رومیان. ۷:۱۵ - ۲۱): د انسان وجود 'فاسد' په جنگ وی د روح د انسان سره. لکه څنگه چې ښکاره ده چې دغه جنگ محمود په داخل کی دوه واقعی انسانانو په مینځ کی نه وی. محمود د طبیعت دغی گناه گارانته برخی ته د 'بدو' وجود ورکړی شوی دی (متی. ۶:۱۳ نوی تفسیر)، کومی ته چې د انجیل فاسد (شیطان) ویلی شی. هم دغه شان د یونانی ژبی فقره "بد کار نفر" د "گناهگار نفر" په توگه ترجمه شوی دی، دا ترجمه د اکورینت اوسیدو نکی ۵:۱۳، کی شوی ده، دا ترجمه په گوته کوی چې گناه ته لار د انسان په داخل کی 'بد انسان' ورکوی، هغه په خپله 'بد انسان' یا 'فاسد' جوړ شی.

'فاسد' او 'شیطان' د سیاسی مفهوم د حوالی سره

دالفظونه 'فاسد' او 'شیطان' د هغه شریر او گناه گارانته نری وال نظام لپاره هم استعمالیږي په کوم کی چې مونږ ژوند کوو. د نوع انسان اجتماعی، سیاسی، او دولت په اړیکو پوری تړلی شوی دروغگو مذهبونه د 'فاسد' په نوم یادیدلی شی. په نوی وصیت نامه کی د بیا بیا تکرار سره د یهودیانو او رومیانو سیاسی نظامونه د فاسد او شیطان په نوم یاد کړی شوی دی. دا ډول مونږه د فاسد په حقله لولو، چې هغه معتقدین زندان ته استوی (نوی. ۴:۱۰)، دغلته دروم د حکمرانانو حواله ورکړی شوی ده خوک چې معتقدین زندان ته استوی. په دغه انداز کی مونږ د هغه کلیسا په حقله لوسته کوو کومه چې په پگاماز کی ابادده وه او په کومه کی چې د شیطان د ناستی خای وو، یا د هغه تخت وو، یعنی په پگاماز کی درومی مستعمرانو د حکمرانی لپاره خای وو، په کوم کی چې د معتقدینو یو ټولگی هم وجود لرلو. مونږه داسی نه شو ویلی چې شیطان په خپله، که هغه وجود لری، په خپله په پگاماز کی تخت لرلو.

د ذاتی گناه تعریف داسی شوی دی لکه چې د خدی قانون مات کړی (۱ یحیی. ۳:۳). خو هغه گناه د کومی اظهار چې په اجتماعی توگه کېږی لکه سیاسی، اجتماعی قوت کوم چې د قوت په توگه د خدی مخالفت کوی د ذاتی گناه په مقابلته کی ډیره طاقتوره گناه ده؛ دا هم هغه اجتماعی قوت دی کوم چې کله نه کله د

طاقتور وجود لرونکی فاسد په نوم یادېږي. ددغه مطلب په حوالی سره ایران او نور اسلامي طاقتونو امریکه د 'عظیم شیطان' په نوم ياده وی، یعنی په سیاسي او مذهبي حوالو سره امریکه د هغوی د مقاصدو غټ دښمن دی. هم په دغی ډول په انجیل کې لفظونه 'فاسد' او 'شیطان' استعمال کېږي.

په اخر کې، شاید داسی وینا کول به صحیح وی چی د نورو موضوعگانو په مقابل کې په دی موضوع کې، دا پوره اساسی ده چی د ټول انجیل په حقله د متوازن فکر په نتیجه کې خپله پوهه متعین کړو، نه چی عظیمه عقیده د یو خو شعرونو په نتیجه کې کوم چی زړه رابښکونکوی فکری استعمالوی، کوم چی داسی ظاهریگی، لکه د فاسد په حقله د عمومی عقیدې خبره کوی تعمیر کړو. مطالعه ۱.۶ او دا برخه یو ځل بیا با احتیاطه، او عباداتانه لوستی ته ضرورت لری. دا منله شوی ده چی کومه تعلیماتی وضعه هغلته طرحه شوی ده، دغه طرحه فقط پوه لار ده د کومی په واسطه چی د شیطان او فاسد ذکر کونکو برخو په حقله معقوله پوهه لاس ته راوړلی کیدی شی. دغه لفظونه د یو عمومی صفت په توگه استعمالیدی شی، یا په ځینو ځایونو کې دا دهغه گناه ذکر کوی کومه چی ځمونږ په داخل کې په انسانی طبیعت کې وجود لری. ځینی هغه برخی کومی چی په عمومی توگه د نه پوهیدلو وړ دی، کومی چی د محبوبو نظریاتو د مرستو دپاره نقل شوی دی د دی مطالعی په حقله انحرافات مینځ ته راوړی.

هغه څوک چی ځمونږ په نتیجه گری منلو کې د ستونځو سره مخامخېگی باید چی د ځان څخه پوښتنه او کړی: (۱) ایا گناه ته شخصیت ورکړی شوی دی؟ (۲) ایا دا حقیقت دی چی فقط د صفت په توگه به 'شیطان' استعمالیگی؟ او دا حقیقت دی. نو بیا په دی منلو کې به هغه کوم واقعی پرابلم وی چی گناه ته ځمونږ ددښمن /شیطان شخصیت ورکړی شوی دی؟ نه یی ته په تکرار سره د یحیی په لیکونو او انجیل کې شخصیت ورکړی شوی دی (نوی تفسیر او څوړی)؛ د 'شیطان' او 'فاسد' نه پرته بله کومه بهتره اصطلاح کیدی شی؟

۳.۶ پلید روحونه

په وپاندینی برخه کې مونږ په دی خبره رڼا اچولی ده چی مونږه وولی دا خبره نه منو چی پلید روح او شیطان وجود لری او یا دا چی دا کومه اعجوبه ده. که چری مونږه دا خبره اومنو چی داسی کوم شی وجود نه لری، نو بیا ددی څخه یقینا چی دا نتیجه گیری کیدی شی چی هغه وجودونه یا دیوان کوم چی دشیطان نوکران گنم لری کپری هغوی وجونه لری. داسی ښکاری چی ډیر خلق دا فکر کوی چی خدی ځمونږ د ژوند لپاره ډیر ښه شیان راکړی دی، او شیطان او دهغه نوکرانو مونږ ته خراب شیان راکړی دی، او ځمونږ څخه هغه ټول شیان غایبه وی کوم چی مونږ خدی راکړی دی. انجیل په واضحه توگه دا تعلیم ورکوی چی خدی د ټولو قوتونو سر چشمه ده، او ځمونږ په ژوند کې د دواترو جنو او خرابو خبرو مسولیت لری (اشعیای بن اسرائیل. ۴۵:۴). ددی کبله ځمونږ د ازمایش په وخت کې مونږ له نه دی پکار چی ددغی هر څه د مسولیت الزام په شیطان یا په دیوانو اولگوو، بلکه دا منل پکار دی چی دغه هر څه د خدی له طرفه کپری. ایوب علیه اسلام دا خبره منی چی "خدای ورکړی وه او خدی (نه چی دیوانو) بیرته واخیستل، د مالک په نوم دی برکتونه وی" (ایوب علیه اسلام ۱: ۲۱).

خدای د ټولو قوتونو سر چشمه دی (اشعیای بن اسرائیل ۴۵:۴؛ ۴۴:۸). خدی حاسدان بیرته غواړی کله چی دهغه خلق په نورو خدایانو باندی عقیده راوړی، که هغوی خدی ته اووایی، "چی ته عظیم

خدای یی، یو طاقنور خدی یی، خو په حقیقت کی زه دا یقین لرم چی ستا څخه پرته نور خدایان هم شته دی، دا درسته ده چی هغوی به دومره طاقنور نه وی څومره چی ته یی. له دی کبله مونږ دا یقین نه کوو چی پلید روحونه یا شیطان وجود لری او دغه ډول ریښتینی خدی هم وجود لری. دا فقط یوه غلطی وه چی اسرائیلو او کپیوه. په ذیات تره زړه وصیت نامه کی دا بنودلی شوی دی چی څنگه اسرائیلو د یو خدی څخه پرته د هغه سره په نورو خدایانو د عقیدې لرنی په نتیجه کی خدی څخه کپیوو. مونږه د انجیل څخه دا معلومات لاس ته راوړی شو چی په هغه "پلیدو روحونو" په کومو چی اسرائیلو عقیده لرله نن خبلق عقیده لری.

پلید روحونه بتان دی

په ۱ کورینت کی پال دا خبره توضیح کړی ده چی وولی عیسایانو له نه دی پکار چی د بتانو عبادت او کړی یا په داسی شیانو عقیده او لری. د انجیل په زمانه کی خلقو دا یقین لرلو چی پلید روحونه کوچنی خدایان دی او ډوډو ستونځو د مخ نیوی لپاره کومی چی دهغوی له طرفه راځی باید چی د هغوی عبادت او کړی شی. له دی کبله هغوی به ددغی پلیدو روحونو شکلونه جوړول، کوم چی بتانو په شکل و و او د هغوی عبادت به یی کولو. په دی وجه دا دی خبری ته توضیح ورکوی چی پال وولی په خپل خط کی "پلید روحونه" او "بتان" د یو بل د متبادل په توگه استعمال ری دی:-
 "هغه شیان کوم چی غیر کلیسی قربانی کوی، هغوی دغه قربانی د خدی په نوم نه بلکه د بتانو په نوم کوی: او زه به دا نه خورم ځکه چی ته د بتانو سره وابستگی لری داسی په هغه حالت کی کول پکار دی کله چی تاسو ته بتانو په نوم کړی شوی قربانی وړاندی کړی، د هغه د خاطره دغه مه خوری..."
 (۱ د کورینت اوسیدونکی ۱۰: ۲۰، ۲۸). دغه ډول بتان او پلید روحان په مونږه توگه یو شی دی. دا خبره داسی یاد اوسانی څنگه چی پال وولی و چی هغوی قربانی د "پلیدو روحونو (بتانو) لپاره کوی نه چی د خدی لپاره". پلید روحونه خدی نه وو، او لکه څنگه یو خدی وجود لری، ددی مقصد دادی چی پلیدو روحونه بالکل حقیقی قوت نه لری، هغوی خدایان نه دی. دا نقطه یی په اساسی توگه په ۱ کورینت ۸: ۴ کی حل کړیده.

"د کومی پوری چی د هغه شیانو تعلق دی کوم چی بتانو ته قربانی کړی شوی دی، مونږ خبر یو چی بت (برابر دی د پلیدو روحونو) په دی نړی کی هیڅ شی نه دی، او دیو خدی څخه پرته بل خدی وجود نه لری". او بت یا پلید روح، هیڅ وجود نه لری، په نړی کی یو ریښتینی خدی، یا قوت دی. پال وړاندی وایی (تفسیر ۶: ۵):-

"کیدى شی چی داسی شه د خدی په نوم یاولی شی... کیدى شی چی زیات خدایان او مالکان به وی [لکه څنگه چی نن خلق په مختلف قسمه ډیرو خدایانو باندی عقیده لری - دیو پلید روح دا کار دی ته خپل کار د لاسه ورکړی، او بل ستا ښځه مجبوره کړی چی تا پرېگدی، دغه ډول نو شیان] خو ځمونږ د (سمو عقیده لرونکو) لپاره فقط یو خدی وجود لری، د چا پلار چی هر څه دی (دوانږه بڼه او خراب، لکه څنگه چی مونږ په وړاندینی مراجعو کی اولیدل)".

که مونږه زړی وصیت نامی ته راستن شو، نو هغلته ددی خبری زیات ثبوت لاس ته راوړلی کیدى شی چی په پلیدو روحونو او "بتانو" کی کوم فرق نیشته. د زړی وصیت نامی په یونانی تفسیر (سپیتاواگینت) تورات کی. ۳۴: ۱ او روحانی سرود کی. ۱۰۶: ۳ د بتانو لپاره لفظ 'ډیمونین

استعمال شوی دی؛ هم دغه هغه لفظ دی چی په نوي وصیت نامه کی د "پلید روح" په نوم ترجمه شوی دی، په روحانی سرود ۱۰۶:۳۶ - ۳۹ کی د اسرایلو د غلطو او کنعان د بتانو او پلیدو روحونو د شباهت په حقله توضیح ورکوی:-

"هغوی (اسرایلو) د خپلو بتانو خدمت کولو، دغه د هغوی لپاره یو دام وو. او هغوی خپل خامن او لونړی پلیدو روحونو ته قربانی کول، او معصومه وینه به یی بیوله، حتی د خپلو لونړو او خامنو وینه به یی د کنعان بتانو ته قربانی کوله"

د نوي وصیت نامی پلید روحونه خو تاسو دا ویلی شی، چی د هغه ټولو عبارتونو په حقله څه فکر کوی په کومو کی چی په واضحه توگه د پلیدو روحونو ذکر شوی دی؟

په یو شی باندی باید چی محمودی ذهن روخانه وی: بایبل خپل ځان نه رده وی، دا د قادر مطلق خدی لفظ دی. کله چی مونږ ته په واضحه توگه دا ویلی شوی دی چی خدی محمودی د ستونځو منبع ده او هغه د ټول قوت سرچشمه ده، نو بیا دا ډول بایبل مونږ ته دا نه شی ویلی چی بتان - د خدی مخالف کوچنی بتان محمودی د ستونځو مسولیت لری. دا خبره ډیره مهمه ده چی لفظ "پلید روحونه" فقط دوه ځله په زړه وصیت نامه کی تکرار شوی دی او همیشه د بتانو په پرستش باندی رڼا اچوی، خو دا ډیر ځله د بایبل په ثبت کی تکرار شوی دی. مونږ ددی وجه داسی پیشنهاد کوو، کله چی انجیل لیکلی شوی وو، په هغه وخت کی دا د خلقو عادت جوړ شوی وو چی په کوم مرض به نه پوهیدل هغه به یی د پلیدو روحونو کار منلو. که چری بد روحونو په واقعت سره وجود لری او محمودی د ستونځو او مرضونو ذمه وار دی، نو مونږ کولی شو چی د هغوی په حقله زیات مواد په زړه وصیت نامه کی ولولو. خو مونږ به یی هغلته ددی مفهوم د حوالی سره نه لولو.

دا ویل چی د چا څخه یی پلیدو روحونه اوشړل ددی مطلب دا وو چی د هغوی د ذهنی مرض علاج یی او کړو، یا د یو داسی مرض علاج یی او کړلو په کوم چی هغه وخت خلق نه پوهیدل. په اولنی صدی کی خلقو داسی یو تماایل لرلو چی په کوم شی به نه پوهیدل د هغی الزام به یی په "پلیدو" روحونو لگول. د کومی سطح طبی علم چی هغه وخت خلقو لرلو د هغوی لپاره ډیره گرانه وه چی په ذهنی مرضونو پوهه شوی وی، هغه څوک چی په ذهنی مرض کی به مبتلا وو د هغوی متعلق به یی دا ویل چی هغوی د پلیدو روحونو په تصرف کی دی. د زری وصیت نامه په دور کی به یی مصیبتی ذهنی حالت د بدی او ناپاکي په نوم سره یادولو. (یهودیت، ۲۳:۹؛ سمویل، ۱۶:۱۳؛ ۱۰:۱۰). د نوي وصیت نامی په دور کی دا قسمه اصطلاحات لکه بدو روحونه / د پلیدو روحونو تصرف د هغه چا په حقله په استعمال کی راوستلی شو څوک چی په ذهنی مرضان وو. د مرض او پلیدو روحونو تر مینځه وابستگی یی په دا ډول بنودلی ده: په زیاد تعداد کی یی هغه ته (عیسی علیه اسلام) ته هغه څوک راوستل څوک چی د پلیدو روحونو په تصرف کی وو: او هغه د خپلو الفاظو په زور د هغوی څخه پلیدو روحونه شړل ... او ددغه خبری تصدیق (په زړه وصیت نامه کی) د پیغمبر اشعیاء بن اسرایل د هغه وینا سره کبیری په کومه کی چی هغه وایی، هغه په خپله محمودی ناتورانی یی واخیستی او محمودی مرضونه یی بیکاره کړل" (متی ۱۶:۸). دغه ډول انسانی ناتوانی او مرضونه د

'پلیدو روحونو' د تصرف شکل لری. کوم خلق چی به د "پلیدو روحونو په تصرف" کی وو د علاج کیدنی په حالت کی به د دغوی متعلق ویلی کیدل چی د هغوی ذهن نارمل حالت ته راغی - مارک ۱۵:۵؛ لوقا ۸:۳۵. ددی مفهوم دادی چی د ذهنی مرض لرونکو په حقله به ډول ویلی کیدل چی دغه نفر د "پلیدو روحونو په قابو کی" دی- یعنی دا چی د هغه ذهنی حالت بڼه نه دی. هغه څوک چی د "پلیدو روحونو په قابو" کی وو د هغه "علاج" یا "شفا" اوشوه - متی ۲۳:۳، ۱۴:۲۲؛ ۱۸ - اشاره کوی چی د پلیدو روحونو نصرف د مرض د توضیح کونی یوه بله لاروه.

۶ مطالعه سوالونه

۱. محمودی د ستونځو او امتحانونو حتمی ذمه وار څوک دی؟

(ا) خدی

(ب) اتفاق

(پ) د شیطان په نوم یادونکی گناه کار

(ت) د پلیدو روحونو په نوم یادونکی گناه کار

خدای او بید ۱۹۲

۱. خه شی مونږ ته د گناه کونې فریب را کوی؟
(ا) خمونږه خپل انساني طبیعت
(ب) خدی

(پ) مضر روحونه
(ت) د شیطان په نوم یادونکي گناه کار

۲. د لفظ "پلید روح" خه معنی ده؟
(ا) گناه

(ب) ابلیس
(پ) دروغجن تهمت لگونکي / مفتری
(ت) شیطان

۳. د لفظ "شیطان" خه معنی ده؟

(ا) یو گناههنگار
(ب) دشمن
(پ) حیوان
(ت) د پلیدو روحونو بادشاه

۴. په مجازی توګه 'شیطان' او 'پلید روح' کوم شی ته مراجعه کوی؟
(ا) گناه او فریب

(ب) مضر قوت په بیروني فضا کی
(پ) اژدهه

۵. تاسو خه فکر کوی چی په نوی وصیت نامه کی 'پلیدو روحونو' ته څنګه مراجعه شوی ده؟
(ا) گناه ګاری فرشتی

(ب) مرض
(پ) په حاضر وخت کی چی د مرض لپاره کوم اصطلاحات استعمالیګی ، د کومی په حقله چی خلق فکر کوی چی د 'پلیدو روحونو' نتیجه ده
(ت) روحانی وجودونه

د عیسی علیه اسلام سرچشمه ۱۵۳

۱.۴ په زړه وصیت نامه کی د عیسی علیه اسلام په حقله پیشگوئی

۳ مطالعه په دی خبره رها اچوی چی څنگه د خدی د مقصد لاندی عیسی علیه اسلام د انسان د نجات مرکز او گړخیدو . هغه وعدی چی خدی د هوا، ابراهیم علیه اسلام ، او داود علیه اسلام سره کړی وی دا خبره ثابت وی چی عیسی علیه اسلام د هغوی اولاد وو . په حقیقت کی ټوله زړه وصیت نامه مستقبل په گوته کوی ، او د عیسی علیه اسلام په حقله پیشگوئی ورکوی . د موسی علیه اسلام هغه قوانین د کومو باید چی د عیسی علیه اسلام د راتگ څخه وړاندی اسرائیلو تابعداری کړی وی په ثابت قدمی سره عیسی علیه اسلام ته اشاره کوی: "ددغه قوانینو مثال د مکتب د معلم په شانتی وو چی چی مونږ عیسی علیه اسلام ته راوستلو" (د گلیت اوسیدونکی . ۲۳:۳) . کله چی د ضیافت وخت رانژدی شی نو په دغه وخت کی باید چی په درست حالت کی گډو حلال کړی شی (مهاجرت . ۱۴:۳-۶)؛ دا د عیسی علیه اسلام د قربانی نمایندگی کوی "د خدی هغه گډو چی د نړی گنا هونه بوړل" (یوحنا ۱:۲۹)؛ ا د کورینت او سیلونکی . ۵:۶) . د عیبه څخه پاکه شرط چی ضروری وو د ټولو مختارو د قربانو لپاره د عیسی علیه اسلام درست شخصیت طرف ته اشاره کوی (مهاجرت . ۵:۱۲ مقایسه . ۱ پطرس ۱:۱۹) .

په ټول روحانی سرود کی او په هغه پیشگوئی کی کومی چی پیغمبرانو په زړه وصیت نامه کی کړی وی دا خبره په گوته کړی شوی وه چی عیسی علیه اسلام به څه رنگه وی . دا چی عیسی علیه اسلام به څنگه مری په دی خبره په مخصوصه توگه رها اچولی شوی ده . د عیسی علیه اسلام د مرگ په حقله د پیشگویانه نظریاتو څخه انکار کونه فقط یوه وجه لرلی شی او هغه دا چی هغوی دغه نظریاتو ته توجه نه ورکوی، ددغی څخه یو څو وړاندی کوو:-

په عیسی علیه اسلام سر ته رسونه

د زړی وصیت نامی پیغمبری

هم دغه په صلیب باندی د عیسی علیه اسلام الفاظوو

"حما خدایا ، حما خدایا ،
تا ولی زه رها کرم

اسرائیلو به په عیسی علیه اسلام پوری خاندل او مسخری به بی ورپوری کولی (لوقا ۲۳:۳۵)؛
۵۳:۸)؛ هغوی به خپل سر خوزولو او ویل به بی (متی . ۲۷:۳۹) .
دا دی هغه چی په صلیب باندی زور ند وو (متی ۲۷:۳۳) .

"زه به خلقو تحقیرولم . هغه ټولو چی به زه لیدلم هغوی به زه تحقیرولم؛ هغوی به ددی وینا سره سر خوزولو ، هغه مالک باندی د نجات عقیده لری : پریدکی چی نجات ورله ورکړی" (روحانی سرود . ۶:۲۲ - ۸) .

دا د عیسی علیه اسلام سره هغه وخت اوشول کله چی هغه ډیر تگی شو (یوحنا ۱۹:۲۸) . په خپو او لاسونو کی سوری په دار باندی د څړونی ددی په حقله پوره معلومات په

"حما زبه حما په زامو پوری اوخته حما په نیو اولاسونو کی بی سوری او کړل" (روحانی سرود . ۱۵:۲۲ ، ۱۶) .

هغوی حما کالی په خپل منځ کی تقسیم کړل

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۵۴

او حما په کالویی توکل
په متی ۳۵:۲۷ کی لاس ته راوړل
کیدلی شی.

دا خبره یاد اوساتی چی د روحانی سرود ۲۲:۲۲ هغه برخی یی نقل کړی دی کومی چی په عبرانی ژبه
کی په ۱۴:۲ سره تعلق لری.

”زه خپلو ورونو ته بیگانه شوم، او زه د خپلی
مور د بچو لپاره پردی یم. ستا د کور لپاره شوق
زه او خوږم“ (روحانی سرود. ۹:۸، ۶۹).

دا به د عیسی علیه اسلام د بیگانگی په
هغه احساساتو باندی رڼا واچوی کوم
چی هغه د خپلو ورونو او فامیل په
حقله لرل (یوحنا ۳:۷-۵، متی. ۱۲:
۳۷-۳۹).

دا په یوحنا ۲:۱۷ کی نقل شوی دی

هغوی حما غوښتی ته هم زهر ورکړل! او
حما د تندی په حالت کی یی ما ته د شکلو
لپاره سرکه را کړله“ (روحانی سرود. ۲۱:۶۹).

دا عمل هغه وخت سر ته رسولی کیدو
کله چی عیسی علیه اسلام په صلیب
باندی وو (متی. ۳۳:۲۷).

ټول اشعیاء بن اسرائیل ۵۳ د عیسی علیه اسلام د مرگ او بیا راژوندی کیدنی ، په حقله د پاملرنی وړه
پیغمبری ده ، ددغی هر شعر د غلطی څخه پرته تکمیل ته رسیدلی . ددغی څخه فقط دوه مثالونه
ورکوو:-

لکه څنگه چی پسه د خپل سکولونکی وړاندی
خاموشه وی ، هم دغه ډول عیسی علیه اسلام
خاموشه پاتی شو“ (اشعیاء بن اسرائیل. ۷:۵۳).

عیسی علیه اسلام ، د خدی پسه ، د خپل
امتحان په وخت کی خاموشه پاتی شو“
(متی. ۱۳:۱۲، ۱۴).

هغه خپل قبر د بد کارو او مالدارو سره جوړ
کړو کله چی هغه مړ شو“
(اشعیاء بن اسرائیل. ۹:۵۳)

عیسی علیه اسلام د بد کاره جنابت کارو
په صلیب باندی وژلی شوی وو (متی. ۲۷:
۳۶)، خو د مالدار سری په گور کی ښخ
کړی شوی وو (متی. ۲۷:۵۷-۶۰).

دا کمه د تعجب خبره ده چی نوی وصیت نامه مونږ ته دا خبره په یاد راوولی چی د زری وصیت نامی “
قانون او پیغمبران“ د عیسی علیه اسلام په اړ کی څمونږه اساس دی (اعمال ۲۶:۲۶؛ ۲۸:۲۳؛
رومیان. ۱:۳، ۴؛ ۱۶:۲۵، ۲۶). حضرت عیسی علیه اسلام ددی اخطار ورکړی وو چی په “موسی
علیه اسلام او پیغمبرانو“ باندی په سمه توگه د نه پوهیدنی په حالت کی مونږ نه شو کولی چی په هغه
باندی پوهه شو (لوقا ۱۶:۳۱؛ یوحنا ۵:۳۶، ۳۷).

دا چی د موسی علیه اسلام قانون په مستقبل کی عیسی علیه اسلام ته اشاره کوله ، او هغه پیشگوئی
چی د هغه په حقله شوی دی ، دغه به ددی خبری پوره ثبوت وی چی عیسی علیه اسلام د پیدایش
څخه وژاندی په جسمانی توگه ژوندی ته وو . د عیسی علیه اسلام په حقله دا غلطه عقیده چی هغه د
پیدایش څخه وړاندی وجود لرلو هغه تکرار شوی وعدی یی معنی کوی په کومو کی چی هغه د هوا ،
ابراهیم ، او داود د تخم (اولاد) په توگه یاد کړی شوی دی . که هغه ددی وعدو په وخت کی د

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۵۵

مخکی څخه په جنت کې ژوندی وو، نو په هغه حالت کې به خدی غلط وو کله چې هغه دغی خلقو ته مسیح موعود د راتگ وعده ورکوله. د عیسی علیه اسلام شجره کومه چې په منی. ۱ او لوقا ۳ کې ثبت شوی ده دا خبره په ګوته کوی چې څنگه د هغه رېښه شا ته دغی خلقو سره تړون لری د جا سره چې وعدی شوی وی.

هغه وعده چې د داود علیه اسلام سره د عیسی علیه اسلام په حقله شوی وه ددی خبری اجازه نه ورکوی چې د وعدی " کولو په وخت کې عیسی علیه اسلام په جسمانی توګه ژوندی وو: "زه به ستا څخه پس ستا تخم له مخای ورکړم ، کوم چې به ستا دداخل څخه وی ... زه به د هغه پلار یم ، او هغه به محما زوی وی" (۲ سمویل. ۶: ۱۳، ۱۴). یاد اوسانی چې دلته فعل مستقبل استعمال شوی دی. لکه څنگه چې ښکاری چې د عیسی علیه اسلام پلار به خدی وی ، دا ناممکنه ده چې په هغه نقطه د خدی زوی وجود لرلو کله چې هغه وعده کوله. دا چې دغه تخم به " ستا د داخل څخه حرکت کوی" دا په ګوته کوی چې هغه به د داود علیه اسلام واقعی، جسمانی اولاد وی. " مالک په ریښتیا باندی دا قسم خوړلی وو ... چې د هغه د وجود د ثمر څخه به تخت ودانوم" (روحانی سرود. ۱۱: ۱۳۴).

سليمان د دغی وعدی ابتدای تکمیل وو، خو لکه څنگه چې هغه د وعدی په وخت کې د مخکی څخه موجود وو، (۲ سمویل. ۵: ۱۳) د داود علیه اسلام سره چې کومه وعده شوی وه د هغی مهم تکمیل به جسمانی اولاد په نتیجه کې سر ته رسیدو کوم چې به د خدی زوی وی ، دغه فقط حضرت عیسی علیه اسلام ته اشاره کوی (لوقا ۱: ۳۱-۳۳). زه به د داود علیه اسلام څخه د هغه صحیح څانګه راپورته کړم "

(یروشلیم ۵: ۲۳) (یروشلیم. ۵: ۲۳) یعنی مسیح موعود.

په عیسی علیه اسلام پوری تعلق لرونکی نورو پیشګویو کې هم دغه ډول د مستقبل فعل استعمال شوی دی. "زه به د موسی علیه اسلام په شان (اسرائیل) پیغمبر راپورته کړم (موسی علیه اسلام) " په اعمالو ۳: ۲۲، ۲۳، کي تورات نقل (تورات. ۱۸: ۱۸) شوی دی ، کوم چې د "پیغمبر" په توګه په عیسی علیه اسلام باندی رڼا اچوی. " پاکدامنه (مریم) به حامله کیږی ، او بچی به یی پیدا کیږی ، او هغه له به د ایمنیویل نوم ورکوی" (اشعیاء بن اسرائیل ۶: ۱۳). دا په واضحه توګه د عیسی علیه اسلام د پیدایش سره تکمیل ته اورسیدله (منی. ۱: ۲۳).

پاکدامنه تولد ۲.۶

د عیسی علیه اسلام د حاملګی او پیدایش ثبت دی نظری ته اجازه نه ورکوی چې هغه په جسمانی توګه د وړاندی څخه ژوندی وو. هغه څوک چې د "سګانګی" په غلطه نظریه ولاړ دی ، دی نتیجی ته رسیدلی دی چې په یو وخت کې په جنت کې درې نفرو وو ، او په هغی کې یو غایب شو او په څه طریق په جنینی انداز کې د مریم په رحم کې ورننوتلو، فقط دوه یی په جنت کې پریښودل. په مقدسو کتابونو

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۵۶

کی مونږ لیدلی دی چی څه چی وجود لری ، چی په هغی کی د خدی وجود هم شامل دی په طبیعی توگه جسمانی وجود لری.

له دی کبله مونږه بی فقط ددی یوی نتیجی په سهاره پرېښودی بو چی د "وراندی څخه د وجود لرتی" په حالت کی عیسی علیه اسلام په جسمانی توگه د جنت څخه راغی او د مریم په رحم کی ورننوتو. دا ټول کړ کیچن دینیات د مقدسو کتابونو د تعلیماتو څخه هیڅ تعلق نه لری. هغه به عظیم وی ، او هغه ته به د ټولو څخه لوړ زوی ویلی کیږی... او بیا مریم فرشتو ته اوویل ، دا به څنگه کیږی، ښکاری داسی چی زه خو سړی نه پیژنم؟ (یعنی داچی هغه پاکدامنه وه). او فرشتو جواب ورکړ او هغی ته بی اوویل ، چی پاک روح به ستا طرف ته راښی او د ټولو څخه په لوړه سطح به تا په خپل حفاظت کی واخلي: او هغه پاک شی چی ستا څخه به پیدا کیږی هغه ته به د خدی زوی ویلی کیږی. " (لوقا ۱: ۳۱-۳۵). په دی خبره دوه ځله زور ورکړی شوی دی چی عیسی علیه اسلام به د پیدایش د وخت څخه د خدی د زوی په نوم یادېږی؟ ددی څخه دا واضحگی چی د خدی زوی دهغه د پیدایش څخه وړاندی وجود نه لرلو. یو ځل بیا ددی خبری ضرورت دی چی دمستقبل فعل په نظر کی او ساتلی شی یعنی دا "چی هغه به عظیم وی". که چری عیسی علیه اسلام د وړاندی څخه په جسمانی توگه وجود لرلو لکه څنگه چی فرشتی دغه الفاظ مریم ته ویلی وو ، نو په هغه حالت کی به هغه د وړاندی څخه عظیم وو. حضرت عیسی علیه اسلام د داو د علیه اسلام فرزندوو (وحی. ۱۶: ۲۲)، یونانی 'جینس' (Genos) ته اشاره کوی چی عیسی علیه اسلام د داو د علیه اسلام اولادوو.

د عیسی علیه اسلام حاملگی

د پاک روح د لاری (د خدی نفس / طاقت) په هغی باندی فعالیت کولو ، مریم بی له کوم مراقبه ددی جوگه وو چی حامله شی. یوسف د عیسی علیه اسلام ربښتی پلار نه وو. په دی خبره باید چی پوهه بو چی پاک روح نفر نه دی (۲ مطالعه او گوری)؛ عیسی علیه اسلام د خدی زوی وو، نه چی د پاک روح. په مریم باندی د پاک روح د استعمال د لاری ، "په دی وجه هغه پاک شی" کوم چی د هغی څخه پیدا شوی وو "د خدی په نوم یادېدلو" (لوقا ۱: ۳۵). د لفظ "په دی وجه" استعمال ددی خبری اشاره کوی چی بی له پاک روحه چی د مریم په رحم بی کار کولو ، عیسی علیه اسلام د خدی زوی، دا امکان نه لرلو چی پیدا شوی وی.

دا چی مریم په عیسی علیه اسلام باندی حامله شوه (لوقا ۱: ۳۱) هم ددی ثبوت دی چی هغه په جسمانی توگه وړاندی وجود نه لرلو. که مونږه د کومی نظریی "نصور" لرو ، نو د هغی اغاز څخه چی څخه کیږی. هم دغه ټول عیسی علیه اسلام د مریم په رحم کی مینځ ته راغلی وو، هغه د نورو انسانانو په شان دغلته د رویان په ټول اغاز او کړو. یو حنا: ۳: ۱۶ چاپی د انجیل د ټولو څخه مقبول شعر ثبت کړی دی، وایی چی عیسی علیه اسلام د خدی "واحد تولید کړی شوی" زوی وو. ملیون خلق کوم چی دا شعر تکراره وی هغوی د عبادت په حالت کی د هغی په اصلی مقصد نه پوهیږی. کله چی د عیسی علیه اسلام "تولد" او شو هغه دغه 'اغاز' هغه وخت او کړو (د تولد سره تعلق لرونکی لفظ) کله چی هغه د مریم په رحم کی مینځ ته راغی. کله چی عیسی علیه اسلام د خدی د زوی په حیث تولید کړی شو ، د ددی خبری واضح ثبوت دی چی د هغه پلار د هغه څخه مشر دی ، د خدی هیڅ اغاز نیشته دی (ورحانی مروت. ۲: ۹۰) او له دی کبله عیسی علیه اسلام په خپله خدی نه شی کیدی (۸ مطالعه دانقله توضیح کوی).

د عیسی علیه اسلام سرچشمه ۱۵۷

دا ډیره مهمه ده چې د عیسی علیه اسلام "تولد" د خدی د زوی په حیث شوی وو، نه چې د هغه دتحلیق په شان څنگه چې ادم پیدا کړی شوی وو. د خدی له طرفه د عیسی علیه اسلام سره د هغه په نزدی والی باندی رڼا اچوی - "خدی په عیسی علیه اسلام کې وو، ددغی لاری بی غوښتل بی چې نړی په خپل عمان کې تصفیه کړی" (د کورینت اوسیدونکی ۱۹:۵). د عیسی علیه اسلام تولدنه چې د گرد څخه بلکه د خدی څخه شوی وو، دا چې خدی د هغه پلار دی دغه طبیعی تمایل په دغه لارو باندی رڼا اچوی.

دا چې عیسی علیه اسلام د دی نړی رڼا ده په دغه حقله په اشعیا ۷:۱۴:۸ کې پیشگوئی شته دی، دغه کار هغه سر ته اورسولو(یوحنا ۱۴:۸). د چا چې هغه عبادت کولو د هغه په حقله هغه وایی "مالک زه د نوکر په حیث په رحم کې جوړ کړم". له دی کبله د روحانی قوت د لاری خدی عیسی علیه اسلام د مریم په رحم کې "تشکیل" کړو. د مریم رحم د عیسی علیه اسلام د جسمانی پیدایش مخای وو.

مونږه په مطالعه کې ۱۷ کې په صلیب باندی د عیسی علیه اسلام د فکرونو پیشگوئی روحانی سرود ۲۲ اولیدلو. هغه وایی چې خدی "زه د رحم څخه راویستم... زه بی په تاسو باندی د رحم څخه راغورزولم: ته ځما د مور د رحم څخه ځما خدی بی" (روحانی سرود ۱۰۹:۲۴). د مرگ په وخت کې عیسی علیه اسلام په خپل پیدایش باندی شا ته نظر واچولو - د خپلی مورمریم په رحم کې، کوم مخای کې چې هغه د خدی په قوت سره مینځ ته راغلی وو. په خپله په انجیل کې د مور په حیث په مریم باندی د عیسی علیه اسلام رڼا اچونه دا نظریه د مینځه وړی چې عیسی علیه اسلام د پیدایش څخه وړاندی وجود لرلیو.

مریم د یو عام انسان په حیث وجود لرلیو، هغه د عامو انسانانو اولاد وه. دا ددی خبری څخه ثابتگی چې باپتیسټ یوحنا دهغی د تربور اولاد وو، څوک چې یو عام انسان وو(لوقا ۱:۳۶). د رومن کیتھولیکو دا نظریه چې مریم د عامو انسانانو په ډول طبیعت نه لرلیو ددی مطلب دا دی چې عیسی علیه اسلام د دوانږو نه د "انسان زوی" او نه د "خدی زوی" کیدی شی. په ټوله نوی وصیت نامه کې د هغه لقبونه دا دی. هغه د "انسان زوی" وو څکه چې د هغه مور په کلی توگه انسان وو، او هغه د "خدی زوی" وو څکه چې د خدی روح په مریم باندی فعالیت کړی وو(لوقا ۱:۳۵)، ددی مطلب دا دی چې خدی د عیسی علیه اسلام پلار وو. دا بسکلی ترتیب د مینځه څخه څی که چری مریم یو عام انسان نه وی. "څوک کولی شی چې دنایاکه شی څخه پاک شیان مینځ ته راوړی؟ نه هغه... څوک چې د انسان په نوم یادېگی، نو هغه دی پاک وی؟ او هغه څوک چې د ښځی څخه پیدا وی نو هغه دی پاک وی؟ هغه څنگه پرهبز څکار کیدی شی کله چې هغه د ښځی څخه پیدا وی؟(یعقوب ۱۳:۱۵؛ ۱۳:۱۵؛ ۳:۲۵). "دا دری نظریی چې په معصومه حاملگی پوری امکان لری دا د دی تلافی کوی، ددوانږو په حالت کې د عیسی علیه اسلام یا د مریم په حالت کې.

مریم چې د کومی ښځی څخه پیدا شوی وه دهغی مور او پلار عام انسانان وو، هغوی هم باید چې محمودی په شان نایاکه انسانی طبیعت لرلیو، کوم چې هغی په میراث کې عیسی علیه اسلام ته ورکړیوو، څوک چې د "ښځی څخه پیدا" وو(د گلپت اوسیدونکی ۳:۴). د هغه ژبه هم د مریم په وساطت سره جوړه شوی وه دغه یو بل شهادت دی ددی خبری چې هغه به په جسمانی توگه وجود نه لرلیو که چری هغه د مریم څخه نه وی پیدا شوی. د گلپت اوسیدونکی ۳:۳ کې ډلیگلوت رایه ورکوی "د ښځی څخه پیدا شوی وو".

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۵۸

د انجیل ثبت په تکرار سره د مریم انسانیت ته اشاره کوی. د روحانی ادراک د کمې په وجه عیسی علیه اسلام خپله مور کم از کم درې ځله ملائمه کړې وه (لوقا ۳: ۳۹؛ یوحنا ۴: ۴)؛ د نه موافقت په وجه هغې نه شو کولی چې د هغه په ټولو لږو پوهه شوی وی (لوقا ۲: ۵۰). کومه بڼه چې د عام طبیعت مالک وه د هغې څخه یقینا چې مو تر دا ډول تو قعو کولی شو، د چا زوی چې د خدی زوی وواو له دی کبله د هغې په مقابل کې عیسی علیه اسلام د زیات روحانی ادراک خاوند وو او اگر چې هغې هم په انسانی طبیعت کې برخه لرله. د عیسی علیه اسلام د پیدایښ څخه وروستو یوسف ورسره مقاربت لرلو (متی ۱: ۲۵) ددی فکر کونی هیڅ علت نیشته دی چې گنې هغوی د عیسی علیه اسلام د پیدایښ څخه وروستو عادی اذواجی ژوند نه شو تېرولو .

په متی ۱۲: ۳۶، ۳۷ کې د عیسی علیه اسلام د "مور او ورور" حواله دا خبره په گوته کوي چې د عیسی علیه اسلام څخه پرته د مریم نور اولاد هم وو. عیسی علیه اسلام "فقط اول تولید" شوی وو. د کیتھولیکو دا تعلیمات چې مریم پاکدامنه وو او جنت ته واستولی شوه په انجیل کې ددی خبرې هیڅ قسمه ناپد نیشته دی. لکه څنګه چې هغه د فانی طبیعت انسان وو، مریم زړه شوله او مړه شوله؛ ددی څخه پرته په یوحنا ۳: ۱۳ کې مونږ لولو چې، "یو انسان هم تر دی وخته پوری جنت ته نه دی استولی شوی". دا حقیقت چې عیسی علیه اسلام انسانی طبیعت لرلو (عبرانی ژبه ۴: ۱۳-۱۸)؛ یو میان ۸: ۳ (اولوی) ددی مطلب دا دی چې د هغه مور هم باید چې انسانی طبیعت لرلی، څنګه چې ښکاری د هغه پلار نه لرلو.

د خدی په برنامه کې د عیسی علیه اسلام ځای ۳.۷

خدی د خپلو برنامه په حقله په تیزی سره د اضافی برخو لپاره پریکړې نه کوي بلکه څنګه چې انسان قدم په قدم د خپل تاریخ په حقله معلومات لاس ته راوړي. د خدی سره یوه کامله برنامه ده او د تخلیق د اغاز څخه سرته رسولی شوی ده (یوحنا ۱: ۱). د زوی لرنی هواش د هغه په برنامه کې د اغاز سره موجود وو. ټوله زړه وصیت نامه د عیسی علیه اسلام د لاری د نجات په حقله د خدی د برنامه په مختلفو اړخونو باندی رها اچوی .

مونږ په تکرار سره دی خبری ته اشاره کړې وه چې د وعلو د لاری، د پیغمبرانو د پیشگویو د لاری، او د موسی علیه اسلام د قوانینو د قسمونو د لاری، په زړه وصیت نامه کې په ثابت قدمی سره د عیسی علیه اسلام د لاری خدی خپل مقاصد الهام کړي دی. دا علم د خدی سره ووچې خدی به زوی لری او هغه یی پیدا کړو (عبرانی ژبه ۱: ۱، ۲ یونانی متن). دا د عیسی علیه اسلام برکت ووچې خدی انسانی وجود ته اجازه د عمرونو اجازه ورکړې وو (عبرانی ۱: ۲، یونانی). د خدی الهامونه په ډیرو کلونو کې انسان ته راستولی شوی دی، لکه څنګه چې په زړه وصیت نامه کې ثبت شوی دی، د عیسی علیه اسلام د حوالو څخه ډکه ده.

د خدی وراثدی د عیسی علیه اسلام برتری او د هغه په ستر او اساسی اهمیت باندی پوهیدنه ځمونږ لپاره ډیره گرانه ده. په دی وجه دا خبره کول ریښتیا دی چې عیسی علیه اسلام او مقصد د اغاز څخه د خدی په ذهن کې وو، او هر چې هغه فقط په جسمانی توګه هغه وخت په وجود کې راغی کله چې د مریم څخه پیدا شو. (عبرانی ژبه ۱: ۳-۱۳، ۱۳، ۱۴ په دی خبره زور اچوی چې عیسی علیه اسلام یوه فرشته وه؛ خو په خپل فانی ژوند کې د فرشتو څخه کم وو) (عبرانی ژبه ۴: ۷)، لکه څنګه چې ښکاری د هغوی په مقابل کې یی ورته ډیر لوی عظمت ورکړو دی د "خدی واحد تولد وو" (یوحنا ۳: ۱۶). مونږه مخکې دا خبره په گوته کړې ده چې په مقصد سو

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۵۹

کتابونو کی د وجود لرنی شکل په بدنی شکل کی دی ، په دی وجه عیسی علیه اسلام د خپل پیدایش څخه وړاندی د 'روح' په شکل کی وجود نه لرولو. ۱ پطرس ۱: ۲۰ په دی ډول خلاصه کوی: د عیسی علیه اسلام د پیدایش په حقله پریکړه د نړی د جوړیدو څخه وړاندی شوی وه ، خو په دی باندی عمل په دی اخر وختو کی او کړی شو.

حضرت عیسی علیه اسلام د انجیل اساسی نقطه وه ، د کومی په حقله چی خدی په مقدسو کتابونو کی د پیغمبرانو وړاندی وعده کړی وه ، دغه وعده د هغه د زوی د عیسی علیه اسلام څمونی د مالک په حقله وه ، کومه چی د داود د تخم د لاری د وجود په شکل کی سر ته اورسولی شوه د (د تولد د لاری تخلیق) او د تقوی د روح مطابق، د مری څخه د بیا راژوندی کونی د لاری بی د خدی د نیرو مند زوی په حیث اعلان کړه (رومیان. ۱: ۱۴ - ۴).

دا د عیسی علیه اسلام تاریخ خلاصه کوی:-

۱. ددی په حقله وعده په زړه وصیت تامه کی شوی وه یعنی د خدی په برنامو کی؟

۲. د پاکدامنه څیگیدنی د لاری د جسمانی نفر په توگه تخلیق کړی شو ، د داود علیه اسلام د تخم په توگه؟

۳. دهغه د کامله نیک نامی په برکت (د تقوی روح) په فانی ژوند کی بنودلی شوی دی.

۴. هغه بیا راژوندی کړی شو او د پیغمبرانو د روحانی تبلیغاتی د هدیو د لاری یو محل بیا د خلقو وړاندی د خدی د زوی په حیث اعلان کړی شو.

د مستقبل په حقله د خدی علم

که څمونی سره دا خبره اومنی شی چی څومره په کامله توگه عیسی علیه اسلام د خدی په ذهن کی وو کله چی هغه په جسمانی توگه وجود نه لرلو ، نو دا به څمونی سره ډیر کمک وی، که چری مونږ دا خبره اومنی چی هر هغه کار چی په مستقبل کی کپری خدی د هغی په حقله علم لری؛ یعنی هغه د مستقبل په حقله کامل علم لری. له دی کیله هغه شیان کوم چی وجود نه لری یا کوم چی موجود وی په دواترو حالاتو کی خدی د هغوی په حقله خبری اوفکر کولی شی. دا ډول د مستقبل په حقله د هغه د کلی علم حالت دی. خدی

"د وجود لرونکو او نه وجود لرونکو شیانو دواترو په حقله خبری کولی" (رومیان. ۴: ۱۷). له دی کیله خدی د "آغاز څخه تر اخره پوری ، او هغه شیان چی د قدیم وخت څخه تر دی وخته پوری نه دی شوی بوابی چی ، څما مشاورت به انتظام او کړی ، او زه به خپل ټول لذتونه سر ته اورسوم" (اشعیا بن اسراییل. ۴۶: ۱۰). له دی کیله ، خدی دمرو په حقله خبری کولی شی کله چی هغوی ژوندی وی، او که څوک د څیگیدنی څخه وړاندی ژوندی وو د هغوی په حقله خبری کولی شی.

"مشاورت" یا د خدی لفظ د آغاز څخه د عیسی علیه اسلام په حقله پیشگوئی کولی؛ عیسی علیه اسلام همیشه د هغه په مقصد یا په "

د عیسیٰ علیه اسلام سر چشمه ۱۶۰

لذت“ کی وو. له دی کبله دا خبره یقینې وه چې په یو وخت کې به عیسیٰ علیه اسلام په جسماني توګه پیدا کړي؛ دغه ډول خدی به د عیسیٰ علیه اسلام د لاری خپل بیان کړی شوی مقصد په پوره ډول سر ته اورسوي. د مستقبل په حقله د خدی علم یې شکه د هغه په قوی الفاظو کې ښکاره کېږي. د انجیل عبراني ژبه “درستی پیشگو یانه” جملې لری، هغه وعدې چې خدی په مستقبل کې سر ته رسول غواړي د هغې په حقله فعل ماضی استعمالوي. دا ډول داود ویل، “دا د مالک خدی کور دی” (اتاریخچه ۱:۲۲)، کله چې تر دغه وخته پوری د پرستشگاه وعده فقط خدی کړې وه. د وعدې په دغه لفظ باندې د داود علیه اسلام د عقیدې دا حال وو چې هغه د فعل حال د استعمال د لاری مستقبل توضیح کولو. د مستقبل په حقله د خدی د علم د مثالونو څخه مقدس کتابونه ډک دي. خدی د ابراهیم علیه اسلام سره د وعدو پوره کولو په حقله دومره یقینې وو، چې هغه ابراهیم علیه اسلام ته او ویل: “دا حتمکه ما ستا تخم له ورکړي ده...” (پیدایش ۱۵:۱۸) دا یې ورته هغه وخت ویل کله چې د ابراهیم علیه اسلام هیڅ اولاد نه وو. په دغه دوران کې د تخم څخه وړاندې (عیسیٰ علیه اسلام/اسحاق) پیدا شو، خدی نوری وعدې او کړې: “ته ما د ډیرو قومونو پلار جوړ کړی” (پیدایش ۱۶:۱۵). په ریښتیا سره خدی به د هغه شیانو ذکر کولو کوم چې موجود نه وو خو په مستقبل کې به مینځ ته راتلل. عیسیٰ علیه اسلام د خپل مذهبي مشري په وخت کې او ویل چې څنگه خدی “هر څه د هغه په لاس کې ورکړي دي (د عیسیٰ علیه اسلام) په لاسو کې” (یوحنا ۳:۳۵)، اگر چې دا په هغه وخت کې داسې نه وه. “اگر چې هر څه د هغه د خپو لاندې وو... خو مونږه اوس لیدي شو چې تر دې وخته پوری ټول شیان د هغه د لاندې نه دي” (عبراني ژبه ۸:۴).

خدی د عیسیٰ علیه اسلام د لاری د نجات د برنامې په حقله خبرې کولې “د خپلو پیغمبرانو د خلی د لاری، کوم چې د نړۍ د آغاز څخه وو (لوقا ۱:۲۰). دا ځکه چې هغوی د خدی د برنامو سره دومره وابستگی لرله، دغه انسانان په دغه حقله دومره غږیدلي دي لکه چې هغوی په آغاز کې وجود لرلو، اگر چې واضحه ده چې قضیه داسې نه ده. ددی په بحای، مونږ دا ویلي شو چې پیغمبران د آغاز سره د خدی په برنامه کې موجود وو. ارمیای نبي ددی یو ښکاره مثال دی. خدی هغه ته او ویل: “په رحم کې دپیدا کولو څخه وړاندې ته ما پیژندلی؛ او ستا د پیدا کیدلو څخه مخکې ما تاته عظمت درکړو، او ما ستا د پیغمبري اعلان او کړلو” (یروشلیم. ۵:۱). دا ډول خدی د ارمیای نبي په حقله د هغه د تخلیق څخه وړاندې ټول معلومات لرل. په دغه طرز خدی د فارس د بادشاه سائرس په حقله د هغه د پیدایش څخه وړاندې غږیدلي وو، او هغه داسې ژبه استعمال کړې وه لکه هغه چې په هغه وخت کې وجود لرلو (اشعیاء بن اسرائیل. ۴۵: ۱-۵). عبراني ژبه ۱۰،۹:۶ د چا د وجود لرني په حقله د هغه د موجودیت څخه وړاندې دغه ډول ژبه استعمالول یو بل مثال دی.

لکه څنگه چې د خدی په برنامه کې د هغوی د مقام له برکته د ارمیای نبي او نورو پیغمبرانو په حقله حتی د هغوی د تخلیق څخه وړاندې دا ویل کیدل چې هغوی وجود لري، دغه ډول د ریښتیني عقیده لرونکو په حقله هغه وخت هم دا ویل کیدل چې هغوی وجود لري. دا ښکاره ده چې په هغه وخت کې مونږه په جسماني توګه نه بلکه فقط د خدی په ذهن کې وجود لرلو. خدی “مونږه په خپل حفاظت کې ساتلو، او مونږ ته یې د خپل مقصد او پرهیزګاري مطابق پاک اواز را کولو، دغه مونږ ته د نړۍ د آغاز څخه وړاندې د عیسیٰ علیه اسلام په شکل کې راکړې شوي وو” (۴ تیمو تاوس. ۱:۹). د نړۍ د جوړیدو څخه وړاندې خدی مونږه د نجات ورکونکي عیسیٰ علیه اسلام په مخ کې غوره کړو، ځمونږه سر نوښت یې د خپلې ارادې د بڼه لذت مطابق وضع کړو” (د ایفیس اوسیدونکي. ۱:۴،۵).

د عیسیٰ علیہ اسلام سرچشمه ۱۶۱

خدای په پیل کی د افرادو د ټولې نظریې په حقله معلومات لرل، او کوم چی د نجات لپاره غوره کړی شوی وو، ددی مطلب دا دی چی په آغاز کی خدی د هغوی په حقله معلومات لرل رومیان. (۲۳:۹؛ ۲۷:۸).

ددی هر څه په رڼا کی، دا د حیرانتیا خبره نه ده، چی عیسیٰ علیہ اسلام د خدی د مقصد په توگه، داسی یادیدی شی چی هغه د خدی په ذهن او برنامه کی د آغاز څخه وجود لرلو، گو چی په جسمانی توگه داسی نه وه. هغه د "نری د وجود د آغاز څخه د خدی مقتول پسه وو". (تفسیر. ۸:۱۳). په حقیقت کی عیسیٰ علیہ اسلام هغه وخت مړ نه شو، هغه د "خدای پسه" وو، چا چی ۳۰۰۰ کاله وړاندی په صلیب باندی قربانی ورکړه (یوحنا ۱: ۲۹؛ ۱ کورینت. ۵: ۷). په کوم انداز کی چی د آغاز څخه عیسیٰ علیہ اسلام غوره کړی شوی وو (۱ پطرس ۱: ۲۰)، هم په دغه انداز کی معتقدین انتخاب کړی شوی وو (د ایفس اوسیدونکی ۱: ۳ په دغه شعرونو کی "انتخاب" کونی لپاره یو یونانی لفظ استعمال شوی دی). مونږ چی ددی په پوهید نه کی دکومو مشکلاتو څخه مخامخ یو د هغی وجه داده چی مونږ د وخت د مفهوم څخه د خدی د عمل په حقله هیڅ اسان تصور نه لرو. د وخت د محدودیت څخه پرته، د خدی د نقطه نظره په شیانو باندی د نظر اچونی لپاره عقیده یو قابلیت دی.

۳.۷ "په آغاز کی لغت وو"

یوحنا ۱: ۳.

"په آغاز کی لغت وو، او لغت د خدی سره وو، او لغت

خدی وو. دغه هر څه په آغاز کی د خدی سره وو. ټول

شیان هغه تخلیق کړی وو" (یوحنا ۱: ۳ - ۱)

په دی شعرونو په صحیح انداز کی پوهیدل د اخرنی برخی نتیجه گیری په خپله ساحه کی راولی او دهغی تابد کوی. خو بیا هم زیاد تره خلق په دی برخه نه پوهیگی کله چی په جنت کی د هغه د موجودیت تعلیم دعیسیٰ علیہ اسلام د پیدایش څخه وړاندی ورکولی کیږی. ددی شعرونو په ماهیت د پوهیدلو لپاره دا اهمه ده چی د ځانکړی مفهوم په حوالی سره د "لغت" په معنی په صحیح طریقه ځان پوهه کړو. دلته د انسان حواله نه ورکولی کیږی، ځکه چی انسان "د خدی" سره او په یو وخت خدی نه شی کیدی. یونانی لغت "لوگس" کوم چی "لغت" ترجمه شوی دی په خپل ځان کی دلته د 'جیسس' معنی نه لری. معمولاً ددی ژباړ "لغت"، دی خو د هغی څخه پرته په دا ډول هم ترجمه شوی دی:

حساب	سبب
ارتباط	اصول
مرام	وعظ کول
دلیل	قول
پاکیزه	

"لغت" فقط د "هغه" لپاره استعمال شوی دی ، دا ځکه چې "لوگس" په یونانی کې مذکر دی. خو ددی مطلب دا ته دی چې دا په نږه ، عیسی علیه اسلام پوری تعلق لری. د جرمنی تفسیر (لوته) ددغی لپاره "پاس ورته" لغت استعمال کړی دی ؛ فرانسوی تفسر (سیگانو) ددغی لپاره "لاپروول" لغت استعمال کړېدی چې مونث دی ، د دی مطلب دا دی چې "لغت" فقط تر نږه ته اشاره نه کوی.

"په اغاز کې"

کیدې شی چې 'لوگس' په سختی سره دداخلی فکر سره تعلق لری د کومی اظهار چې په بیرون کې په الفاظو او نورو ارتباطونو کې شوی وی. په اغاز کې خدی دغه 'لوگس' لرلو. ددغی واحد مقصد عیسی علیه اسلام د مرکزی نقطی په محای مگر محدودی وو. مونږه په دی رڼا اچولی ده چې د هغه وخت څخه کله چې د هغه د روح او لفظ په مینځ کې رابطه جوړه شوه نو خدی څنگه دروح د لاری خپل داخلی فکرونه په عمل کې وړاندی بوتلل(برخه ۲:۲ او گوری). لکه څنگه چې د خدی روح د انسانانو سره خپله برنامه وړاندی بیایی او د اغاز څخه د هغه لیکلی شوی الفاظ ددی پاملرنه ځان ته راگرځوی ، دغه ډول روح د عیسی علیه اسلام نظری ته د کار او د لفظونو دلاری رابطه جوړوی. عیسی علیه اسلام د خدی 'لوگس' وو، او دا ډول د خدی روح د عیسی علیه اسلام په حقله د خدی د برنامه ټول عملونه بیانوی. دا په دی خبره رڼا اچوی چې وولی د زری وصیتنامی ډیرو واقعاتو د عیسی علیه اسلام سره سمون خوړلو. خو بیا هم په دی باندی ډیر زور نه دی اچول پکار عیسی علیه اسلام په شخصی توگه په خپله "لغت" ته وو؛ دا د عیسی علیه اسلام د لاری د خدی د نجات برنامه ته "لغت" ویلی شی. په انجیل کې د عیسی علیه اسلام په حقله 'لوگس' ("لغت") ډیر ذبات تکرار شوی دی یعنی "د عیسی علیه اسلام لفظ" (د کولس اوسیدونکی. ۱۶:۳؛ مقایسه. متی. ۱۹:۱۳؛ یوحنا ۵:۲۳؛ اعمال ۱۹:۱۰؛ ۱۰:۱۰؛ دتهیسلونیا اوسیدونکی. ۸:۱؛ دغسی نور.). دا خبره یاد او ساتی چې 'لوگس' په عیسی علیه اسلام پوری تعلق لری نه چې د هغه په ذات پوری. کله چې عیسی علیه اسلام پیدا شو ، دی لغت په غوښه او وینه کې تغیر او خوړو - "د لغت څخه غوښه جوړه کړی شوه" (یوحنا ۱:۱۳). عیسی علیه اسلام په ذاتی توگه د "لغت" په محای د لغت څخه جوړ کړی شوی جسم وو ؛ د ماضی د هر وخت په مقابل کې عیسی علیه اسلام په ذاتی توگه هغه وخت "لغت" شو کله چې هغه د مریم څخه پیدا شو.

د عیسی علیه اسلام په حقله برنامه او پیغامونه د اغاز څخه د خدی سره وو ، خو په اولنی صدی کې د هغه په حقله د انجیل تعلیمات او او د عیسی علیه اسلام د ذات دلاری دغه برنامه او پیغامونه راواستولی شوی. دا ډول خدی خپل لغت مونږ ته د عیسی علیه اسلام د لاری راواستول (عبرانی ژبه ۱:۱۰۲). د وخت سره په دی خبره بیا بیا زور اچولی شوی دی چې عیسی علیه اسلام مونږ ته د خدی خبری رارسولو او ددی لپاره چې د خدی الهام مونږ ته راورسوی د خدی د لغت په امر سره به یی معجزی کولی (یوحنا ۴:۲۴؛ ۳:۳؛ ۶:۷؛ ۱۰:۱۰؛ ۳۸:۳۲؛ ۱۰:۱۳؛ ۲۳:۱۰).

"ټولو قومونو" ته د وعظ کونې په حقله پال د عیسی علیه اسلام دا امر قبول کړو چې د انجیل وعظ او کړی: "د الهامونو د راز مطابق ، د عیسی علیه اسلام وعظ کوم چې د نړی د اغاز څخه به راز کې ساتلی شوی وو، خو اوس ښکاره کړی شوی دی... ټولو قومونو ته معلوم شو" رومیان. ۱۶:۲۵؛ ۲۶:۱۶ مقایسه. ۱ د کورینت اوسیدونکی. ۴:۶). د انسان لپاره د ابدی ژوند امکان د عیسی علیه اسلام د کار د وجی ممکنه شوله (یوحنا ۳:۱۶؛ ۶:۵۳)؛ د اغاز څخه خدی د انسان وړاندی د ابدی ژوند برنامه پیشنهاد کړله ، ددی علم سره چې

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۶۳

انسان د عیسی علیه اسلام په شان قربانی وړ کولی شی. فقط د عیسی علیه اسلام د پیدایش او مرگ څخه وروستو د پوره الهام پیشنهاد او کړی شو: "د ابدی ژوند وعده کومه چی خدی د نړی د آغاز څخه وړاندی او کړله؛ خو په مقرر وخت کی بی دوعظ د لاری (د ژوند په حقله) خپل لغت رابنکاره کړلو" (تیتوس ۱: ۳، ۲). مونږه لیدلی دی چی دغه په حقله د خدی پیغمبرانو د همیشه موجودیت خبره کړی وه (لوقا ۱: ۷۰) د هغی مطلب داوو چی "لغت" د کومی په حقله چی هغوی خبره کوله هغه د آغاز څخه د خدی سره موجود وو. د عیسی علیه اسلام مثالونو ډیر دغه شیان په گوته کول؛ هغه ددغی لاری خپله پیغمبری سرته رسوله، "زه به په مثالونو کی خیری کوم؛ زه به هغه شیان رابنکاره کړم کوم چی د نړی د اساس څخه په راز کی ساتلی شوی دی" (متی، ۱۳: ۳۵). دا چی د عیسی علیه اسلام د څیگیدنې څخه "وجود جوړ" کړی د دی مطلب دا دی چی دغه "لغت" د نړی داغاز څخه د خدی سره "وو".

"لغت خدی وو"

دا چی "لغت خدی دی" ددغی مطلب په پوهه کولو باندی اوس مونږ کولی شو چی غور او کړو. محمون د برنامو او فکرونو اساس مونږ یو. "زه لندن ته خم" دا "لغت" یا حمدا د مقصد ظاهرولو رابطه ده، دا ځکه چی دا حمدا مقصد دی. د عیسی علیه اسلام په حقله د خدی برنامه هم دغه ډول ده. "انسان د خپل زړه د فکر په شان دی" (مثالونه، ۲۳: ۷)، او څنگه چی خدی فکر کوی، هم داسی عمل کوی. دغه ډول د خدی لغت یا فکر خدی دی: "لغت خدی وو". ددی په وجه د خدی او د هغه د لغت په مینځ کی ډیر نزدی تعلق دی د متوازی په ډول روحانی سرود. ۲۹: ۶: همساتی لری: "د مالک د اواز په وجه په بیابان کی لرزش راغی؛ مالک بیابان اولرزلو".

تاسو اونکری شو چی حمدا غږ ووری (یروشلیم، ۲۵: ۷) دا قسمه بیان په ټولو پیغمبرانو کی مشترکه دی. د خدی موثر مطلب دادی

'تاسو نه غوښتل چی د پیغمبرانو له طرفه ویلی شوی حمدا لغت ته پاملرنه او کړی. داود علیه اسلام د خدی لغت د چراغ او رڼا په ډول منلو (روحانی سرود، ۱۱۹: ۱۰۵)، په دغه حال کی هم هغه وای: "ای مالکه، نه حمدا چراغ بی: او مالک به حمدا تیاره رڼا کړی" (۲ سمیویل، ۲۲: ۲۹)، د خدی او د خپلو الفاظو په مینځ کی برابری په گوته کوی، په دی وجه دا دپوهیدنې وړ ده چی د خدی خبره د هغه وجود بنکاره کوی، یعنی دا ویلی شوی دی چی دا یو نفر دی یاوجود ددی چی هغه نه دی (انحراف ۵ او گوری "شخصیت ته د جسم ورکونی اصول).

خدی پخپله ریښتینی دی (یوحنا ۳: ۳۳؛ ۲۶: ۸؛ ۱ یوحنا ۵: ۱۰)، او په دغه وجه د خدی لغت هم ریښتینی دی (یوحنا ۱: ۱۷). هم په دغه ډول عیسی علیه اسلام د خدی د لغت سره مخان دومره نزدی کړی وو چی هغه د خدی لغت ته شخصیت ورکولو: "هغه څوک چی حمدا څخه انکار کوی، او حمدا لغت لاس ته نه راوړی، دغه لغت به د هغه قضاوت کوی: هغه لغت چی ما ویلی دی، دغه لغت به په اخر نی ورځ د هغه قضاوت کوی" (یوحنا ۱۲: ۳۸). عیسی علیه اسلام د خپل لغت په حقله داسی خبره کوی لکه چی هغه حقیقی شخصیت وی یعنی هغه په خپله. دهغه لفظونو ته شخصیت ورکړی وو، ځکه چی هغوی د عیسی علیه اسلام سره ډیر نزدی تعلق لرلو.

یوحنا په ۱: ۱-۳ کی ذکر کوی چی د خدی لغت ته هم د نفر په ډول شخصیت ورکړی شوی دی. مونږ ته د لغت په حقله ویلی شوی دی، "ټول شیان هغه جوړ کړی دی" (یوحنا ۱: ۳). اگر چی خدی ټول شیان دخپل فرمان په لغت تحلیق کړی دی (پیدایش ۱: ۱).

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۶۳

ددی کبله د خدی لغت په داسی ټول ویلی شوی دی لکه لغت چی خدی په خپله وی. ددی څخه چی کومه نقطه د پاملرنی وړ څرغیدی شی هغه دا ده چی محمود په زړه کی د خدی د لغت د لاری خدی مونږ ته ډیر نزدی کیدی شی.

ددی ثبوت د پیدایش ۱ څخه محمود لاس ته راټلی شی، چی خدی د خپل لغت د لاری خالق وو، نه چی په ذاتی توگه عیسی علیه اسلام خالق وو. نه چی په ذاتی توگه عیسی علیه اسلام، بلکه لغت وو چی دا هر څه یی تشکیل کړی دی (یوحنا ۱: ۱-۳). "د خدی د لغت د لاری جنت جوړ کړی شوی وو؛ او د جنت ټول میلمانه (یعنی ستوری) د هغه د خلی د نفس د لاری... هغه اووېل، او داسی او شو"

(روحانی سرود، ۶:۲:۳۳). حتی اوس هم دا د هغه د لغت برکت دی چی طبعی تخلیق په عمل کی دی: "هغه ځمکی ته خپل فرمانونه مخکی رالیگلی وو د هغه لغت په ډیر سرعت سره منډه وهی. هغه د مالوچو په شان واوره جوړه کړه... هغه خپل لغت بیرون واستولو... او اوبه په حرکت کی راغله" (روحانی سرود، ۱۵:۱۲۳ - ۱۸).

د خدی لغت د هغه د تخلیق قوت وو، هغه چی کله عیسی علیه اسلام د مریم په رحم کی پیدا کولو هغه ددغه قوت څخه کار واخیستلو. د پاک روح د لاری، لغت د خدی برنامه عملی کړله (لوقا ۱: ۳۵)، د عیسی علیه اسلام په ار کی د حاملگی موجب او څرغیدو. مریم د راتلونکی حاملگی د خبر په ار کی داسی اووېل: "باید چی دا د لغت مطابق سر ته اورسی" (لوقا ۱: ۳۸).

مونږه اولیدل چی د خدی لغت / روح د هغه د مقصد عکاسی کوی، د کومی په حقله چی په ټوله زړه وصیت نامه کی ذکر شوی وو. ددی دریمتین والی درجه یی په اعمالو ۱۳: ۲۷ کی په گوته کړی ده، په کوم کی چی عیسی علیه اسلام د زوی وصیت نامی د پیغمبرانو د لغت برابری بودلی دی: " (یهودیانو) نه هغه پیژندلو، نه تر اوسه پوری د پیغمبرانو د لوازو خبر وو". کله چی عیسی علیه اسلام راپیدا شو، د خدی ټول لغت / روح د عیسی علیه اسلام په ذات کی اظهار او کړو. د عیسی علیه اسلام د لاری د اهدی ژوند په حقله د خدی د برنامی سر ته رسونی په ار کی د الهام په حالت کی پیغمبر یوحنا ډیر خرشخاله وو، په کومی کی چی شاگرد خپله برخه اخیستی وه، کومه چی هغه لیدلی وه او سرو کار یی ورسره لرلو. هغه وروستو دا منله چی هغوی د خدی د لغت سره کار لرلو، د عیسی علیه اسلام د لاری یی د خدی د نجات د برنامی سره کار لرلو (یوحنا ۱: ۱-۳). په داسی حال کی چی مونږه عیسی علیه اسلام په جسمانی توگه نه دی لیدلی، مونږه بیا هم د هغه په حقله د ریمتینی پوهی د لاری خوشحالیدی شو، مونږه په صمیمانه انداز کی د هغه د مقصد په حقله پوهیدی شو کوم چی خدی محمود سره لری او ددغی په وسیله به او کړی شو چی په اهدی ژوند یقین اولرو (۱ پطرس ۱: ۹، ۸). مونږه باید چی دا پوښتنه د ځان څخه او کړو چی: ایا زه په حقیقت کی عیسی علیه اسلام پیژنم؟ فقط دا منل چی د عیسی علیه اسلام په نوم باندي یو ښه نفر ژوند تیرولو کافی نه ده. په عبادتی انداز کی د انجیل د مطالعی د لاری، ددی خیری ډیر زر امکان شته دی چی تاسو هغه د خپل ذاتی نجات دهنده په طور او پیژنی او د هغه سره خپله رشته د باپتیزم د لاری پیدا کړی.

د عیسی علیه اسلام سر چشمه ۱۶۵

د عیسی علیه اسلام سرچشمه ۱۶۶

کے مطالعہ : پوینتی

۱. ایا عیسی علیه اسلام د پیدایش څخه وړاندی په جسمانی توگه موجود وو؟
(ا) موجود وو
(ب) نه وو موجود

۲. په کوم مفهوم کی ویلی کیدی شی چی عیسی علیه اسلام وجود لرلو؟
(ا) د فرشتی په توگه
(ب) د سگانگی برخه وه
(پ) د روح په توگه
(ت) فقط د خدی په ذهن او مقصد کی

۳. په لاندینی بیانونو کی د مریم په حقله کوم بیان ریبتینی دی؟
(ا) هغه یوه کامله، بی گناه بڼڅه وه
(ب) هغه یوه عامه بڼڅه وه
(پ) هغه د پاک روح د لاری په عیسی علیه اسلام باندی حامله شوه
(ت) هغه اوس ځمونړه عبادتونه عیسی علیه اسلام ته پیشنهاد کوی

۴. ایا عیسی علیه اسلام ځمکه جوړه کړی وه؟
(ا) او هغه جوړه کړی وه
(ب) نه هغه نه وه جوړه کړی

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۸:۱: معرفت

دا به د عیسایی مذهب منونکی په فکر کې یوه ډیره عظیمه المیه وی چې د مالک عیسی علیه اسلام هغه قدر او نکرې شود کوم قدر او سرفرازی چې هغه به گناه باندې د فتح په نتیجه کې وړ وو ، څه چې هغه د کامل شخصیت دارتقا په نتیجه کې لاس ته راوړی وو. د 'سگانگی' عمومی منلی شوی تعلیم په خپل ذات کې خدی منی. دا بیکاره ده چې خدی نه شی امتحانیدلی (جیمز ۱: ۱۳) او د گناه کوټی امکان نه لری ، ددی مطلب دا دی چې په حقیقت کې عیسی علیه اسلام له د گناه خلاف جنگ نه وو کول پکار. له دی کبله دهغه ژوند په محمکه باندې یو شرم وو، د انسانی تجربی څخه تیر شو ، خو د انسانی نسل د روحانی او جسمانی المیه لپاره یی هیڅ قسمه حقیقی احساسات نه لرل ، داسی تاثر ورکوی چې هغه په ذاتی توگه ددغی څخه نه وو متأثر شوی.

د مرمونو او جهاواه شهادتیانو مفرط گروپونه په دی خبره کې ناکامه شو چې په سمه طریقه د خدی د واحد تولد کړی شوی زوی عیسی علیه اسلام په ار کې دحیرت انگیزی قدر دانی او کړی . دا ډول ، هغه نه فرشته وه او نه د یوسف طبیعی زوی وو. دا د چا له طرفه پیشنهاد کړی شوی ده چې د ادم علیه اسلام د راغورزیدو څخه وړاندې د عیسی علیه اسلام طبیعت د ادم علیه اسلام په شاننی وو. ددی نقطه نظر په حق کې د انجیل د شهادت نه ورکولو څخه پرته ، هغوی دا درک او نکرې شوه چې خدی ادم علیه اسلام د خوری څخه تخلیق کړی وو، په داسی حال کې چې د عیسی علیه اسلام تخلیق خدی د مریم په رحم کې د تولد د لاری کړی وو. دا ډول، انگر چې عیسی علیه اسلام انسانی پلار نه لرلو خو د هغه پیدایش ممکن شو او د هری حوالی سره مخموتی(انسانان) په شان پیدا شو. ډیر خلق دی منلو ته تیار نه دی چې مخموتی په شان گناهکارانه طبیعت لرونکی انسان کامل شخصیت لرلی شی. په عیسی علیه اسلام باندې د رهبنتی عقیدې په لار کې دا حقیقت منل یو خنډ دی.

دا عقیده لرل چې عیسی علیه اسلام مخموتی په شان طبیعت لرلو ، خو په خپل شخصیت کې گناه کار نه وو ، په ټولو امتحانونو کې همیشه غالب راتلل اسان کار نه دی. د هغه د کامل ژوند په حقله په انجیل کې ډیر څه لیکلی شویدی ، دغه برخی د عیسی علیه اسلام د خدایی څخه انکار کوی ، چې دا ډول د حقیقی عیسی علیه اسلام په حقله د کلک فهم او عقیدې خاوندان شی . د هغه د خودکاره کاملیت منلو لپاره دا ډیره اسانه ده چې هغه په ذاتی توگه خدی او منلی شی. دغه ډول دا فکر هغه فتح او گټه بی معنی کوی کومه فتح چې عیسی علیه اسلام د گناه او انسانی طبیعت په ضد لاس ته راوړی وه.

عیسی علیه اسلام انسانی طبیعت لرلو ؛ عیسی علیه اسلام د هغه وخته پوری مخموتی په شان گناهکارانه تمایلات لرل (عبرانی ژبه ۱۵:۴) ، تر کومه وخته پوری چې هغه په گناهونو باندې د قابو موندنی لپاره د خدی لاره نه وه غوره کړی او په دغه کار کې یی د هغه څخه کمک نه وو غوښتی. خدی په خوشحالی سره هغه له دغه کمک ورکړو " خدی د عیسی علیه اسلام د لاری د تری سره اشتهی پیدا کوله " دخپل ذاتی خدی د لاری (۲ د کورینت او سیدونکی. ۹:۵).

۲.۸ د خدی او د عیسی علیه اسلام په مینځ کې اختلافات

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۵۴

د هغه برخو په مینځ کې یو صفا توازن رسم کیدی شي په کوم کې چې په "عیسی علیه اسلام کې دخدی" د موجودگي حد په څه کړی شوی دی، او هغه حد په کوم کې چې د هغه په انساني برخو رڼا اچولی شوی ده. دا وروستی برخه دا ناممکنه کوی چې د انجیل د لاری دا نظریه تصدیق کړی چې عیسی علیه اسلام په ذاتي توګه خدی دی، څنګه چې د سګانګي نظریه دا غلطبیاڼی کوی چې "د حقیقي څخه حقیقي خدی" دی. (د حقیقي څخه د حقیقي خدی فقره په ۳۲۵ کې د عیسی علیه اسلام د مرګ نه پس د نیسیا په شورا کې استعمال شوی وه. په کوم کې چې د خدی په حقله د 'سګانګي' نظریه په اولني محل اعلام شوی وه؛ دا نظریه په ابتدا کې عیسایانو ته نه وه معلومه.) په انجیل کې د 'سګانګي' نظریه وجود نه لری. په ګناه باندې د عیسی علیه اسلام د پوره فتح او په هغې کې د خدی د برخې په حقله ۹ مطالعه وړ اتدی څپه نه کوی. لکه څنګه چې مونږ ددی مطالعه اغاز کړی دی، دا خبره یاد او ساتی چې نجات په حقیقي عیسی علیه اسلام باندې په صحیح انداز کې په پوهیدنه کې ده (یوحنا ۳: ۳۶-۶؛ ۵۳: ۱۷). کله چې مونږ ه د هغه له طرفه د ګناه او مرګ فتح کونی په حقله صحیح نتیجه ته اورسیګو، او ددی لپاره چې په نجات کې برخه ور شو، مونږ باید چې د باپتیزم په انداز کې د عیسی علیه اسلام په نوم او لامبلی شو.

د خدی او عیسی علیه اسلام تر مینځه د تعلق په حقله صاف ترینه خلاصه په ۱. تیمو تاس ۵: ۲ کې لاسه ته راوړلی شوی ده " یو خدی دی، او یو ثالث دی د خدی او انسانانو په مینځ کې، د هغه نمر نوم مسیح عیسی علیه اسلام دی." په کومو لفظونو چې رڼا اچولی شوی ده د هغې څخه دا نتیجه ګیری کیدی شي:

- یو خدی وجود لری، دا عیسی علیه اسلام خدی کیدنه هیڅ امکان نه لری؛
که پلار خدی دی او عیسی علیه اسلام هم خدی دی، په یو وخت کې دوه خدایان دی. " خو څومو لپاره یو خدی دی، پلار " (د کورینت او سیلونکی، ۶: ۸).
' خدی چې پلار دی' له دغې کبله فقط یو خدی دی. په دې وجه دا هیڅ امکان نه لری چې ' خدی چې زوی دی' یو جدا وجود اولری، څنګه چې د سګانګي نظریه غلطبیاڼی کوی. زړه وصیتنامه هم د یو خدی په نوم د پلار په حیث د یخویڅ تصویر کشی کوی (یعنی. اشعیا بن اسرائیل، ۶۳: ۱۶؛ ۸: ۶۳).

د دی یو خدی سره اضافي، ثالث وجود لری، نفر عیسی علیه اسلام -
"... او یو ثالث...". دغه لغت " او " د عیسی علیه اسلام او خدی په مینځ کې فرق په څه کوی.

- دا چې عیسی علیه اسلام "ثالث" وو مطلب یی دا دی چې هغه په درمیان کې کار کونکی دی. د ګناه کار انسان او بی ګناه خدی په مینځ کې په خپله په ذاتي توګه بی ګناه خدی نه شی کیدی؛ دا به د

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۵۵

د گناه گارانو انسانو طبیعت څخه ، بی گناه انسان وجود لری وی . "د نافر مسیح عیسی علیه اسلام" له طرفه ددی ورکړی شو ی توضیح په نتیجه کی شک ته کوم محای نه پاتی کیږی ، ځو چی پال د عیسی علیه اسلام د معراج ختلو څخه وروستو لیکل کول ، هغه د "خدای مسیح عیسی علیه اسلام" په حقله هیڅ خبره نه ده کړی .

ډیر ځله مونږ ته ددی یادونه شوی ده چی "خدای انسان نه دی" شمیره ۱۹:۲۳؛ هوشع نبی . ۱۱:۹؛ په داسی حال کی چی عیسی علیه اسلام په ښکاره توگه "د انسان زوی" وو ، لکه څنگه چی په نوی وصیت نامه کی هغه په تکرار سره د "مسیح عیسی انسان" په نوم یادیکلی . هغه د "ټولو څخه د لوړ زوی" وو (لوقا ۱:۳۲) . خدی د "ټولو څخه برتر" دی خبری ته اشاره کوی چی فقط هغه حتی برتر والی لری؛ عیسی علیه اسلام د "ټولو څخه د برتر زوی" وو ، ددغی څخه دا معلومات کیږی چی هغه پخپله خدی نه وو . د پلار او زوی چی کومه ژبه د خدی او عیسی علیه اسلام لپاره استعمال شوی ده ، دا واضحه وی چی هغوی یو شانتي نه دی . په داسی حال کی چی زوی یخینی شیان د پلار سره په یو ډول لری ، هغه یو او یو ډول انسان نه شی کیدی ، او نه د ویره عمر لری څومره چی پلار لری .

ددی سره ، د خدی او عیسی علیه اسلام په مینځ کی ډیر ښکاره فرقونه شته دی ، دغه اختلافات دی خبری ته ښکاره اشاره کوی چی عیسی علیه اسلام په خپله خدی نه وو :-

عیسی علیه اسلام	خدای
د عیسی علیه اسلام په ټولو سطحو هم دغسی امتحان اخیستلی شوی وو لکه څنگه چی څومو نړه امتحان اخیستلی کیږی "عبرانی ژبه . ۳:۱۵) .	"د خدی امتحان نه اخیستلی کیږی" (جیمز . ۱:۱۳)
عیسی علیه اسلام ددی ورځو لپاره مړ شوی وو (متی . ۱۴:۳۰؛ ۱۶:۱) .	خدای مرگ نه لری . د طبیعت د حوالی سره هغه ابدي دی . (روحانی سرود . ۹۰:۴؛ تیموتاوس . ۶:۱۶)
انسانانو لیدلی وو عیسی علیه اسلام او لاس یی ورته ورکړی وو (یوحنا ۱:۱) په دی زور ورکوی	انسانان نه شی کولی چی خدی اووینی (تیموتاوس . ۱۶:۹؛ حجرت . ۳۳:۲۰) .

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۵۶

کله چی محمود امتحان اخیستلی کپری ، محمود وړاندی د گناه کونی او خدی ته د تابعداری کونی انتخاب وی . ذیادتره محمود انتخاب خدی ته د نه تابعداری کولو انتخاب وی : عیسی علیه اسلام هم دغه انتخابونه لرل ، خو همیشه بی دخدی تابعداری خوبه کپری وه . له دی کبله هغه د گناه کونی امکانات لرل ، اگزر چی په حقیقت کی هغه گناه نه وه کپری . مونږه دا په ۲ سمبول . ۱۴:۶ - ۱۶ کی بودلی وه د داو د علیه اسلام څخه چی د کوم تخم وعده شوی وه هغه وعده په قطعی توگه د عیسی علیه اسلام په حقله وه . ۱۳ شعر د عیسی علیه اسلام د گناه کونی په امکاناتو خبره کوی : که هغه شرارت او کپری ، نوزه به ورته سزا ورکړم .

۳:۸ دعیسی علیه اسلام طبیعت

څنگه چی مونږه په طبیعی او اساسی توگه واقع یو محمود دغه حالت ته . لغت 'طبیعت' اشاره کوی . . مونږه په مطالعه ا کی دا خبره په گوته کپری وه چی اتجیل فقط د دوه طبیعتونو د خدی د طبیعت او انسان د طبیعت خبره کوی . په طبیعت کی د خدی لپاره مرگ نیشته ، ته کوم امتحان لری او داسی نور . دا واضحه ده چی عیسی علیه اسلام په خپل ژوند کی د خدی طبیعت نه لرلو . له دی کبله هغه په کلی توگه د انسانی طبیعت مالک وو . مونږ چی د "طبیعت" کوم تعریف کپری دی د هغی نه دا واضحه ده چی عیسی علیه اسلام نه شو کولی چی په یو وخت بی دوه طبیعتونه لرلی وی . دا ډیره اساسی ده چی عیسی علیه اسلام محمود په شان د امتحان سره مخامخیدو (عبرانی ژبه . ۱۵:۳) ، دغه ډول د هغه د کامله غالبیتا په نتیجه کی هغه کولی شو چی محمود لپاره معافی تر لاسه کپری . محمود د امتحانونو اساس هغه غلط هواش وی کوم چی محمود د داخل څخه مینځ ته راځی (مارک ۱۵:۶ - ۲۳) ، محمود د انسانی طبیعت څخه مینځ ته راځی (جیمز ۱ - ۱۳ - ۱۵) . ددی لپاره چی هغه د دغه تجربو څخه تیر شی او په دغه امتحانونو غالب راشی عیسی علیه اسلام انسانی طبیعت ته ضرورت لرلو . عبرانی ژبه ۱۳:۲ - ۱۸ ددی هر څه اظهار په ډیرو لفظونو کی کوی :-

" لکه څنگه چی اطفال (مونږه) د غوښی او وینی څخه جوړ یو (انسانی طبیعت) ،

هغه (عیسی علیه اسلام) هم دغه ډول د یو طبیعت څخه جوړ یو (یعنی "جوړوو")

تجدید شوی معیاری تفسیر) ؛ د مرگ د لاری هغه کولی شو چی شیطان ... د مینځه ... یوسی ،

په دغی اساس هغه د فرشتو طبیعت نه لرلو ؛ هغه د ابراهیم علیه اسلام د تخم (طبیعت) قبول کپری وو .

ددی خاطر د هغه رویه د خلقو سره د وړو وړو په ډول وه ، هغه به ترس لرونکی او مهربانه

پادری وی . ... ددی وړ به وی چی د خلقو د گناهونو لپاره اشته جوړه کپری . لکه څنگه چی

هغه د امتحان سره تیر شوی وو هغه کولی شی چی د هغه چا کمک او کپری شوک چی د

امتحان د آزمایش سره مخامخ شوی وو . "

دغه برخی په دی حقیقت باندی ډیر فوق العاده زور اچوی چی عیسی علیه اسلام انسانی طبیعت لرلو : "

هغه هم د خپل محان په شان " په دی کی برخه اخیستی وه (عبرانی ژبه . ۱۳:۴) ، په دی نقطه باندی د

پوهیدلو لپاره ، په دی جمله کی د یو ډول معنی لرونکی دری الفاظونو استعمال شوی دی . هغه د

" یو ډول " طبیعت برخه لرونکی وو ؛ په ثبت کی ویلی شوی وو چی هغه هم ددی برخه لرونکی وو عیسی

علیه اسلام طبیعت ۱۵۷

خو په دی زور اچوی چی " هغه د یو ډول برخه اخیستونکی وو " . عبرانی ژبه . ۱۶:۴ په یو ډول په

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۵۷

دی و جه زور اچوی چی عیسی علیه اسلام د فرشتو طبیعت نه لرلو، داسی ښکاری چی هغه د ابراهیم علیه اسلام تخم وو، عیسی علیه اسلام د هغه ډیرو معتقدینو لپاره نجات راورو څوک چی د ابراهیم علیه اسلام په تخم کی بدل شو. ددی په وجه انسانی طبیعت لرنه د عیسی علیه اسلام لپاره ضروری وه. په هر طرز هغه باید چی "د هغه د ورور په شانته وی" (عبرانی ژبه . ۱۷:۴) چی دا ډول خدی او کړی شی چی مونږ ته د عیسی علیه اسلام د قربانی د لاری معافی راکړی. څوک چی دا وای چی عیسی علیه اسلام په کلی توگه انسانی طبیعت نه لرلو. هغوی به په دغه وجه د عیسی علیه اسلام له طرفه د اساسی خبرونو په حقله نادان وی.

کله چی د باپتیزم عقیده لرونکی گناه او کړی، هغوی خدی ته راتلی شی، د عیسی علیه اسلام د لاری په عبادت کی دخپلی گناه اقرار کوی (۱ یوحنا ۱:۱۹)؛ خدی ددی خبری څخه واقف دی چی عیسی علیه اسلام هم په دغه ډول امتحان کړی شوی وو څنگه چی هغوی امتحان شوی وو، خو هغه کامل وو، هغه په امتحان کی کامیاب شو او دوی ناکامه شو. په دی وجه خدی د "عیسی علیه اسلام د خاطره" مونږه معاف کوی (د ایفس اوسیدونکی . ۳:۳۲). دا چی عیسی علیه اسلام څمونږ په شان امتحان کړی شوی وو، او دغه امتحان ممکن هم په دی وجه شو چی هغه څمونږ په شان طبیعت لرلو، له دی کبله ددی خبری قدردانی کول ډیره اساسی ده چی د عیسی علیه اسلام امتحان هم دغه شان اخستلی کیدو لکه څنگه چی څمونږه اخستلی کبړی. په عبرانی ژبه . ۱۳:۲ کی په واضحه توگه ویلی شوی دی چی عیسی علیه اسلام د "غوبی او وینی" طبیعت لرلو دکومی په وجه چی دا ممکنه شوه. چی په طبیعت کی (یوحنا ۳:۲۳) "خدی روح دی" او مادی وجود هم لری، او څنگه چی هغه "روح" دی هغه غوبنه او وینه نه لری. دا چی عیسی علیه اسلام د "غوبی" طبیعت لرلو ددی مطلب دا دی چی په خپل ژوند کی هیڅ کله هم د خدی طبیعت نه لرلو.

دا چی د خدی لفظ برقرار اوساتی انسانان په خپلو سابقه کوشیشونو کی یعنی په خپلو ټولو امتحانونو کی ناکام شو. له دی کبله، "خدی خپل زوی د گناه گاری غوبی په شان رالیگلی وو، او د گناه لپاره د قربانی ورکولو د لاری، بی گناه محکمه کړه" (رومیان ۳:۸ امریکي تفسیر). د "گناه" وجه د گناه وړاندی هغه طبیی سر ښکته کونه ده کومه چی مونږ په طبیعی توگه لرو. مونږه دی ته لار پرېښودی ده، او داسی کولو ته مونږه دوام ورکړی دی، او د گناه اجر مرگ دی. ددی حالت څخه د وتلو لپاره، انسان ته ډیرون څخه د کمک ضرورت دی. داسی ښکاری چی هغه د کاملیت وړ نه دی؛ جسم نه ددی قابل دی او نه قابل وو چی جسم ته اذادی ورکړی. له دی کبله خدی مداخله او کړله او مونږ له بی خپل زوی راکړو، دغه زوی بی "گناه نگارانه وجود" لرلو کوم چی گناهونو ته داسی امادگی لرله لکه څنگه چی مونږه لرو. نه چی د نور هر انسان په شان عیسی علیه اسلام په گناه باندی قابو اوموندله، اگر چی هغه هم د ناکامی او د گناه کوننی هغه امکانات لرل کوم چی مونږه لرو. د روم اوسیدونکی . ۳:۸ د عیسی علیه اسلام طبیعت د "گناه گزارانه وجود" په توگه تشریح کړی دی. په یو څو شعرونه کی وړاندی، پال خبره کړی ده چی په وجود باندی څنگه "ناپاک شیان اثر" کوی، او وجود څنگه په طبیعی توگه د خدی د اطاعت خلاف جنگ کوی (د روم اوسیدونکی . ۱۸:۷ - ۲۳). د روم اوسیدونکی . ۳:۸ کی ددی حوالی سره دا ولوستل نور زیات عجیبه په نظر رانگی چی عیسی علیه اسلام "گناه گزارانه وجود" لرلو. دا ددی وجه وه، او په جسم باندی د هغه له طرفه دقابو

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۵۸

موندلو وچه ده چی مونږ د جسم څخه رهای لاس ته راوړی شو؛ عیسی علیه اسلام د خپل گناه گارانه طبیعت په حقله ډیره اگاهي لرله. هغه یو وخت د "ښه ماهر" په نوم یادیدلو، ددی مفهوم په رڼا کی هغه "ښه" او د کامل طبیعت مالک وو. هغه جواب ورکړو: "تاسو ولی ماته ښه وایی" (مارک ۱۰:۱۸، ۱۷). په یوه بله موقع خلقو د عیسی علیه اسلام د عظمت باید د هغه ډیرجسته سلسله وارو معجزو په وجه کړی وو کومی چی هغه ددی وړاندی سر ته رسولی وی. عیسی علیه اسلام ددی په اساس کومه گټه لاس ته نه وه راوړی "ځکه چی هغه ته د هر څه معلومات وو، او ددی خبری ضرورت یی نه لرلو چی خلق یی باید او کړی: د هغه څه لپاره څه چی انسان یی لری" (یوحنا ۲:۲۳ - ۲۵، یونانی متن). د انسانی طبیعت په حقله د هغه د علم له کبله هغه ته د هر څه علم وو "ددی په حقله، عیسی علیه اسلام په خپل ذات کی نه غوښتل چی د هغه صفت او کړی شی، ځکه چی هغه ته پته وه چی د هغه خپل انسانی فطرت څومره مضره وو.

۴.۸ د عیسی علیه اسلام انسانیت

د انجیل ثبتونه د عیسی علیه اسلام د کامل طبیعت په حقله ډیر مثالونه ورکوی. د اثبیت کړی شوی ده چی هغه بېزاره وو، او د کویې څخه د اوبو څښلو په حالت کی په کیناستلو (یوحنا ۴:۶). "عیسی علیه اسلام د یو جزایي په مرگ اوژل (یوحنا ۱۱:۳۵). په عالی توگه، د هغه د انسانیت ثابتولو لپاره به هغه ثبت کافی وی کوم چی د هغه د اخرنی ورځو د تکالیفو په حقله ثبت شوی دی: اوس ځما روح په تکلیف کی دی، د خدی وړاندی د عبادت کولو په موقعه هغه دا خبره منله، هغه به ویل ای خدایا ته ځما حفاظت او کړی د هغه مرگ څخه د کوم سره چی به هغه په صلیب مخامخیدلو (یوحنا ۱۴:۲۲). هغه به په دغا کی ویل، ای ځما خدایا، که دا امکان لری پریگنده چی زه د (تکلیف اومرگ) دا پیاله تیره کړم؛ نه چی دا ځما په هواش اوشی بلکه ستا په خواهش اوشی" (متی ۲۶:۳۹). دا اشاره کوی چی په څه لارو کی د خدی او د عیسی علیه اسلام په اراده یا هواش کی فرق وو.

دا چی اخرنی امتحان ته ځان تیار کړی عیسی علیه اسلام ټول عمر خپل هواش د خدی د هواش وړاندی قربان کړی وو: "زه په خپل ځان هیڅ نه شم کولی: کله چی زه وورم زه قضاوت کوم: ځما قضاوت فقط قضاوت وی؛ ځکه چی زه د خپلو ارادو طلب نه لرم، بلکه زه فقط د خدی د ارادو طلب لرم چا چی زه رالیگلی یم" (یوحنا ۵:۳۰). د خدی او د عیسی علیه اسلام په ارادو کی فرق ددی خبری کافی ثبوت دی چی عیسی علیه اسلام خدی نه دی.

ځمونږ په ټول ژوند کی ځمونږ څخه دا توقع لرلی کیری چی مونږ د خدی په حقله په خپل علم کی اضافه او کړو، او د هغه امتحانونو څخه دد کړه او کړو د کومو سره چی مونږ په ژوند کی مخامخ شوی یو. په دی کی عیسی علیه اسلام ځمونږ لپاره یوه عظیمه نمونه وه. د خدی په حقله چی کوم نامکمله علم کومه رڼا د هغه څخه تیریدله هغه ځمونږ څخه زیاته نه وه. په وړو کوالی کی عیسی علیه اسلام په خپل عقل او قد کی اضافه لو کړه (یعنی روحانی بلوغت، مقابله، د ایفیس اوسیدونکی ۳:۱۳)، او خدی اوانسان طرف ته یی په پاملرنه کی اضافگی او کړه" (لوقا ۲:۲۵). "ماشوم رالوی شو، او په روحانی توگه یی رشد او کړو" (لوقا ۲:۴۰). دا دوه شعرونه دا خبره په گوته کوی

چی د عیسی علیه اسلام جسمانی رشد د روحانی رشد سره یو شانتی وو؛ په هغه کی دواړه طبیعی او روحانی جریان مینځ ته راغلل. که "خدی زوی دی"، لکه څنگه چی د ایتهنز عقیده د "سکانگی" په حقله غږیږی ددی به هیڅ امکان نه وو پاتی شوی.

حتی د ژوند په اخر کی، عیسی علیه اسلام دا خبره منله چی هغه د خپل دویم راتگ په حقله هیڅ معلومات نه لری، اگر چی پلار ته ددی معلومات شته دی (مارک ۱۳:۳۲). مونږ ټول کولی شو چی د خدی د هواش په حقله تابعداری د وخت په اوگدو کی لاس ته راوړو. د هر زوی په شان باید چی عیسی علیه اسلام هم د خپل پلار د تابعداری د جریان څخه تیر شوی وی. "اگر چی هغه زوی وو، خو هغه تابعداری (یعنی د خدی تابعداری) دخپلو تکالیفو څخه لاس ته راوړی وه کوم چی په هغه تیر شوی وو؛ او کاملیت ته اورسیدو (یعنی په روحانی توگه بالغ شو)، او د پوره او کلي رشد په نتیجه کی هغه ددایمی نجات مولف شو" (عبرانی ژبه، ۹۰۸:۵۰). د فیلیپ اوسیدونکی، ۲: ۸۰۷ (په ۲۷ انحراف کی وړاندی تبصره کوی) په عیسی علیه اسلام کی دروحانی رشد هم دغه جریان ثبتی، په صلیب باندی د مرگ په نتیجه کی هغه عروج ته اورسیدو. هغه خپل شهرت د لاسه ورکړو او د خپل ځان لپاره یی د نوکر (وضع) غوره کړه... هغه ځان خاکسار کړو او د مرگ دوخته پوری په صلیب باندی تابعدار پاتی شو. "دلته استعمال شوی ژبه دا په گوته کوی چی څنگه عیسی علیه اسلام په شعوری توگه په ارام ارام سره د تگ په نتیجه کی رشد لاس ته راوړو، ځان یی نور او نور خاکسار کړو، دغه ټول په اخر کی د خدی "داسی تابعدار" شو چی د خدی د هواش په نتیجه کی په صلیب باندی مرگ ته تیار شو. دغه ټول هغه د خپلو تکالیفو په نتیجه کی د مثبته جوابدهی په نتیجه کی "کامل شو".

ددی څخه دا واضحه ده چی عیسی علیه اسلام باید چی د خپلی پاکیزگی لپاره شعوری، ذاتی کوشیش کړی وی؛ د خدی له طرفه په هغه باندی هیڅ داسی قوت نه وو استعمال شوی چه هغه دا ټول جوړ شی، د کوم قوت استعمالونی په حالت کی به هغه فقط بو بی حسه تابعدار جوړ شوی وو. عیسی علیه اسلام په حقیقت کی مونږ خوبولو، او ددغی سبب په اساس یی خپل ژوند په صلیب باندی ورکړو. که په صلیب باندی د مرگ لپاره په هغه باندی د خدی له طرفه کوم قوت استعمال شوی وو نو په هغه حالت کی په ثابت قدمی سره په دی خبره زور ورکول چی هغه څومونږ سره مینه کوله، دغه دغوی به کاواکی وه (د ایفیس اوسیدونکی، ۵: ۲۵، ۲: ۲۰). که عیسی علیه اسلام خدی وی، نو په هغه حالت کی به د هغه سره د کاملیت څخه پرته بل انتخاب نه وو او بیا باید چی په صلیب باندی مړ شوی وی. دا چی عیسی علیه اسلام د انتخاب موقع لرله، مونږه ددی خبری قابل جوړیو چی دهغه د مینتی تعریف او کړو، او چی د هغه سره خپل ذاتی تعلق جوړ کړو. دا د عیسی علیه اسلام هواش وو چی په خپل هواش یی خپل ژوند ورکړو، دا چی هغه خدی ډیر محظوظولو: "له دی کبله ای ځما پلاره ځما سره مینه او کړه، څنگه چی ما خپل ژوند ورکړو... نه چی کوم انسان ځما ژوند واخیستلو، بلکه ما په خپله خپل ژوند ورکړو" (یوحنا ۱۰: ۱۷، ۱۸). خدی د عیسی علیه اسلام د رضا کارانه تابعداری څخه ډیر خوشحاله وو، په دغه حالت کی په دی خبره پوهیدل مشکل تمامیگی چی عیسی علیه اسلام خدی وی، کوم چی د علامتی وابستگی لپاره په انسانی شکل کی د گناه گار انسان سره ژوند تیر وی (متی، ۳: ۱۷، ۱۲: ۱۸، ۱۷: ۵). د زوی په حیث د تابعداری په توگه د پلار د محظوظولو په حقله ثبتونه، کافی ثبوت دی چی عیسی علیه اسلام

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۶۰

د نافرمانی امکانات لرل ، خو د تابعداری لار یی په شعوری توگه خوښه کړه .

د عیسی علیه اسلام نجات ته ضرورت

د هغه د جسماني طبیعت په وجه، عیسی علیه اسلام د وړو مرضونو ، ستړی والی او نورو شیانو څخه مخامخیدلو ، لکه څنگه چې مونږ مخامخیږو . ددی مطلب دادی که چری هغه په صلیب باندی نه وی مړ ، هغه به په هر حالت کی مړ شوی وو ، د مثال په توگه د زوړ عمر څخه به مړ شوی وو . ددی په وجه، خدی باید چی عیسی علیه اسلام له د مرگ څخه پناه ورکړی وی . د شدید ضرورت منلو په نتیجه کی ، عیسی علیه اسلام به د خدی وړاندی په ډیرو چغو او اوبسکو سره دعاگانی او الشماس کولو ، هغه ددی قابل وو چی د مرگ څخه ورته پناه ورکړی ، او هغه پرهیزگاری ته پام لرنه او کړی .
(عبرانی ژبه . ۷:۵ امریکي تفسیر .) دا حقیقت چی عیسی علیه اسلام باید چی د مرگ څخه د پناه لپاره خدی ته درخواست کړی وی، دغه د هغه په خپل ذات کی د خدی کیدنی ټول امکانات د منځه وړی . د هغه د بیا راژوندی کیدنی څخه وروستو ، "مرگ نه شی کولی چی هغه قابو کړی" (دروم اوسیدونکی ۹:۶۰) ، داسی معنی لری چی وړاندی یی په قابو کی وو .

ډیری روحانی سندری د عیسی علیه اسلام په حقله په پیشگوئی مبنی دی؛ کله چی په نوی وصیت نامه کی د روحانی سرود څه شعرونه د عیسی علیه اسلام په حقله نقل کړی شوی وو ، دا فرض کول به معقول وی چی په روحانی سرود کی نور ډیر شعرونه د هغه په حقله دی . دا چی عیسی علیه اسلام نجات ته ضرورت لری ددی په حقله په نورو ډیرو موقعو خدی زور اچولی دی:-

د عیسی علیه اسلام په حقله روحانی سرود ۱۲۰۱۱:۹۱ په متی ۶:۴۰ کی نقل شوی دی .
روحانی سرود ۱۶:۹۱ پیشگوئی کوی چی خدی به څنگه عیسی علیه اسلام ته نجات ورکوی: "د اوگد ژوند په حقله (یعنی دایمی ژوند) به هغه ته اطمینان ورکړم او هغه ته به حما نجات په گوتو کړم." روحانی سرود ۲۱:۶۹ په صلیب باندی د هغه د تصویر ذکر کوی (متی ۲۷:۲۷)؛ ټول روحانی سرود په صلیب باندی د عیسی علیه اسلام د فکرونو تشریح ورکوی: "ماته پناه راکړه ، ای ای حما خدایا حما روح ته رانژدی شه، او اذاد یی کړه ... پریگده چی ستا نجات ماته په لوړو نجاوونو کی مخای راکړی"
(تفسیر ۲۹۰۱۸۰۱)

روحانی سرود ۸۹ د عیسی علیه اسلام په حقله د خدی له طرفه داود علیه اسلام ته په ورکړی شوی وعده باند رڼا اچوی . د عیسی علیه اسلام په حقله، روحانی سرود ۲۶:۸۹ پیشگوئی کوی: هغه باید چی ماته په لوړ او ازچغه کړی (یعنی خدی ته چغه کړی) وی ته حما پلاری ، حما خدایا او حما د نجات قوت یی ."

د نجات په حقله د عیسی علیه اسلام دعاگانی اوریدلی شوی وی؛ هغه د خپل ذاتی

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۶۱

روحانیت له کیله اوربندلی شوی وو؛ نه چی په 'سگانگی' کی د هغه د مقام له کیله (عبرانی سرود. ۷:۵) د خدی له طرفه بیا راژوندی کونه او عیسی علیه اسلام له د ابدی ژوند جلال ورکونه د نوی وصیت نامی یوه عمده موضوع ده:-
- خدی... راپورته کړلو عیسی علیه اسلام... خدی هغه له په خپل راست لاس باندی د شهزاده او نجات وهنده سرفرازی ورکړله" (اعمال ۳۱۲:۳۰:۵).

خدی... خپل زوی عیسی علیه اسلام له سرفرازی ورکړله... چا چی هغه د مر حالت څخه راژوندی کړو" (اعمال ۱۵۰:۱۳:۳).

- "خدی دا عیسی علیه اسلام راپورته کړو" (اعمال ۲۳:۳۲:۲۴:۲).

- عیسی علیه اسلام دا هر څه منل کله چی هغه د خدی څخه د جلال ورکونې په حقله خواست او کړو(یوحنا ۵:۱۷ مقایسه ۵۴:۸؛ ۳۲:۱۳).

که عیسی علیه اسلام په خپله خدی وی، نو دا ټول زور ورکونه به یی مجابه وی، په داسی حال کی چی خدی نه مری. که عیسی علیه اسلام په خپله خدی وی نو هغه به پناه نه غوښتله. په هغه باندی د خدی برتری او د هغه څخه د خدی جدا والی هغه سرفرازی ثابت وی کومه چی هغه ته د خدی له طرفه ورکړی شویوه. په هیڅ حالت کی هم عیسی علیه اسلام دده... طبیعتونو... د خدی د سر سره او د انسان د مردانگی سره "ختمی او دایمی خدی" نه شو کیدی، لکه څنگه چی په دی حقله د انگلیندو د کلیسی او لنی ۳۹ مقاله اظهار کوی. ددی لغت د حتمی معنی مطابق، وجود فقط یو طبیعت لرلی شی. مونږه دا خبره تسلیمه وو چی د عیسی علیه اسلام د طبیعت په حقله دا شهادت قانع کونکی دی چی هغه د انسانی طبیعت مالک وو.

۵.۸ د عیسی علیه اسلام سره د خدی رشته

په دی باندی غور کونه چی څنگه خدی او کړل چی عیسی علیه اسلام راژوندی کړی دغه شی مونږ په دی مجبوره وی چی د عیسی علیه اسلام او خدی د تعلق په حقله فکر او کړو. که هغوی د "یو بل برابر دی... یو شان ابدی دی"، لکه څنگه چی د سگانگی عقیده اظهار کوی، نو په هغه حالت کی مونږه د یوی سطح د تعلق توقع کولی شو. مونږه د وړاندی څخه ددی وسیع شهادت لاس ته راوړی دی چی هغوی دواړه یوشانتي نه دی. د خدی او عیسی علیه اسلام په مینځ کی تعلق د بنځی او خاوند په شانتي دی: "دهر نر انسان (سری) مشر عیسی علیه اسلام دی؛ او د هری بنځی مشر نر انسان (سری) دی؛ او د عیسی علیه اسلام مشر خدی دی" (۱ د کورینت او سیدونکی. ۳:۱۱). لکه څنگه چی د بنځی مشر سختن دی، هم دغه ټول د عیسی علیه اسلام مشر خدی دی، اگر چی هغوی د بنځی او سختن په شان د مقصد لپاره یو ټول اتحاد لری. دا ټول لکه څنگه چی بنځه د سختن وی هم دغه ټول "عیسی علیه اسلام د خدی" (د ۱ کورینت او سیدونکی. ۲۳:۲) دی.

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۶۲

خدای یعنی پلار په تکرار سره د عیسی علیه اسلام د پلار په نوم یاد شوی دی. دا حقیقت چې خدی بی "محموند د مالک مسیح عیسی علیه اسلام پلار تشریح کړی دی" (۱ پطرس ۱: ۳؛ د ایفس اوسیدونکی ۷: ۱۰) حتی معراج ته د عیسی علیه اسلام د ختنی څخه وروستو، دا خبره په گوته کوی چې دا د هغوی په مینځ کې داسې تعلق دی لکه څنگه چې د عیسی علیه اسلام په ابدی ژوند کې وو. مخینی وخت د سگاندگی عقیده لرونکی دا دلایل ورکوی چې په ځمکه باندې د اوسیدلو په دوران کې هغه په ځمکه باندې فقط د خدی څخه د کمی درجې په نوم یاد کړی شوی وو. کله چې عیسی علیه اسلام معراج ته اوختو د هغی څخه وروستو په نوي وصیت نامه کې مخینی لیکونه لیکلي شوي دي، په دغه کې هم خدی د عیسی علیه اسلام د پلار په نوم یاد شوی دی. عیسی علیه اسلام په دغه وخت کې خپل پلار د خدی په نوم یادولو.

الهام، د نوي وصیتنامې اخرنی کتاب، د عیسی علیه اسلام د تجلیل او معراج څخه ۳۰ کاله وروستو لیکلي شوي دي، په دغه کې هم خدی د هغه (عیسی علیه اسلام) د خدی او پلار په نوم یاد شوی دی " (الهام، ۶: ۱ تجدید شوی تفسیر). په دغه کتاب کې، بیا راژوندی شوی او تجلیل شوی عیسی علیه اسلام معتقدینو ته پیغامونه ورکولو. هغه ځما د خدی د پرستشگاه... ځما د خدی د نوم... او ځما د خدی د بنار خیری کولی " (الهام، ۱۲: ۳). دا ثابت وی چې عیسی علیه اسلام حتی اوس هم پلار د خدی په نوم یاد وی. اوله دی کبله هغه (عیسی علیه اسلام) خدی نه دی. په خپل ابدی ژوند کې عیسی علیه اسلام د پلار سره هم په دغه انداز کې تړلی شوی وو. هغه معراج ته د ختنی خبره کوله " ځما پلار ته، او ستا پلار ته؛ او ځما خدی ته، او ستا خدی ته " (یوحنا ۲۰: ۷). په صلیب باندې عیسی علیه اسلام په پوره توګه خپل انسانیت اوسیدلو: " ځما خدایا، ځما خدایا، تا وولی زه ازاد کړم؟ " (متی، ۲۷: ۴۶). په داسې الفاظو باندې به پوهیدل ګران شی که چرې دا خدی په خپله ویلی وی. دا حقیقت چې هغه "په قوی جفو او اوجنکو" خدی ته عبادت کولو، په خپل ځان کې د هغوی د رېښتیني تعلق طرف ته اشاره کوی (عبراني ژبه ۷: ۵؛ لوقا ۱۲: ۶). دا خبره واضحه ده چې خدی د خپل ځان عبادت کولو. ختی اوس هم، عیسی علیه اسلام محموندی لپاره خدی ته عبادت کوی (د روم اوسیدونکی، ۸: ۲۶، ۲۷ نوي بین المللی تفسیر. مقایسه ۲۰ د کورینت اوسیدونکی، ۱۸: ۳ تجدید شوی تفسیر).

مونږه دی خبری ته اشاره او کړه چې په خپل ابدی ژوند کې د خدی سره د عیسی علیه اسلام په تعلق کې د اوسني وخت په مقابل کې کوم اساسی فرق نیشته دی. عیسی علیه اسلام د خدی سره داسې اړیکې لرلې لکه څنگه چې د خپل زوی سره پلار لری، او هغه ته یې عبادت کولو: دغه شان حیثیت اوس لری د خپل بیا راژوندی کونی او معراج ته د ختنی څخه وروستو. په ځمکه باندې د خپل ژوند په وخت کې، عیسی علیه اسلام د خدی نوکر وو (اعمل ۳: ۱۳، ۲۶ نوي بین المللی؛ اشعیا بن اسرایل ۴۲: ۱۱؛ ۵۳: ۱۱). نوکر به د خپل مالک هواش سر ته رسولو، خو په هیڅ حالت کې هم د خپل مالک برابر نه وو (یوحنا ۱۳: ۱۶). عیسی علیه اسلام په دی خبره زور اچولی وو چې هر قسمه قدرت او معتبرتیا نه چې د هغه له طرفه بلکې د خدی له طرفه وه: "زه په خپله هیڅ هم نه شم کولی... زه د خپل پلار د هواش په جستجو کې یم چا چې زه رالیکلی یم... زوی په خپله هیڅ هم نه شی کولی" (یوحنا ۵: ۳۰؛ ۱۹)

د عیسی علیه اسلام طبیعت ۱۶۳
۸ مطالعه : پوښتنی

۱. ایا انجیل دا تعلیم ورکوی چی خدی سگانگی دی؟
(ا) او دا تعلیم ورکوی
(ب) نه دا تعلیم نه ورکوی
۲. په کومو لاندی بنودلی شوی طریقو کی عیسی علیه اسلام څمونږ څخه مختلف وو؟
(ا) هغه گناه نه کوله
(ب) هغه د خدی خپل تولید کړی شوی زوی وو
(پ) هغه هیڅ کله هم گناه نه وه کړی
(ت) د خدی د فشار په نتیجه کی هغه پرهیزگاره شو
۳. په کومو لاندی بنودلی شوی طریقو کی عیسی علیه اسلام د خدی سره سمی خوږ وو؟
(ا) هغه په ځمکه باندی د خپل ژوند په وخت کی د خدی طبیعت لرلو
(پ) هغه د خدی په شان کامل شخصیت لرلو
(ت) هغه د خدی هومره معلومات لرل
(ټ) هغه په مستقیمه توگه د خدی برابر وو
۴. په کومو لاندی بنودلی شوی طریقو کی عیسی علیه اسلام څمونږ په شانتی وو؟
(ا) هغه څمونږه ټول امتحانونه او انسانی تجربی لرلی
(ب) هغه گناه کړی وه په حال د نوی ځوانی کی
(پ) هغه نجات ته ضرورت لرلو
(ت) هغه انسانی طبیعت لرلو
۵. په لاندینی بیاناتو کی کوم بیان ریښتینی دی؟
(ا) عیسی علیه اسلام یو کامل طبیعت او یو کامل شخصیت وو
(ب) عیسی علیه اسلام د گناهگارانہ طبیعت مالک خو کامل شخصیت وو
(پ) عیسی علیه اسلام حتمی خدی او حتمی انسان وو
(ت) د گناه کولو څخه وړاندی عیسی علیه اسلام د ادم علیه اسلام طبیعت لرلو.

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیزم جوړېدل ۱۶۶
۱.۹ د باپتیزم اساسی اهمیت

په ابتدای مطالعو کې مونږه خو څه د باپتیزم په اساسی اهمیت باندې خبره کړې وه؛ دا د انجیل پیغام طرف ته د تابعدارۍ اولنی قدم دی.

عبرانی ژبه ۴:۲۰ دا خبره کوي چې باپتیزم په عقیدو کې د ټولو څخه اساسی عقیده ده. ددی اخیرنی درجی پوری مونږه په دی باندې غور نه کولو څخه چې صحیح باپتیزم هغه وخت مینځ ته راتلی شی کله چې په صحیح طریقې هغه اساسی صداقت لاس ته راوړی شی د کومې څخه چې انجیل جوړ دی. مونږه اوس ددی مطالعه سر ته اورسوله؛ که تاسو غواړی چې خپل ځان د هغه امید سره لو ترې کوم چې انجیل تاسو ته د عیسی علیه اسلام د لاری وړاندې کوي، نو په هغه حالت کې باپتیزم قطعاً ضرورت ګرځي.

"نجات د یهودیانو دی" (یوحنا ۳:۲۲) ددی مطلب دا دی چې د نجات په حقله وعدی د ابراهیم علیه اسلام او د هغه د تخم سره شوی وی. مونږه کولی شو چې ددغه وعدو په ساحه کې ځان راوغاړو خو ددغی لپاره ضروری ده چې مونږه هم تخم جوړ شو، خو چې کله مونږه په عیسی علیه اسلام ایمان راوړو او په دغه انداز کې غسل او کړو (د گلپت اوسیدونکی. ۲۲:۳ - ۲۹).

عیسی علیه اسلام په واضحه توګه خپلو پیرو کارو ته حکم کوي؛ "په ټوله نړی کې خواره شی او د هر مخلوق ته د (کوم چې ابراهیم علیه اسلام ته وعدو څخه جوړ دی. د گلپت اوسیدونکی. ۸:۳) انجیل تبلیغ او کړی. هغه څوک چې عقیده لري او باپتیزم دی هغه ته به پناه ورکړی شی" (مارک ۱۶:۱۶). ددی لفظ په حقله تفکر "او" دا الهام چې په انجیل باندې فقط عقیده لرنه مونږه ته پناه نه شی راګولی؛ د عیسیا ی په ژوند کې باپتیزم فقط یو اضافی انتخاب نه دی، دا د نجات لپاره یو اساسی شرط دی. دا فقط دا وینا نه ده چې د باپتیزم عمل به مونږه ته پناه راکړی؛ په دی پسې باید چې په ټول ژوند کې د خدی د لفظ دایمی تابعدارۍ اوشی. عیسی علیه اسلام زور اچوي: واقعا، واقعا ما خو ځله تاسو ته اویل، بی له هغه نقره څخه چې د اوبو او روحه پیدا وی، بل نه شی کولی چې د خدی په سلطنت کې داخل شی" (یوحنا ۳:۵). د اوبو (یونانی از طرفی بیرون) دا پیدایش د هغه نفر په حقله خبره کوم چې د باپتیزم د اوبو څخه راوتی دی؛ ددغی څخه وروستو هغه به دروچه پیدا کوي. دا یو مسلسل جریان دی: "د خدی د لفظ د لاری بیا راپیدا کیدنه" (۱ پطرس ۱:۲۳). دروچ څخه ځمونږه راپیدا کیدلو وجه روحی لفظ ته ځمونږه له طرفه مسلسل جواب ګویی ده. (۲.۲ مطالعه او ګوري).

مونږه ته په "عیسی علیه اسلام باندې د عقیدې راوړنې په نتیجه کې غسل راکړی شوی دی" (د گلپت اوسیدونکی. ۳:۴۶)، دهغه په نوم مونږه ته غسل راکړی شوی دی (اعمال ۹:۱۹؛ ۱۶:۸؛ متی ۱۹:۲۸). دا خبره یاده اوساتی چې مونږه ته په عیسی علیه اسلام باندې د عقیدې راوړنې په نتیجه کې غسل راکړی شوی دی. دا غسل مونږه ته د کوم کریسټا ټولفینز یا بل داسی انسانی سازمان په اساس نه دی راکړی شوی. بی له باپتیزمه غسل په عیسی علیه اسلام باندې د عقیدې په اساس نه شی کیدی او په دی وجه دهغه له طرفه دپناه کار په عمل کې نه شی راتلی (اعمال ۳:۱۲). ددی حقیقت ګیر چاپېره پطرس د مثالونو یو قوی جال جوړ کړی ده: هغه د عیسی علیه اسلام مثال د نوح علیه اسلام د کشتی سره ورکوي، هغه دا په ګوته کوي چې څنګه د نوح علیه اسلام په زمانه کې په ګناه ګارو باندې د خدی عذاب راغلی وو نو د نوح علیه اسلام کشتی نوح علیه اسلام او د هغه فامیل ته پناه ورکړه، دغه ټول په عیسی علیه اسلام باندې عقیده

لرونکو باپتیزمتانو ته به د ابدی مرگ څخه پناه ورکړې شي (۱ پطرس ۳: ۲۱). په عیسی علیه اسلام د عقیدې لرنې په اساس غسل اخیستل داسې ده لکه نوح علیه اسلام چې په کشتی کې داخل شو. ټول هغه خلق چې د کشتی څخه بهرون وو هغه ټول سیلاب د مینځه یوړل؛ د کشتی سره نژدې اودریدل یا د نوح علیه اسلام دو ست خان ته ویل سراسرېې رېطه معنی ورکوي. د نجات فقط یوه لار ده او یوه لار وه هغه دا چې په عیسی علیه اسلام د باپتیزم په حیث عقیده راورلې شي / یا په کشتی کې داخل شي. دا واضحه ده چې په دویم ځل راتگ به، د سیلاب نمونه لری (لوقا ۱۷: ۲۶، ۲۷) ډیر رازدی دی. په عیسی علیه اسلام د عقیدې په اساس باپتیزم جوړیدل / کشتی کې شاملیدل د وخت ضرورت دی. انسانی الفاظ نه شي کولی چې ددغې ضرورت په حقله صحیح اظهار او کړی شي؛ د انجیل په انداز کې د نوح په وخت کې په کشتی کې شاملیدل ډیر مقتدر دی.

ابتدای عیسایانو د عیسی علیه اسلام په دی فرمان چې په ټوله نړی کې خواره شي او د انجیل او باپتیزم و عظ او کړی عمل او کړلو؛ د اعمالو کتاب ددی ثبت دی. د باپتیزم د اساسی اهمیت په حقله هغه ثبت مونږ ته ثبوتونه په گوته کولی شي په کوم کې چې د انجیل د قبولولو څخه وروستو د خلقو څخه سمدستی د باپتیزم جوړیدلو تقاضا کیدله (د مثال په توگه اعمال ۸: ۱۲، ۳۶ - ۳۹، ۱۸: ۹؛ ۱۰: ۴۷؛ ۱۶: ۱۵). لکه څنگه چې یو ځل ددی قدردانی شوی ده، په باپتیزم کې د بدیلیدلو تقاضا د پوهې وړه خبره ده، ځکه چې د باپتیزم څخه پرته د انجیل پوهه بی مطلبه ده؛ نجات ته درسیدلو لپاره د باپتیزم قبول یو ډیره اهمه درجه ده. په ځینو قضیو کې الهامی ثبت په دی خبره رها اچوی چې څنگه ، باوجود د ډیرو انسانی وجو هاتو چې د باپتیزم په قبولولو کې تاخیر راولی ، او د ډیرو مشکلاتو په وجه نه شي کولی چې دغه عمل سر ته اورسوی ، دا ډیره اهمه ده چې خلق ډیر کوشیش کوی چې دغه مشکلات د خدی په کمک سره په خپل قابو کې راولی.

په فیلیپ کې د زندان نگهبان ناگهانه دیوی غټې زلزلې په وجه د ژوند په مشکلاتو کې گټور شو، دغې زلزلې د لوړې پایې د امنیت زندان په پوره توگه مات کړو. په زندان کې بندو خلقو ډیر امکانات لرل چې د زندان څخه او تېښتی او که څوک هم تېښتلی وي نو ددغې په نتیجه کې به ممکن وي چې نگهبان سر د لاسه ورکړی وي. په انجیل باندې د هغه عقیده تر دی حده پوری دومره زر حقیقی شوه چې "په دغه شپه هم په دغه ساعت هغه مستقیماً باپتیزم شو" (اعمال ۱۶: ۳۳). هر هغه نفر چې د باپتیزم جوړیدلو څخه یې ډډه کوله هغه دغه نگهبان وو. د یونان په ۳۰۰۰ کاله تاریخ کې د بد تربیې زلزلې په نتیجه کې د بیشمارو لیونو زندان مات شو ، دغه ماتو ن په تاریخ کې د جیل د ماتید نی یوه نمایشی واقع ده او ممکن وه چې د دغې غفلت په وجه نگهبان اعدام کړی شوی وي، هغه په دغه موقعه په واضحه توگه دغه نتیجې ته اورسیدو چې د خپل ابدی ژوند او ابدی سر نوبت لپاره باید چې د ټولو څخه زیات اهم کار سر ته اورسوی. دغه ټول هغه د خپل گټور چاپیره نړی ضروری کارونه یو طرف ته کړل (یعنی زلزله) ، د روزانه کار گماري زمه واری او سخت اعصابی فشار په نتیجه کې هغه باپتیزم قبول کړو. هغه هواش لرونکی چې زړه نه شي کولی هغوی له پکار دی چې ددغه نفر د لاری ریښتینی الهام لاس ته راوړی. د عقیدې په لړ کې دغه قدم باید چې یو داسې کافی ثبوت ثابت شي لکه چې هغه د وړاندې څخه د انجیل په حقله تفصیلی علم لری ، داسې ښکاری چې دغه ټول ریښتینی عقیده فقط د خدی د حقیقی لفظ اوریدلو په نتیجه کې مینځ ته راځی (رومیان ۱۰: ۱۷ مقایسه. اعمال ۱۱: ۱۷).

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیزم جوړېدل ۱۲۸ په اعمالو ۸: ۲۶ - ۳۰ کې دا خبره ثبت کړې شوی ده چې څه ډول د اینیویا دولتي اهلکار د انجیل مطالعه کوله کله چې هغه په گاډۍ کې ناست وو او په صحرا کې تیرېدلو. هغه د فیلب سره ملاقات او کړو، چا چې دغه نفر له په تفصیل سره دانجیل په حقله معلومات ورکړل، په دغه کې د باپتیزم په حقله معلومات هم شامل وو. که په انساني انداز کې په دغه واقع خبره اوشی، نو دا نامکنه جنکاري، چې په اوبو نه لرونکي سحرا کې به هغه د باپتیزم په حقله د فرمانونو تابعداري کړې وی. د کومې پورې چې د فرمان سر ته رسولو لپاره څوک تیار نه وی تر هغه وخته پورې ځدی حکم نه کوی. "کله چې هغوی په خپله لار تلل، هغوی اوبو ته راوړسېدل"، یعنی نخلستان (شین ځای) ته راوړسېدل په کوم ځای کې چې غسل ممکن وو (اعمال ۸: ۳۶). دا واقع هغه یې اساسه پېشنهادونو ته ځواب دی، په کومو کې چې دا دعوی کپړی چې باپتیزم فقط په هغه منطوقو کې خلق سر ته رسولی شی په کومو منطوقو کې چې فراحت وی، او په اسانه اوبه لاس ته راوړلی کېدی شی. ځدی د هغه د فرمانونو د منلو لپاره همیشه حقیقی لاره پېشنهاد کوی.

پیغمبر پال د عیسی علیه اسلام څخه یو برجسته بینایی لاس ته راوړی و ه کومې چې د هغه شعور ته دومره تحرک ورکړی و و څومره چې زر ممکنه وه هغه "فورا باپتیزم جوړ شو" (اعمال ۹: ۱۸). یو ځل بیا هغه ته وسوسه ورکولې کیده چې د باپتیزم په قبولولو کې تاخیر او کړی، او په یهودیت کې به خپل روحانه اجتماعي مقام او پورته الوتونکي مستقبل باندې غور او کړی، خو د یهودو د نړۍ دې راختونکي ستوری د باپتیزم په لړ کې ډېره زراو صحیح پریکړه او کړه او ښکاره یې د ژوند د زړې لاری څخه انکار او کړو. هغه وروستو د باپتیزم جوړېدلو په حقله خپله رایه ورکړه: کوم شیان چې ځما لپاره فایده وه، ما هغه د عیسی علیه اسلام لپاره نقصانې گنرله... ما د ټولو شیانو د زیان تکلیف اولیدو (یعنی هغه شیان کوم چې څه وخت هغه فایده مند گنرل) د عیسی علیه اسلام د لاس ته راوړنې لپاره ما دغه شیان د غوښتنو په ډول او گنرل، ځما د زور عمر سره تعلق لرونکي شیان ما د زړه څخه اوبستل (د یهودي ژوند سره تعلق لرونکي شیان) او هغه شیان کوم چې وړاندې دی د هغې د لاس ته راوړنې لپاره می د تکل اغاز او کړو، ما د انعام لاس ته راوړنې لپاره په ځان فشار راوستلو "د فیلب اوسیدونکي ۳: ۸، ۱۳، ۱۴".

دا د هغه لویغاري ژبه ده کوم چې د لویې د ختمیدلو کرځې ته د رسیدلو کوشیش کوی. دغه ډول ذهنی او جسماني یو والی به د باپتیزم د قبولولو څخه وروستو ځمونه ژوند مشخص کوی. په دې خبره باید چې مونږه پوهه یو چې باپتیزم د ځدی سلطنت طرف ته د منلې اغاز دی؛ دا د کلیساگانو او عقیدو بدلولو کوم علامت نه دی، نه دادعیاسیبت یو څو مبهمو اصولو طرف ته د ملایم تگ په ډول د راحت په ژوند کې غیر فعاله قدمونه کیخودل دی. باپتیزم مونږه په صلیب باندې د عیسی علیه اسلام د عکس او د هغه د بیا راژوندی کونې سره تړی دروم اوسیدونکي. ۶: ۱۳ - ۵) دا داسې موقعی وی په کومو کې چې د هری حوالی سره قدرت په پوره تحرک

سره وو. په روحاني توگه فاتح زور نفر، پال یاد اوری کولی شی: "د جنتی بینایی په مقابل کې زه ناتابعداره نه شوم پاتیکیدی" (اعمال ۱۹: ۲۶). لکه شنگه چې دا د پال لپاره ریښتیا وه، هم دغه ډول د هغه ټولو لپاره ریښتیا ده چا چې په صحیح توگه باپتیزم قبول کړیدی؛ چا چې باپتیزم قبول کړو هغه به هیڅ کله په دغه پریکړه پښیمانه نه شی؛ په ټول عمر کې به مونږ په دې مطمئن یو چې مونږه صحیح پریکړه کړی ده. ځمونه په یو څو انسانی پریکړو کې به مونږ ډیر کم دومره اعتماد په خپله پریکړه کې محسوس کړی وی. د دې پوښتنی، باید چې سنجیده ځواب ورکړی شی: چې زه وولی باپتیزم جوړ نه شوم؟

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیسمت جوړېدل ۱۶۹

۲.۹ څنگه باپتیسمت جوړېدی شی؟

دا فکر په وسیع پیمانته موجود دی چې واړه ماشومان په ځانگړې توگه کولې شی چې باپتیسم سر ته اورسوی ، دغه کار د هغوی په تندی باندې د اوبو اچولو سره سر ته رسولی کیدی شی (یعنی ماشوم ته د نوم ورکولو په وخت کې). دا د باپتیسمت لپاره د اتجیل د ضروریاتو سره مطلق فرق لری.

په انگیلسی انجیل کې د یونانی لفظ 'باپتیسمو' ترجمه 'باپتیسمی' شوی ده، د هغه معنی اوبه اچول نه دی ؛ د هغی معنی پوره وینځل او په مایع کې پوره ډوبول دی (دغه تعریفونه د رابرت بنگ او جیمز سترانگ په تعریفونو کې اوځوړی). دغه لفظ په اوبو کې د کشتو د ډوبیدلو لپاره په کلاسیکی یونانی ژبه کې استعمال شوی دی. دغه لفظ د یو رنگ څخه په بل رنگ کې د بدلولو په اړ کې د پارچې د تکی په بل رنگ کې د پوره ډوبولو (باپتیزنگ) لپاره استعمال شوی وو. کله چې د پارچې رنگ بدلولی شی ، نو په هغی باندې د اوبو ټوبولو په ځای هغه په واضحه توگه په اوبو کې ډوبولی شی . په اوبو کې په پوره توگه ډوبول په حقیقت کې د باپتیسمت صحیح شکل دی ، دغه معنی ددی شعرونو څخه راوتی ده:-

- یوحنا هم د سلیم سره نژدی په اینون کې باپتیسمت جوړ شوی وو، ځکه چې دغلته اوبو ډیری وی : هغوی دغلته راغلل او باپتیسمت شو" (یوحنا ۳:۲۳). ددی څخه اندازه لگي چې د باپتیسمت جوړېدلو لپاره د "ډیرو اوبو" ضرورت وو؛ که د اوبو د یو څو قطرو دلاری سر ته رسولی کیدی شوی، نو په هغه حالت کې به یو سطل اوبه د سلگونو خلقو د باپتیسمت جوړېدلو لپاره کافی وی. د یوحنا په ځای چې په بوتل کې داوبوسره دغه ځای ته تللی وو ، خلق د باپتیسمت جوړېدلو لپاره دغه ځای ته د اردن دریا ته راتلل.

- عیسی علیه اسلام ته د غسل ورکونې رسم یوحنا د اردن په دریا کې سر ته رسولی وو ؛ "عیسی علیه اسلام ته چې کله د باپتیسمت جوړېدلو غسل ورکړی شو ، هغه داوبو څخه مستقیم راوتلو (متی ۳:۱۳ - ۱۶). هغه د باپتیسمت جوړېدلو رسم په اوبو کې د غوطه خوری د لاری سر ته رسولی وو - ډ باپتیسمت څخه وروستو هغه د "اوبو څخه پورته راوتو". د عیسی علیه اسلام د باپتیسمت جوړېدلو یو دلیل دا وو چې یو مثال جوړ کړی، دا ډول څوک چې په غوطه خوری کې د عیسی علیه اسلام تقلید اونکړی هغه نه شی کولی چې په سنجیدگی سره د هغه د پیروکار دعوی او کړی.

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راورنې په اساس باپتیزم جوړیدل ۱۷۰
 هم په دغه روش سره، فیلسف او ایتھوپییای صاحب منصب "دواتره بنکته په اوبو کې لارل ... او هغه ته
 یې غسل ورکړ و. او کله چې هغوی د اوبو څخه راوتل ..." (اعمال ۸: ۳۹، ۳۸). دا خبره یاد اوساتی
 چې صاحب منصب هغه وخت د غسل خواست او کړ و کله چې هغه نخلستان اولیدلو: "او گوره،
 دلته ډیره اوبه ده: کوم شی څما د باپتیزم جوړیدلو په لار کې څخه دی؟" (اعمال ۸: ۳۶). دا خبره
 حتماً یقینې ده، چې څوک هم نه شی کولی چې د صحرا څخه د تیریدلو تسمیم اونیسې په داسې
 حالت کې چې کم نه کم یو بوتل اوبه هم د ځان سره اونلری. که باپتیزم د اوبو د توستلو په اساس و،
 دغه به ممکنه و چې یې له نخلستان د ضرورت څخه سر ته رسولی شوی وی.
 - باپتیزم د فنول دی (د کولیس اوسیدونکی، ۲: ۱۲)، ددی معنی په کلی توگه پتول دی.

- د باپتیزم معنی په پوره توگه د گناهونو وینځل وی (اعمال ۲۲: ۱۶). په الهام، ۱: ۱۵؛
 تیتوس ۳: ۵؛ ۲ پطرس ۲: ۲۲؛ عبرانی ژبه، ۱۰: ۲۲ داسې نورو کې دا ویلی شوی دی، چې د
 ریښتیني بدلون نقطه د وینځلو په ډول وی. د اوبو توستلو په ځای په اوبو کې د ډوبولو ژبه
 د باپتیزم سره زیات سمی خوری.

په زړه وصیت نامه کې ډیری داسې اشارې شته دي چې د لامبلو کوم شکل خدی ته د نژدېکیدلو قبوله
 لاره وه. خدی ته د عبادت د لاری د نژدې کیدلو څخه وړاندې باید چې روحانون یې په پوره توگه په
 ډبرو اوبو کې اولامبوی (سفار پنجگانه، ۸: ۶؛ مهاجرت، ۳۰: ۳۳). هغه اسرائیلیان کوم چې د گناه
 نمایندگان دي (د مثال په توگه، ۲۳: ۱۱)، د ځینو غیر صفاو څخه د صفا کولو لپاره باید چې ځان
 اوینځی.

یو نفر وو چې ملائیم جذام مرض یې لرلو د هغه علاج باید چې د اسرایلو خدی کې و. لکه څنګه
 چې هغه گناه گزار نفر وو، په موثره توگه د گناه په وجه د ژوندی مرگ د لاری تیریدلو. د هغه علاج د
 اردن په دریا کې د ډوبیدلو د لاری کېدی شو. په آغاز کې دغه ساده عمل هغه ته قبلول گران وو، هغه دا
 فکر کولو چې خدی به دهغه څخه د کوم نمابشې کار کولو تقاضا کوی، او با باید چې هغه ځان په
 کوم غټ مشهور دریا کې ډوب کړی، د مثال په توگه ابانا. دغه ډول ځمون لپاره هم دا یقین کول
 ډیر گران دی چې دا ډول ساده عمل سر ته رسونی په مقابل کې د یوې لویې مشهورې کلیسا سره د خپل
 کار او اجتماعي تعلق په لړ کې دا فکر کونه ډیره جاذبه ده چې مونږ ته به حفاظت راکړی (مقایسه
 د دریا ابانا). کله چې هغه له په اردن کې غوږ په ورکړی شوی د نامان وجود د یو ماشوم په وجود کې
 تغیر او خپرو او هغه پاک شو (۲ بادشاهان ۵: ۹ - ۱۳).

په اوبو کې د پوره ډوبیدلو په حقله د انجیل د اساسی پیغام سره د تعارف څخه وروستو د باپتیزم د
 رسم په حقله ډیر کم د شک ځای پاتې کېږی.
 هغه نفر چا چې په حقیقت کې د باپتیزم رسم سر ته رسولی وو دانجیل تعریف د هغه د حیثیت په
 حقله هیڅ قسمه ذکر نه کوی. د باپتیزم معنی په انجیل باندې د ایمان راورلو څخه وروستو په اوبو
 کې ډوبیدلو ته وایی، د تهبوریکې حوالی سره یو نفر دا امکان لری چې

باپتیزم شی. خو بیا هم، لکه څنګه چې باپتیزم د صحیح عقیدې د دلیل په وجه باپتیزم دی کوم
 چې په وخت د ډوبیدلو کې لاس ته

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راپورتنې په اساس باپتیسټ جوړېدل ۱۷۱ راپورتنې کېږي، دا په قطعي توګه قابل مشوره ده چې د پل ریښتینې عقیده لرونکي په کمک سره د باپتیزم رسم سر ته اورسولي شي. نقر کوم چې به عملاً د هغه د اوبو ډوبولې رسم سر ته رسوي باید چې د هغه د علم په حقله په اول خای کې معلومات لاس ته راورلي شي.

داسې یو روایت وجود لري چې په اوبو کې د عملې ډوبولو څخه وړاندې به د باپتیزم دهر یو نامزد په حقله د عیسای مذهب عالمانو په ژورتیا سره بحث کوي. هر یو فهرست کوم چې په دی کتاب کې د هری مطالعې څخه وروستو ورکړي شوی دی دغه فهرست کېدی شي چې ددغه ډول بحث اساس او ګرځي. چې فقط یو نفر د باپتیزم لپاره غوره کړي د عیسای مذهب عالمانو به په زرګونو میله سفر کولو؛ دغه شگفتګي فقط د یو نفر سره تړلي شویده څوک چې د ابدی ژوند په حقله د ریښتیني امید سره داخلېګي، په ابتداء کې مونږه د ډېرو خلقو د راتګ سره تعلق نه لرو. د تعداد په مقابل کې ځمونږ نظر په کیفیت دی.

۳.۹ د باپتیزم معنی

په اوبو کې د ډوبولو د لاری د باپتیزم رسم سر ته رسولو یو دلیل دادی، چې په اوبو کې ډوبول داسې دی لکه په قبر کې چې ښخول وي.

دغه جریان مونږه د عیسی علیه اسلام سره مربوطه وي، او ځمونږه 'مرګ' ځمونږه د تیر شوی ژوند ګناه او جهالت ته اشاره کوي. د اوبو څخه راوتل مونږه د عیسی علیه اسلام د بیا راژوندی کولو سره مربوطه وي، د هغه د بیرته راتګ په موقعه مونږه د ابدی ژوند د بیا راپورته کولو د امید سره مربوطه وي، او دغه ډول اوس مونږ له د نوي ژوند امید راګوي، دغه ډول په ګناه فاتح شي څنګه چې عیسی علیه اسلام د مرګ او بیا راژوندی کېدنې د لاری فتح لاس ته راوړه.

ځمونږ څخه چې څومره خلق د عیسی علیه اسلام په انداز کې باپتیسټ جوړ کړي شوی دی دغه ټول په مرګ کې باپتیسټ جوړ شوی دی. په دی وجه د باپتیزم د لاری مونږه د هغه سره په مرګ کې دفنوي: دا داسې ده لکه عیسی علیه اسلام له چې یې د مرګ څخه وروستو د پلار په جلال سره ژوند ورکړو، حتی مونږه هم په نوي ژوند کې (یعنی په رومره ژوند کې) ګرځېدی شو. که (باپتیزم) مونږه یو ځای د هغه د مرګ په انداز کې دفن کړي شو، نو هم دغه ډول به د هغه په شان بیا راپورته کړي شو" (د روم اوسیدونکي. ۶:۳-۵).

ځکه چې نجات فقط د عیسی علیه اسلام د مرګ او بیا راژوندی کېدنې په نتیجه کې ممکن شو، ځان ته د پناه راپورتنې لپاره دا ډېره اساسي ده چې مونږه ددی شیانو سره وابستګي پیدا کړو. د عیسی علیه اسلام سره علامتی مرګ او د بیا راژوندی کېدنې رسم، چې باپتیزم یې سر ته رسوي، دداسې کونې لپاره واحده لار ده. دا باید چې یاد اوساتلی شي چې اوبه ټوپول دغه علامت سر ته نه رسوي. په باپتیزم کې ځمونږ د ژوند زړه طریقه د عیسی علیه اسلام سره په صلیب باندې اوختله (د روم اوسیدونکي. ۶:۶)؛ خدی په باپتیزم کې مونږ له د عیسی علیه اسلام سره د سرعت ترعب راکوي (د ایفیس اوسیدونکي. ۴:۵). اگر چې، مونږه د باپتیزم څخه وروستو مونږه انساني فطرت لرو، او په دغه وجه د ژوند جسماني لاره به سر او چټول برقرار او ساتي. په دی وجه په صلیب باندې ځمونږ وجود

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیزم جوړېدل ۱۷۴
مرگ جریان لرونکی دی، د کومو اغاز چې فقط د باپتیزم سره اوشو، د هغه وخت څخه عیسی علیه
اسلام معتقد پښو ته اویل چې صلیب په لاسو کې اخلی او د هغې پیروي کوی، لکه څنگه چې دغه
کیلواری طرف ته په جلوس کې وو(لوقا ۹:۲۳؛ ۱۳:۴۷). اګر چې د عیسی علیه اسلام سره په
صلیب باندې د رېښتیني مرگ په نتیجه کې ژوند اسان نه وی، خو دغلته د عیسی علیه اسلام سره د بیا
راژوندی کیدنې د لاری ناقابل بیان تسلیم او خوشحالی لاس ته راوړلې کیدي شي.

عیسی علیه اسلام د "خپل صلیب د وینې د لاری امن راوستلو" (د کولیس اوسیدونکی . ۱:۲۰) د
خدې د امن مفهوم د ټولو سطحو څخه لوړ دی" (د فیلب اوسیدونکی . ۳:۷). په دې حقله عیسی
علیه اسلام وعده کړې وه، "ما ستاسو سره امن پریڅوډلو، ماناسو ته خپل امن درکړو: نه داسې (امن)
ما توستو نه درکړو څنگه چې یې نړی ورکوی" (یوحنا ۱۳:۴۷). دا امن او رېښتیني روحاني
خوشحالی کومه چې د هغه درد او تکلیف په نتیجه کې مینځ ته راځي او یو توازن مینځ ته راوړي کله
چې مونږ په صلیب باندې د مر عیسی علیه اسلام سره په ښکاره توګه خپله وابستگی ښایو: "خومره
چې د عیسی علیه اسلام سره په وابستگی کې مونږه زیات تکالیف اولرو، دومره به د عیسی علیه
اسلام له طرفه مونږ ته تسلی راګولی کېږي" (د کورینت اوسیدونکی . ۵:۱).
دغلته یوه اذادی ده کومه چې ځمونږ د خپل طبیعي حقیقي مرگ په حقله د معلوماتو په نتیجه کې مینځ
ته راځي، او په دغه وجه عیسی علیه اسلام ځمونږ سره ځمونږ په هر آزمایش کې ډیر په فعاله توګه ولاړ
وی. عظیم پیغمبر پال د دغې په حقله د خپل پر حادثه ژوند د تجربو په رتیا کې غږېدی شي: "زه د
عیسی علیه اسلام سره په صلیب باندې وژلې شوی يم، زه ژوندی نه ووم؛ ددغې څخه وروستو نه چې
زه، بلکه عیسی علیه اسلام په ما کې ژوند کوی: او کوم ژوند چې زه په وجود کې لرم، زه د خدې د
زوی په عقیده سره تېروم" (د گلیت اوسیدونکی . ۲۰:۴).

" د عیسی علیه اسلام د بیا راژوندی کیدنې د لاری ... باپتیزم هم اوس ځمونږه حفاظت کوی"
(۱ پطرس ۳:۲۱) ځکه چې د عیسی علیه اسلام د بیا راژوندی کیدنې د لاری مونږه د ابدی ژوند سره
وابستگی لرو او دهغه د بیا راټګ په موقع به مونږه دغه په لاس راوړي شو. عیسی علیه اسلام دغه په
ډیر ساده انداز کې بیان کړې ده: "ځکه چې زه به ژوندی يم، تاسو به هم ژوندی یې"
(یوحنا ۱۳:۱۹).
پال هم دغه ډول وایی: "د خدې د زوی د مرگ د لاری مونږه د خدې سره امن لاس ته راوړو ... د هغه
ژوند به مونږ ته رهایی راګوی"
(بیا راژوندی کیدنه؛ د روم اوسیدونکی . ۱۰:۵).

دا بیا بیا تکرار شوی ده، چې په باپتیزم کې د عیسی علیه اسلام د مرگ او تکالیفو سره د ځان یوځای
کولنې په نتیجه کې به مونږ یقیناً ددې خبرې جوګه شو چې د هغه د دوباره ژوند په عظمت کې به مونږ
برخه ور شو:-

- "که مونږه د(عیسی علیه اسلام) سره مرو، مونږ به د هغه سره ژوند هم تیره وو؛
که مونږه تکالیف اویږو، مونږ به د هغه سره حکمرانی کوو" (۲ تیمو تاوس . ۲:۱۱، ۱۲).

- "همیشه په خپل وجود کې دمالک عیسی علیه اسلام د مرگ وضع اولره

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راپورنی په اساس باپتیزم جوړېدل ۱۴۳

چی د عیسی علیه اسلام ژوند هم محمود په ژوند کی تشکیل شی ...
باید چی دا ستاسو په ذهن کیوی چی هغه شوک چی عیسی علیه اسلام راپورته کړی
هغه به مونږه هم په عیسی علیه اسلام باندی راپورته کړی " (۲ د کورینت
اوسیدونکی . ۱۰:۳، ۱۱، ۱۳) .

په عیسی علیه اسلام چی کوم تکالیف تیر شوی وو پال د هغه سره په رفاقت کی تکلیف برداشت
کړی وو، کوم چی (دهغه په ژوند کی د سختی تجربی د لاری) په مرگ کی هغه ته راحت ورکړو؟
که زه په کومه واسطه کولی شم چی د ابدي ژوند لپاره بیا راژوندی شم څنگ چی به عیسی علیه
اسلام راژوندی کیږی نو دهغی وجه به هغه تکالیف وی کوم چی مونږ د عیسی علیه اسلام سره په
رفاقت کی لیدلی دی (د فیلیپ اوسیدونکی . ۱۰:۳، ۱۱، ۱۳ مقایسه د کلیت اوسیدونکی ۶:۱۳)

۳.۹ باپتیزم او نجات

باپتیزم محمود واسطه د عیسی علیه اسلام سره پیدا کوی ، ددی مطلب دادی چی فقط د باپتیزم د
لاری کیدی شی چی مونږه بخشش لاس ته راوړو . مونږه په باپتیزم کی د (عیسی علیه اسلام) سره دفن
کړی شوی یو ، دغلته کله چی عیسی علیه اسلام دخدی د عمل په نتیجه کی راپورته کړی شی مونږ
به هم د هغه سره راپورته شو . او ته چی مروی په خپلو گناهونو کی ... د هغه سره یی په دغی کی
سرعت پیدا کړو ، ستاسو ټولی خطا پاتی یی معاف کړی" (د کولیس اوسیدونکی . ۲:۱۴، ۱۳) .
مونږه د مالک عیسی علیه اسلام د نوم په اساس وینځلی شوی یو" (د کولیس اوسیدونکی
۶:۱۱) . یعنی د عیسی علیه اسلام د نوم په اساس باپتیزم محمود د گناهونو د وینځلو واسطه ده ، د
دغی ذکر شاته په شماره . ۱۹:۱۳ کی شوی دی ، هغه چا چی د اوبو د لاری یی صفایي نه ده کړی
هغه مری . مونږ په مطالعه ۱۰:۴ کی دابودلی دی چی څنگه باپتیزم گناهونه وینځی (مقایسه .
۲۲:۱۶) . هغه عقیده لرونکی شوک چی د عیسی علیه اسلام په وینه کی د هغوی د گناهونو څخه
وینځلی شوی دی د هغوی په حقله وبلې کیږی چی دغه د باپتیزم د لاری ممکن شوه (الهام . ۱:۵؛
۳:۱۴؛ تیتوس ۳:۵) نوی بین المللی تفسیر) ددی په حقله وایی چی دا د "بیا راپیدا کیدلو وینځل" دی
، چی مونږه په باپتیزم کی د اوبو څخه بیا راپیدا شو (یوحنا ۳:۱۵) .
ددی هر څه په رڼا کی د پطرس خواب ددی پوښتنی په مقابل کی چی مونږ له څه کول پکار دی ؟
فهم وړ دی . ؟ هغه جواب ورکړو "توبه گار شی ، او هر یو له پکار دی چی د گناه د بخشش لپاره د
عیسی علیه اسلام د نوم په اساس باپتیزم جوړ شی" (اعمال ۲:۳۸، ۳۷) . د عیسی علیه اسلام د نوم
په اساس باپتیزم جوړېدل د گناه معاف کونی لار ده ؛ ددغی څخه پرته د معاف کونی کومه لار
نیشته ، شوک چی باپتیزم نه دی جوړ شوی د هغوی لپاره د دغی اجر مرگ دی (رومیان ۶:۲۳) .
د عیسی علیه اسلام د نوم څخه پرته په کوم بل اساس نجات نیشته دی (اعمال ۴:۱۴) ، او مونږه په
دغه کی هغه وخت برخه ور جوړېدی شو کله چی مونږه باپتیزم شو . ددی حقیقت مطلب دادی
چی هر غیر عیسای په هیڅ حالت کی نه شی کولی چی نجات لاس ته راوړی . په انجیل باندی هر
رېښتینی یقین لرونکی دا باور نه شی کولی چی هغوی نجات راوړی شی ؛ دا حقیقت چی کیتھولیک
او وسیع

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیزم جوړېدل ۱۶۴
جهاني جنبش دا خبره مني چې نور عقیده لرونکي کولي شي چې نجات لاس ته راوړي ، دا د
مقدسو کتابونو په اړه کې د هغوی د روڼې غلطه عکاسي دی.

د ابدی ژوند لپاره د عیسی علیه اسلام بیا راژوندی کیدنه په گناه باندې د ذاتي فتح علامت وو . د
باپتیزم د لاری مونږه ځان ددی سره وابسته کوو ، او په دی وجه مونږ ته ویلي شوی دی چې مونږ به د
عیسی علیه اسلام سره راپا سوی ، گناه په مونږ باندې هیڅ قدرت نه لری ، ځکه چې گناه په عیسی
علیه اسلام باندې نور قدرت نه لری. له دی کبله د باپتیزم د وچې "مونږه د گناه څخه اذاد شو ... د
باپتیزم څخه وروستو گناه په ناسو باندې حکمرانی نه شي کولی" (روميان . ۶: ۱۸، ۱۳). خو بیا هم ،
د باپتیزم څخه وروستو مونږه گناه لرو (۱ یوحنا ۱: ۸، ۹)؛ که مونږه د عیسی علیه اسلام څخه مخ
او گړخوو نو گناه بیا کولی شي چې مونږه خپل غلامان کړي. په دی وجه په موجوده وخت کې
مونږه د عیسی علیه اسلام په مرگ او تکالیفو کې برخه دار يو ، اگر چې باپتیزم دا واضحه وی چې
مونږه څه ډول د عیسی علیه اسلام د راتلونکي ژوند سره وابسته يو ، مونږه دا امید لرو چې دهغه په بل
راتگ کې به برخه اولرو.

فقط د امید په اساس مونږه د گناه څخه پاک يو. "هغه څوک چې عقیده لری او باپتیزم جوړ شوی
وی هغوی ته به پناه ور کولی کيږي" (مارک ۱۶: ۱۶) د عیسی علیه اسلام د بېرته راتگ په موقعه. نه
چې د باپتیزم د منلو څخه وروستو به په مسقیمه توگه نجات لاس ته راوړي، بلکه دغه نجات به فقط د
قضاوت په چوکي لاس ته راوړي (۱ د کورینت اوسیدونکي . ۱۵: ۳). په حقیقت کې نه د قضاوت
علم ته ضرورت نیشته که چرې مونږه د باپتیزم په اساس نجات لاس ته راوړو، نه به د مرگ سره
مخامخیکو. "هغه چا چې د خاتمي پوری یې برداشت اولرو هغه ته به پناه ور کړي شي" (متی
۲۴: ۱۰).

حتی د باپتیزم څخه وروستو ، پال (او ټول عیسایان) ضرورت لرلو چې د نجات لاس ته راوړنې لپاره
کوشش او کړي (د فیلیپ اوسیدونکي . ۱۰: ۳ - ۱۳)؛ ۱ د کورینت اوسیدونکي . ۹: ۲۶؛ هغه د
ابدی ژوند د لاس ته راوړنې په حقله د امید خبری کولی (ټیتوس ۱: ۲؛ ۳: ۶؛ د تھیسلونیا
اوسیدونکي . ۵: ۸؛ روميان . ۸: ۲۴) او ځمونږ په حقله یې خبری کولی څوک چې د " نجات
وارثان" دی " (عبراني ژبه . ۱: ۱۳). د قضاوت په چوکي پرهیزگار به ابدی ژوند لاس ته راوړي (متی .
۲۵: ۳۶). د پال الهامی منطق په ټول روم کې روڼانه شو . ۱۳: ۱۱ - هغه دلیل کوو چې د باپتیزم د
قبولولو څخه وروستو مونږ ته دا معلومیدی شي چې هره ورځ چې مونږه او سیکو او تحمل کوو دغه هره
ورځ به مونږه د عیسی علیه اسلام بل راتگ ته نژدی کوی دغه ډول مونږه خوشحالیدی شو چې
" اوس ځمونږ د نجات ورځ د هغه ورځ څخه نژدی ده کله چې مونږه عقیده راوړله". اوس ځمونږه
نجات مونږ ته لاس ته نه دی راغلی . نجات مشروط دی؛ مونږ ته به نجات راکړي شي که مونږه په
سرعت سره ایمان راوړو (عبراني ژبه . ۳: ۱۲ - ۱۳)، که مونږه هغه اساسی تعلیم یاد اولرو د کوم
څخه چې انجیل جوړېږي (۱ تیموتائوس . ۳: ۱۶؛ ۱ د کورینت اوسیدونکي . ۱۵: ۲۰) او که
مونږه هغه شیان سر ته اورسول کوو چې د نجات امید ورکوي (۲ پطرس ۱: ۱۰).
یوناني لفظ چې دلته یې معنی " محفوظ " ده ددغې لفظ استعمال په حالت فعل جاری کې کله نا
کله ، دا خبره په گوته کوی چې نجات یو جریان لرونکی پروسه ده او په هغه حالت کې واقع کيږي
کله چې مونږه د انجیل تابعداري برقرار ساتو. دا ډول دا ویلي کيږي

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیسمت جوړیدل ۱۷۵
چی "عقیده لرونکو" ته په انجیل باندې د عمل کونې په نتیجه کې پناه ورکړی شوه (۱ د کورینت
اوسیدونکي . ۱۸:۱ تجدید شوی معیاری تفسیر؛ ددی عنوان نور دوام لرونکی مثالونه په اعمالو ۲:۴
او ۲ د کورینت اوسیدونکي . ۱۵:۴) کی وجود لری. عظیم نجات کوم چی په صلیب باندې د
عیسی علیه اسلام په وچی ممکن شو. د هغی لپاره یونانی لفظ "محفوظ" په حالت د ماضی کی
استعمال شوی دی، او د کومی سره چی مونږه فقط د باپتیسم د لاری مخان وابسطه کوو (۲ تیموتاوس
۱:۹؛ ۳:۵).

د طبعی اسرائیل سره په سروکار کی خدی دا د مثال په توگه استعمال کړی دی، دغه درو حانی اسرائیل
سره د هغه د تعلقاتو اساس جوړوی. اسرائیل مصر پریخو دلو، د وجود نو د نړی او دغلطو مذهبونو
نمایندهگی بی کوله د کومو سره چی مونږه د باپتیسم څخه وړاندې وابسطگی لرله. د هغوی سره چی د
کومی ځمکه وعده شوی وه هغه ځمکه ته د سرخ دریا او بیا د سینا صحرا د لاری لارل، کوم ځای
کی چی هغوی د خدی سلطنت جوړ کړو. د سرخ دریا څخه تیریدل دباپتیسم نوعیت لری
(۱ د کورینت اوسیدونکي . ۱۰:۱۰؛ د صحرا څخه تیریدل ځمونږ د اوسنی ژوند سره مقایسه
خوری، او د کنعان څخه تیریدل د خدی د سلطنت سره مقایسه خوری. د یهودو دلیکوال تفسیر ۵. د
هغه خلقو په حقله رڼا اچوی کوم چی په صحرا کی د مینځه اوړلی شوی وو؛ "مالک د مصر د ځمکی
څخه خلقو ته پناه ورکړه، او بیا وروستو بی مړه کړل د عقیدې نه لرنی په حالت کی". اسرائیل ته د
مصر څخه "پناه" ورکړی شوه هغه چا ته "پناه" ورکړی شوه څوک چی باپتیسمت جوړ شو او د گناه
څخه پاک وو. که په دغه اسرائیلیانو کی د یو څخه تپوس او کړی شی، "ابا تانه پناه در کړی شوی ده؟"
د هغوی عکس العمل به په "مثبت" کی وی، خو ددی مطلب دا نه دی چی هغوی ته به حتمی پناه
ورکړی شی.

لکه څنگه چی اسرائیل په خپلو زړونو کی مصر ته شا کړله (اعمال ۷:۳۹) او وجود ته خوشحالی
ورکونکی ژوند او ددروغو تعلیماتو ته بی مراجعه او کړله، دغه ډول هغه چا ته چی د باپتیسم په کمک
ورته د گناه څخه "پناه" ورکړی شوی وه هغوی هم هغه خوشبخته حیثیتونه د لاسه ورکولی شی
کوم چی هغوی لرل. ددی امکانات ځمونږ سره داسی موجود دی لکه څنگه چی د طبعی اسرائیل سره
په صحرا کی وو. د دغی ذکر په ۱ کورینت. ۱۰:۱ - ۱۲ عبرانی ژبه. ۳:۴؛ ۲ او دروم اوسیدونکي.
۱۱:۱ - ۲۱. کی شوی وو. دغه ډول مثالونه په مقدسو کتابونو کی د هغه خلقو په حقله ډیر زیات
دی کومو ته چی په اول کی د باپتیسم په وجه د گناه څخه "پناه" ورکړی شوی وه، خو وروستو به
دغه خلق خپل حیثیتونه د لاسه ورکوی او د عیسی علیه اسلام د بیرته راتگ په موقعه په محکومیري.
(د مثال په توگه. عبرانی ژبه. ۳:۳ - ۱۲؛ ۱۳؛ ۶:۳ - ۲۹). د حوصله مندو "ایوانجیلیستو" دا تعلیمات
چی "چا ته یو ځل پناه ورکړی شوی ده هغوی ته د همیشه لپاره پناه ورکړی شوی ده" د وجود
خوشحالیولو دغه فریبی برخی د فدایی ایوانجیلیستو تبلیغیان برینده وی.

ددی یقینی کولو لپاره چی تر کوم حده پوری مونږ ته د باپتیسم په وجه "پناه" را کړی شوی ده ددغی
ټولو شیانو د حس کولو لپاره د صحیح توازن ضرورت دی. دا عمل باید چی دنجات ورکونې په اړ
کی د فرصت په توگه او نه گټلری شی - د دغی د پوښه امکان په توگه بی له باپتیسمه. د باپتیسم د لاری
"عیسی علیه اسلام له راتگ" مونږ له د پناه امید را کوی؛ مونږه کولی شو چی د خدی په سلطنت کی
د پاتی کیدلو یقینی اومید اولرو که چری مونږه د عیسی علیه اسلام تابعداری ته داسی ادامه ورکړو
څنگه چی مونږه د اوبو څخه دراوتلو په وخت کی تابعدار یو. دباپتیسم څخه وروستو په یوه موقعه به
مونږ دمحقراعتما د کولو قابل شو چی مونږه به د عیسی علیه اسلام د

په عیسی علیه اسلام د عقیدې راورځي په اساس باپتیسټ جوړیدل ۱۷۶
بیرته راتگ په موقع به مونږ حتما په سلطنت کې قبول کړی. مونږ به باید چې دا حتمي یقین او نه لرو ،
ځکه چې مونږ په بله ورځ خپل دغه حیثیت د لاسه ورکولی شو ؛ مونږ به دی ژوند کې د خپل ذاتي
روحاني ژوند په حقله معلومات نه لرو.

مونږ باید چې ټول هغه څه او کړو د کومې په اساس چې خپل بڼه شعور برقرار ساتلی شو هغه شعور
کوم چې مونږ د خدی سره د باپتیزم په وخت کې لرلو. باپتیزم د "بڼه شعور ضمانت دی" (۱ پطرس
۳: ۱، یوناني)؛ د باپتیزم نماینده ضمانت (وعدده) ورکوی چې خدی سره به صفا شعور ساتي.

په داسې حال کې چې باپتیزم د هغه عظیم نجات ضمانت ورکوی کوم چې په عیسی علیه اسلام
باندې په عقیدې راورځي سره لاس ته راوړي کیدی شي، مونږ باید چې په دې اثر ورکونه کې ډیر
محتاط یو چې د باپتیزم د یو عمل یا "کار" په وجه به مونږ ته پناه راکړي شي.
مونږه دامحکې په گوته کړی ده چې څنگه په ټول عمر کې د عیسی علیه اسلام د صلیبي مرگ سره
باید چې رفاقت اولرلي شي:

"هغه څوک چې د روح او ابو څخه نه وی پیدا ، نه شي کولی چې د خدی په سلطنت کې داخل شي"
(یوحنا ۳: ۵). ددی ۱ پطرس ۱: ۲۳ سره مقایسه دا بنایي چې هغه روح کوم چې د باپتیزم څخه
وروستو واقع شي باید چې په آرام آرام کې ځمونه دنو پیدایشي روح لغت ته مراجعه او کړي.
نجات فقط د باپتیزم په وجه نه شي ورکولی: دا د نورو شیانو په مینځ کې د برکت
(د ایفیس اوسیدونکي . ۸: ۲۰)، عقیدې (رومیان . ۵: ۱) او امید نتیجه ده. داسې بحث کله ناکله
اوریدلی کیږي چې نجات د عقیدې په بنا اولني شي دی، او له دې کبله یو کار لکه باپتیزم نا مربوطه
دی. خو بیا ، جیمز ۲: ۱۷ - ۲۴ دا خبره صفا کړی ده چې دا قسمه بحث د عقیدې او کار په مینځ
کې یو غلط فرق مینځ ته راوړي؛ د مثال په توگه په انجیل باندې ریښتینی عقیده، د هغه کار په نتیجه
کې ریښتینی عقیده ثابتیدی شي کوم چې د مثال په توگه د باپتیزم په نتیجه کې مینځ ته راتلی شي. "
نه چې د عقیدې په اساس بلکه د کار په اساس انسان حق بجایه دی" (جیمز ۲: ۲۳). د باپتیزم په
ډبرو قضیو کې ، عقیده لرونکي دا پوښتنه کوي چې د ځان د "پناه لپاره څه او کړي؛ جواب یې همیشه
باپتیزم دی (اعمال ۲: ۳۷؛ ۹: ۱۰؛ ۱۰: ۶؛ ۱۶: ۳۰). د باپتیزم کار کول اشاره کوي هغه عقیدې طرف
ته کومه چې مونږه په انجیل باندې د نجات لپاره لرو. مونږ ته د پناه ورکونې حتمي کار خدی او
عیسی علیه اسلام سرته رسولی دی ، خو مونږ له داسې "کارونه سر ته رسول پکار دی چې د توبې او
دغه عقیدې سره سمې خوري (اعمال ۲۶: ۲۰ مقابسه مارک ۱۶: ۱۵، ۱۶).

مونږه په ابتدا کې داخبره په گوته کړي وه چې د گناهونو د وینځلو لپاره استعمال کړی شوی ژبه د
خدې له طرفه هغه معاف کونې ته اشاره کوي کومه چې په عیسی علیه اسلام د عقیدې راورځي په
اساس باپتیسټ جوړیدونکو ته شوی ده. په څه برخو کې مونږ ته ویلي شوی دی لکه چې مونږه خپل
گناهونه د عقیدې او توبې په کمک سره وینځو (اعمال ۲۲: ۱۶؛ الهام . ۱۳: ۱۳؛ اشعیا بن اسراييل
۱: ۱۶)؛ په بل ځای کې خدی داسې خودلی شوی دی څوک چې ځمونه گناهونه وینځي (ایزیکیل
۱۶: ۹؛ روحاني سرود . ۵۱: ۴؛ ۱ د کورینت اوسیدونکي . ۱۱: ۶). دا په بڼه طریقې بنایي که مونږ د
باپتیسټ په حیث خپل مسولیتونه سر ته اورسول ، خدی به بیا ځمونه گناهونه اوینځي. دا ټول د
باپتیزم عمل او کار د خدی دا نجیل برکت لاس ته راوړنه کې یو ډیر اساسی قدم دی د کومې پیشنهاد
چې مونږ ته د هغه په لفظ کې شوی دی.

انحراف: دوباره د باپتیزم رسم سر ته رسونه

ځینې خلق په خپلو خبرو کې ډیر مختاط شې کله چې هغوی د خپل فکر په زېنا کې د باپتیزم هغه ډول کوم چې په خپل صحیح حالت کې نه وي، یا په ماشوم باندې د اوبو شینلو د لارې، یا په بله کلیسا کې د اوبو ډوبیدلو د لارې قبول کړي. خو بیا هم، د باپتیزم د قبولولو څخه وړاندې باید چې توبه اویشتلې شي او په انجیل باندې صحیح عقیده راوړلې شي. (اعمال ۲: ۳۸؛ مارک ۱۶: ۱۵، ۱۶). باپتیزم فقط هغه وخت باپتیزم کیدی شي کله چې په اوبو کې د پوره غوطه خورې څخه وړاندې په دلیل سره د شیان سر ته اورسولې شي. متی ۲۸: ۱۹، ۲۰. باپتیزم د عیسی علیه اسلام اولنی توضیحګانې د اولنی اوریدنو څخه مربوطه وي. ځوان ماشوم ددی قابل نه وي چې توبه او کړي یا په انجیل باندې پوهه شي؛ خو په هر حالت کې پرځونه (شینل) باپتیزم نه دی. لامبوزن چې کله د لامبلو حوض اودانګې نو ممکن ده چې په اوبو کې ډوب شي، خو دا باپتیزم نه دی، ځکه چې نغز په شعوري توګه ریښتیني انجیل ته خپل عکس العمل نه ښایي. دا د هغه چا په حقله ریښتیا وبلې شوی دی څوک چې غوټه شوی وي کله چې په غلطه نظریه باندې عقیده لري؛ هغوی خو غوټه شوی وي خو باپتیزم نه وي جوړ شوی.

"فقط یوه" عقیده وجود لري، یعنی د تعلیمونو یوه مجموعه ده د کومې څخه چې په ریښتیني انجیل جوړېګي، او له دې کبله فقط "یو باپتیزم" جوړېګي، باپتیزم کوم چې په "یوه عقیده" باندې د ایمان راوړنې په نتیجه کې مینځ ته راځي. "نن یو وجود شته دی (یعنی یوه ریښتیني کلیسا)... حتی ستا غړونو ته ځواب ستا په یو امید کې درکړی شوی دی. یو مالک، یوه عقیده، یو غسل، یو خدی" (د ایفس اوسیدونکي. ۳: ۳ - ۶). دوه امیدونه وجود نه لري، لکه څنګه چې ځینې عقیده لرونکي دا وایی چې د جایزې لاس ته راوړنې په لړ کې دا خبره دومره اهمیت نه لري چې جایزه به په جنت کې که په ځمکه لاس ته راوړو. فقط یو خدی وجود لري، له دې کبله عیسی علیه اسلام خدی نه دی. ددی مطلب دا دی چې بالفرض، کله چې مونږ ته غسل راکولې کیدو، مونږه اونکړی شو چې د خدی د سلطنت په اساسي تعلیم، د خدی او عیسی علیه اسلام په طبیعت ځان پوهه کړو، داسې نور، په هغه صورت کې ځمونږه اولنی غسل جواز نه لري.

باپتیزم یو حنا چا چې خلق په اوبو کې غوټه کول، هغه به خلقو ته وبل چې توبه اوباسی او د عیسی علیه اسلام په حقله به یې ورته ځینې شیان ښودل (مارک ۱: ۴؛ لوقا ۱: ۷۷). خو بیا هم دا کافي نه وه. اعمالو ۱۹: ۱ - ۵ د ثابت کړېده چې هغه څوک چې یو حنا ورته غسل ورکړی وو هغوی ته به یو محل بیا غسل ورکولې کېږي ځکه چې هغوی په ځینې تعلیماتو پوره نه پوهیدل. د هغه خلقو په شان چا ته یو حنا غسل ورکړی وو، مونږه دا محسوسولی شو چې د اولنی ډوبیدلو په موقع مونږه ریښتیني توبه ویستلې وه او مونږه نوی آغاز کړی وو. ممکن ده چې دا ریښتیا وي، خو دا د یو بل "ریښتوني غسل" ضرورت د مینځه نه اوري کوم چې فقط هغه وخت ممکن کیدی شي کله چې د یوې عقیدې په حقله ټول عنا صر لاس ته راوړلې شي.

په عیسیٰ علیه اسلام د عقیدې راوړنې په اساس باپتیسمت جوړیدل ۱۷۸

مطالعه ۹: پوښتنې

۱. ایا د باپتیسمت څخه پرته مونږ بچکیدلی شو؟
  - (ا) او بچکیدلی شو
  - (ب) نه شو بچکیدلی
۲. د لفظ 'باپتیسمت' څه معنی ده؟
  - (ا) ارتکاب کول
  - (ب) شینول
  - (پ) عقیده
  - (ت) غوټه کول/ډوبول
۳. کله مونږ باپتیسمت جوړیدی شو؟
  - (ا) د انجیل په حقله د ریښتیني علم او توبی څخه وروستو
  - (ب) د وړوکی ماشوم په توگه
  - (پ) کله چې په انجیل کې دلچسپي لاس ته راوړو
  - (ت) کله چې مونږ او غواړو چې په کومه کلیسا پوری ځان اوترو
۴. په څه کې مونږ غسل لاس ته راوړو؟
  - (ا) په هغه کلیسا کې کومه چې مونږ ته غسل راکوی
  - (ب) د خدی په نوم کې
  - (ت) په عیسیٰ علیه اسلام کې
  - (پ) په پاک روح کې
۵. د باپتیسمت څخه وروستو په لاندینو کې څه کیږي؟
  - (ا) مونږه د ابراهیم علیه اسلام د تخم برخه یو
  - (ب) مونږ به بیا هیڅ کله گناه نه کوو
  - (پ) مونږ ته په قطعی توگه د ټول عمر لپاره پناه راکړی شوی ده
  - (ت) ځمونږ گناهونه معاف شوی دی
۶. ایا تاسو غواړی چې تاسو ته غسل درکړی شی؟
  - (ا) او مونږ غواړو
  - (ب) نه مونږ نه غواړو

۱۰ عملی مسیحي ژوند

۱.۱۰ د انجيل مطالعه

د باپتيزم څخه وروستو مونږ به د "پرهيزگاري د لاري ميوي" لاس ته راوړو ژوند به د وجود په ځای د روح په راهبري کي شي. (روميان ۲:۲۲؛ دکليت اوسيلونگي ۵:۱۶، ۲۵). دا دخدي د لفظ د برکت نتيجه ده چي مونږه د روح ميوه وړاندي کوو (يوحنا ۱۵:۸، ۷). مونږه دا اوليدل چي روح ځمونږه قيادت په دي مفهوم سره کوي چي دخدي روح دهغه په لفظ کي دي. ځمونږه په ټول ژوند کي بايد چي د انجيل د لوستي او مطالعي د لاري مونږه دخدي د لفظ سره ځان نژدي او ساتو.

د لفظ با فکړه مطالعه ددي باعث گرځي چي انسان د باپتيزم ضرورت درک کړي، او په دغه اساس دغه عمل سر ته رسوي. چي لفظ ځمونږه په اعمالو باندې اثر او کړي او ځمونږه د ژوند سمت متعين کړي دغه جريان ته ادامه ورکول پکار دي؛ د ژوند په اوځدو کي باپتيزم د خدي د لفظ په تابعداري کي فقط اولني قدم دي. د انجيل د اساسي تعليماتو او د انجيل سره د معرفت داسي ډير حقيقي خطر موجود دي په کوم کي چي لفظ نه شي کولي چي په مونږه اثر او کړي: مونږه به لولو خو په مونږه به ې کوم عملي اثر نه وي (۲ ضميمه او گوري). له دي کبله د مقدسو کتابونو د هري لوستي څخه وړاندي يو مختصر عبادت کول پکار دي: "ته ځما سترگي روحانه کړه چي زه او کړي شم د قانون څخه شگفته شيان تر لاسه کړم" (روحاني سرود ۱۱۹:۱۶).

د خدي لفظ به ځمونږه يوميه خوراک وي - په حقيقت کي ددي د لاس ته راوړني او په دي باندې حقيقي انحصار به دومره ډير وي چي حتی کومه اشتها چي مونږه په ځناورانه انداز کي د جسماني خوراک لپاره لرو دهغي څخه به زياته وي: زه دهغه د خلي څخه وتلي لفظونو ته دخپل ضروري خوراک په مقابل کي زيات اهميت ورکوم" دا ډول د ايوب عليه اسلام احساسات وو (ايوب عليه اسلام ۲۳:۱۲). ارمياي نبي هم دغه ډول ويلي دي: "ما لفظونه لاس ته راوړل او ما او خورل" ستا لفظ ځما د زړه د خوشحالي او لذت يوه ذريعه وه" (ارمياي نبي ۱۵:۱۶). د انجيل د منظمي لوستي لپاره هره ورځ وخت ويستل له دي کبله ډير اساسي دي چي دا ډول مونږه او کړي شو چي خپل روزمره ژوند منظم کړو. د سحر په اغاز کي د انجيل بي وقفي ۳۰ دقيقې لوسته به مونږه په دي مجبوره کړي چي د هري ورځي اغاز په صحيح روحاني انداز کي او کړو. دا ډول د عقيدې جوړونکي عادات به د قضاوت په ورځ د زرو په ټول تللي کيږي.

ددي لپاره چي په مقدس کتاب کي فقط هغه برخي اولوستلي شي کومي چي مونږه ته طبعي التماس کولي شي ددغي څخه د ځان ساتلو لپاره عيساي عالماتو "د انجيل د همراهي" په نوم يوه برنامه تشکيل کړي ده (ددي کتاب د ناشرانو څخه دغه کتاب لاس ته راوړي شي). ددغي برنامه په اساس به تاسو او کړي شي چي هره ورځ څو عدده فصلونه اولولي، نتيجه به ې دا وي چي تاسو به او کړي شي چي دکال په اوځدو کي نوي وصيت نامه دوه ځله او زړه وصيت نامه يو ځل اولولي. لکه څنگه چي مونږه هره ورځ فصلونه لولو، مونږه ددي فکر په کمک سره حوصله لاس ته راوړو چي په زرگونو نور معتقدين هم دغه فصلونه لولي. کله چي هم مونږه ملاقات کوو، دغه فصلونه مونږه په يوه فوري رشته کي رانغاړي؛ کوم چي مونږه تازه لوستي وي هغه مونږه ته د بحث لپاره اساس جوړوي.

۲.۱۰ عبادت

بل کوم اساسی عمل ته چې توجو ورکول پکار دی هغه عبادت دی. مونږ ته دا یاد او وری شوی ده چې "د خدی او انسانانو په مینځ، کی یو مینځگړی دی او هغه دی عیسی علیه اسلام؛ چا چې په ذاتی توگه ځمونږ د ټولو د اذادولو لپاره فدیو ورکړی ده"، هغه عملی نتیجه کومه چې د عیسی علیه اسلام کار ورکوی د هغی په حقله پال داسی وای: "له دی کبله انسانانو له پکار دی چې بی له کوم شک او قهره په هر ځای کی عبادت او کړی" (۱ تیمو تاوس ۲: ۵-۸). "مونږ داسی لوړ پادری نه لرو چې ځمونږ د کمزورتیاگانو د احساس څخه به نه وی متاثر شوی؛ هغه په ټولو نقطو هم دغسی امتحان کړی شوی وو لکه څنگه چې مونږه امتحانیکو، خو کومه گناه ی نه وه کړی. له دی کبله په بهادری سره د شفقت تخت طرف ته راشی چې رحمت تر لاسه کړی او د ضرورت د وخت لپاره شفقت لاس ته راوړی" (عبرانی ژبه ۱۶، ۱۵: ۳).

ددی خبری د حقیقی قدر دانی لپاره چې عیسی علیه اسلام ځمونږه ذاتی لوړ پادری دی څوک چې به په پوره قوت سره ځمونږه عبادت خدی ته وړاندی کوی، دغه شی به د عقیددی د اساس په حیث مونږه منظم عبادت ته راو پاروی. خو بیا هم عبادت به فقط کوم 'غوښتونکی فهرست' نه وی چې د خدی وړاندی حاضر کړی شی؛ د غذا لپاره د خوراک څخه وړاندی شکر په کول، د سفر په وخت کی په حفاظت سره ساتنه او داسی نور، ځمونږ د عبادت اهمه برخه تشکیلوی.

په دوران د عبادت کی مالک ته فقط خپلی ستونځی وړاندی کول، په خپله، د امن یو عظیم احساس ورکوی: "په هر شی کی (هیڅ داسی کوم شی وړوکی نه وی د کوم لپاره چې عبادت کولی شی) د عبادت د لاری... کله چې شکر په کوی باید چې خدی ستاسو د خواست څخه خبر وی. او د خدی امن کوم چې د هری سطحی د امن څخه لوړ دی، دغه به ستاسو د زړونو او ذهنونو حفاظت او کړی" (د فیلب او سیدونکی ۶: ۳).

که ځمونږه عبادت د خدی د هواش مطابق وی، د هغی په حقله به ضرور عکس العمل اوشی (ایوحنا ۱۴: ۵). مونږه د خدی هواش د هغه د لغت د لاری لاس ته راوړو، کوم چې مونږ ته خپل روح / ذهن الهامه وی. له دی کبله ځمونږ د انجیل مطالعه کولی شی چې مونږ ته دواړه شیان چې څنگه او د څه لپاره عبادت او کړو، د عبادت قوت لاس ته راوړی. له دی کبله "که ځما لفظونه په تاسو کی اوسیکي، تاسو خپل هواش را وړاندی کړی، او ستاسو هواش به سر ته اورسولی شی" (یوحنا ۱۵: ۷).

په مقدسو کتابونو کی د منظم عبادت ډیر مثالونه شته دی (روحانی سرود ۱۱۹: ۱۶۳؛ دانیال ۱۰: ۶). دورځی په دوران کی د سحر او ماښام یوڅو مختصر شکرانی عبادتونو په څرگنده توگه بیخی لگ بشکاری.

۳.۱۰ وعظ

د ریښتینی خدی په حقله د علم لاس ته راوړنی څخه چې کوم عظیم امتحان مینځ ته راځی هغی ته په روحانی توگه خود پرستی ویلی شی. مونږه د خدی سره په خپل ذاتی تعلق کی دومره مطمئن شو،

د عیسیٰ علیه اسلام په لاره تلل ۱۸۳

مونږه به د انجیل په ذاتی مطالعه او روحانیت کی دومره جذب شوی یو، چی مونږه نه غواړو چی نورو خلقو ته په کی برخه ورکړو. دوانږو له نه خپلو ملگرو له او نه محموده څخه گټور چاپیره نړی له. د خدی لفظ اورینتینی انجیل چی په دغی کی موندلی شوی دی، د دغی مثال د هغه چراغ په شان دی کومچی په تیاره کی بلیگی (روحانی سرود. ۱۱۹: ۱۰۵؛ مثالونه. ۱۸:۳). عیسیٰ علیه اسلام دا خبره په گوته کړی وه چی هر هغه څوک چی دغه ډول رنیا لری هغوی یی د سطل لاندی نه گدی بلکه د خلقو ته یی نمایش کوی (متی. ۱۵:۵). "تاسو د دی نړی رنیا یی" ددی دلیل په اساس چی تاسو په عیسیٰ علیه اسلام د عقیدی په اساس غسل سر ته رسولی دی، "د نړی دنړی رنیا" (متی. ۱۳:۵؛ یوحنا ۸:۱۲). "د غر په سر جوړ شوی بنا نه شی پتیدی"، عیسیٰ علیه اسلام دوام ورکوی (متی. ۱۴:۵).

که مونږ په حقیقت سره د رینتینی انجیل په رنیا کی ژوند تیره وو په کوم چی مونږ پوهیگو، محموده "پرهیزگاری" باید چی هغه چا ته ښکاره وی د چا سره چی مونږ ژوند تیره وو. مونږ به ددی قابل نه یو چی دا حقیقت پټ کړو چی مونږه د سلطنت د امید په اړ کی "جدا کړی" شوی یو، او د نړی والی چپو، څخه جدا کړی شوی یو.

مونږ له پکار دی چی په سلیقه سره هغه چا ته په خپل رینتینی علم کی برخه ورکړو د چا سره چی مونږ په اړطباط کی یو: بحث ته په روحانی شیانو کی تغیر ورکول؛ د نورو کلیسا گانو د غرو سره په عقیدو بحث کول؛ مختلفی طریقی استعمالول، او حتی محموده په محلی میدیا کی واره اعلانونه هم لاری په محای کول پکار دی، ټولی هغه لاری استعمالول پکار دی د کومی په کمک سره چی مونږه خپله رنیا روښانه ساتلی شو. مونږ له دا سوچ نه دی کول پکار چی نورو معتقدینو ته د شهادت کار پریگلو؛ په مونږ کی ټول شخصی ذمه واری لری. کریستا ډلفینز نسبتا د نورو گروپونو په مقابل کی ډیر کم ددی قابل شوی دی چی په لویه پیمانې وعظ منظم کړی. په مونږ کی هر یو کس، شخصا، زیاد تره د خپل مصرف په اساس هغه څه کوو څه چی مونږ کولی شو.

د وعظ کونی په اړ کی د ټولو څخه کامیابه لاره محموده خپلو فامیلونو او هغه چا ته وعظ کول دی د چا سره چی مونږ په نزدی اړطباط کی یو. هغه څوک چی ستاسو سره ژوند کواو د عقیدی خاوند نه وی، تاسو له پکار دی چی هغوی ته په واضحه توگه خپله عقیده بیان کړی، که تاسو یو محل داسی کړی وی نو دغه کافی ده د بیا بیا راپورته کولو یا فشار څخه ډډه کوی. خدی هغه چا ته ضرورت نه لری څوک چی د فشار په رنیا کی عقاید بدلوی. محموده وظیفه دا ده چی د حقیقت په حقله شهادت ورکړو خو د هغی په حقله د عکس العمل حجم ته دومره اهمیت ورنکړو. محموده عظیمه ذمه واری شهادت ورکونه ده (عزرا. ۳: ۱-۲۱)؛ که عیسیٰ علیه اسلام محموده په ژوند کی راغی "دوه انسانان به په میدان کی وی؛ یو به واخیستلی شی او بل به پریخودلی شی" (لوقا ۱۷: ۳۶). که مونږه اونکړی شو چی د عیسیٰ علیه اسلام د دویم راتگ په حقله د خپل فامیل یا د همکارو سره او غږیرونو په هغه حالت کی چی دغه راتگ واقع شی دا به ډیره عجیبه لگی.

د عیسی علیه اسلام په لاره تل ۱۸۴

۱۰. ۴ په کلیسا کی ژوند

د کومی پوری چی ددی مطالعی تعلق دی مونږه په دی کی د خپل ذاتی روحانی مسولیتونو په حقله خیره کړی ده . خو بیا هم دا محمونږ مسولیت گړخی چی د هغه چا سره ملاقات او کړو څوک چی محمونږ په شان امید ونه لری . یو محل بیا ، د داسی کولو هوهش باید چی محمونږه طبیعی هوهش وی . مونږه دا خودلی وو چی د بابتیزم څخه وروستو مونږه د سلطنت په سمت کی د صحرا سفر ته داخلېگو . دا فقط طبیعی ده چی مونږه په سفر کی د نورو همسفر و سره د رابطی هوهش اولرو . مونږ د عیسی علیه اسلام د راتگ څخه وړاندی په اخرنو ورځو کی ژوند کوو .؛ ددی لپاره چی په هغه امتحانونو بانندی قابو لاس ته راوړو کوم چی په دی وخت کی په مونږ بانندی حمله اور دی ، مونږه د هغه چا سره ملگرتیا ته ضرورت لرو څوک چی محمونږ په شان ستونځو سره مخامخ دی : نه چی محمونږ دیو محای کیدلو موقع دلاسه ورکړو ... بلکه یو بل تشویق کړو: او په دغی کی اضافه او کړو څومره چی وینو چی دغه ورځ (ددویم محل دراتگ) رانژدی کیری (عبرانی ژبه . ۲۵:۱۰ مقایسه . ملاکی نبی . ۱۶:۳) . معتقیدینو له پکار دی چی دیو بل سره د ارتباط په اړ کی هر ډول کوشیشونه او کړی د خطونو دلاری او یو بل سره د ملاقات لپاره سفر او کړی چی په شریکه دانجیل مطالعه، د همدلی او صمیمیت او د وعظ کونی فعالیت سر ته اورسوی .

په دی نړی کی مونږه هر یو کس ته شخصاً د سلطنت په اړ کی د عظیم امید 'غږ' را کړی شوی دی . د لغت 'سینټ' معنی 'غږ' کونکی نفر دی ، او په ماضی کی د محانگری معتقیدینو څخه پرته دغه په هر ریښتینی معتقید پوری اړه لری . په انگلیسی انجیل کی دیونانی لغت 'ایکسلسیا' معنی 'چرچ' ترجمه شوی دی چی معنی لری د'غږ' ور کونکو غونډه ، یعنی د معتقیدینو غونډه . ددی مطلب دا دی چی چرچ د معتقیدینو ټولگی ته ویلی شی نه چی جسمانی عمارت ته ویلی کیری په کوم کی چی هغوی غونډه کوی . ددی لغت په حقله د غلطفهمی څخه د بچکیدلو لپاره عیسای عالمان د 'چرچ' په محای 'ایکسلسیا' استعمالوی .

کله چی هم په یو عمارت یا یوه منطقه کی یو څو عدده معتقیدین اوسیگی ، دا منطقی ده د خپلو منظمو ملاقاتونو لپاره هغوی د غونډی محای غوره کوی . دغه غونډه د یو معتقید په کور کی یا د کرابی په یو تالار کی کیدی شی . د عیسای عالمانه دغسی غونډی په ټوله نړی کی په کمیونتی سنټرو ، د هوټل په کانفرنس رومونو غونډه محایونو کی کیری . ددغی غونډو مطلب دا دی چی د مشترکه مطالعی د لاری غږی جوړ کړی ، او هم دا ډول د اجتماعی وعظ د لاری نړی ته د روحانی رڼا د لیدلو موقع ورکړی . د عیسای عالمانو محانگری غونډی په دا ډول کیدی شی:-

شنبه د سحر ۱۱ بجی . د ډوډی ماتونی خدمات
د ماښام ۲ بجی . د وعظ اجتماعی فعالیت .

چارشنبه د سحر ۸ بجی . دانجیل مطالعه

غونډی کونه د خدی د فامیل برخه ده . په هره نزدی تړلی شوی اجتماع کی ، هر غږی له پکار دی چی

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۸۵

د بل په حقله حساس او مطیع وی؛ عیسی علیه اسلام ددی یو اعلی مثال وو. دهغه د بنکاره روحانی فوقیت څخه پرته هغه "د ټولو د نوکر په" حیث رول لوبولو کله چی د بنپو وینځلو په وخت کی شاگردانو دا بحث کولو چی څوک په هغوی کی عظیم دی. عیسی علیه اسلام محمود نوره حفاظت کوی کله چی په دی کی مونږه دهغه پیروی کوو (یوحنا ۱۳: ۱۴، ۱۵؛ متی ۲۰: ۲۵-۲۸).

کوم وعظ چی په دغه ټولگو کی ور کولی کیږی دغه باید چی په بنکاره توگه د خدی د لفظ په اساس وی. هغه څوک چی په دغه اجتماعی غونډو کی بحث کوی هغوی خدی منعکس کوی، دهغه په بابت خبری کوی. چونکه خدی نر دی، له دی کبله فقط ورورو کولی شی چی دخدی د لفظ څخه خلقو ته د هدایاتو ور کولو کار سر ته اورسوی. ۱ د کورینت او سیلونکی. ۱۴: ۳۴ ساده نه شی کیډلی: پریگدی چی ستاسو بنځی په کلیسا گانو کی خپلی خلی بندی اوساتی: هغوی ته ددی اجازه نیشته چی خبری او کړی". ۱ تیموتاوس ۲: ۱۱-۱۵ په دی حقله دلیل دهغه واقعاتو په اړ کی ور کوی کوم چی د عدن په باغ کی شوی وو؛ ځکه چی ادم علیه اسلام ته د گناه کولو ترغیب هوا ور کړی وو، په دی وجه بنځو له نه دی پکار چی سړی ته درس ور کړی. د هوا څخه د ادم وړاندی کول ددی حقیقت عمازی کوی چی د "بنځی مشر سړی دی" (۱ د کورینت او سیلونکی ۳: ۱۱)، او له دی کبله سړی له پکار دی چی په روحانی توگه د بنځی راهبری او کړی نه چی برعکس.

ددی ټولو شیانو په وجه، "پریگدی چی بنځه د ټولو پابندو سره په خاموشی کی ذد کړه او کړی. خو ما بنځی ته تکلیف ور کړو چی درس به نه ور کوی، نه باید چی په سړی باندی بالادستی لاس ته راوړی، بلکه باید چی په خاموشی سره پاتی شی. اول ادم تشکیل کړی شو او، بیا هوا. او ادم نه وو غولولی شوی، بلکه بنځه او غولولی شوه او هغه په گناه کی وه. سربیره پر دی بنځه به ددی قابله وی چی بچی راوړی، که هغوی او کړی شی چی په اعتدال سره عقیدی او صدقی او پاکیزگی ته ادامه ور کړی" (۱ تیموتاوس ۲: ۱۱-۱۵).

ددی څخه دا واضحه ده چی انجیل بنځو او سړو معتقدینو ته ټاکلی شوی جدا جدا دندی توضیح کوی. بنځی ته په ټاکلی شوی قضیو کی امر شوی دی، چی واده دی او کړی، بچی دی راوړی او د کور کارونه دی سر ته اورسوی" (۱ تیموتاوس ۵: ۱۴)، دا خبره په گوته کوی چی د بنځی د روحانی کوشیش میدان په کور کی دی.

له دی کبله په غونډه کی اجتماعی کار سړی ته پاتی دی. دا د جسمانی برابری د انسانی تهیورو سره ډیر چغنده تضاد لری، په څه چی بنځه په جامعتی مقام کی دلچسپی لری هغه کولی شی چی د خپل سختن سره په هره لاره کی د برابری دعوی او کړی، د کورد بودیجی د اداره کولو څخه واخله تر یو جنسی کالو اخوستنی پوری.

داسی بنکاری چی د ماشومانو پیدایش د ډیرزحمت سره تعلق لری، کوم چی بنکاری دی ته زیار لری چی د کئی مادی او خودپسنده نری په جذباتی سطح کی معقولیت مینځ ته راوړی. ریښتینی معتقدین د عمر ددغه روح سره فیصله پیدا کوی، اگر چی، د همیش په شان، توازن ضروری دی.

سختن له نه دی پکار چی د بنځی د مالک حیث راخپل کړی، بلکه داسی مینه ورسره پکار ده لکه څنگه چی عیسی علیه اسلام محمود نوره سره کوله (د ایفس او سیلونکی ۵: ۲۵).

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۸۶

”خاوندان، د هغوی سره د علم مطابق ژوند کوی (یعنی د خدی د لفظ د علم مطابق د بنغو سره حساس چلند کوی)،
خپلی بنغی ته عزت ورکوی، لکه د کمزوری کشتی په ډول، او په یوځای د ژوند د شفقت وارثان پاتی شی“ (۱ پطرس ۳: ۷).

په روحانی اصطلاح کی، په عیسی علیه اسلام د عقیدې په اساس غسل کونه بنغی او سپری ته برابری ورکوی (د گلپت اوسیدونکی ۲۸، ۲۷: ۳. مقایسه. د کورینت اوسیدونکی ۱۱: ۱۱). خو بیا هم، دغه نه شی کولی چی په دی صفا اصول باندی اثر او غورزوی، چی سپری د بنغه مشر دی (د کورینت اوسیدونکی ۱۱: ۱۳) دغه اثر نه په عملی او نه روحانی ستونځو کی، په دواړو نه په فامیل کی دننه او نه په غونډه کی اثر اچولی شی.

ددی لپاره چی ددغی اصولو د منلو نمایش او کړو، بنغو عقیده لرونکو له پکار دی چی سر پټ کړی چی کله هم ورور د خدی د لفظ درس ورکوی. په عمل کی ددی معنی داده چی د ایکسیلیسیا په هره غونډه کی په سر خولی کیږدی یا په سر لویپټه واچوی. د بنغی او د سپری د وظایفو فرق د هغوی د ویختو پټولو په اساس پیژندلی کیږی (د کورینت اوسیدونکی ۱۱: ۱۵). ”هره هغه بنغه چی سر نه پټوی هغه خپل سر بی حرمته کوی (یعنی خپل خاوند تفسیر. ۳): دغه عمل داسی دی لکه هغه چی خریلی شوی وی. له دی لپاره که بنغه سر پټ نه کړی، پکار دی چی هغه سکواله شی: خو که د بنغی لپاره سکوالیتوب یا خریل شرم وی، نو پکار دی چی سر پټ کړی... ددی مقصد لپاره باید چی بنغه د سر پټیدلو لپاره څه اولری، دغه ددی نشانه ورکوی چی هغه د خاوند په قابو کی ده“ (د کورینت اوسیدونکی ۱۱: ۱۵، ۶، ۱۰ امریکای تفسیر).

۵.۱۰ د ډوډی ماتول

د عبادت او انجیل د لوستی سره، د عیسی علیه اسلام د فرمانو نو منظمه تابعداری کول او د عیسی علیه اسلام د قربانی په یاد کی د ډوډی ماتول او د شرابو څکل اساسی دی. ”دا عمل محما د یادولو لپاره سر ته رسوی“، عیسی علیه اسلام امر کړی دی (لوقا ۱۹: ۲۲). دا د هغه هواش وو چی د هغه پیرو کار په منظمه توگه دغی کار ته د هغه د دویم راتگه پوری ادامه ورکړی، کله چی به عیسی علیه اسلام یو محل بیا په هغوی باندی ډوډی او شراب اویشی (د کورینت اوسیدونکی ۱۱: ۲۶؛ لوقا ۱۶: ۲۲ - ۱۸). ډوډی د عیسی علیه اسلام د وجود نمایندگی کوی د کومی پیشنهاد چی په صلیب باندی شوی وو، او شراب د هغه د وینی نمایندگی کوی (د کورینت اوسیدونکی ۱۱: ۲۳ - ۲۷). داسی بنکاری چی ابتدایی معتقدینو دغه خدمات په صحیح ډول سر ته رسولو (اعمال ۲: ۴۲، ۴۶)، شاید په هفته کی یو ځل سر ته رسولو (اعمال ۲: ۷).

که مونږ په ریښتینی د عیسی علیه اسلام سره مینه لرو، مونږ به د هغه د فرمانو نو تابعداری کوو (یوحنا ۱۵: ۱۱ - ۱۳). که مونږ د هغه سره ریښتینی ذاتی تعلق لرو، نو مونږ به هواش لرو چی د هغه قربانی یادی کړو څنگه چی هغه هواش کړی وو، او ددغی په ذریعه ځان له حوصله ورکول پکار دی د هغه عظیم نجات په یاد کی کوم چی مونږه لاس ته راوړی دی. په صلیب باندی د هغه د تکلیف په

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۸۷

ار کی خاموشه عکس العمل به د مقایسی په حالت کی محمود د خپلو آزمایشونو دفاع دومره نه سخته وی خومره چی محمود د مالک وه .
د ډوډی ماتولورسم په اساس توگه د یادولو رسم دی ؛ ددی رسم سر ته رسولو په نتیجه کی کومه سحر امیزی مینځ ته نه راغی . داد موسی علیه اسلام د قانون په رڼا کی د ضیافت برابر دی (لوقا ۱۵:۲۲ ؛ ۱ د کورینت او سیدونکی . ۸،۷:۵) . دا د مصر خخه د هغه عظیمی اذادی په یاد کی یوه ذریعه ده کومه چی خدی د موسی علیه اسلام په شکل کی د سرخ سمندر د لاری سر ته رسولی وه .
د ډوډی ماتونی رسم مونږه د عیسی علیه اسلام په واسطه د گناه خخه نجات طرف ته بیایی ، کومه چی په صلیب بانندی ممکنه شوه او د کومی سره چی محمود رسته د باپتیزم د لاری پیدا شوله . له دی کبله ددغی فرمان سر ته رسونه بایید چی یو داسی عمل وی کوم چی مونږ په طبیعی توگه سر ته رسول غواړو .

په جسمانی توگه د ډوډی خوړل او د شرابو څکل د ځان لپاره د عیسی علیه اسلام مینه لاس ته راوړل دی ، او په حقیقت کی ټول شیان چی محمود په نجات پوری اړه لری ، یو ځل بیا ډیر حقیقی شی . له دی کبله په هفته کی د ډوډی ماتول د صحت مند روحانی حالت عمازی کوی . که چری څوک نه شی کولی چی دا ریښتینی عمل د خپلو ملگرو معتقدینو سره سر ته اورسوی ، دغه په یوازی حالت کی سر ته رسول پکار دی . هیڅ قسمه عذر نه شی کولی چی ددی فرمان په سر ته رسولو کی محمود په مخ نیوی او کړی . مونږ له هر قسمه زیار ویستل پکار دی چی ددی عمل سر ته رسونی لپاره ډوډی او شراب د ځان سره یوسو ، په هر څنگه نهایی حالت کی هم حتی که تاسو ډوډی او شراب نه لری دغه شیان نه شی کولی چی مونږه د عیسی علیه اسلام یاد په بڼه نه بڼه حالت کی سر ته رسونی خخه منع کړی . عیسی علیه اسلام ” د شرابو میوه استعمالوله “ (لوقا ۱۸:۲۲) ، او له دی کبله مونږ له دسروانگورو شراب استعمالول پکار دی .

د عیسی علیه اسلام د تکالیفو او قربانی علامات په لاس کی اخیستل هغه لوړ عزت دی کوم چی یو سړی یا ښځه لرلی شی . څوک چی د ډوډی خوړلو او شرابو څکلو عمل ته مناسب پام نه کوی دغه کفر ته نژدی والی دی ، دا په گوته کوی چی ” خومره بیا بیا ته ډوډی خوری ، او دغه پیالی څکوی ، ته د عیسی علی اسلام مرگ په گوته کوی ... په دی دلیل هر څوک چی دغه ډوډی خوری ، او د مالک دغه پیاله په بی شایستگی سره څکوی ، هغوی به د عیسی علیه اسلام دوینی او وجود مجرمان وی “ (۱ د کورینت او سیدونکی . ۲۶، ۲۶۱۱) . د ډوډی ماتونی عمل به په داسی وخت او محای کی سر ته رسولی کیږی په کوم محای کی چی د فکر په جریان کی کومه مداخله اونیشی یا د توجو اړول مینځ ته رانیسی . دا عمل د سحر په ابتداء کی یا د شپي ناوخته وخت ، په خپل اوطاق یا بل مناسب محای کی سر ته رسول پکار دی . مونږ ته وړاندی دا مشوره راکړی شوی ده ، ” پریگدی چی سړی ځان اوزغموی ، او پریگدی چی هغه دغه ډوډی او خوری ، او دغه پیاله او څکی “ (۱ د کورینت او سیدونکی . ۲۸:۱۱) .

ددی خخه وړاندی چی مونږ علامات په لاسو کی واخلو ، مونږ له خپل پام د عیسی علیه اسلام په قربانی ټینگول پکار دی ، شاید په صلیب بانندی د عیسی علیه اسلام د مرگ په حقله د ثبت کړی شوی انجیل د لاری . ددغی عمل سر ته رسونی د لاری مونږ به حتماً د عیسی علیه اسلام په موردهم پخپل ضمیر په مناسبه توگه نظر واچوو .

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۸۸

د ډوډی د ماتونې درسم سر ته رسونې په اړ کې مناسب ترتیب:-

۱. په غونډو کې د خدی د برکت دعا کول پکار دی؛ د هغه له طرفه د هغه لغت ته ځمونږ د سترگو پرانستل؛ د نورو معتقیدینو د ضروریاتو په حقله فکر کول؛ د هغه د مینې لپاره د هغه ثنا ویل؛ په مخصوصه توگه څه ډول چې په عیسی علیه اسلام کې خودلی شوی وو، او د هری مخصوصی ستونځی په حقله دعا کول.

۲. د هغی ورځی لپاره د انجیل لوسته کول څنگه چې د "انجیل په ملگرتیا کې" متعین کړی شوی ده.

۳. د د رسونو څخه د ذکرې لپاره په هغی باندی مراقبه شی، یا 'نصیحت' اولولی - د انجیل دهغه فصلونو مطالعه کول کوم چې ځمونږ د خدمت مقصد طرف ته ځمونږه راهبری کوی - د عیسی علیه اسلام یاداوری طرف ته راهبری کوی

۴. اولولی ۱ د کورینت او سیلونکی .
۲۳:۱۱ - ۲۹

۵. په خاموشی سره د خپل ځان
معاینه او کړی
۶

۶. د ډوډی لپاره دعا او کړی

۷. ډوډی ماته کړی او د هغی وړوکی برخه او خوری

۸. د شرابو لپاره دعا

۹. د شرابو څخه لگ لگ څکوی

۱۰. نتیجه گیری کول

په ټول رسم فقط یو ساعت لگی.

۶.۱۰ واده

مونږ به په دی برخه کې د هغه چا په حیثیت باندی د غور څخه اغاز او کړو څوک چې د باپتیزم قبلولو په وخت کې لوند ژوند کوی. دلته یو څو برخې دی، چې د عیسی علیه اسلام سره جوړښت خوری، پال او نور، چې حوصله ورکوی هغه خلقو ته څوک چې بی لوندوی، چې هغوی کم از کم په لوند پاتی کیدنه باندی غور او کړی

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۸۹

او مخان په کلی توگه د مالک کار ته حواله کړې (د کورینت او سیدونکی. ۷:۷-۹، ۳۲-۳۸ مقایسه ۲ تیموتاوس. ۳:۲؛ متی. ۱۱:۱۹، ۱۲، ۲۹؛ د کلیسا مربوط. ۹:۹). "که چری ته واده او کړې نو تاگناه او نکره" (د کورینت او سیدونکی. ۷:۲۸). ډیرو پیغمبرانو ودونه کړې وو (د کورینت او سیدونکی. ۵:۹)، او لکه څنگه چې خدی خیال ظاهر کړې دی واده ډیری جسماني او روحاني فایده لری. واده په هره حوالی سره باوقاره شی دی، او کت صفا شی دی" (عبرانی ژبه. ۱۳:۳). که انسان د کومی لوړی سطحی روحانی مسولیتونه سر ته نه رسوی نو "دا بڼه خبره نه ده ... چې سرې یوازی پاتی شی"، او له دی کبله خدی واده له قانونی شکل ورکړې دی (پیدایش. ۱۸:۲-۲۴). له دی کبله، چا چې بڼه پیدا کړه هغه بڼه شی لاس ته راوړو، او د مالک طرفداری ی لاس ته راوړه ... یوه محتاطه بڼه د مالک له طرفه ده" (مثالونه. ۱۸:۱۸؛ ۲۲:۱۹؛ ۱۳:۱۹).

ددی شعرونو عملی شکل دادی چې د واده څخه باندی په جنسی هواشاتو کی مصروفیدل زینه ده. د زنا په ضد (د بی واده خلقو تر مینځه جنسی روابط ساتل)، د غیر شرعی ازدواج په ضد (جنسی روابط کله چې یو یا دوانره د مخکی څخه بی واده خلق وی) او د هر قسمه بی اخلاقی په حقله په ټوله نوی وصیت نامه کی په تکرار سره ذکر شوی دی؛ تقریباً په هر لاس لیک کی ددی ذکر شوی دی. ددغی څخه ځینی دادی: اعمال ۱۵:۲۰؛ رومیان. ۱:۲۹؛ ۱ د کورینت او سیدونکی. ۶:۹-۱۸؛ ۱۰:۸؛ ۲ د کورینت او سیدونکی. ۱۲:۲۱؛ د گلپت او سیدونکی. ۵:۱۹؛ د ایفیس او سیدونکی. ۵:۳؛ د کولس او سیدونکی. ۳:۵؛ د تھیسیلونیا او سیدونکی. ۳:۳؛ د یهودو لیکوال ۷؛ اپطرس ۳:۳؛ الهام. ۲۱:۲.

د پیدایش ۲:۲۴ د هم جنسپرستی اساسی اصول افشاء کوی؛ دا د خدی اراده ده چې سرې او بڼه واده او کړې او په یو بل پسې پیوست شی. خدی د بل سرې په نحای بڼه راپیدا کړه چې د سرې سره کمک او کړې. د سرو په مینځ کی جنسی تعلق د خدی له طرفه په انجیل کی په تکرار سره محکوم کړی شوی دی. دغه په گناهونو کی یوه گناه وه چې خدی سدوم د مینځه یووړو (پیدایش. تاریخچه. ۱۸، ۱۹)؛ پیغمبر پال دا خبره ډیره واضحه کړیده چې په داسی عمل باندی اصرار کونه د خدی د غضب موجب گرځیدی شی، او د خپل سلطنت څخه یی اخراج وی (د روم او سیدونکی. ۱۸:۱-۳۲؛ ۱ د کورینت او سیدونکی. ۶:۹، ۱۰).

که دا حقیقت وی چې یو کس په داسی شیانو کی شامل وی نو هغه مونږ ته دا احساس نه شی راکولی چې مونږه د خدی د کمک څخه ماورا یو. خدی بڼه کولی شی، هغه ته به د هغه چا له طرفه احترام ورکولی کپړی څوک چې د هغه دبخشش مشاهده کوی (روحانی سرود. ۱۳۰:۳). د کورینت په ایکسیلیسیا (غونابه) کی توبه کونکی پلې بوایز برخه اخلی: "له تاسو څخه ځینی داسی دی: خو تاسو (په باپتیزم کی) وینځلی شوی ی، خو تاسو پاک کړی شوی ی، خو ستاسو د مالک عیسی علیه اسلام په نوم تاید شوی ی" (د کورینت. ۶:۹-۱۱).

۴.۱۰ رفاقت

یونانی ترجمه شوی لفظونه 'فیلو شپ' (رفاقت) او 'کمیونین' (صمیمیت) د یو شی په هغه حالت کی

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۹۰

په اساسی توگه تعریف کوی کله چی هغه مشترکه وی: کامن یونین (مشترکه اتحاد). 'کمونیون' (صمیمیت) د لفظ کمیونیکیت (ارطباط ساتلو) سره تعلق لری. د معلوماتو د دلیل د لاری او د خدی په لاره عمل کوی، مونږ د هغه سره رفاقت لرو او دهغه چا سره څوک چی یو ډول عمل په "عیسی علیه اسلام د عقیدې په اساس" سرته رسوی. دا اسانه ده چی په رفاقت کی کوم چی مونږ د نورو سره لرو خپل مسولیتونه نظرانداز کړو: "بسه کارونه کوی او یو بل سره رابطه لری (یعنی ملگرتیا) یوبل مه هیروی" (عبرانی ژبه. ۱۳:۱۶). د فیلیپ او سیدونکی. ۱:۵ په انجیل کی ځمونږ د رفاقت په حقله خبره کوی؛ له دی کبله ځمونږ د ملگرتیا اساس هغه تعلیم دی کوم چی په ریښتینی انجیل کی وجود لری. ددی دلیل په وجه د رفاقت څخه چی کومه مزه ریښتینی معتقدین اخلی دغه د هر یو تنظیم یا کلیسا څخه ډیره عظیمه ده. ددی رفاقت له کبله هغوی ډیری فاصلی سفر کوی او دنه اوسیدونکی معتقدینو طرف ته ځی، او کوم ځای چی ممکن وی د پستی او ټیلفون د لاری رابطه کوی. پال د "روح د رفاقت" په حقله خبره کوی (د فیلیپ او سیدونکی. ۲:۱)، یعنی رفاقت کوم چی د خدی د روح/ذهن د عمومی پیروی په اساس جوړ دی، څنگه چی د هغه په روح/لفظ کی الهام شوی دی.

ځمونږ د رفاقت یو عظیم اظهار په مشترکه توگه د ډوډی د ماتولو د عمل د لاری سرته رسولی کیږی. ابتدایی معتقدین د ډوډی په ماتونه کی د پیغمبرانو په تعلیم او رفاقت، بانندی د ثابت قدمی سره ولاړ پاتی وو او په عبادت کی ی، ... ډوډی د خوشحالی او د زړه د وحدانیت سره ماتوله. (اعمال ۲:۲۴، ۲۶). علامات ځمونږ د امیدونه د مرکزی محور نمایندگی کوی، په مشترکه توگه ددغی علاماتونو لړل د "زړه په یو والی سره" مونږ په یو اتحاد کی ساتی. د برکت پیالی، په کومه کی چی مونږه برکت پیدا کوو ایا مونږه د عیسی علیه اسلام د وینی سره نه یوزی کوی؟ کومه ډوډی چی مونږ ماتوو، ایا مونږه د عیسی علیه اسلام د وجود سره نه یوزی کوی؟

لکه څنگه چی مونږ ډیر، یوه ډوډی او یو وجود یو: مونږه د هغی یوی ډوډی برخه لرونکی یو، یعنی عیسی علیه اسلام (۱ د کورینت او سیدونکی. ۱۰:۱۶، ۱۷). له دی کبله دا ځمونږه وظیفه گرځی چی د عیسی علیه اسلام د قربانی په علاماتو کی هغه چا له برخه ورکړو څوک چی د هغه د کار څخه فایده اخیستل غواړی، مونږه د هغی یوی "ډوډی برخه لرونکی یو". فقط هغه څوک چی د ریښتیا د لاس ته راوړنی څخه وروستو په صحیح طریق په عیسی علیه اسلام د عقیدې په اساس باپتیسټ جوړ شوی دی، په دغه حیثیت کی دی او په دغی علاماتو کی هغه چا ته برخه ورکونه څوک چی ددغی سره تعلق نه لری یو بیهوده زحمت دی.

ځمونږه ملگرتیا د خدی، عیسی علیه اسلام او نورو معتقدینو سره فقط ځمونږ په ریښتینی تعلیماتی موافقت بانندی انحصار نه لری کوم چی یوه "عقیده تشکیلوی". ځمونږ د ژوند لار باید چی د هغه اصولو په ډول وی د کومواظهار چی په دغه تعلیماتو کی شوی دی. "خدی رها ده او په هغه کی قطعاً تیاره نیشته دی. که مونږ د هغه د ملگرتیا دعوی کوو، او د تیاری په لار روان یو، مونږه دروغ وایو، او ریښتینی کار نه کوو: که چری مونږه په رها کی روان یو، لکه څنگه چی هغه په رها کی دی، مونږ د یو بل سره ملگرتیا لرو، او د عیسی علیه اسلام وینا د هغه د زوی وینه مونږه د ټولو گناهونو څخه مونږه پاکوی" (ایوحنا ۱: ۵ - ۷).

ددی څخه دا شهادت لاس راځی چی ملگرتیا هغه وخت پای ته رسی کله چی معتقدین په تعلیماتو د

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۹۱

عمل اغاز او کړی، یا هغه ډول ژوند تیروی، کوم چی په ښکاره توگه د انجیل د واضحه تعلیماتو په ضد وی: "او د تیاری د بی ثمره کارونه سره هیڅ قسمه تعلق نه لری، بلکه په هغی ملامت وایی" (د ایفس اوسیدونکی، ۱۱:۵). د ښه تقلید د اغاز څخه وروستو به د خپلو گناهونو اصلاح په داسی ډول کول پکار وی لکه څنگه چی ښه شپون د خپلو ضایع شوو گڼو لټون کوی (لوقا ۱۵: ۱-۷). په ملگریا پوری تعلق لرونکی صفا برخی په ۲ د کورینت اوسیدونکی، ۱۴: ۶-۱۸ کی لاس ته راغلی دی: تاسو له نه دی پکار چی د نابرابری په جغ کی یو ځای د بی ایمانو سره پاتی شی: د څه لپاره ریښتین والی د نارینتین والی سره تعلق لری؟ او رڼا د تیاری سره څه مشترکه لری... د دوی دیو ځای کیدلو وجه څه ده، او تاسو له پکار دچی جلا پاتی شی، مالک او ویل... او زه به تاسو ته هر کلی او وایم، او زه به ستاسو پلار یم، او تاسو په ځما ځامن او لونړه یی، او ویل قادر مطلق مالک".

مونږه دا اوښودل چی څنگه د خدی لفظ رڼا ده. په دی شعرونو کی توضیح ورکړی شوی ده مونږه ولی د هغه کلیساگانو سره تعلق نه لرو کومی چی د غلطو عقیدو و عظ کوی؛ مونږه ولی د هغه چا سره واده نه دی پکار څوک چی د ریښتیاو څخه نه دی خبر او د نړی د چپو څخه مونږه له اجتناب پکار دی. د نړی څخه ځمونږه د جلا کیدلو په اساس مونږه د ساه اخیستنی عزت لرو چی مونږه د خدی ډیر خپل ځامن او لونړی جوړ شو، د نورو د هغی فامیل برخه شو څوک چی په ټوله نړی کی دغه رشته لری. ځمونږه د ورونړو او خویندو. دلته فقط "یو وجود" شته دی، یعنی یوه ریښتینی کلیسا (د ایفس اوسیدونکی، ۴: ۳-۶) کوم چی اساس لری په هغه چا څوک چی یو امید لری - یو خدی، یو باپتیزم او "یوه عقیده"، یعنی د تعلیم یوه ریښتینی مجموعه کومه چی یوه عقیده تشکیلوی (د ایفس اوسیدونکی، ۴: ۳-۶). دا ناممکنه ده چی ددی "یو وجود" برخه جوړ شی او ملگریا د نورو مذهبی تنظیمونو سره اولری څوک چی د ریښتینی عقیدی مالکان نه دی. ښکاری چی رڼا د تیاری سره ملگریا نه لری، مونږه د خپل ځان په حقله اعلان کوو چی مونږه په تیاره کی یو که مونږه د تیاری ملگریا خوبه کړه.

که تاسو په با احتیاطه انداز کی په دی مطالعه ځان پوهه کړی وی، دا به د اوس څخه ظاهره وی چی د خدی سره په تعلق کی کومه نیمگری لاره نیشته دی. مونږه یا په عیسی علیه باندی عقیده د باپتیزم د لاری راوړله، یا په هغه باندی د عقیدی راوړنی څخه بهر یو. مونږه یا ځمونږه د پوهیدنی د دلیل په وجه په رڼا کی یو او په هغی باندی عمل کوو، یا په تیاره کی یو. یو کس په دوه کامپونو کی نه شی او دریدلی.

ددی شیانو علم مونږه د خدی وړاندی د څه حده پوری مسؤل گرځوی. مونږه اوس په کوڅو کی نه گرځو او نه د خپل روزمره ژوند په حقله هغه شان رویه ساتو څنگه چی عام خلق ساتی. خدی په ژورتیا سره ځمونږه عکسالعمل ته گوری. دواړه هغه، مالک عیسی علیه اسلام او ټول ریښتینی معتقیدین تقریباً دا هواش لری چی تاسو صحیح پریکړه او کړی. څومره چی خدی - عیسی علیه اسلام او مونږه په خپله کولی شو چی کمک او کړو مونږه به یی کوو، حتی د خدی په قضیه کی تردی حده پوری چی یو زوی یی لرلو او هغه هم ځمونږه لپاره مړ شو. په حتمی حالت کی ستاسو نجات ستاسو د خپل هواش په اذادانه پریکړه انحصار لری چی دا ډول هغه عظیم امید لاس ته راوړی کوم چی اوس تاسو ته پیشنهاد شوی دی. دا ډول لطفاً، پریکړه او کړی باپتیزم جوړ شی او په دی لاره عمل کوه. که تاسو ددی کتاب په مخ باندی لیکلی شوی پته ته مراجعه او کړی، مونږه به په خوشحالی سره دغه تاسو ته تنظیم کړو.

د عیسی علیه اسلام په لاره تلل ۱۹۲

• ۱ مطالعه: پوښتنی

۱. د پرهیزگاری څه معنی ده؟
(ا) د بی ایمانو سره هیڅ ارتباط نه لرل
(ب) د گناه څخه جلا کیدل او د خدی شیانو ته نه نژدی کیدل
(پ) کلیسا ته تلل
(ت) د نورو سره بڼه کول
۲. د ډوډی د ماتونې په حقله کومی خبری ریښتینی دی؟
(ا) مونږ له په هفته کی کول پکار دی
(ب) دا مونږ له په کال کی یوځل د یهودیانو د جشن په موقع کول پکار دی
(پ) ډوډی او شراب په واقعی وجود کی او د عیسی علیه اسلام په وینه کی بدل شی
(ت) ډوډی او شراب د عیسی علیه اسلام د وینی او وجود نمایندگی کوی
۳. د واده په حقله په دی کی کوم بیان ریښتینی دی؟
(ا) مونږ له فقط د ریښتینی معتقیدینو سره واده کول پکار دی
(ب) معتقیدینو ته د طلاق اجازه شته دی
(پ) میرو بڼه معتقیدله پکار دی چی د بی ایمانه ملگرو سره پاتی شی
(ت) په واده کی ، سړی د عیسی علیه اسلام نمایندگی کوی او بڼځه د معتقیدینو

DUNCAN HEASTER

The Christadelphian Advancement Trust
49 The Woodfields, Sanderstead, Surrey, CR2 0HJ England
Registered Charity No. 1014651
"Bible Basics" in Pashto
Duncan Heaster
Carelinks, PO Box 152, Menai NSW 2234 AUSTRALIA
www.carelinks.net info@carelinks.net